

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

'Göz kamaştırıcı
özgünlükte bir roman...
aşkın tutsaklığına
ve özgürlüğüne
denk bir okuma
serüveni.'

JOHN BERGER

SOKAK

Biyi Bandele

Batı yazın geleneğini kullanarak, Doğu'nun egzotik ruhunu romanlarında başarıyla yansıtan ve bu başarısını ödülleriyle de taçlandıran İngiltere'nin Nijerya asıllı yazarı Biyi Bandele, özgünlüğüyle son günlerde edebiyat dünyasının en çok konuşulan isimleri arasında.

GÜNCEL YAYINCILIK: 94

ISBN 975-8020-94-3

Sokak

Biyi Bandele

•

Kitabın orijinal adı: The Street

•

Kapak: Talip Aktaş

Redaksiyon: Gökçen Ezber

•

Birinci Basım: Haziran - 2001

•

Ofset Hazırlık

Güncel Yayıncılık Ltd.

Baskı: Kitap Matbaacılık

Cilt: Fatih Mücellit

© Biyi Bandele 1999

© Güncel Yayıncılık Ltd.Şti.

Kitabın Türkçe yayın hakları Akçalı Ajans aracılığıyla alınmıştır.

**Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.**

GÜNCEL YAYINCILIK LTD. ŞTİ.

Çatalçeşme Sok. No:19 Kat, 3

Cağaloğlu - İstanbul

Tel: 0 212 511 22 37, Fax: 0 212 522 86 68

e- mail: kontiki@turk.net

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Biyi Bandle

S O K A K

Türkçesi: Murat Sağlam

Hakem'in batırasına

**Yazar, kitabın yazılması sırasında
Destekleri vazgeçilmez ve cesaret verici olan
Wingate Vakfına
Peggy Ramsay Vakfına
Royal Literary Vakfına
Teşekkür eder.**

**Ve sizlere
Iain Hutchison
Simi Bedford
Sarah Maguire
Edwin Salako
Teşekkürler. ~**

Güzellik

 l ml  doĝanın deh etinden g zelliĝe sığınınız.

Ralph Waldo Emerson

Birinci Kitap
S O K A K

1

Dada'nın geçici olarak kendi zihninde kaybolmasından ve kendini patlamaya hazır bir mayın, vakti gelenlerin intikam yemini gibi hissederek uyanmasından birkaç ay sonra, Nehushta nihayet ona telefon ettiğinde iki şey oldu: Dada tuhaf bir düş gördü ve komşusu Haifa Kampana orgazm olamadı. Öğle ortasını biraz geçmişti ki, High Street ve Stockwell Road'ın kesiştiği yerdeki trafik ışıklarının gözleri çapak bağladı. Her birini tek tek aldığınızda bu olaylardan hiçbirinin o gün olacaklar içinde belki sözü edilmeye bile değmez. Ama bir arada değerlendirildiklerinde, Dada için şiddetli bir kuraklık döneminin sonrasındaki fırtınayı haber veren bulutlar gibiydiler.

2

Dada düşünde kendini kısa bir süre önce Nehushta'yı ilk gördüğü yer olan Bah Humbug'da akşam yemeği yerken gördü. Uyandığında, düşünde yalnız başına mı, yoksa bir arkadaşıyla mı birlikte olduğunu anımsayamadı. Tek hatırladığı, garsonun mönüyü incelerken yanı başında dikildiğiydi.

"Aperitif istemiyorum," dedi garsona. "Yalnızca ana yemeklerden alacağım."

"Kusura bakmayın efendim, hiç aperitifimiz kalmadı."

"Peki son için. Yemek sonu için bir şey?"

"Ha, tatlılar," dedi garson ilgili bir ses tonuyla. "Sizin de görebileceğiniz gibi envai çeşit tatlımız var efendim."

"O zaman ben, yalnızca aperitif alayım. Ana yemek ve tatlı kalsın."

Garson siparişi yazdı. "Servisiniz gelene kadar içecek bir şey ister

misiniz? Çok güzel şaraplarımız, kokteyllerimiz ve romumuz var, efendim."

"Bir kahve idare eder." Alkolü bırakmıştı.

"Olsun mu, olmasın mı?"

"Olmasın."

"Ne olmasın?"

"Süt olmasın."

"Kusura bakmayın, sütümüz kalmadı."

"O zaman kremasız lütfen," dedi Dada.

"Harika bir seçim efendim," dedi garson ve siparişler elinde, mutfağa doğru koştu.

Birkaç dakika sonra koşarak geri geldi, mahcup görünüyordu. "Kusura bakmayın efendim, ama az önce aşçıbaşından şarabımızın kalmadığını öğrendim."

"O zaman ben bir kırmızı şarap alayım."

"Baş üstüne," dedi garson, yüzünden rahatladığı anlaşılıyordu. Koşar adımlarla uzaklaştı.

Dada şarabın keyfini son damlasına kadar çıkardı. Uyandığında üzerinde berbat bir akşamdan kalmalık vardı.

3

Dada düşünden uyanırken, yan dairededeki Haifa Kampana sabah ereksiyonuyla uyandı: Bedeni hatırlayamadığı bir randevu vermişti. Önce rahatlamaya, her sabah karşılaştığı bu azizlikten kurtulmaya çalışmış, sonunda vazgeçmişti. Çünkü, gözlerinin önünde inatla bir soğan koçanı beliriyor ve bir türlü gitmek bilmiyordu. Haifa'nın soğanlarla bir sorunu yoktu; ama dimdik duran organı aynı fikirde değildi. Arzusunun pek de öyle belirli olmayan nesnesi, katmerlerden oluşmuş, kokusu genzi yakan bir yumak değil, alt dudığında gümüş bir halka olan, hafif bir İskoç aksanıyla konuşan ve 'Mağaza hırsızları eşek sudan gelinceye kadar dövülmeli' sloganını fazla ciddiye alan Mezza-

nine mağazasının yazarkasasındaki on sekiz yaşında bir kızdı. Adı Siobhan'dı, Haifa bunu bilmiyordu. Otuz yaşındaydı, ama Haifa'ya böyle söylememişti. Aslında hiçbir şey söylememişti. Zaten Haifa da hiçbir şey sormamıştı. Sadece onun on sekiz yaşında olduğunu tahmin ediyordu.

Haifa, Siobhan'ı ilk defa, Brixton'u kalın bir sisin kapladığı asık suratlı bir kış akşamında görmüştü. Kızın çalıştığı yazarkasaya gitmiş ve elindekinden farklı türde bir kahve için ödeme yapmıştı. Haifa yanlış kahve için para ödediğini hemen fark etti.

"Acaba bu kafeinsiz mi yoksa yeniden kafeinlenmiş mi?" diye sordu.

"Kafeinsiz."

"Ah pardon," dedi. "Kafeinsiz kahve bende alerji yapıyor." Durakladı, kızı ilk defa görüyordu. "Burada yenisiziniz, öyle değil mi? Anna nerede?" Anna akşam vardiyasında bu yazarkasada çalışan başka bir kızdı. "Anna'ya ne yaptın?"

Yakasından Anna yazan Siobhan bir alarm düğmesine bastı ve mağazanın güvenlik görevlisi neler olduğuna bakmaya geldi. Haifa'yı gördü ve "Yine mi sen?"

Haifa'yı dışarı atmak artık keyif almaya başladığı aylık bir rutindi. Geçen sefer Haifa bir şişe süt almış ve ısrarla etiket fiyatının iki katını ödemek istemişti. Fiyatlar öyle yüksekti ki, mağaza bir pahalılık kampanyasına başlamalıydı. İki tane fiyatına bir tane! Böylece fiyatlar pahalı görünmezdi. "Bu sefer ki sorun ne?" diye sordu görevli. Siobhan olanları anlattı. Görevli, Haifa'ya dönerek yeniden kafeinlenmiş kahve diye bir şeyin olmadığını açıkladı. Haifa bunun bir bakış açısı meselesi olduğunu söyledi. Mağaza görevlisi bu lafları daha önce de dinlemişti. Bu yüzden geçen sefer söylediklerini tekrarlardı. "Görüşler beş para etmez."

"Bu mağazanın yazarkasalarına uğramamışlar da ondan."

"Bana bak," dedi mağazanın dedektifi bir yandan Haifa'yı mağaza-

nın dışına çıkarırken, “Eğer fiyatlarımızın yüksek olduğunu düşünüyorsan, neden gelmeye devam ediyorsun?”

“Çünkü bu mağaza, buralarda yirmi dört saat açık olan tek yer.”

Görevli eliyle işaret ederek “Yolun aşağısında, petrol istasyonunda bir tane daha var,” dedi.

“Senin patronun ben olsaydım,” dedi Haifa, “bir müşteriye bunu söylediğin için seni işten atardım. Yeni kızın adı ne?”

“Anna.”

“Daha önceki kızın adı da Anna idi.”

“Bu elimizdeki tek yaka kartı.”

Haifa yeni Anna’nın gök mavisi gözlerinin içine baktı. Kadın, başka bir müşterinin işini yapmak için öne eğildiğinde, insanın kafasını, kimyasını kanıştıran bir şey oldu: Göğüsleri, zamanı erotik bir anda donduran bir frikik fotoğrafının tarifsiz güzelliği ve aniliğiyle hareket ederek bluzundan dışarı çıkıp Haifa’ın bakışlarına karşılık verdi. Bu an Haifa’nın hayatında bir dönüm noktasıydı. Erkekliğinin, soğuk bir havada uzun bir gerinmeyle yerinden kalkan bir sokak köpeği gibi ihtiyatla, yavaş yavaş uyanışını hissetti.

Haifa Kampana âşık olduğunu anladı. Gözyaşlarına boğuldu.

4

İki kadeh Hennesey, Dada’nın akşamdan kalmalığını bir bıçak gibi söküp attı.

Sokaktan yükselen, sahipsiz, haklı bir öfkeyle gürleşmiş bir ses odayı doldurdu.

“Ve mahkemeye gittiğimde hakime dedim ki -efendim, ben daha önce esrar içmişim, o benim vücutta kaldı, şimdi yok. Beni söylüyorum işte, evet ben esrar içmişmişim. Size yanlışı söylemiyorum. Küçük bir sigara içmişim, sonra işe gitmişim.”

Duşunu alıp üzerini giyindiğinde neredeyse ikindi olmuştu.

Tam kapıdan çıkacakken telefon çaldı; arayan kitapçı Midé idi.

“Her şey yolunda mı?”

“Evde takılıyorum Midé. Nassı gidiyo? Hayat sana nasıl davranıyor bu sabah?”

“Bir bebeğin kendi bezine davrandığı gibi,” dedi Midé. “Şunu bir dinle,” diye devam etti ardından. “İki boğa sokakta karşılaşmışlar. Biri ötekine ‘Hey birader büyük haberi duydun mu?’ diye sormuş. ‘Hangi haberi?’ diye sormuş öteki. ‘Kasap,’ demiş öteki sevincinden dans ederek. ‘Geberdi!’ ‘Eeee?’ demiş öteki heyecansız. ‘Kasabın bıçağı da gebermiş mi?’”

Midé kitap satmanın dışında geceleri stand-up komedyenlik yapıyordu. Uzunca bir süre Dada’nın tepkisini bekledi.

En sonunda “Eee, nasıl buldun?” diye sordu.

Daha önce de bu fıkrayı dinlemiş olan Dada “Yeni bir fıkra mıydı?” dedi.

Midé Dada’yı kızgın olduğu zamanlarda soruları nasıl cevaplırsa öyle cevapladı; yani tek kelime etmedi.

“Güzel bir fıkra,” dedi Dada.

“Güzel mi, yalnızca güzel mi?”

“Midé, dostum gerçekten hoşlandım, doğru söylüyorum.”

“O kadar çok hoşuna gitti ki, gülmedin bile.”

“Beni bilirsin Midé, ben içinden gülen tiplerdenim.”

“Hayır, bunu bilmiyordum.”

“Tamam, artık öğrendin. Sipariş ettiğim kitabı buldun mu?”

Sessizlik.

“Midé?”

“Dinliyorum.”

“Dedim ki, daha önce sipariş...”

“Seni duydum.”

“Eee?”

“Cevapladım.”

“Galiba ben duymadım.”

“Kabahat sende değil, içimden cevapladım.”

“Midé, şu fıkrayı yeniden anlatsana.”

Midé anlattı ve Dada nefesi kesilene kadar güldü.

“Kitap burada,” dedi Midé. “Senin için üç günlüğüne ödünç aldım.”

5

Brixton High Street, her zamanki gibi, yaralı, ama kaygı verici bir biçimde ölmemiş yayaların, bilinçleri bok sineği gibi kendi üzerinde vızıldayan insanların ve geçmiş tecavüzlerin hatıralarına tutsak olmuş, işlenmemiş günahlarla felce uğramış yaralı ruhların her daim mevcut kalabalığıyla dolu, yoğun ve telaşlıydı.

6

Dada, metronun girişinde, seyyar bir kürsünün üstünde duran iri, kaba sakallı bir adamın çevresinde toplanmış kalabalığı yararak öne çıktı. Bizim Fidel Castro diye tanıdığımız kişinin kızıl saçlı bir kopyası olan adamın yanında, şövaleye konulmuş yaz boz tahtası vardı. Tahtanın üstünde okunaklı, düzenli bir el yazısıyla şunlar yazıyordu:

Yüzüm dönük, adımlarım bızlı, amacım cennet, yolum dar, yolum engebeli, yoldaşım az, rehberim güvenilir, hedefim net. Satın alınmam, uzlaşmam, yozlaşmam, ayartılmam, geriye dönmem, azalmam veya ertelenmem. Kendimi feda ederken gözümü kırpmam, düşmanın karşısında tereddüt etmem, düşmanla aynı masaya oturmam, şan ve şöbretin pezevenkliğini yapmam, aynılığın labirentinde dolaşmam. Hazreti İsa'nın yolunda bir ben, sağ kalana, galip gelene, dua edilene, vaaz verene dek vazgeçmeyeceğim, susmayacağım, satın alınamayacağım.

İncili kendine kalkan edinmiş bu Fidel Castro'nun karşısında, ufak tefek, neredeyse cüce bir adam, dimdik dikiliyordu. Bu adam, dostları ve bir avuç düşmanı tarafından Sinek diye bilinen Dada'nın

kuzeni Abiodun'dan başkası değildi. Sinek diye biliniyordu, çünkü iki yıl önce tam bu noktada ortaya çıktığında, yaptığı bilinen tek şey buydu: At sinekliği. O, Tannı'nın insanlara gönderdiği bütün misyonerlerin, kansere çare bulup Brixton'un sokaklarında bağış kutusuyla dolaşan her hayalperestin korktuğu intikam tanrısıydı. Beden sağlığı için egzersiz yapmakla (yani bira kadehi kaldırmak ve sigaraları ustaca uç uca eklemekle) meşgul olmadığı zamanlar dışında, onu her yaz Brixton'u doldurup vaaz veren ağzı laf yapar kadınlar ve erkeklerle siddik yarışı yaparken, küfür dağarcığını geliştirirken görebilirdiniz. Her yıl Brixton'a gelip insanları batı-kapitalizminin hegemonyasının iki yüzlü komplosundan tutun, şeytanın, mahalle muhtarının, hukukun ve galaksiler arası uzay gemilerinin egemenliğine kadar geniş bir listeyi dolduran felaketlerden kurtarmaya çalışan bu kadınlar ve erkekler, Sinek'in hayatının tek amacı gibiydi. Onların karşısına çıkıp önlerine, bazen Nabuya medeniyeti ve Batı müstehcenliği karşıtlığına dayanan, "Lambayı söndürünce ışıklar nereye gidiyor?" gibi can alıcı sorular atardı.

Sineğin öfkeli boğa gözleri, uzmanlığı kendinden menkuller, gurular, roşiler, lamalar, şamanlar, devrimciler, reankameler, şeyhler, dervişler, hekimler, peygamberler ve kendini vaaz dinlemeye yetkili gören insanlardan başka bir şey görmüyordu. Ve arada sırada, içkiyle kanatlanmış engin bilgeliği, veciz laf ebelerinin laflarını ağzına tıkamadaki eşsiz yeteneği, tam ve eksiksiz küfür dağarcığı ile bu insanların kozlarını elinden alırdı. Rivayet olunur ki, Sinek'i tek başına bir hücreye kapasanız bile, ağız dalaşına girecek birini mutlaka bulurdu: Kendini. Semtte bir tür nam salmıştı. Ona Brixton'da yeteneğini boşa harcayıp kendine yazık ettiği defalarca anlatılmış, neden nehrin karşısındaki Hatipler Köşesi'nde kendine bir yer edinmediği çok sorulmuştu. O ise, hoşuna gidecek tek yer değiştirmenin Brixton sokağının yüzeyinden, bir buçuk metre altına gitmek olacağını söyleyerek yanıtlıyordu bunları. Brixton'da doğmuştu ve o günü görmeye ömrü

yetmese de, Brixton'da ölecekti. Aslında onun doğduğu sokaklara bağlılığının insanın yaşadığı yere duyduğu o doğal bağlılıkla hiçbir ilgisi yoktu. Bu yalnızca bir tutumluluk ve Fırsatlar Maliyeti yasasına duyduğu bir inanç meselesiydi. Örneğin Hyde Park'a gitmemekle, cebinde kalan her kuruşu bira ve patates tavaya harcayabilirdi. O halde, her Hyde Park'a gitmemenin maliyeti, bira ve patates tavaydı. Bu durumda Hyde Park'a gitmemek hayli kazançlı bir işti. Bu şekilde Sinek, öyle kolay kolay kimsenin etkisinde kalmayan Brixton gençliğinde yeni bir moda başlattı. Gençler seyahat şirketlerine gidip hafta sonu Eurostar Expressi ile Paris'e *gitmemenin* onlara ne kadara mal olacağını sormayı âdet edindi. Yanıt, bir çift spor ayakkabıydı.

7

"Bu bizim sorunumuzu!" diye bağırdı Fidel Castro'ya benzeyen vaiz. "Sorun bizim gücümüzü aşar. Tümüyle çaresiziz. Tanrı -gökyüzünü işaret ederek- bunu bizim için yaptı!"

"Parmağınla gösterme," diye bağırdı Sinek. "Onu daha önce nerede kullandığını biliyoruz."

Kalabalık uğuldadı.

Vaiz ona kulak asmayıp konuşmasını sürdürdü. "Yüce Hazreti İsa cenneti terk etti..."

"Cenneti değil, ibnelerin banını terk etti."

"...bu dünyaya geldi ve çarmıha gerildi... Onu yargıladılar. Yargıcı onun masum olduğunu söyledi. İncil onun da bizim gibi her günaha meyilli olduğunu, ama şeytana ve cine uymadığını söylüyor."

"Bana bir cin, tonikli lütfen."

"Hiç kimse onu doğru dürüst suçlayamadı. Onunla karşılaşan herkes şu gerçeği gördü."

"Beytlehemli Meryem'in doğum kontrolünden haberi olmadığı gerçeğini."

"Manevi dünyayla hiçbir alışverişi olmayan zamanın dini lideri Ni-

kodevus, Hazreti İsa'ya şunları söylemek zorunda kaldı, 'Senin yaptıklarını ancak Tanrı'nın gönderdiği biri yapabilir.' "

"O gece ..., o gece ne olurdu," diye sözlerine inatla devam etti Sinek, "Meryem'in üzerine çöken Kutsal Ruh prezervatif takmış olsaydı?"

Vaiz, söyleyeceklerini unutmuş, durakladı.

"Hazreti İsa olmayacaktı," dedi Sinek zaferle.

"İsa günahsız bir hayat sürdü," dedi Vaiz, düşüncelerini toplar toplamaz, "çarmıha kadar gitti ki, biz doğruyu bulalım, ki günahlarımızdan bağışlanalım."

"Bahse girerim Kutsal Ruh, Meryem'in G noktasını bulamadı."

Vaiz kızmaya başlamıştı. Sinek'e bakmamaya gayret ederek, "Ben, Brixton'un yüksek kaldırımında, burada, ne fıkra anlatıyorum, ne de insanları güldürme derdindeyim. Ciddi bir şeylerden söz ediyorum."

"Doğru," diye devam etti Sinek. "Kürsünü ağaca yaklaştırsana biraz. Boş ver, zaten ipim kalın boynunu sarmaya yetmez."

"Ben burada, alaya gelmez şeylerden, Hazreti İsa hayatımıza girdiğinde yaşanan ve bizi yenileyen, temizleyen..."

"Sana da iğrenç kazaklar giymen için para kazandıran."

"Hazreti İsa dünyaya yeniden gelecek ve onu sevenleri, onu tanıyanları, cennetteki mekânına alacak."

"Ne duruyorsun, elini çabuk tut, yer kalmayabilir!"

"Sayın Baylar ve Bayanlar gülebilir, şaka yapar..."

"Bak dostum, madem cennet o kadar güzel, ne bokuma buralarda oyalanıyorsun?"

"Ama bir gün hepimiz Tanrının huzuruna çıkacağız, Tanrının, adilleri koruyan Tan..."

"Otobüsü kaçırma, beş dakika sonra hareket ediyor."

"Orada gülemeyeceksiniz. Orada şaka yapamayacaksınız. Yapabileceğiniz tek şey, haçın önünde yere kapanmak. Hükümdarların Haçı değil, hayırseverlerin haçı."

“Götümün haçı!”

“İsa’nın gerildiği haç. Efendimiz Hazreti İsa çarmıha çivilendi, benim günahımı, senin günahını kendi boynuna aldı. *Hacıların İlerle-yişindeki* Hacılar gibi gelmelisin...”

“Kim dedin?”

“Haçın önüne, yükünden kurtulmak için bunu yapmalısın. Burada, Brixton’un Hatipler Köşesi’nde, buraya gelenlerin söyleyecek sözleri var.”

“Haklısın, benim de iki lafım var sana, birincisi “S” ile başlıyor, ikincisi “git.”

“İster felsefe, ister dinden bahsediyor olsun, herkes doğru yolu göstermeye çalışıyor. Ortada çok, çok önemli bir mesele var.”

“Seninki, acaba ölümden sonra hayat var mı, öyle değil mi?”

“Öldünüz mü, sonunuz gelir. Toprağın bir buçuk metre altında mısınız. Bittiniz. Ama durun bakalım, buradan nereye gidiyoruz?”

“Kurdun, solucanın midesine, salak!”

“Neden ölüyorsunuz?”

“Çünkü kalbin, ciğerlerin duruyor da ondan, kuş beyinli!”

“Neden gözyaşı döküyoruz? İnsanlar neden ölüyor?”

“Senden kurtulmak için!”

“Bedenimiz yaşlanıyor, saçlarımız dökülüyor, beyazlıyor. Yüzümüz kırı kırık oluyor. Kulaklarımız duymuyor. Beden çürüyor.”

“Seninkinin çürüyecek yeri kalmamış.”

“İnsan Tanrıya karşı günah işlemeyi seçti. Sağlığımız yerindeyken, yaşıyorken, ciğerlerimizde hâlâ nefes varken Tanrıya gülebiliriz. Ama ey cemaat, öleceğiz.”

“İnşallah!”

8

Bir zamanlar sefaletin kol gezdiği unutulmuş bir yer olan Brixton’u bayındır hale getirme projesinin, hantal bürokrasinin tozlu raf-

larından kurtularak hayata geçirilmesi için birçok sivil ayaklanmanın yaşanması gerekmişti. Birdenbire yeni işyerleri, barlar, restoranlar, hatta sekiz sinema salonu olan bir kültür merkezi yerden bitiverdi. Brixton'un resmi makamların gözünde haritada küçük ve önemsiz bir noktadan, bir harabeden ibaret olduğu vakitlerde yaşayanlar, şimdi ilgiyle etrafı izleyen turistlere eski Brixton'u -yaptıkları savaşları- anlatmaktan yorulmuş, sonunda bundan vazgeçmişlerdi.

Eski ucube sokaklar yeni Brixton'da New Age peygamberlerin, Afro-Sakson edebiyatının, şov dünyasının şahsiyetleriyle sanatçıların gece avlarının oyun sahası haline geldi. Kuzeydeki rağbet gören mahallelerdeki ev fiyatları Everest tepesine tırmanınca, elindeki avucundakiyle kendine başını sokacak bir yer almak isteyenler, Thames nehrinin aşağısına ve güneye sürüldü.

9

Dada, "Halam nasıl?" diye sordu Sinek'e. Geçen yıl ortaya çıkan kafe bar ve restoranlardan biri olan Helter-Skelter'de idiler.

İki yıl öncesine kadar Sinek'in, sokağın hemen aşağısındaki Trinity Garden'da bir evi vardı, şimdiyse Ferndale Road'taki doğduğu evde, Dada'nın halası olan annesiyle birlikte yaşıyordu.

Sinek omuzlarını silkti.

"Bunu halamın iyi olduğuna yoruyorum," dedi Dada.

"Buna dört köşeli üçgen denir. Annem ve iyi olmak bir arada, peh!"

Sinek bir kadeh Pina Colada söyledi.

"Sen keyfine bak," dedi Dada eğreti bir sesle, "Canın ne istiyorsa söyleyebilirsin."

"Bana bulaşma şimdi. Biliyorsun meteliğe kurşun atıyorum."

"Beş parasız olduğumu biliyorum. Zaten hiçbir zaman cebinde paran olmaz ki."

"Haydi şimdi de bu kendi hatan de."

"Bu kendi hatan."

"Şimdi de bana kendine bir iş bul de."

"Kendine bir iş bul."

"Tamam artık söyledin. Karnındaki kurtları döktün. Rahatladın mı?"

"Bak senin anlamadığın..."

"Hayatın ne kadar zor olduğu."

"Evet."

"Neye göre?" Sinek bir sigara yaktı. "İyi gidiyor mu bari?"

"Ne iyi gidiyor mu?"

"Halen kitapla mı uğraşıyorsun?"

"Evet."

"Yani?"

"Kitabım bitiyor."

Bilgiç bilgiç gülümsedi ve sigara dumanını Dada'nın yüzüne üfle-di. "Tabii, tabii. O kitabı olur da bitirirsen," diye devam etti, "sana söz veriyorum kendime bir iş bulacağım. Hem de papaz olacağım. Bu da benim günümün son yalanı olsun. Aha, işte içkiler geldi."

Kokteyl kadehinin kenarına saplanmış ananas dilimini yerinden alarak ağzına attı. Ağzını şapırdata şapırdata çiğneyip etiyle kabuğuy-la yuttu. "Ananasa bayılıyorum."

"Açlıktan ölüyorum. Birlikte öğle yemeğine ne dersin?"

"O dilim öğle yemeğimdi. Rejimdeyim. Boyum çok uzamaya başladı."

"Bu konuyu geçen hafta hallettiğimizi sanıyordum. 'Abiodun, yemek zorundasın. .mına koduğumun yiyeceklerini yemek zorundasın.' Masanın öteki ucundan kuzenine bakarken, yüzüne gergin bir gülümseme geldi, suratı asıldı.

"Karnım tok," dedi Sinek başka tarafa bakarak. "İştahım yok."

"Haline baksana. İskeletin çıktı. Kemik torbası oldun. Seni sevdiğimi biliyorsun, öyle değil mi? Seni çatlak zampara."

“Ulu başbuğum, lütfen duygusallaşmayalım.”

İçkileri doldurup bardağını kaldırarak “Şerefe,” dedi Dada.

Sinek öğle yemeğini içkisiyle birlikte mideye indirirken, “Buraya içmeye mi, yoksa konuşmaya mı geldik?” diye sordu homurdanarak. Kendine başka bir kadeh doldurdu, yeni bir sigara yaktı ve koltuğuna çöktü. Dışarı, sokağa boş boş bakarken, yüzüne acılı bir ifadenin gölgesi düşüyordu.

10

Dada, Sinek ile birbirlerine boş boş bakıp durduktan sonra evine dönerken, Netusha'nın o akşamki telefonunun habercisi olan sinyallerin kutsal üçlüsündeki en son sahneyi yaşadı. High Street'teki polis karakolunun tam karşısındaki trafik ışıklarının önünde yayalarla birlikte beklemeye başladı. Sağında Brixton'un canlı-cesetlerinin emektar bir üyesi duruyordu. Bir elinde sigara öteki elinde bir bağış kutusu varlı. Boynunda el yazısıyla “Bakmak zorunda olduğum bir karım, üç çocuğum ve iki köpeğim var. Lütfen bir sadaka verin,” yazılı bir levha asılıydı. Dada'nın solunda, iyi giyimli bir adam sanki öğrenmek istediği bir şeyin bilgisi onda saklıymış gibi gölgesini süzüyordu. Yaya geçidinde yeşil ışığın yanmasını bekliyorlardı. Lambanın onlarla alay ettiği ve yeşilin yanmak gibi bir niyeti olmadığı sonucuna varmaları epey bir vakit aldı. Dada gölgesi sırlar saklayan adama dönüp, güneşli bir yaz gününde havadan sudan söz eder gibi, kırmızı ışığı işaret ederek,

“Bozuk mu?” diye sordu.

Adam yanıt vermeden önce atmış saniye boyunca Dada'ya baktı.

“Hayır,” dedi. “Gözleri çapaklanmış, açamıyor.”

11

Dada karşıya geçti.

D Ü Ş

1

Bir gece, Nehushta on üç yaşındayken, babası her zamankinden daha endişeli görünen bir yüzle eve geldi. Nehushta bir şeyler olduğunu hemen anladı.

Canının neye sıkkin olduğunu sorduğunda, "Erkek kardeşimi gördüm," diye yanıtladı Ossie. "Saint Pancras'da kardeşimi gördüm."

Ossie, Nehushta'nın annesi, kansı Kate öldüğünden beri tanınmaz hale gelmişti. Giderek seyrekleşen karma kanşık saçlarının ortasında gri bir yanmada peydahlanmıştı. Gözlerinin altı morarmış, bakışları yalnızlaşmış, büyük bir boşluğa vuran, ötesindeki karanlıktan başka hiçbir şeyi göstermeyen ışıklar gibi amacını yitirmişti.

2

Hafta içlerinde neredeyse nefes bile almadan çalışıyordu. Bir göçmen avukatı olarak, iş yükü onu meşgul ediyor, kara kara düşünmeye vakit bırakmıyordu. (Sürgün tehlikesiyle karşı karşıya olan müşterisine "*Zor problemleri* anında çözeriz, ama," der ve eklerdi "*İmkânsız* biraz vakit alıyor.")

3

Ne var ki hafta sonları eve leş gibi alkol kokarak ve yara bere içinde gelirdi.

Divanda sızıp kalmadan önce "Sokak lambalanna ve bar sandalyelerine çarpıp duruyorum da ondan," derdi.

O gece eve epey endişeli bir yüzle geldiğinde Nehushta ona hemen bir bardak viski doldurdu ve kadehi sonuna kadar kafasına diken Ossie'yi gözlerini ayırmadan izledi.

Ossie daha fazla içki için kadehi uzatırken "Bugün biraderimi gördüm," dedi.

Nehushta, "Senin ikiz kardeşin yirmi yıl önce öldü," dedi kısık bir sesle.

"Yirmi yıl önce öldüğünü biliyorum," dedi Ossie. "Yoksa neden böyle zangır zangır titreyeyim ki?"

Olay o akşam işten eve dönerken yaşanmıştı. Alkollü araba kullanmaktan on iki ay trafikten menedildiği dönemin içindeydi; bu yüzden arabasını evde bırakmıştı. Olayın gerçekleşme anında King's Cross'taki ofisinin önündeki durakta otobüs bekliyordu. Önünden bir taksi-dolmuş geçti. Ve işte orada, arabanın arka koltuğunda kardeşi Taiye oturuyordu. Ossie gözlerine inanamadı. Kendini çimdikledi: Evet, işte halen oradaydı, Londra'nın taksi-dolmuşlarından birinin arkasında, yolcu koltuğunda oturan adam kardeşi Taiye'den başkası değildi. El kol ederek delirmişçesine arabanın arkasından koştu. Taksi şoförü şaşırılmıştı, ama paniğe kapıldığı her halinden belli kardeşi kadar değil. Taksi köşeyi dönüp gözden kayboldu.

"Yemin ederim, Nehushta. Oydu. Taiye'ydi."

Hiçbir şey söylemedi. Söyleyeceği hiçbir şeyin onun fikrini değiştiremeyeceğini biliyordu. Kardeşinin yirmi yıl önce ölmekle kalmayıp bir de Lagos'ta öldüğünü, bırak Londra'ya gelmeyi, Nijerya'nın o kıyı kentinden dışarı adını bile atmamış olduğunu söylemek yalnızca haddini bilmezlik olurdu.

Yıllar sonra, birlikte olmaya başladıklarında Nehushta Dada'ya "Ona bir içki daha doldurdum," diye anlattı. "Ve ona bir zamanlar arkadaşlarından birine söylerken işittiğim bir sözünü tekrarladım: 'Keder kuşlarının başının etrafında dolaşmasını engelleyemezsin, ama başına yuva yapmalarını engelleyebilirsin'"

"O ne dedi?"

Nehushta güldü. "Başı önüne düştü ve uyudu."

Nehushta babasını yarı taşıyarak yarı sürükleyerek yatak odasına götürdü. Kravatını çıkarıp yatağa soktu. Işığı söndürüp kendi yatak odasının kapısını kapadığında en son işittiği şey babasının evin içini dolduran horultusuydu.

Kızının ışığı söndürüp kendi yatak odasının kapısını kapadığı o gece, sızdığı derin uykuda kendini ayık, ayaklarının altında uzanan dumanlı bir tünelden geçen tuhaf, dar bir otoyolda, ruhunun gişelerini geçtiği, durdurulduğu, hatta pasaportunun kontrol edildiği yokuş aşağı bir yoldan, evrenin sınırsız açıklığına araba sürerken buldu.

O akşam, kolundaki, adına kader denilen -ve o gece kolunda olup olmadığını hatırlayamadığı- kronometreli saatin parlak ve tik taklı kadranı sabaha karşı iki civarını gösteriyordu. Uğursuz bir rüzgâr bardaktan boşanırcasına bir yağmurla elbirliği etmiş, yolculuğu, insana ihanet eder gibi sonsuza uzayan bir otoyolda, sonu gelmez körleme bir uçuşa dönüştürmüştü.

Arabanın teybinden Caz flütçüsü Eric Dolphy'nin çaldığı Billie Holiday'in *God Bless the Child* adlı parçası, beyninin gerisindeki kurumuş boşluğu dolduruyordu. Flütten çıkan hem mutlu hem kederli mahrem bir çığlık, kulakta bir çığlığın eriyip umuda dönüştüğü an gibi tınlayan bir sessizliğin içinde alçalıyor, yükseliyor, bu sessizliği dolduruyordu.

Ossie'nin en sevdiği *God Bless the Child* yorumuydu. Ne zaman dinlese içinde bir sıcaklık, bir neşe duyardı. Müzik onu geçmişinin uzak köşelerinin unutulmuş hatıralarına taşırdı. Onu yeni yetmeliğine, İngiltere'ye ilk geldiği vakitlere, Lagos'ta anne ve babasının 'Altın Yapağı' diye adlandırdığı şeyi bulmak için sabırsızlandığı günlere götürürdü. Onun uzaklaşmasını istemeyen, zekâsı bir sivrisinek ısırığından daha keskin ve muhtemelen bir o kadar ölümcül olan büyükannesi, bundan büyük bir zevk alarak bunak numarası yapmıştı. Nasıl olur da şu gökkubbenin altındaki veya cennetteki veya cehennemin dibindeki, yeryüzündeki, denizin altındaki bir insan ister altın olsun, ister olmasın, bir yün yumağını görmek için böyle çırpınır, aklı almıyordu.

God Bless the Child, onu, Batı Londra'da, bir caz kulübünde, Nehushta'nın annesi Kate'le ilk karşılaştığı yere götürdü. Kate o zamanlar hemşireydi. Ossie de Londra İktisat Okulu'nda hukuk öğrenimine yeni başlamıştı. Evdeki hesap, lisansını burada bitirip doktora için Oxford'a gitmesi, ardından Nijerya'ya geri dönüp bir avukatlık bürosu açmasıydı. Babasının en ince ayrıntılarına kadar hayatına yazdığı senaryo buydu. Ama babası öldü, Nijerya'da iç savaş başladı ve son sene bursu kesildiği için okula üç yıl ara vermek zorunda kaldı. Hiç, ama hiçbir şey evdeki hesaba uymadı. Hayatındaki tek süreklilik, bütün geri kalan her şey tepe taklak giderken, bir an olsun yanından ayrılmayan Kate idi. Her ikisi de yirmisindeydi. Atmışların Swing salgını

yıllarıydı. Kate, Ossie'yi Sevenoaks'ta oturan ailesiyle tanıştırdığında, babası onu çok iyi karşılamış, ardından Kate'e telefon edip, ben ne yaptım da sen bana bunu reva gördün diye sormuştu. Annesi, babasından farklı olarak iki yüzlü biri değildi. Ossie'ye dobra dobra, kızıyla olan ilişkisine karşı olduğunu anlatmıştı. Ama zaman içinde ondan hoşlanmaya başlamış ve dost olmuşlardı. Kate ile çıkmaya başladıktan beş yıl sonra onunla evlendi. İki yıl sonra Nehushta Doğmamışlar Ülkesi'nden aramaya başladı ve çıkıp geldi. On iki yıl sonra Kate, sıradan sağlık kontrollerinden biri için doktora gitti. Bir hafta sonra, baharın ilk gününde, sonuçları almak için tekrar gitti. Doktorun muayenehanesinden elinde aylarla sayılı ömrünün çetelesiyle çıktı.

Bu ana kadar Ossie'nin Tanrı kavramıyla ilgisi, gelişigüzel ve pek önemsemediği bir şeydi. İş Tanrıya inanmamaya kadar vardırmıyordu, ama ona kavuşmak için acelesi de yoktu.

13

Ossie, Kate'in kanser teşhisinden sonra paniğe kapıldı. Uzman doktorların, cinci hocaların boş laflarını dinledikten, kanserin bu türünde dünyanın en önde gelen otoritesiyle buluşmak için Amerika'ya uçtuktan, Brezilya'ya gidip geri geldikten sonra bile hâlâ elleri bomboş olan Ossie paniğe kapıldı ve yüzünü Tanrıya döndü. Kate bir yıl dolmadan öte dünyaya göçtüğünde, Ossie Tanrıyı görmek için hâlâ kuyrukta bekliyordu. Kate'in hastanedeki yatağının yanında diz çöküp, hâlâ sıcak olan bedeninin üzerinde acı acı ağlarken, içindeki bir ses, "Neden, neden Tanrım neden?" diye bağırdı ve kendini birdenbire Tanrının karşısında buldu. Her zamanki gibi görünmez olan Tanrı, yumuşak bir sesle ona "şeytanın işiydi," dedi. Tanrının topu başkasına attığını görünce ağlamasını kesti ve başını kaldırıp kendini kavgaya hazırladı. Sonra kızının elini tuttuğunu fark etti. Yüzü gözyaşlarıyla yıkanmış, doğrulup ayağa kalktı ve çocuğuna borçlu olduğu babalık rolünü yerine getirmeye başladı.

Ossie'nin rüyasında, arabasının motoru birdenbire durdu. Arabadan çıktı, yağmura aldırmadan gidip motor kapağını açtı. Önce birkaç kabloyu yerinden çıkarıp takarak öteyi beriye karıştırdı; ama durmuş motor üç kez umut verip üçünde de bu umutları yere çalınca uğraşmaktan vazgeçti.

Yoldan geçen bir arabanın bedava yolculuğundan yararlanmaya karar verdi. Arabalar vızır vızır yanından geçiyor, ama hiçbiri durmuyordu. On beş dakika kadar yağmur altında bekledikten, tepeden tırnağa sıırıslıklam olduktan ve tir tir titremeye başladıktan sonradır ki, nihayet, uzaktan, kurtuluşun ışığı göründü. Farlar yaklaştıkça yaklaştı ve araba ona birkaç santimetre kala durdu. Farların ışığı, kendini acımanın halesiyle çevrili Ossie'yi önce sessiz sessiz süzdü. Işıklar karrardı ve gerisindeki Limuzini ortaya çıkardı. Sürücü pencereden aceleyle seslendi, "Çabuk ol!" Genç bir erkeğin, bir delikanlının sesi idi. Bir nano saniye kadar, içine doğayazan bir sezginin bulanık hissiyle kafası karmakarışık, olduğu yerde dikildi. "Hey, bayım!" dedi genç sabırla. Sezgisi onunla konuşmayınca Ossie, aceleyle yarı açık kapıya doğru seğırtti ve içeri girerken pardösüsünü çıkardı.

"Arka koltuğa koyabilirsin," dedi genç. Ossie ona baktı. Sesinden anladığı kadarıyla delikanlı pek gençti; on sekizinde ya vardı ya yoktu. Cıklata cıklata sakız çiğniyordu. Ona da bir tane uzattı. Ossie başıyla reddetti. Delikanlı omuzlarını silktilti ve sakızı ağzına attı. Ossie'nin pardösüsüne bakarak "Onu arkaya koy dedim," dedi tekrar. Ossie onu katladı ve yere, önüne koydu.

"Sen bir serserisin," dedi delikanlı. Sonra Ossie'nin yanıtlamasına fırsat vermeden, yanıtı çoktan verilmiş bir soru sordu: "Nesin sen, bir

serseri mi?"

Ses tonundan bir yanıt alıp almamayla ilgilenmediği anlaşıyordu. Nitekim ilgilenmiyordu. Çünkü Ossie dilinin buzlarını çözüp uygun bir yanıt vermek için ağzını açmaya yeltenmişti ki, delikanlı sözlerine devam etti.

"Yorgun görünüyorsun." Ardından biraz önceki gibi, yanıtı bir soru buldu. "Yorgun musun?"

"Epey," dedi Ossie.

"Ailen var mı?"

"Evet..."

"Bir ailen var mı?"

"Evet, ben..." diye başlamıştı ki...

"Karın?"

"Karım... karımı kaybettim."

"Peki çocuklar? Çocuğun var. Çocuğun var mı?"

"Evet, bir tane."

"Erkek?"

"Hayır."

"Kız?"

"Evet, on iki yaş..."

"Kız ya da oğlan olduğunu biliyordum."

Ossie başını çevirip ona baktı. Delikanlının gözleri yoldaydı.

"Kusura bakma," dedi, "bugün kafam biraz iyi de." Torpido gözüne uzanarak bir paket sigara çıkardı. Bir süre paketi açıp içinden bir sigara çıkarmak için uğraştı. Ossie hemen uzanarak paketi delikanlının elinden aldı. Paketi açıp içinden çıkan filtresiz sigarayı delikanlıya uzatıp yakmasına yardım etti.

"Araban bozuldu."

"Pardon?" dedi Ossie.

"Araban mı bozuldu?"

"Evet."

"Sigara?"

"Teşekkür ederim," dedi Ossie, "Sigara kullanmıyorum." Boğazını temizledi. "Nereden geliyorsun?"

"Oradan buradan," dedi esnemeye benzeyen bir iç çekişle. "Sen?"
"Londra."

"Orası neresi?"

Ossie yanıtlamaya bile tenezzül etmedi. Ama ardından gelen sessizlik onu rahatsız etti. "Nereye gidiyorsun?"

Delikanlı yine omuz silkip "Belli bir yere değil," dedi.

"Hiç duymadım."

Delikanlı ona bakmak için döndü. "Ne?"

"'Belli-bir-yere-değil'in adını daha önce hiç duymadım. Kent mi kasaba mı?" diyerek güldü. Güldü, çünkü kötü bir şaka olduğunun farkına varmıştı. Yalnızca aklına bir şey gelmediği ve paniğe kapılmak üzere olduğu zamanlarda bu tür şakalar yaptığını bilecek kadar kendini tanıyordu.

"Yalnızca dolaşıyordum," dedi delikanlı duraklamadan.

"'Belli-bir-yere-değil'e doğru mu?"

"Evet," dedi delikanlı.

"Bir-yere-değil-köyü. Gecenin bu saatinde gitmek için tuhaf bir yer."

"Yalnızca dolaşıyorum," dedi delikanlı aldırılmaz bir tonla. Torpido gözüne uzandı ve başka bir sigara aldı.

17

Delikanlı sigarasını yakarken "Ben Apha," dedi "Sen ..."

"Jones. Ossie Jones."

"Bana bir fıkra anlat Ossie," dedi Apha. "Bildiğin bir fıkra var mı?"

"Bir fıkra?" Midesi sesli sesli guruldadı. "Kurtlar," diye açıkladı.

"Kurtlar?" Apha şaşırılmış görünüyordu.

"Midem," dedi Ossie.

Apha şimdi daha bir şaşırmış görünüyordu.

"Aylar var ki bir fıkra dinlemedim," dedi konuyu değiştirerek. Ezberinde hiç fıkra yok mu? Babam bana hep fıkra anlatırdı."

Ossie'ye bu bir kurtuluş gibi geldi. "Baban mı? Bu onun arabası mı?"

"Evet," dedi Apha. "Adı Max." Durakladı. "Sana babamın adını söylemiş miydin?"

Ossie'nin içinden hayır, demek geldi. Yanıtın delikanlının üzerinden nasıl bir etkisi olacağını merak ediyordu. Ama bunu yapamadan önce, Apha'nın boğazından, tuhaf, balgamlı bir ses çıktı. Ossie ilk önce bunun bir sigara tiryakisi öksürüğünün başlangıcı sandı. Sonra bunun bir gülme sesi olduğunu anladı. Apha gülüyordu. "Elbette," dedi katıla katıla gülererek. "Elbette! Sana babamın adını söyledim, öyle değil mi? Öyle değil mi?" Gülmeyi kesti. Bakışlarında soğuk bir ifade belirdi. "Zihnim bana oyunlar oynuyor," dedi çocuksu bir ses tonuyla.

Ossie "İyi misin?" diye sordu. "Benim sürmemi ister misin?"

Apha "Ha, yok canım, ben iyiyim," dedi. "Hem de çok iyi."

18

"Misyonerin biri Afrika'ya gitmiş," dedi Ossie. "Bu köye gidip, kendince ruhları kurtarmaya başlamış. Misyonerin Hıristiyan dinine ilk kattığı kişi bir çiftçiymiş. Onu vaftiz emiş, ona İncil'i okumasını öğretmiş ve onu tam bir Katolik yapmış. Ona Katolikler için cuma gününün neredeyse pazar günü gibi önemli bir gün olduğunu öğretmiş. Cuma günleri et yemek yok, demiş. Yalan da söylemeyeceksin. Aksi takdirde Tanrının lanetine uğrar ve cehennemi boylarsın. Çiftçinin Hıristiyan oluşundan aylar sonra rahip, bir gün ansızın çiftçiye ziyaret etmiş. Bir de ne görsün, bizim çiftçi bir kelle paça çorbasına yumulmamış mı! "Peter," demiş çiftçiye, "cuma günleri et yemenin çok büyük günah olduğunu bilmiyor musun?" "Biliyorum efendim," demiş Peter parmaklarını yalayarak. "Ama ben et yemiyorum ki, bu bir balık

çorbası." "Sen buna balık mı diyorsun," diye kükremiş rahip, "et yediğin yetmezmiş gibi bir de yalan söylüyorsun." "Size doğruyu söylüyorum efendim, bu bir balık," demiş Peter. Rahip çorbanın içinden bir parça et çıkarmış ve sormuş. "Söyle bakalım, nasıl oldu da bu et parçasının balık olduğu sonucuna vardın?" "Çok kolay," demiş Peter. Siz beni Mtata iken nasıl Peter yaptıysanız, ben de üzerine bir kâse su döktüm ve adını balık koydum!"

Ossie fıkrayı bitirdikten sonra uzun bir sessizlik yaşandı.

Dakikalar sonra bile Apha tepki vermeyince, belki de, diye düşündü Ossie umutsuzca, belki de Apha bir vejetaryen ve et hakkında yapılan bu espri onu gücendirdi.

19

Apha vejetaryen olmadığı gibi et hakkında yapılan esprilerden de gücenmezdi. Uzun ve düşünceli bir suskunluktan sonra "Afrika," diye sordu,

"Nerede?"

20

İşte o zaman Ossie'nin aklından arabadan inmek, yağmurda dikiлип başka bir aracın gelmesini beklemek geçti. Ama bu düşünce yalnızca şöyle bir görünmüş ve onay almamış olmanın surat asıklığıyla tekrar geldiği yere, belleğinin sessizliğine çekilmişti.

21

"Bana babandan söz et," dedi Ossie.

"Onun hakkında ne biliyorsun," diye sordu Apha.

"Hiçbir şey bilmiyorum. Örneğin ne iş yapıyor? Keyfi yerinde mi?"

"Bir akademisyen," diye yanıtladı Apha. "Alanı hukuk. Keyfi nasıl? Pek yerinde değil."

"Aa! Ne tesadüf. Ben de avukatım."

“İyi, aferin sana.” Sözcükler Apha’nın ağzından kızgınlıkla çıkmıştı. Ossie buruşmuş yüzünden bir gülümseme yaratmayı başardı. “Keyfi pek yerinde değil demekle ne demek istiyorsun?”

“Bunu dinlemek istediğinden emin misin?”

Hayır istemiyorum, dedi içinden, ama burada seninle tutsak kaldım ve akıllıca hareket etmek en iyisi.

Gözlerini yoldan ayırarak ona döndü ve çabucak, “Elbette isterim,” dedi.

“Her şey iki ay önce başladı. Üniversiteden eve bir kadınla gelip kadını bana mastır öğrencisi olarak tanıştırdı. Adı Lizzie’ydi. Yazdığı yeni bir kitapla ilgili araştırmasında ona yardım ediyordu.”

“Annen?”

“Bir yıl önce evi terk etti. Bir öğleden sonra haber vermeden eve geldiğinde babamı öğrencilerinden biriyle flarga ederken bastı.”

“Yani flört ederken, baştan çıkarmaya çalışırken?”

“Flarga. Öğrenci sırtüstü uzanmıştı; o da yüzü koyundu.”

“Aha, *in flagrante delicto*.”

“O da ne?”

“Suçüstü,” diye açıkladı Ossie.

“Haaa,” dedi Apha.

22

“O akşam Lizzie’yi eve getirdiğinde, onun bir şeyler içip s.tirip gideceğini sandım. Biliyorsun işte s.tirip gitmek. Ama yanılmışım. Uyumaya gittim. Ertesi sabah uyandığımda, onu mutfakta kendine kahve hazırlarken buldum. Aradan bir hafta geçtiğinde halen evdeydi. Bir ay geçmişti, ama...”

“Bu seni rahatsız mı etti?”

“Yalnızca her zaman.”

“Anlıyorum. Oturup bunu babanla konuştun mu?”

“Konuşacaktım.”

“Ama konuşmadın.”

“Konuşacaktım. Dün gece. Eve geldiğimde evde yoktular. Gece yarısına doğru tam yatağıma gireceğim sırada döndüler. Sonra birlikte odama geldiler. Elllerinde bir şampanya vardı ve nişanlanıyor olduklarının müjdesini verdiler.”

“Senin tepkin ne oldu?”

“İkisini de vurdum.”

23

Bu doğru olmasın, diye dua etti Ossie içinden, yalnızca bir düş olsun.

“Ne yaptın?”

“Tahtalı köye gönderdim,” dedi Apha. “Bununla.”

Koltuğunun altına uzanarak bir silah çıkardı ve Ossie’nin kucığına attı.

“Aman Tanrım!” Ossie’nin aklına gelen tek şey buydu, “Aman Tanrım!”

Apha kibarca sordu. “Onları görmek ister misin?”

“Ne?”

“Cesetlerini görmek ister misin? Bagajdalar.”

Ossie silahı alarak “Hayır,” dedi. Silahı eline aldığı anda elli yıllık yaşamı boyunca daha önce hiç silaha dokunmamış olduğunu hatırladı.

Bu tam olarak doğru değildi. Gördüğü rüyanın dışındaki paralel dünyada, bir keresinde Wyoming’de bir silahçıda bir tabancayı eline alıp incelemişti. Ama rüyasında bu hatıra, yakasını ona kaptırmamayı başarmıştı.

Apha’nın cesetleri gösterme önerisine bir yanıt düşünüp verene kadar, o arabayı çoktan durdurmuş ve dışarı çıkıyordu.

“Haydi,” dedi.

Ossie isteksiz isteksiz peşinden gitti.

Ama Apha bagajı açtığında, birdenbire, geceyi içi boş, yağmurla kesik kesik bir gündüze çeviren, onlara çevrili yüzlerce projektör peyda oldu. Her taraf polis arabası ve helikopteri ile doluydu.

Bir ses "Silahını at," dedi megafonla. "Etrafın çevrildi."

Ossie, başına gelen büyük felaketi pek kavrayamayan bakışlarla çevresine bakındı.

Megafondaki ses "Silahını at," dedi yine. "Tekrarlıyorum, silahını at."

Ancak bundan sonradır ki, kendine seslenildiğini anladı. Eline baktı ve silahın halen elinde olduğunu gördü. Yere bıraktı. Birkaç dakika içinde, acımasızca arabaya yapıştınlı ve elleri arkadan kelepçelendi. Çevresine bakındı. Gözyaşlarına boğulan Apha'yı gördü.

Kızgın ve isterik, "Beni öldürebilirdi!" diye bağırıyordu Apha polisleri. "Alarma saatler önce bastım, nerede kaldınız?"

Henüz yalnızca biraz paniklemiş Ossie, "Apha, bu ne demek oluyor?" diye sordu. "Burada neler oluyor?"

"Bagajın içindeler," dedi Apha. "Bu adam babamı ve kız arkadaşını öldürdü!"

"Memur bey ..." diye başladı Ossie.

Polis bagajı açıp içine baktı. Öğürdü. Cebinden küçük bir dijital ses kayıt cihazı çıkarıp Ossie'ye döndü.

"Lütfen adınızı söyler misiniz?"

"Jones," dedi Ossie, "Ossie Jones."

"Adres?"

"1205 Battersea Park Gardens, Londra. Memur bey ben..."

"Mesleğiniz?"

Mesleğini söyledi.

Polis memuru kayıt cihazını kendine yaklaştırdı.

"Ossie Jones," dedi, "Cinayet sanığı olarak tutuklusunuz. Söylediğiniz her şeyin geçerli kabul edilip mahkemede delil olarak kullanılacağını hatırlatmak benim görevim."

27

Ossie, işte tam o anda, elleri arkasından kelepçeli, arabanın içine itilirken, rüyasının aslında bir kâbus olduğunu anladı.

28

Polis karakoluna nasıl götürüldüğünü hatırlamıyordu. Rüyasından uyanmaya çalışıyordu. (Bunun bir rüya olduğuna emindi.) Kendini çimdikliyor, boynunun yettiği her şeye (aralanna sıkışmış olduğu polis memurlarından birinin yüzü de dahil) kafa atıyordu -hayatında ilk defa bir katil tutuklamış olan talihsiz polis memurunun bu macerası, üzerine basılmış domatese benzeyen bir burunla son buldu. Ossie de hiçbir şeye aldırımıyordu. O yalnızca uyanmak, uyanmak istiyor; başaramıyordu.

29

Polis karakolunda, polis memurlarının ikide bir dönüp ona bir bakış atmalarıyla kesilen, virgüllenen, noktalanan bir dizi uzun telefon konuşması ve mini konferanslar yapmalarını izledi. Nihayet aralannndan biri ona doğru geldi.

"Telefon etmek istiyorum," dedi Ossie. "Avukatımı aramak istiyorum."

Adam onu süzdü ve hiçbir şey söylemedi. Şaşırmış görünüyordu.

"Memur bey, avukatımla konuşmayı *talep* ediyorum."

"Peki," dedi memur. "Numarası kaç?"

"Ben arayabilir miyim, lütfen?"

Detektif, Ossie'nin önüne bir telefon itti. "Haydi bakalım," dedi. "Arayın avukatınızı Bay Jones."

Ossie, Nehushta'nın doğumgünü hediyesi olan elektronik cep defterini çıkardı.

Avukatını ararken, "Büyük bir hata yapıyorsunuz," dedi. "Bu çocuk adamın gözünün içine baka baka yalan söylüyor. Bana babasını ve kadını öldürdüğünü kendi ağzıyla söyledi."

Odadaki herkes sustu.

Ossie çevirdiği numaraların her birinin düşmesini uzun uzadıya bekledi. Polis istasyonunda eski, mekanik bir telefon santrali vardı. Telefonun çalmasını bekledi. Bekledi. Bekledi. Bir daha aradı. Sonra bir daha. Ve her seferinde aynı sonuçla karşılaşıyordu. *"Telefon müdürlüğüne kayıtlı böyle bir numara yoktur. Lütfen aradığınız numarayı kontrol edip tekrar arayınız."* Ossie sinirlenmiş görünmeye çalıştı. "Numarayı yanlış kaydetmişim," diye polisi yatıştırdı, "acaba kızımı aramamda bir sakınca var mı? O numarayı biliyor. Avukat vaftiz babası olur da." Polisler yanıt vermeden, sanki Ossie Mars'tan gelmiş gibi öylece baktılar. Evini aradı ve operatör böyle bir numaranın kayıtlı olmadığını söyledi. Bir an için operatörün mekanik sesinden onunla eğleniyor olduğu duygusuna kapıldı. Ossie ne yapacağını bilemez bir halde "Bu çok saçma," dedi. İçinde, aşağıdan, ayak parmaklarından gırtlığına doğru gümbür gümbür bir paniğin yükseldiğini hissetti. Defterine kayıtlı ve birçoğunu ezbere bildiği bütün numaraları tek tek aradı: Eski tanıdıklarını, yeni tanıştıklarını, Kate'in annesini, her zaman gittiği barı, hatta (yirmi yıl önce saçma sapan bir konu yüzünden tartışıp o vakitten beri konuşmadığı) artık arkadaşı olmayan eski bir ahpabını bile aradı. Her yeri, herkesi aradı ve her seferinde aynı sonuçla karşılaştı. Numara ya kayıtlı değildi, ya da artık kullanılmıyordu.

Sonunda telefon çekistirilerek elinden alındı.

"Şimdi baştan başlayalım," dedi polis. "Kimsin sen?"

"Size anlattım," dedi Ossie. "Bana inanmak zorundasınız."

Polis kendine bir sandalye çekti ve tam Ossie'nin karşısına oturdu. "Bay Jones,- size böyle hitap edebilir miyim?- siz yoksunuz, Bay Jones. Ossie Jones diye biri yok. Ne bir avukat, ne bir musluk tamircisi, ne bir serseri, ne de bir kedi var bu isimde. Bize verdiğiniz tüm bilgileri kontrol ettik ve hepsinin hayal ürünü olduğunu gördük. Verdiğiniz bilgilere uyan bir ehliyet yok, aldığınızı iddia ettiğiniz trafik cezasını da kontrol ettik, alkollü araba kullanmaktan ceza kesilen bir Ossie Jones yok. Bizi burada yalan yağmuruna tutuyorsunuz, bana bak Ossie Jones, bizi kızdırmaya, çok kızdırmaya başlıyorsun, bu senin için iyi olmaz. Şimdi son defa soruyorum: Kimsin sen ve Max Wren ile Lizzie Johnston'u neden öldürdün?"

Oysa Ossie, dedektifin sandalyeyi çekip karşısına oturduğu andan beri hiçbir şey duymuyordu. Yaşadığı panik öyle şiddetliydi ki, kalbi durdu. Onu yeniden hayata döndürmek zorunda kaldılar. Yapılan suni solunum beynine biraz oksijen taşıdı. Ayağa fırladı ve kahkahaya boğuldu. "Memur bey," dedi. "Niye hiçbir numaranın çıkmadığını biliyorum. Neden benim var olmadığımı düşünüyorsunuz? Çünkü siz yoksunuz! Ben bir rüyadayım. Rüya görüyorum!"

Onu nezarethaneye götürüp içeri tıktılar. Nezarethanede deli ve sarhoş olduğu için içeri atılmış bir adam daha vardı.

Ossie'nin mahkemesi kısa sürdü. Kendine hayrı dokunacak hiçbir iyi davranış göstermedi. Kendini hakime veya jüriye sevdirmeye çalışmadı. Bulduğu her fırsatta, onların gerçekte var olmadığını, *Ha! Ha! Ha!* ve yakında uyanacağını söyleyip durdu. Polisin en ince ayrıntılara kadar sürdürdüğü soruşturmadan sonra hâlâ böyle birinin varlığı-

nın izine rastlanamamasına karşın, kendisinin Ossie Jones olduğunda ısrar etti. Hele ikamet ettiğini söylediği adres de yanlış çıkınca, mahkeme boyunca kendisine "Belli bir adresi olmayan Ossie" diye hitap edildi. Avukatı ona cinayeti aklının başında olmadığı bir anda işlediğini itiraf etmesini salık verince onu vekillikten azat etti. Avukat kadının onun deli olduğunu düşündüğünü tahmin ediyordu. Tahmini doğruydı.

Apha tanıklık etmek için kürsüye çağrıldı. O da, cinayetin işlendiği gece, oturma odasından gelen gürültüyü işittiğinde yatağında oturup Yapay Zekâ sınavı için robotlar hakkındaki notlarını okuyor olduğunu anlattı. Önce, babasının ve kız arkadaşı Lizzie'nin akşam yemeğinden geldiklerini sanmıştı. Ne var ki, bir şeyler onu rahatsız etti, aşağı gidip bir bakmaya karar verdi. Oturma odasına indi ve şimdi adının Ossie Jones olduğunu öğrendiği bu adamı, çekmeceleri karıştırırken buldu. Apha merdivenin arkasına saklandı. Birkaç dakika geçmişti ki, babası ve Lizzie geldi. İçeri ilk giren babasıydı. Lizzie ardından gelmişti. Ossie onlara doğru döndüğünde elinde bir silah tutuyordu. Apha, Ossie'nin, babasına paranın yerini sorana dek pek sinirli görünmediğini söyledi. Max, Ossie'ye hemen gitmezse polisi arayacağını söyledi. Ossie, Apha'nın iddiasına göre güldü ve "Telefon benden olsun, haydi polisi ara," dedi.

Kadın savcı pür dikkat Apha'yı dinliyordu. Seyrek saçlarına, sanki bir perukmuş gibi, çekidüzen verdi.

Babası, -Apha sözlerine devam etti- telefona doğru yöneldi. Telefon numarasını çevirmeye başladığı anda Ossie onu yüzünden vurdu. Lizzie çığlık attı ve kaçmaya çalıştı. Ossie onu da vurdu. İşte o zaman Apha açık bir pencereye doğru koşarak dışarı atladı. Evin ön bahçesindeydi ve ortalığı velveleye verip komşuları uyandıracaktı ki, babasının arabasının garajda değil de, evin önünde durduğunu gördü. Belli ki o akşam tekrar dışarı çıkmayı planlamıştı. Sürekli kaybedip durduğu için daha önceden bir yedek anahtar yaptırmışlardı. Apha,

şans eseri o gece üzerinde bu yedek anahtarın olduğunu gördü. Arabaya doğru koşup içeri girdi ve tam motoru çalıştırmak üzereyken boynunda soğuk bir çeliğin temasını hissetti. Dönüp baktığında Ossie Jones ile burun buruna geldi. Teslim oldu. Ossie, Apha'ya onunla birlikte tekrar eve gireceklerini söyledi. Apha çaresiz boyun eğdi. Sonra ona her ikisinin Max ve Lizzie ile birlikte bir yolculuğa çıkacaklarını söyledi. Apha'yı cesetleri dışarı, arabaya sürüklemeye ve onları birbiri ardına bagaja atmaya zorladı. Sonra Apha'yı arabanın içine itti ve yanına oturarak sürmesini söyledi. Apha nereye gideceklerini sorduğunda, Ossie, yalnızca sürmesini söylemişti.

33

"Evet veya hayır diye yanıt verin. Ossie Jones'un kamu davasında herhangi bir karara vardınız mı?"

"Evet."

"Sanık hakkında kararınız nedir: Suçlu mu suçsuz mu?"

"Suçlu."

Böylece Ossie işlemediği iki cinayetten ömür boyu hapse mahkûm edildi. Kendine, düşler diyarında (sonradan bir adının olmadığını öğreneceği) ömür boyu hapse mahkûm olmanın, hapiste, iyi halden kurtulma ihtimalinin olmadığı, bir ömür anlamına geldiği anlatıldı.

34

Ossie bir sisin içindeydi. Hücresinde oturmuş zihnini zorluyor, terle nemlenmiş avuçlarını ısıırıyordu.

35

Uyku tek kaçış yoluydu. Bu düşler diyarında uykudayken ne rüya ne de kâbus görüyordu. Üstelik uyku onun daha öncesinden bildiği ve tanıdığı şeyden farklıydı. Düşler diyarında uyku, zihninizin uyanıklıktan yorgun bir anın bulanık zihin durumuna geçtiğinde yaşadığınız

şeydi. Yürüyüşe çıkabilir, radyoyu açabilir ve hava raporunu dinleyebilir, arkadaşlarınızla buluşabilir, sevişebilir, sinemaya gidebilir, futbol oynayabilir, hatta gazete bile okuyabilirdiniz. Bunları bizzat yapmanızın önünde hiçbir fiziksel engel olmadığı gibi, aslında uykudayken uyanırken olduğunuzdan daha başarılı oluyordunuz.

36

Ossie'nin yapabileceği şeylere dair seçenekleri hücresinin sınırlılığıyla sünnet edilmişti.

37

İlk zamanlar eski alışkanlıklara uyup yatağa uzanarak uykunun gelmesini beklemişti. Bir sıkıcılık battaniyesine örtünmüş, hareketsiz, tümüyle uyuyor olduğunun, ama gerçekte uyanık olduğunun farkında, hücresinin zemininde saatlerce uzanıyordu.

38

Ama çabuk öğrendi. Onu bunu öğreten, sonradan arkadaş olduğu, daha önceki hayatlarının birinde bir aşk cinayeti işlemiş olan ve üç ömür boyu hapsin ikincisini yatan Johni adında bir mahkûmdu. Johni, ilk ömür boyu hapsini yatmaya otuz yaşında başlamış ve şansı yaver gittiğinden beş yıl sonra ölmüştü. Aradan tam yirmi yıl geçtikten sonra yeniden doğmuştu. Yeni annesi onu doğururken, doğumhanenin kapısında iki gardiyan bekliyordu. Daha önceki varoluşunun son haftalarında satın almayı akıl ettiği küçük, sevimli bir çocuk arabası içinde gardiyanlara teslim edildiğinde yalnızca beş dakikalıktı. Çocuk arabası Johni'nin ölümünden yeniden doğumuna kadar geçen süre içinde, gardiyanlardan biri tarafından hapishanenin en köhne kısmında muhafaza edilmişti. Ama gardiyan çocuk arabasının bahar temizliğini yapmayı, tekerlekleri yağlamayı ve bazen de kondisyonunu koruması için onu parkta gezmeye çıkarmayı ihmal etmemişti. Ta-

lihin garip bir cilvesi ki, aynı gardiyan Tanrı tarafından Johni'ye baba olmak için seçilmişti.

39

Johni'nin şansı ikinci ömür boyu hapsinde birincisi kadar yaver gitmedi. Kafasındaki plana göre üçüncü ömür boyu hapsini çabucak tamamlayıp kurtulmak için mümkün olan en kısa sürede ölecekti. Ama ölüm ne zaman onun karşından geldiğini görse yolunu değiştiriyordu. Bir gün, isteyen bütün mahkûmların katıldığı sabah yürüyüşü sırasında, hapishane spor sahasının arkasında bu iş için tahsis edilmiş ve az önce başka bir mahkûm tarafından kullanmış olan bir dar ağacının ilmeğinde ölümü görmüştü. Johni olay yerine, yüzünde sıkkın, çalışmaktan yorulmuş bir ifade olan Ölüm, tam intihar eden mahkûmu düşler diyarının ötesine, gerçek dünyaya çekerken gelmişti. Johni önce şöyle bir düşündü ve ardından Ölüme koşup onu da beraber götürmesi için yalvarmaya başladı.

Johni'yi kızdıran Ölümün ona s.tirip gitmesini söylemesi değildi. Hele dayanıksız sinirlerine hâkim olmak için uzun puroları uç uca ekleyen Ölümün ona soytarı diye hitap etmesi hiç değildi. Johni'yi asıl kızdıran, Ölümünkinden de hassas olan sinirlerini bozan şey, Ölümün suratına karşı gülmesiydi. Johni'nin ilk yumruğuyla Ölüm yere yıkıldı. Yere yıkıldığı yetmiyormuş gibi bir de burnu kırıldı. Yumruk öylesine acımasızca, öylesine keskin bir öfkeyle atılmış olmalı ki, hapishanenin ta diğer ucundaki ziyaretçi salonunun demir parmaklıkları bile zangır zangır sallanmıştı. O kadar ki, intihar eden mahkûm, korkunun yarattığı şoktan tekrar hayata dönerek kurtulabilmişti. Ölüm (kimbilir nasıl) ayağa kalkmayı başardı. Ardından tabana kuvvet. Olayı gözleriyle gören, Ölümün yanlarından son hızla koşarak kaçtığı kişilerin anlattıklarına bakılırsa, hortlak görmüş gibiydi. Aslında temiz kalpli, ama tepeden tırnağa tam bir psikopat olan Johni, Ölümün peşine düştü. Onu, eğer canımı almazsan boynunu koparı-

rım diye tehdit ederek hapishanenin içinde bir oraya bir buraya kovalayıp durdu. Neyse ki, Ölümün şansı yaver gitmiş, idare binasının kapısı açık unutulmuştu. Oraya sığındı.

40

Olay Ölüm üzerinde bir şok etkisi yarattı; kendini öylesine küçük düşmüş hissetmiş ve buna öylesine içermişti ki, hapishaneyi ve hapishanenin bulunduğu kasabayı tam yirmi yıl boykot etti.

41

Bu yirmi yıl içinde, ne hapishanede bir mahkûm öldü, ne bir kasaba sakini ölümcül bir hastalığa yakalandı: Johni'nin hapishanede Ölüme saldırdığı ve onu kovaladığı o günden sonra, bir gün bile yaşlanılmadı.

42

Anlaşıldı ki, Ölümün alacaklarını ertelediğini ilan ettiği bu yıllar, hapishane ve kasaba sakinleri için hayatlarının en mutlu yılları olmadı. Oysa beklenenin tersine, umutsuzluk hapishane duvarlarının üstünde kapkara kışlara özgü bir sis gibi çökmüş, mutsuzluk sokak lambalarından sarkan buzlar gibi bütün kasabayı kaplamıştı.

İşte insanlar, Ölümün yokluğunda Yaşamın da var olmadığını böyle öğrendiler. Yani Johni, Ölümü kasabadan kovaladığı o gün, hiç istemeden Yaşamı da dışarı atıp kapıları sınıksız sürgülemişti. Bu durumun neden olduğu mantıksal sorunlar bir yana, ahlaki sorun çetrefil mi çetrefil, üzerine tartışılarak çözülecek türden bir sorun değildi. Dünyanın geri kalanı için düşler diyarının bu kasabasındaki insanların ölü mü yoksa canlı mı olduğunu söylemek olanaksızdı. Ne ölü ne de canlı oldukları söylendi.

Acilen bir şeyler yapılmalıydı.

Kasabının dışındaki dünyada, felsefecilerin, matematikçilerin, fizikçilerin, metafizikçilerin, şairlerin ve ahlakçıların bir araya geldiği bir konferans toplandı. Konferans düşler diyarının iç bölgesinde, antik bir tiyatroda yapıldı.

Toplantılara dair hiçbir tutanak tutulmamıştı: Bu toplantının yapıp yapılmadığını belgeleyecek ne sunulan bildirgelerin kayıtları, ne de Yaşam ve Ölüm Konferanslarında yapılan toplantıların tartışmalarına dair notlar vardı.

Bu, bazı tarihçilerin böyle bir konferansın hiçbir zaman gerçekleşmediğini iddia etmelerine yol açtı. Gerçek ve yalan arasında bir zıtlık yaratmamanın o günlerin bir geleneği olduğunu ileri sürdüler. O dönemde gerçeğin durmadan akan bir şey olduğuna inanılırdı. Bir gerçek bir gün vadesi dolacak olan bir yalandan başka bir şey değil ve -tersi- bir yalan da yalnızca gerçek olarak algılanan bir şeyden ibaretti. Ne var ki Yaşam ve Ölüm Konferansının, gerçekleşebilir her şeyin eninde sonunda gerçekleşebileceğine, Yaşam ve Ölüm Konferansının henüz gerçekleşmese bile ya bugün ya yarın gerçekleşeceğine inanıldığı için, gerçekleşmiş olduğu rahatlıkla iddia edilebilirdi.

Johni'nin, Ölümü idare binasına kovaladığı ve ancak altı gardiyan ve bir rahip tarafından durdurulabildiği günden tamı tamına yirmi yıl sonra bir gün, hapishanenin doğu tarafında büyük bir yangın meydana geldi. Hiç kimse nasıl başladığını, (eğer gerçekte biri başlatmışsa) kimin tarafından başlatıldığını veya tam olarak ne zaman başladığını bilmiyordu. Tartışma götürmeyen tek gerçek, hapishanenin doğu kıs-

mının itfaiyenin saatler sonra yangını bastırmayı başarmasının ardından için için yanmaya devam eden bir kül yığınının dönüşmüş olduğu.

Beş mahkûm, yangının dikkati dağıtmasını, dış dünyayla kısa bir süreliğine yeniden ahbaplık etme fırsatı olarak değerlendirdi. Yangında sekiz mahkûm, bir gardiyan ve bir ziyaretçi olmak üzere toplam on kişi öldü.

Ölümün gelişi de gidişi gibi muhteşem olmuştu. Ossie Jones, bir dünyadan ötekine tuhaf geçişi yaşayıp kendini düşler diyarında ömür boyu hapsini doldururken bulunduğu, Ölümle Düello olayı öylesine geçmişte kalmıştı ki, artık neredeyse bir efsane haline gelmişti.

Ossie, ömür boyu hapsinin üçüncü ayında, bir öğle sonrası, kendini kapattığı yalıtılmış yalnızlığından ilk defa çıkıp, bir futbol maçı izlerken, arkasından "Hey sen, Ossie!" diye bir ses duydu. Dönüp baktığında, yetmiş beş yaşına yaklaşan, ama kırk yaşından bir gram fazla gösteren Johni'yi gördü.

"Kulağıma uyku sıkıntısı çektiğin çalındı," dedi Johni ve kendini hapisanenin en eski mahkûmlarından biri olarak tanıttı.

Ardından "Elbette en eskisi değil," diye aceleyle ekledi. "Birkaç saat fazla veya eksik, ama yalnızca yirmi beş yıldır buradayım. Bazıları daha uzun süredir burada. Örneğin oradaki Chew..." futbolculardan o sırada gol atmak üzere olan birini işaret etti. "Chew doksan sekiz yaşında ve üçüncü ömür boyu hapsini yatıyor." "Bırrrrrr" dedi korkunçluğu göstermek için, "Dile kolay. Yedi kez ömür boyu hapis. Bana yalnızca üç tane verdiler ve ikincisinin de kuyruğuna geldim sayılır. Halime şükrediyorum." Cebinden sigara paketi çıkarıp bir sigara yaktı. "Sigara?"

Ossie başını iki yana salladı.

Johni üflediği dumanla halkalar yaptı; halkalar havada dağılıyor, ardından bir vicdan sızısı gibi gerisin geri üfleyene geliyordu.

Johi, Ossie'ye dönüp, "Uyku sıkıntının aslı ne?" diye sordu.

Ossie böyle bir şeyin var olduğunu ilk kez ondan duyuyordu. "Neden bahsettiğini anlamıyorum," dedi.

"Bırak bu ayakları," dedi Johi gülümseyerek. "Buranın nasıl bir yer olduğunu biliyorsun. Hiçbir şey, en derininde saklı sırlar bile gizli kalmaz."

"Bildiğim kadarıyla uykuyla ilgili bir sıkıntım yok," dedi Ossie. Sonra konuyu değiştirmek için Johi'ye neden içeride olduğunu sordu.

Johi de ona anlaşılmaz bir merakla baktı. "Sen hangi gezegendensin?"

Aslında bu bir soru değildi, ama Ossie bunu bilmiyordu. "Dünyalıyım," dedi işgüzarca ve yine masumiyetinden dem vuracaktı ki, Johi kahkahayı bastı.

"Sen iyi misin?" diye sordu Johi kahkahanın arasında. Uzun, derin ve nara gibi patlayan bir kahkahası vardı. Öyle çok güldü ki, gözlerinden yaşlar geldi.

Ossie'nin ağzına öykünerek "Ben Dünya gezegenindenim," dedi. "Sen tırlatmışsın, ama bu hoşuma gitti. Canım Ossie nereden geldin, nerede yaşadın bilmiyorum, ama ilkokul çocukları bile bilir ki, cezalandırılabilir tek suç cinayettir. Buradaki her yetişkin, her çocuk ya birinin boğazını kesmiş, ya kadehine siyanür atmış ya da onu kurşunlamıştır. Bunu bilmediğini söylerken ciddi değildin, öyle değil mi?"

"Bilmiyordum," dedi Ossie doğruyu söyleyerek.

"Öyleyse canım kardeşim, seni buraya neden gönderdiklerini valahi bilmiyorum. Genellikle senin gibileri tımarhaneye tıkarlar."

"Avukatım da onların bunu yapmasını istedi, ama ben onu kovdum," dedi Ossie.

"Neden?"

"Çünkü ben deli değilim." Durakladı ve ardından ekledi. "Galiba."

“Kimi öldürdün?”

“Hiç kimseyi,” dedi Ossie.

49

Ossie “Sen kimi öldürdün,” diye sordu Johni’ye.

Johni Ossie’ye kitle katliamından içeride olduğunu anlatmakta hiçbir sakınca görmedi.

“Yani seri cinayet işledin?” dedi iyi niyetle ona gülümseyerek.

Johni anlayışla başını hayır anlamında salladı, ama rahatsız olmuş görünüyordu. “Seri cinayet değil. Kitle katliamı. Arada fark var. Süper markette bir eğlence düzenledim. Kız arkadaşım da dahil, üç kişiyi öldürdüm. Avukatım bunun bir tutku cinayeti olduğunu iddia etti. Kız arkadaşımın öldürdüğüm adamlardan biriyle kırıştırdığını ortaya çıkardılar ve bunun bir tutku cinayeti olduğuna karar verdiler.”

Ossie kendini bir katil olarak hayal edemiyordu ve katillerle ah-baplık etmeye de pek alışkın sayılmazdı. “Yani sen, bunun bir tutku cinayeti olmadığını mı söylüyorsun?” Şaşırmıştı.

Johni başını şiddetle iki yana salladı. “Hayır. Kız arkadaşımın alış-veriş için orada bulunduğundan haberim yoktu.”

Ossie sohbeti burada kesmek istediye de, sonuna kadar devam etmezse yeni bulduğu bu arkadaşın kalbini kıracağını düşünüp, “Öyleyse neden yaptın?” diye sordu.

Johni yanıt vermeden önce sorunun üzerinde biraz düşündü. “Ben yalnızca bir espriyi hayata uyguluyordum,” dedi sessizce, ciddileşmişti.

“Pardon?” dedi Ossie boğazını temizleyerek.

“Silahlı bir adam bir süpermarkette ne yapar?”

“Bilmem,” diye yanıtladı Ossie.

“Kitle katliamı yapar!” Johni bir kez daha gülmekten iki büklüm oldu. “Benim deli olduğumu düşünüyorsun, öyle değil mi?”

Nedense, birdenbire futbol maçı Ossie’ye çok çekici gelmeye başladı. Affını isteyerek sahaya çıktı.

Johi, futbol sahasında bir dahaki karşılaşmalarında Ossie'ye, babasının gençliğinde, mangal yürekli, sıcak, hiçbir yüke bana mısın demeyen bir madenci olduğunu anlattı (O günlerde bir efsane gibi anlatılanlara göre, babasının öylesine parlak ve sıcak bir gülümsemesi varmış ki, insanlar altında çamaşırlarını kuruturlarmış).

Ne yazık ki bunların hepsi gençliğinde kalmış. Orta yaşa gelip artık madencilik yapmayı bıraktığı zaman, gülen gözlerinin ferri gitmiş ve hiç bitmeyen bir kara kıştan daha hüzünlü biri haline gelmiş. Adam gibi bir adammış Johi'nin babası; ama düşünme illetine tutulup zihin vebasına yakalanmış ve bu yüzden sürekli içmeye başlamış.

Onu tanıyanlar, karısının beşinci çocuklarını doğuracağı gün, adamın çatı aralığında yüzde doksan yedi alkol oranına sahip ev yapımını damıtmakla meşgul olmasında şaşılacak bir şey olmadığını söylüyorlarmış. Karısının doğum sancıları tutup, bebek başını çıkarmaya hazırlandığıdaysa içki arkadaşlarına, eğer bu sefer de kız olmazsa (diğer dördü oğlanmış) kadını terk edeceğini söylemiş. Sonradan yıldızlar üstüne, yüzünü aydınlatan güneş üstüne, yalnızca şakaydı diye yeminler etmiş, ama ne çare. Doğmamışlar Ülkesi'nden gelen ziyaretçilerin espri anlayışı farklıymış.

Kendine daha sonradan Johi adı verilen bu seferki ziyaretçi, gerisin geri annesinin rahmine dönerek, babasının öleceği güne dek dışarı çıkmayacağına yemin etmiş. Bu konulardan anlayan komşu ağabey ve ablalara göre bebek, Doğmamışlar Ülkesi'ne geri dönüp, oradaki otoritelere dünyaya gittiğini, ama kapının kapalı olduğunu anlatmış ve bu sayede bir dokuz ay daha oturma izni alabilmiş.

Johi, yaşayanlar dünyasında babasının kendi elleriyle yaptığı portakallı cin kokteylini boğazından aşağı yuvarladıktan sonra, Million Hills Vadisi'nde bir tepenin doruğuna tırmandığı ve ayağı boşa basarak aşağı yuvarlandığı güne dek orada kalmış.

İşte Johi o gün protestosuna son vermiş. Tam babasının yaşayan-

lar dünyasındaki kısa, olaysız ve genel olarak mutsuz misafirliğine son noktayı konduğu anda Johni, ağzı kulaklarına varan bir sırtmayla annesinin karnından çıkmış.

Johni "Bazıları intihar olduğunu söylüyor," diye devam etti öyküsüne. "Diğerlerine bakılırsa dünyayı yaratan güçlerin intihar süsü verdikleri bir cinayetmiş. Başka bazılarına göreyse ölümü, artık içkiyi bırakması gerektiğini gösteren bedensel bir tepkiymiş. Gerçeği asla bilemeyeceğiz. İşte," dedi Ossie'nin gözlerinin içine bakarak, "bu yüzden yaptım. Ne yapayım, iflah olmaz derecede zarar görmüşüm."

Ossie öykünün bir kısmını kaçırdığını sandı. "Anlayıp anlamadığımdan pek emin değilim," dedi.

"Anlamıyor musun?" diye bağırdı Johni. "Babam beni istememişti. Ben istenmeyendim."

Birlikte Chew'in penaltı atışını seyrettiler.

51

"Senin uyku problemine gelince..." diye başladı Johni.

"Benim uyku problemim yok," dedi Ossie.

"Geceleri uyumak istediğinde ne yapıyorsun?"

"Tahmin et."

"Ben ciddiylim."

"Uyuyorum!" dedi Ossie bezmiş. "Ya sen uyurken ne yapıyorsun?"

"Araştırma yapıyorum," dedi Johni. "Bazen de birkaç yüz sınav çekerim, ama genellikle kitap okurum. Okumak için en ideal zaman uykudur. Dikkatini en iyi şekilde yoğunlaştırıp, okuduğun her şeyi sindiriyorsun."

Böylece Ossie uyurken okumayı öğrendi.

52

On beş yıl sonra bir sabah, Ossie oturup beş yıl önce ölmüş olan Johni'yi, kızı Nehushta'yı, uyanık vakitlerinin ve düşsüz gecelerinin

hayaleti, yüzü bir bebeğin insanı kendinden geçiren o ilk gülümsediğindeki gibi parıldayan Nehushta'yı düşünmeye başladı. Ardından, açık öğretimdeki Astronomi öğrenimine doktora yaparak devam etmeyi kurmaya başladı. Tam bu sırada bir gardiyan kapısını yumruklandı.

"Bir ziyaretçin var," dedi Ossie'yi idare bölümüne götürürken.

Müdür, "Lütfen şunları imzala," dedi, öteki, suskun bir adamın uzattığı kâğıtları göstererek. "Artık özgürsün."

Ossie taş kesildi. Sevinmemiş, aksine, bayılacak gibi olmuştu.

"Şimdi ben ne yapar, nereye giderim?" diye sordu yüksek sesle. Ama soruyu gerçekte kendine sormuştu.

Müdür, "Lütfen belgeleri imzalayın," dedi. "Dışarıda sizi bekleyen biri var."

Ağırdan alarak, elleri titreye titreye belgeleri imzaladı. Hüccresine dönüp yeryüzünden getirdiği tüm eşyalarını tişörtten bozma bir çantaya doldurarak idam sehpasına yürüyen bir mahkûm gibi özgürlüğüne yürüdü.

53

Ana binayı hapishanenin dış kapısından ayıran futbol sahasını geçerken, bir ambulansın içeri girdiğini gördü. Ambulans yanında durdu. Arkasından iki gardiyan çıktı. Aralarında bir çocuk arabası taşıyorlardı. Çocuk arabası tanıdık geliyordu.

Yanaşıp içine baktı. İçinde henüz birkaç saatlik, dişsiz, güzel bir bebek uzanıyordu.

"Johni!" diye bağırdı sevinçle. "Döndün! Heyecandan titreyerek gardiyanlara döndü. "Johni, öyle değil mi? Kitle katliamcısı Johni?"

Önce konuşmadan, başlarını evet anlamında salladılar.

Ardından içlerinden biri "Evet, Johni, ta kendisi," dedi. "Ama yol-da aletini kaybetmiş."

Küçük Johni, dünyaya gelişinin tannısal düzenin ceza sistemi üze-

rinde yarattığı küçük kaostan habersiz, bebek arabası içinde mışıl mışıl uyuyordu. Ossie küçük kıza onu ziyaret edeceğine söz verdi.

Hapishanenin önünde onu bir araba bekliyordu. O her zamanki aldırılmaz tavrı, yine, bir tür *dèjà vu* duygusuyla parçalandı. Arabanın içinden bir adam çıktı. Ossie'nin kalbi onu görünce duracak gibi oldu: Apha'ydı bu. Şimdi artık otuz beşine yaklaşmasına karşın, on beş yıl önceki o korkunç gecede olduğundan yalnızca birkaç yıl daha yaşlı görünüyordu.

Apha, Ossie'ye kapıyı açarak "Gir," dedi.

Ossie kıpırdamadı.

"Burada ne arıyorsun?" diye sordu.

Apha, "Özür dilemeye geldim," dedi. "Ve seni dilediğin yere götürmeye."

"Seninle hiçbir yere gitmem," dedi Ossie.

"Lütfen."

"Gidecek bir yerim yok."

Apha Ossie'nin çantasını alıp arabanın arka koltuğuna fırlattı. Sonra onun girmesi için kapıyı tuttu.

"İtiraf ettim," dedi. Onlara her şeyi, gerçekte ne olduysa anlattım. Zaten seni bu yüzden serbest bıraktılar."

Ossie'nin aklına söyleyecek hiçbir şey gelmiyordu.

"Bunu neden yaptın? Bana neden tuzak kurdun?" diye sordu hapishaneyi geride bırakan arabanın içinde.

"Çünkü karşıma sen çıktın," dedi Apha yalnızca. "Kusura bakma."

"Öyleyse neden hâlâ serbestsin?"

"Kefaletle serbestim. Haftaya duruşmam başlıyor."

Ossie mutsuzluğunu avuç içlerine almış, öylece oturuyordu.

"Ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sordu Apha.

"Gidecek yerim yok."

"Neden bana gelmiyorsun? Lütfen kabul et. En azından bunu yapmama izin ver."

Ossie kabul etti. Ona, bu kadar zaman sonra, neden şimdi gelmeyi seçtiğini sormak istedi. Apha'nın her durumda bir yanıtı, bir açıklaması olduğunu biliyordu. Sormamanın daha iyi olacağını düşündü. Eğer sorsaydı, yüreğinin dibine çökelmiş öfkenin tortuları dağılacak, eriyecek, kaybolacaktı. Bunu istemiyordu. En azından şimdilik.

"Lucy'i hatırlıyor musun?"

"Lucy?" Lucy'nin kim olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu.

"Hakim," diye açıkladı Apha.

54

Ha, şu kel kadın.

55

Apha ayaklarının yanında duran bir torbadan bir foto albümü çıkararak, "Evlendik," dedi.

"İki tane birbirinden güzel çocuğumuz oldu, Eva ve Gabriel."

Ossie, ilgisizce, anne ve babasının, ne daha çirkin, ne daha güzel birer kopyası olan çocukların resimlerine baktı.

"Senin hakkındaki her şeyi biliyorlar," dedi Apha.

56

Ossie camdan dışarıyı izledi.

Düşler diyarında nesneler, başınızı öteye çevirdiğiniz anda kayboluyorlardı. Zamanda ve uzamda başka gezegenlerdeki yarım-gün işlerine, paralel evrendeki kısa süren görevlerine doğru ileri geri seyahat ediyorlardı. Ama yüzünüzü tekrar onlara çevirir çevirmez veya onları varlığınıza katmak için gözlerinizi açar açmaz yeniden ortaya çıkıyorlardı.

57

Şuurunu kazandı. Tuhaf, ama bildik, rahatsız edici, ama insanı ra-

hatlatan bir koku burun deliklerini doldurup beynine kendi kendini imha eden, kendi kendini çoğaltan sinyaller gönderdi. Bir radyonun sesi geliyordu. Yabancı bir kanala çevriliydi. Kulağına tuhaf bir gürültü ... müzik geldi.

58

Kulakları ihtiyatla odaya girdi.

59

Ossie gözlerini açıp çevresine bakındı. Odada bir kadın vardı. Yatağın yanında oturuyor, başlığını güç bela seçebildiği bir kitap okuyordu. Kitap Virginia Woolf'un *Deniz Feneri* adlı kitabıydı.

"Affedersiniz," dedi kadına. "Neredeyim?"

Kadın başını kaldırdı.

Ossie, Kate'i, yüzünde aynı anda hem dizginlenmez bir neşe hem bir keder ifadesi olan sevgili karısını gördü. Ossie, mutlulukla, ölmüş ve cennete gelmiş olduğunu fark etti.

Nehushta sevinç çığlıkları atarak hüngür hüngür ağlıyordu.

"Baba! Baba!"

60

Ossie Jones on beş yıl süren komadan uyandı.

P I K N I K

Komadan çıkmasından (veya kendinin sevdiği deyimle 'Yeraltı yolculuğundan uyanmasından) dört hafta sonra Ossie'ye, sağlıklı halinden belli olmasa da, on beş yıl boyunca bitkisel hayatta kaldığı Batı Londra Hastanesi'nin hayretler içindeki doktorları tarafından kalla-vi bir fatura gönderildi. Ulusal ölçekte yayın yapan bir gazetenin sahip olduğu mahalli bir gazetede çalışan gözü pek bir haber avcısı bu haberi editörünün önüne koydu.

Ossie, uyanışının üstünden birkaç gün bile geçmeden ülkedeki bütün gazete, radyo ve televizyon kanallarının manşetindeydi.

Ağzından çıkan her lafın bir rahatlamayı ve minneti gösterdiği, "söyleyebileceğim tek şey geri dönmekten çok mutluyum," diyen Ossie, paparazzi istilasından pek rahatsız değildi. BBC televizyon ekibi yerini CNN ekibine bırakarak ayrılırken, yirmi sekiz yaşındaki kızını "çok geçmeden bizden sıkılırlar," diyerek yatıştırdı. Uyanmış olduğu tuhaf ve sırtına erilmez kâbus ona, daha sabırlı, belki de daha çocuksu bir naiflik bahşetmiş, onu daha hoşgörülü biri haline getirmiş olduğu için yanılıyordu. Dünyanın herbir köşesinden gelen televizyon ve gazete muhabirleriyle baş etmek, onların iştahını bastırmak olanaklı görünmüyordu. Ünlüler, pop starları ve pop ilahları da keza. Azıcık tanınan herkes, Ossie'nin yatağının kenarına gelmenin ve kameralara gülümsemenin bir yolunu buluyordu.

Ötenazi hakkında bitmek bilmeyen tartışmalar yeniden gündeme gelmişti. Bu tartışma insanların entelektüel duruşlarını belirlemede bir mihenk taşı haline gelip siyasetçilerin sayısız hazır klişelerine, reklamcıların ekranda nasıl görüldüğünüze, danışmanların ne söyleyece-

ğinize dair sonu gelmez görüşlerine ilham kaynağı oldu. Konu hakkında tartışmak üzere, tıp uzmanlarından, toplum bilimcilerinden, politikacılar ve halktan kişilerden oluşan bir grup insan canlı yayınlanan tartışma programına davet edilmişti. Program tarafların kendi iddialarını ortaya koymasıyla, karşı iddiaların bunu izlemesi ve Troya Atı hediyelerine benzeyen 'samimi' iltifatlarla hayli çekici başlamıştı. Kısa bir süre sonra, ölçsüz bir dil, topuklarını çınlata çınlata kırılgan egoların üstünde tepinmeye başladı. Tartışma iyi niyetli toplumsal bir gevezelikten herkesi küçük düşürmek için fırsat kolladığı, en kötüsü 'politik olarak doğru' olmakla suçladığı toplumsal bir isteriye dönüştü.

Ossie tartışmayı hastanede yattığı yerden izledi. "Politik olarak doğru? Ne demek bu?" diye sordu kızına.

"Yeni Dünya Düzeni'nin Pandora kutusundan çıkan kutsal öcü," diye açıkladı Nehushta.

"Ne dedin?"

"Pandora'nın kutusu," dedi Nehushta. "Yeryüzündeki ilk kadın," diye açıklamaya başladı. "Kutuyu cennetten getirir, merakından kutuyu açar ve umut dışında, kutunun içindeki her şey dışarı kaçar, dünyaya yayılır."

Ossie anlıyorum der gibi sabırla başını salladı. Aslında bunu sormamıştı. Şimdi, birdenbire gözüne önemsiz görünen soru "Yeni Dünya Düzeni nedir?" idi. Yüzü derin bir düşüncenin iziyle buruştu. Kızının yüzüne bakıp onu inceledi. "Çok kızgınsın, öyle değil mi?"

"Hayır," dedi başını sallayarak.

"Bana ve annene kızgınsın."

"Hayır."

"Kendini terk edilmiş hissediyorsun."

Bu sefer yanıt Nehushta'nın yutkunmasıyla geldi: Kısık bir sesle "evet," dedi.

"Üzgünüm," dedi Ossie kızını kucaklayarak, "gerçekten üzgünüm."

Sarılıp, gözyaşları birbirine karışmış, katıla katıla ağladılar.

Helen, eski karısı Kate'in annesi, Ossie'yi ziyarete geldi. Kocası Bill, bir yıl önce ölmüştü ve şimdi Sevenoaks'ta bir köyde tek başına yaşıyordu. On beş yıl önce o gece, kendi bir otoyolda yolculuk yaparken, geride neler olduğunu Helen'den öğrendi. Telefon çaldığında o ve Bill yatak odalarına çekilmek üzereydi.

"Arayan Nesh'di," dedi, o ânı gözünün önünde tekrar canlandırmak ister gibi gözlerini kapayarak. "İlk önce hiçbir şey söylemedi. Ama nefes alışından başka birinin olamayacağını anladım. Telefonda 'Nesh, canım, sen misin?' diye sordum." Nesh Nehushta'nın kısaltmasıydı. " 'Evet' dedi. 'Bir şeyin yok ya güzelim?'"

"O, 'babam,' dedi 'babam ...' ve ağlamaya başladı.

"Ona dedim ki -kötü bir şeylerin olduğunu biliyordum- 'Ne oldu,... baban orada mı?'"

" 'Evet,' dedi, 'burada, yerde yatıyor. Yataktan düştü. Banyodaydım, gürültüsünü işittim, çok kötü düşmüş olmalı. Yatak odasına koştum, orada, yerde, başında büyük bir yara ile boylu boyunca uzanmış, yatıyordu.'"

"Seni uyandırmaya, tekrar hayata döndürmeye çalışmış başaramamış, ardından hemen ambulans çağırmıştı. Ambulans geldiğinde hâlâ telefonda benimle konuşuyordu. O gün çok cesur davrandı. Onunla gurur duyuyorum."

Helen ve Bill, arabaya atlayıp Ossie'nin götürüldüğü hastaneye gelmişlerdi. Hastaneye vardıklarında gece yarısını epey geçmişti. Nehushta koğuşlara giden koridorun üzerindeki bir banka oturmuştu. Hemşireler onu hastanede bir odada uyumaya ikna etmeye çalışmışlar, Nehushta reddetmişti. Nehushta, Helen ve Bill'i Ossie'nin bir solunum aygıtına bağlandığı acil serviste bulunan doktorlara götürmüştü. Ossie'nin başı bandajlar içindeydi. Bandajların arasından beyni tırayan bir makineye bağlı boru şeklinde birçok cisim çıkıyordu. Ossie

hareketsiz, neredeyse kaskatıydı. Canlı olduğuna dair tek belirti, vücuduna bağlı aygıtlardan gelen sinyallerdi. Hayatının bağlı olduğu makineler uğultuyla çalışıyor, varlıklarıyla odayı dolduruyor, tanıdığı oldukları bir düşünün ve hayatta kalmanın resmini daha görünür kılıyordu. Bu haberin iyi olan tarafıydı.

Doktorlar onları dışarı çıkarıp kötü haberi verdi. Dillerinin döndüğünce, Ossie'nin yataktan düştüğü zaman kafatasını delen ve bir siniri sıyıran sert bir nesneye çarpmış olduğu (ki yapılan incelemeye göre bu nesne bir tirbuşondu) anlaşılıyordu. Yabancı cismin yarattığı travma, belli ki, sinire ağır gelmişti. Sinir ölmüş (veya intihar etmiş) ve sonuç olarak da Ossie'nin sinir sistemi departmanı kapatılmıştı. Nadir görülen ve genellikle trafik kazalarında rastlanılan bir durum olmakla birlikte, olan bitenin özeti buydu. Ossie komaya girmişti. İnsanların böyle komalardan çıktığı biliniyordu, ama bunun sayısını çıkarmayanlara vurduğunuzda, iyileşme olasılığı çok, ama çok düşüktü.

O vakitler doktorların söyledikleri pek bir anlam ifade etmemiş, onlara yabancı bir dil gibi gelmişti. Ama ilk hafta geçtikten, ilk ay ilk yıla devrildikten sonra, ilk teşhisin ne kadar doğru olduğu açıkça ortaya çıkmıştı: Ossie derin bir komaya girmişti.

Ossie'nin Battersea'deki evini satmışlar, Nehushta veya komadan çıkarsa Ossie'nin kullanması için bir yatırım şirketine vermişlerdi. Nehushta onların evine taşınmıştı. Önceleri her on beş günde bir onu ziyaret etmişlerdi. Sonra, Nehushta büyüdükçe ve öğrenimine daha çok zaman ayırmak zorunda kaldıkça, ayda bir gelmeye başlamışlardı.

"Hiç fişi çekip işi bitirmek aklınızdan geçmedi mi?" sorusu Ossie'nin aklına takılmıştı.

Geçmişti. Hem de kaç kez. Ama Helen ve Bill en başından itibaren, böyle bir karar ancak Nehushta'nın verebileceği ve yirmi bir yaşına basana kadar ondan bu kararı vermesini istemenin zalimlikten başka bir şey olmayacağı fikrini benimsemişler, doktorlara da böyle söylemişlerdi. Doktorlar ailenin isteğine saygı duyuyorlardı. Ama has-

tane duymuyordu. Aileyi dava ettiler. Mahkeme dört yıl sürdü. Mahkeme Ossie'nin durumunun üç yıl boyunca yeniden değerlendirilmesine ve son kararın bu sürenin bitimine ertelenmesine karar vermişti. Bu tarihin Nehushta'nın yirmi birinci yaş gününe denk gelmesi hiç kuşku yok ki, mahkemenin kastıydı.

Nehushta yirmi birinci doğum gününü babasıyla birlikte geçirmeye karar vermiş ve üniversiteden iki yakın arkadaşını davet etmişti. Bill ve Helen ile birlikte davetliler arasında hastanenin birçok çalışanı da vardı.

Küçük ve sakın bir partiydi. Mumların söndürülmesinden ve pastanın yenmesinden sonra Nehushta biraz müzik çalmak istedi. Helen karşı çıkıyordu; bunun Ossie'yi rahatsız etmekten başka bir işe yaramayacağını, üstüne üstlük diğer hastaları da rahatsız edeceğini söylüyordu.

Nehushta kendini tamamen kaybetmiş, avazı çıktığı kadar "Ossie'yi rahatsız etmek mi?" diye haykırıyordu. "Elbette onu rahatsız etmek istiyorum! Onu sarsmak, uykusundan uyandırmak istiyorum, tamam mı?" Görülmeye değer bir manzaraydı. Büyükanne ve torun birbirlerine bağırlarken, Nehushta gözyaşlarına boğulmuş ve büyükanne çok üzölmüşken, Nehushta'nın üniversite arkadaşlarından biri, derin bir soluk almıştı.

Korku içindeki kızcağıza biri ne olduğunu sormuştu.

Kızın beti benzi atmıştı; şok geçiriyor gibiydi. Ossie'yi işaret ederek "Eli ..., elini hareket ettirdi!" dedi. "Yemin ederim. Elini hareket ettirdiğini gördüm!" Kimseden ses çıkmıyordu, odanın ortasına bomba düşmüş gibiydi. Hepsi dönüp Ossie'ye baktı. Daha önceden hareketsiz bir biçimde yanında uzanan ve yıllardır bir başkasının yardımı olmadan bir santim olsun kıpırdamamış olan Ossie'nin sol eli, cansız bir şekilde yataktan dışarı sarkıyordu.

"Mucize!" diye bağırdı hemşirelerden biri.

Ossie'nin hareket ettiğini bir daha gören olmadı. Ama bu olaydan

sonra hastane yetkilileri ötenazi sözcüğünü bir daha ağızlarına almayaya cesaret edemedi.

3

Hastaneden taburcu olduktan sonra Ossie'nin ilk yaptığı Kate'in mezarını ziyaret etmek oldu. Orada ilk defa, neredeyse yalvararak, kameramanlardan kızını ve kendini yalnız bırakmalannı istedi. Ona hiçbir husumet beslemeyen kameramanlar, Ossie'nin her daim ekranda olma borcunu bir süreliğine erteledi.

Dover yolundaki yeşil bir alan üzerine kurulu mezarlığı, envai çeşit Londralının beysbol ve geniş kenarlı Meksika şapkaları giymek için birbirleriyle yarıştığı ve doğanın aman bilmez çağrısına uyup iplerinden kurtulduğu sıcak yaz günlerinden birinde ziyaret etmişlerdi.

Ziyaretçi kalabalığını yarıp sıra halinde dizili mezar taşlarının arasından annesinin yattığı yere doğru gitmeye çalışırken Nehushta, "Burası bugün hayli kalabalık, öyle değil mi?" diye yorumda bulundu. Geçtikleri her mezar taşının yanında, yiyecek, kurabiye ve çatal bıçak takımıyla tıka basa dolu piknik sepetlerini kuşanmış, çam ağaçlarının altındaki çimlere kilim sermiş aileleri gördüler. Mezarlık, mezarlıktan çok, girişinde gişesi olmayan bir parka, bir piknik yerine benziyordu. Piknikçiler mutlu ve düşünceli, üzgün ve neşeli, telaşlı ve sakin gençler ile yaşlılardan oluşuyordu. Ruh hallerinin bu çeşitliliği, ruhların bu yanı saydam kumaşı, kaygıların bu hafif hafif kavuran ateşi, toprağın altında yatan güneşin değmediği sırlara yeniden hayat veriyor gibiydi.

Bir iki kişi Ossie ve Nehushta'yı uzaktan selamladı.

"Güzel insanlar, öyle değil mi?" dedi Nehushta. El salladı onlara.

Mezarlığın içlerine doğru yürüdükçe, ölümün piknikçileri giderek azaldı ve nihayet hiç kimse kalmadı. Sessizliğin dilsiz bir kutlamasında billurlaşan üzgün ve yaşlı bir ruh hali çöktü üzerlerine.

Sonunda, gitmek istedikleri yere, Kate'in vasiyetiyle yalnızca kendinin, kızının ve kocasının adı yazılı, Helen ve Nehushta'nın kendi el-

leriyle ekmiş ve yıllarca sulamış olduğu istilacı bitkilerin arasından başını şimdi güçlükle kaldıran gösterişsiz bir mezar taşının önüne geldiler. Satın almış oldukları çiçekleri mezarın üstüne koyup, Nehushta'nın yine yolda satın almış olduğu bir bahçıvan makasıyla istilacı bitkileri budayarak Kate ile daha rahat konuşmak için yere oturdular. Konuşma sırasını belirlemek için yazı tura attılar. Nehushta kazandı.

Kendini oturduğu yere iyice yerleştirip sözlerine, Kate'e, Russel'i terk ettiğini söyleyerek başladı.

"Russel?" diye tekrarladı Ossie.

Nehushta, annesinin en sevdiği şarabı, birini mezarın üstüne, çiçeklerin yanına koymuş olduğu üç bardağa doldururken belli belirsiz duraklayarak "Eski sevgilim," dedi. "Şerefe Anne! Hoş geldin Baba!"

Ossie kadehini kaldırdı. "Kate'in şerefine, sen hâlâ yaşıyorsun, nefes aldığımız her an, bizimle birlikte nefes alıyorsun. Ve sana benim güzel kızım ve hepimize."

Kadehlerini Kate'in kadehiyle tokuşturdular.

Aslında pek o kadar merak etmiyorum havası vermeye çalışarak, "Russel'la ne kadardır birlikteydin?" diye sordu Ossie.

Nehushta gülererek, "Altı ay" dedi. "Merak etme, annem her şeyi biliyor."

"Peki neden hâlâ birlikte değilsiniz?"

"Çünkü ayrıldık baba. Bir saniye izin verir misin? Burada annemle konuşmaya çalışıyorum."

Ve Kate'e neden en sonunda Russel'a onun, ah bu arada Babam aniden ölümden kalkalı (pardon, yani, komadan uyanalı) yalnızca bir hafta oldu, kendinden başka hiç kimseyi gözü görmeyen, fol yok yumurta yokken şişinip duran bir salaktan başka bir şey olmadığını, kapıyı çekip lütfen arkasına dönüp bakmamasını söylemeye karar verdiğini anlattı. (Niçin? Niçin mi dedin, anne? Onun için sohbet şöyle bir şeydi. O: "Lafımı kesme diyorum. Susar mısın? Sen konuşurken ben senin lafını kestim mi?" BEN: "Ama daha ağzımı açmadım ki?" O: "Ne-

rede kalmıştım, ha...." Ve anne, anneciğim. Bütün bunları sana daha önce anlattığımı biliyorum. Ama tekrar kusura bakma, tekrar anlatmak zorundayım: Yatakta kötü müydü? Ön sevişme kelimesinden anladığı tek şey, on dakikalık bir yalvarma seansından ibaretti..!)

Ossie dinledi ve kendini, artık o kadar iyi tanımadığı iki insanın mahrem bir konuşmasına kulak misafiri olmuş gibi, neredeyse suçlu hissetti. Ama bu bir şekilde, geride bırakmış olduğu on üç yaşındaki kızın, yanında çimlerin üzerinde oturan ve her şeyiyle tam bir olgun kadına dönüşmüş olduğunun geç bir farkına varmaydı. Nehushta annesiyle sohbetine devam ederken, Ossie'de başka bir jeton daha düştü, içinde büyük bir rahatlama ve kızına karşı büyük bir minnettarlık hissetti: Kızının, annesiyle özel hayatı hakkındaki bu laflamanın, onunla yapılan dolaylı bir sohbet olduğunu anladı. Kızı nasıl bir insana dönüştüğünü, kim olduğunu anlatarak onu kendi dünyasına alıyordu.

Eğildi ve kızını iki yanağından öptü. Kendini üzgün ve üzüntüsü içinde mutlu hissetti.

Sırası geldiğinde konuşmak için Kate'e döndü. Ona, onu ne kadar özlediğini, ne kadar özlediklerini anlatarak başladı. On beş yıl önce o gece, nasıl kendinden geçerek uykuya daldığını anlattı. Biraz içmiş olduğunu itiraf etti. İki kadeh, ama yalnızca iki kadehti. Tamam, iki kadehten fazla içmişti, ama çok fazla değil, ayrıca ne yaptığını biliyordu.

"Sızdın baba."

"Sızdım mı?"

"Peki, tam sızmak denemez, ama oturma odasındaki kanapenin üstünde kendinden geçtin ve seni yatağa neredeyse taşıdım."

"Yok yahu?"

Kate'e kendini nasıl bir rüyanın içinde bulduğunu -rüya olduğundan emindi- ve arabasının motoru bozulduğunda, kendini Apha diye tanıtan genç bir çocuğun onu gideceği yere kadar götürmeyi nasıl teklif ettiğini anlattı.

Nehushta'nın ilk defa duyuyor olduğu öyküyü anlatırken, onun gözlerinde, ilk başta bir inançsızlık belirtisi olduğunu düşündüğü bir bakış gördü. Ama sonradan fark etti ki, inançsızlık değil, korkuydu. Onun gözlerinden, sorularını başka bir zamana sakladığını anladı.

İkinci vaktine kadar orada kalıp ardından Kate'e veda ettiler. Ayrılmak üzereyken, Nehushta son anda bir şey hatırlamış gibi durdu.

"Ah, Anneciğim bu arada biz bir tatile çıkıyoruz, Avrupa'ya gidiyoruz."

Ossie şaşırarak, "Biz kim?" diye sordu.

"Arkadaşım ve ben. Adı.... biletin üstünde yazılı." Çantasından iki bilet çıkardı ve onları babasına verdi. Ossie, biletin nereye olduğuna bakma zahmetine bile girmeyip, doğrudan kimlerin adına olduğuna baktı. Biletin üstünde, Netushta'nın yanında başka bir ad, kendi adı yazılıydı. Yüzüne yayılan gülümsemenin ardından ilk tepkisi, yolculuk için gereken parayı Netushta'nın nereden bulduğunu sormak oldu.

"Hesaptan çektim," dedi Nehushta.

"Ne yaptın? Anladığım kadarıyla seninle baş başa, ciddi bir konuşmamız gerekiyor küçük hanım."

"Ben nasıl olsa seyahate çıkacaktım -Russel'la."

"Adam için de ödemek zorunda mıydın?"

"On beş yıldır komada olmasaydı ve benim babam olduğu kesin olmasaydı, ödemezdim. Dinle babacığım, senin de gelmeni istiyorum. Bize iyi geleceğine inanıyorum."

"Beni de işe bulaştıran bu karşı konulmaz kararı ne zaman aldın?"

"Önceki gün bana Yeni Dünya Düzeni'nin ne olduğunu sorduğun zaman. Babacığım, eğer istemiyorsan gelmek zorunda değilsin, gerçekten." Suratı asıldı.

Birkaç saniye boyunca konuşmadan yürüdüler. Sonra Ossie belli belirsiz bir sesle, "Hodri meydan. Seninle gelmemi engelle bakalım," dedi. Nehushta hızla döndü, ondan çok uzun olmasına karşın Ossie'nin kucağına atladı.

“Ama bir şartım var,” dedi Ossie.

“O ne?”

“Geri kalan her şey benden: yemekler, otel masrafları...”

“Anlaştık.”

El sıkıştılar.

“Teşekkür ederim, Nehushta,” dedi Ossie.

Nehushta sevgiyle babasının elini sıktı. Geriye, Nehushta’nın arabasına doğru yürüdüler, mezarlıktaki pikniğin sona ermiş olduğunu neredeyse fark etmediler bile. Netushta’nın yaşadığı Brixton yoluna saptıklarında Nehushta ona dönerek: “Baba, anneme anlattıkların ..., ‘Düşler Diyarı’ konusunda, ciddi miydin?”

“Her sözcüğüyle, her harfiyle,” dedi Ossie.

“Fiiyyuv,” diye ıslığı bastı Nehushta. “Peki uyandığın zaman neden doktorlara bunları anlatmadın?”

“Aklımdan geçmedi değil, bana bile öyle inanılmaz geliyordu ki, anlatmamanın daha iyi olacağını düşündüm. Bir de ruhsal durumum hakkında kaygılanmalarını istemedim.”

“Geri döndüğünden beri tekrar ... oraya gittin mi?”

“Hayır. Anlaşılan rüya görme yeteneğimi yitirdim.”

“Hiç kimse rüya görme yeteneğini yitirmez. Tekrar olabileceği düşüncesi seni endişelendirmiyor mu?”

Başını hayır anlamında salladı. “Olacağını sanmıyorum. Olmayacağını *biliyorum*. Nasıl bildiğimi sorma. Yalnızca biliyorum.”

Gerçekten de biliyordu. Uyandıktan sonra bir daha uykusu bölünmedi.

Brixton’a gelmişlerdi. Netushta bir park yeri bulana kadar, Market Row ve Arcade arasında iki kez dolandı. Arabayı park etti.

“Caddeye park edemez miydin?”

“Edebilirdim. Ama burada sana bir iki rötuş atmamız gerekiyor.”

“Ben mi yanlış duydum, yoksa sen mi yanlış telaffuz ettin.”

“Neyi?”

“Rötuşu.”

“Beni takip et.”

Onu yolun karşısındaki bir berber dükkânına götürdü.

“Haaa, şimdi anlıyorum. Saçlarımin tıraşa ihtiyacı var, öyle mi?”

“Çok zekisin baba.”

“Önümde başka bir çağı yakalama ritüeli var mı bugün.”

Cebinden hayali bir acenda çıkararak baktı. “Beş otuz, sünnet. Beş otuz beş, sana reddedemeyeceğin bir teklif yapacağım, sana yeni el-biseler alacağız veya en yakın terziye gideceksin.”

“Planlarınızı yaparken benim de fikrimi aldığınız için teşekkür ederim, Bayan Jones.”

“Rica ederim, Bay Jones.”

“Gerçekten adı bu mu?” diye sordu berberin levhasını okuyarak. “Beklerken Sakallarınız Kesilir.”

“Evet.”

“Kötü bir ad sayılmaz. Ardından bir kahve içebilir miyim?”

“Hemen köşede Bah Humbug var. Oraya gideriz.”

“Bah Humbug? Nedir?”

“Restoran Café-Bar.”

“Beklerken Sakallarınız Kesilir berberi ve şimdi de Buh Humbug. Bakalım daha neler göreceğiz. Galiba senin çöplüğü seveceğim. Sen çocukken, cumartesileri annenle birlikte buraya alışveriş yapmaya geldik. O günlerde burada yapacak tek şey alışveriş idi: Pazar. Bir arkadaşımızın bir lafı vardı, “Brixton’dan çıkan en güzel şey, uğramadan geçen otobüslerdir.”

“Bu biraz abartılı,” dedi Nehushta, sanki babasının arkadaşı şahsen orada mevcutmuş gibi ondan hoşlanmadığına karar vermişti.

“Sağlam fikirleri olan bir adamdı,” dedi Ossie gülümseyerek. “Ve bu çok uzun zaman önceydi.”

Rastlantı bu ya, o ilkindi vakti Dada'da Buh Humbug'da idi. Bar, Fridge kulübünün karşısındaki eski bir kilisenin bodrumundan bozmaydı. Onlar içeri girdiklerinde, kasabanın merkezinden, dik dik High Street'e bakan saat kulesi beşi çeyrek geçeyi çalmıştı. (Dada ses falan duymamıştı; ama hafızası çan seslerinde ısrar ediyordu). Elliyi bitirmiş altmışına merdiven dayamış veya altmışının baharını yaşayan Batı Afrikalı esmer bir adam ve yirmi beş yaşlarında -Dada'nın tahminine göre, eğer bu adam onun babasıysa, ki galiba öyleydi- annesinin bir beyaz olduğunu neredeyse kesinlikle söyleyebileceğiniz bir kadın girmişti.

Dada geceleri stand-up komedyenlik yapan kitapçı Midé ile içki içiyordu. Her buluşmalarında olduğu gibi, Dada'nın ona anlatması için yalvaracağı, gerçekten yalvaracağı, yeni, yepyeni bir fıkra öğrenmişti.

Aslına bakılırsa Dada'nın yalvarmak gibi bir niyeti yoktu. Ama Midé'ye başka bir zaman değil de niçin şu anda canının fıkra dinlemek istemediğini, yalnızca canının istemediğini anlatmak, oturup onun fıkralarını bitirmesini beklemekten daha zordu. Dinlemek istemediğini söylerseniz tepkisi, en hafifinden şöyle bir şey oluyordu: "Bir siyah olduğum için, öyle değil mi?" Böyle bir tepkinin geleceğini garanti edebilirdiniz ve bu tepki şiddetli, bitmek bilmez bir tartışmayı başlatmak niyetiyle veriliyordu. O ilkindi Dada, kendini ne fıkra dinleyebilecek ne de tartışmaya girebilecek gibi hissediyordu. Bu yüzden fıkrayı tercih etti.

"Adamın biri doktora gider," diye başladı Midé. " 'Doktor bey' der, 'yardıma ihtiyacım var. Galiba ben kleptomanı. Durmadan bir şeyler çalıyor, kendimi engelleyemiyorum.' İşte, 'der doktor, 'şu ilaçları kullan hiçbir şeyin kalmaz. Olur da işe yaramazlarsa, bana 57 ekran bir televizyon bulabilir misin?'"

Midé ağzı kulaklarına varan bir gülümsemeyle bekledi. "Eee? Ne düşünüyorsun?"

Dada ellerini masaya koyup söyleyeceğim şeyi en iyi biçimde nasıl söyleyebilirim diye kara kara düşünmeye başladı.

“Ne?” diye sordu Midé kuşkuyla bakarak.

“Şey,” diye başladı Ossie, “sanırım.... komik, hayır hayır, zekice, kısası, özlü, parlak, özgün, insanı yakalayan...”

“Dalga geçmeyi bırak...”

“Geçmiyorum.”

“Dalga denizde bulunur mu diyeceksin...”

“Söylemeye çalıştığım...”

“Çalışma, keyfine bak, bardasın.”

“Bak Midé, demek istediğim -galiba iyi bir fıkra ama- durumla ilgisi yok...”

“İlgisi yoksa söyleme.”

“Yani, Fransızvari bir ilgisizlik ...”

“Saçma sapan konuşuyorsun.”

“Midé,” dedi en sonunda, “Bu fıkrayı daha önce duymuştum.”

Midé başta azıcık sinir olmuştu, oysa şimdi köpürüyordu.

“Ama benden değil. Benden değil.”

“Tam olarak demek istediğim, yani,” dedi Ossie, “sen bana bunun yeni bir fıkra olduğunu söylemiştin.”

Laflar ağzından çıktığı anda, kendine Midé’nin kötü kitaplardan oluşan hapisanesine dönüşü olmayan bir bilet almış olduğunu anladı. Gözlerini kapadı ve patlayacak fırtınaya kendini hazırladı. Ama olağanüstü bir şey oldu: Fırtına kopmadı. Midé’nin öfkeyle banı terk ettiğini sanarak gözlerini açtı. Terk etmemişti. Daha da ilginç, artık onunla ilgilenmiyordu bile.

Dada ona doğru döndü ve Midé’nin, gözlerinin peşi sıra dolaşiyor görünen düşüncelerini izledi.

İşte o zaman onu gördü. İçeri ilk o girmişti. Ardından öteki, keskin, adamın rahat etmediği her halinden belli olan zarif bir saç tıraşıyla baba, birkaç dakika sonra görünmüştü. Dada Nehushta’nın gerisin-

deki her şeyi soldurarak öne çıkan, insanı güzelliğinde hapseden ve soylu bir günbatımının solan parlaklığı gibi belirsiz bir sis içindeki yüzünü, kulaklarının altında, omuz seviyesinde, avare bir ayın peşinden koşan yıldızlar gibi dans eden saçlarını fark etmeden önce, sesini duymadan veya sessizliğinin ıtının esintisine tutsak olmadan, ahenkli bir müzik gibi yayılan kahkahasını işitmeden önce, onun gözlerinin girdabına kapılmış, gözlerinin hükmü altına girmişti: İri ve bastırılmaz kızıl alev yalımları gibi parlaktılar. O gözlerde, daha sonra ona, sakın ol, sakın ol diyen Sinek'e anlattığı gibi, şebnem yüzü bir dağ doruğunda asılı pembe bulutları, henüz adları hiç çağrılmamış süsen kokulu bitkilerle kaplı tuhaf ülkeleri, küçük şeylerin ötesinde bir zekânın geniş fırça darbeleriyle parlayan gökkuşakları görmüştü. Gökyüzünün kuşlarını, yeryüzünün yırtıcı hayvanlarını, denizin ahalisini; zamanda, mekânda ve imgelemde henüz var olmamış dünyalar, varlığa fısıldayan hayali yaratıklar görmüştü. Orada, yıldızlarla değil, el ele vermiş umutlarla aydınlanan bir geceye tanık olmuştu.

Baktığı bu gözler, onları gördüğü o unutulmaz anda bir girdaba dönüşmüş ve bütün bar gözlerinin önünde bu girdabın içine çekilmişti.

Kendine gelmek için başını salladı. Bedeni dört yandan bastıran alevden bir sisin içindeydi. Bu sisin içinde, bir yanılsamanın yanılsamasından sıyrılıp kahvaltıdan önce çektiği esrarın buğulu gözlerindeki periye gördü; öğle yemeğinden sonra içtiği biraların çılgın akıntısında yüzdü ve Midé'yle içtikleri şarabın bıraktığı kan lekelerini fark etti. Coşkunluğa varan bir rahatlamayla, körkütük tepeden tırnağa sarhoş olduğunu anladı.

Kısık bir sesle Midé'ye "Çok güzel, öyle değil mi?" diye sordu.

Midé "Kim?" diye mırıldandı.

Birden Midé'nin tek derdinin garsonun dikkatini çekmek olduğunu fark etti. Israrlı bakışları nihayet garsonun onu fark etmesini sağladı. Sonra onu gördü. "Şu mu?" Dudakları alayla kıvrıldı. "Gazete okumuyor musun? Televizyonun hâlâ rehinde mi?"

“Bana bakarak konuş Midé. Ne dediğini duyamıyorum.”

Kızın babası için bir duble espresso ve kendi için de bir cappuccino ısmarladığını işitti. Kendilerine birer bar sandalyesi çekip oturdular.

“İlk olarak,” dedi Midé, “beni, yaratıcılığımı neden bu kadar kıskandığını bildiğimi bilmeni isterim...”

“Midé lütfen!”

“Sen pabucumun şairisin; şiirsiz, gösterişten ibaret bir şair. Bu be-yin yerine taşıdığın yumurtamsı boşluğu örtmek için her şeye burun kıvırıyorsun, hazımsızsın ve -işte yüzüne karşı söylüyorum- kincisin. Senin için başarı, alışkın olduđuñ lağıma, nasıl kaç çalışkan ve dahice yetenekli insan sürüklediğinle ölçölüyor.

“Yapma Midé,” dedi onu yumuşatmaya çalışarak. “Ne söyledim ki ben? Daha önce duymuştum, ne yapayım?”

Midé'nin sakinleşmeye niyeti yoktu.

Garson masalarına geldi. Midé garsonun eline bir miktar bozuk para sıkıştırdı. “Bu bahşışin,” dedi. Ardından mahsus Dada'ya bakmadan, “O da hesabı ödeyecek,” diye sözlerini bitirdi. Bitirir bitirmez de ayağa kalkıp barı terk etti. Dada başını iki yana salladı. Midé ile bu üçüncü olmuştu; üçüncü defadır hesap gelmeden hemen önce bir şeylere öfkelenip defolup gitmişti.

Dada başını kaldırarak bara baktı. Kadın yaşlı adamın kulağına bir şeyler fısıldıyordu. Ardından birlikte kahkahaya boğuldular. Kadının gülüşü hoşuna gitti.

Hesabı ödeyip bahşışin üzerine de bir şeyler kattı. “Bak dostum,” dedi garsona, “bardaki şu ikisini tanıyor musun?”

Garson başını evet anlamında salladı. “Adı Ossie Jones. Dört haftadır bütün televizyon kanalları ve gazeteler ondan söz ediyor. O, on beş yıl süren bir komadan sapasağlam uyanan adam.”

“Gerçekten mi?” Dada keşke gazete okumayı bırakmasaydım diye hayıflandı. Ya televizyonu hâlâ rehinciden kurtaramamasına ne demeli?”

“Peki kadın kim?”

“Kızı.”

“Sanmam ki adını, adresini veya telefon numarasını bilesin.”

Garson öylesine çok güldü ki, bir sandalyeye tutunmak zorunda kaldı.

“Dalga geçiyorsun?”

Dada kaşlarıyla hayır işareti yaptı.

Garsonun yüzü ciddileşti. “Bak birader, eğer adını ve telefon numarasını merak ediyorsan, neden gidip kendin sormuyorsun?”

“Harika bir fikir,” dedi Dada. “Şimdi soruyorum.”

Ama güç bela ayağa kalkmayı başardığında iki şey birden keşfetti: Mesanesi patlamak üzereydi ve Ossie Jones ile kızı artık barda değildi. Dada topuklarının üzerinde hızla dönüp tuvalete koştu.

Pisuarın önünde ne yaptığına dair hiçbir şey hatırlamıyordu. İşediğini sanıyordu. Ama bundan kesin olarak emin değildi.

Yalnızca tuvaletten çıkıp bara giden kapıyı arayıp bulamadığını hatırlıyordu. Kilise bodrumunun aldatıcı labirentinde, duvarlara, önündeki boşluğa çarpmış, elleriyle boş karanlığı yoklamıştı. Nihayet bir kedininkine dönüşmüş gözleriyle kapıyı buldu. Zamanın hışmına, insanların hoyratlığına maruz kalmış cılız, ahşap bir kapıydı.

Üzerindeki “DİKKAT KAPI ALARMLIDIR” yazısını görmedi. Kapıyı iterek açmaya çalışınca, zaten her tarafı çürükle kaplı, travmalar geçirmiş, özgüven eksikliğinden muzdarip kapı önünde korkudan titremiş, menteşelerinden çıkayazmış, yaygarayı basmıştı. En az kapı kadar şaşırان Dada’nın az kalsın ödü patlıyordu.

Telefon çaldı. Yavaşça gözlerini açtı. Sabahtı. Odasında, kanapenin üstündeydi. Uyandı. Tüm vücudunu ter bastı.

5

Önce tere gömülen alnı, ardından tir tir titreyen elleriyle Dada, rüyasında gördüğü bir kadına âşık olmuştu.

OYUN

Birinin adı Noir. Ötekinin adı Blanc. Herhangi bir yer. Geniş bir alan. Porsche'ye benzeyen üstü açık bir arabada oturan şapkalı iki kişi.

Monsenyör Noir ve Monsenyör Blanc siyahlar içindeydi: siyah takım elbiseler, siyah kunduralar ve siyah güneş gözlükleri. Kol saatlerinin kemeri bile siyah. Torpido gözünün üstünde yatan siyah, gıcır gıcır silahlar, bu iki adama belli belirsiz bir uğursuzluk, bir yas havası katıyor.

M. Noir hararetle ve ağzını şaklata şaklata sakız çiğniyor, birbiri ardına purolar içiyor, (Kim bilir neden, kafasını salaklık derecesine sıcak bir yaz gününde bir açık hava tiyatrosunun taştan merdivenlerinde oturmuş onları seyreden Ossie'ye takmış) her iki saniyede bir taşaklarını kaşıyor ve/veya yerlerini değiştiriyordu. M. Blanc da aşağı yukarı bu aynı kaşınma alışkanlığına sahipti; ama o kadar sık yapmıyordu. Yalnızca *Cool Killers*'e mahsus görünen bu iki karakter arasındaki gözden kaçmayacak fark, M. Noir'in kuluçkamsı ve sessiz bir havası varken, M. Blanc'ın daha kuluçkamsı ve daha sessiz olmasıydı.

M. Noir önce saatin kaç olduğuna, ardından uzaklara baktı. Bu olayda ve açık hava tiyatrosunda oturan biri için uzaklar, Ossie'nin oturduğu yer anlamına geliyordu.

Ossie arkasına bakmış, ardında duvarlardan başka bir şey olmadığını görünce Nehushta'ya "Bu adam niye bana bakıyor?" diye sormuştu.

Adamın yalnızca rol gereği böyle davrandığını bilen Nehushta, babasına "Sana bakmıyor, baba," diye sabırla açıklamada bulundu, "adam sahnenin öteki ucundaki eve bakıyor."

M. Noir aletini karıştırıp purosundan uzun bir nefes çekti. Puro-nun dumanını bir kütle halinde salarak M. Blanc'a, "Her zaman tamı tamına saat altıda kalkıyor, hiç geç kaldığını görmedim," dedi. Ossie tekrar baktı. Duman balon şeklindeydi, ardından dağıldı.

Ustura keli başı terden sıırıslıklam M. Blanc, şimdi, yüzünün durmadan değişen ifadelerine bir tik ekliyordu. Tikin buruşturduğu yüz-den bir soru geldi: "Sanırım bugünü kastetmiyorsun?"

M. Noir purodan uzun bir nefes çekerek, "Haydi öyleyse kalkıp oraya gidelim ve niçin bugün öyle olmadığını soralım."

"Rahatla biraz. Arkana yaslan ve sakınleş. Ben bunu daha önce de yaptım. Yüzdük yüzdük kuyruğuna geldik. Her şey plana göre gidiyor. Senin sıran geldiğinde, her şey tereyağından kıl çeker gibi olacak."

"Meselesi neymiş?"

"Meselesi mi ne? Meselesinin ne olduğunu bilmiyorum." M. Noir'in eli yine apış arasına gitti. "Bir meselesi var mı onu bile bilmiyorum." Durakladı. "Bir meselesi varsa bile, sor bakalım öğrenmek istiyor muyum? İstemem ağabey kalsın. Duymak bile istemiyorum. Sor bakalım, duymak istiyor muyum? Hayır. Sen de bilmek istemezsin, inan bana istemezsin. Neden istemeyeceğine gelince, eğer bilmek istiyorsan, bu ordunun içinde ne bok yiyorsun?"

"Ha, demek adamlar askermiş," diye fısıldadı Ossie.

"Hayır değiller" dedi Nehushta nefesini salarak.

Gel gelelim M. Noir orduda olduğu konusunda ısrarlıydı. Havlar gibi "Bilmek istiyorsan, ne s.kime bir orduya katılasın?" diye bağırıdı.

Ossie kızını dürttü, "Duydun mu?"

Nehushta oralı değildi.

M. Noir'in plağı takılmıştı. Adam kefaletle dışarıdaydı. "Ben şunu diyorum: Örneğin bir askersen ve savaşa gönderilmişsen, oraya düşmana zarar vermek, mahvetmek, öldürmek, etkisiz hale getirmek, onun tozunu attırmak için gönderilmişsindir. Senin kurşunun onun

yaşamının sonuna konan noktadır, *nokta*. İşte oraya gönderilme nedenin budur. Basit bir matematik işlem, onu kendinden çıkar."

Ossie'nin ardından bir ışık vurdu.

"Gördün mü?" dedi M. Noir. "Saat tam altı. Güvenilir adam. Dakiklik dedikleri budur işte. Woody Allen'ı tanır mısın?"

"Dalga mı geçiyorsun? Onunla aynı okuldaydık."

"Sakin böbürlenmeye başlama, tamam mı? Filmlerinden birinde Woody Allen diyor ki..."

"Woody Allen ne?"

"Diyor ki 'Suçun bedeli ödenir. Az çalışır, çok kazanırsın.' Tahmin et ne? Adam haklı. *Crimes and Misdemeanours*'u izlemiş miydin?"

"Hıı," dedi M. Blanc. "En tuttuğum aktör köpekti. M. Noir, sen kafayı mı yedin? Adamın birini cennete yollamak üzereyiz, sen Woody Allen'dan bahsediyors..."

"Cennete yollamak." Yani günaha giriyorum, öyle mi? Woody Allen'ı sevmediğini mi söylemeye çalışıyorsun."

M. Blanc hararetle "Ben böyle bir şey demedim."

"Ben onu neden sevmediğini biliyorum."

"Onu sevmiyorum demedim."

"Çünkü duygulardan korkuyorsun."

"S.tir git ya!"

"Gerçek bu. Duygularını belli etmekten korkuyorsun."

"Kulaklarıma inanamıyorum."

"Emma'yı bir türlü beceremeyişinin nedeni de bu."

"Bazı ilişkiler fiziksellüğün üstündedir. Belki sen duymamışsındır, ama maneviyat diye bir şey de var."

"Öyle mi? Orada ne yapıyor insanlar, düşünsel sevişme mi?"

"Biliyor musun, senin gibi insanlar adına üzülüyorum."

"Benim gibi insanlar mı! Peki Emma'ya bütün bir yıl boyunca çiçek gönderen, ama iç çamaşırlarını bırak yatak odasını, çamaşırhane de bile göremeyen o bilge adam ben miyim?"

"Bir dakika. Şunu bir düzeltelim. Ona çiçek falan göndermedim, asla. Tek bir çiçek bile göndermedim."

"Göndermedin mi?" M. Noir aletini kaşıyıp sen bunları külahıma anlat der gibi baktı.

"Allah belamı versin göndermedim."

M. Noir'in gözlerine alaycı bir bakış gelmişti, aletini kaşdı. "Sevgililer gününde bile mi?"

Ossie adamın taşakları ve inançsızlığı için üzölmeye başlamıştı.

"Sevgililer günü kıçına girsin."

"Görüyorsun, değil mi? Aynı konuya geliyoruz: Duyguların ve içindeki âşık seni korkutuyor. İşte bu yüzden Woody Allen'ı sevmiyorsun."

"Eğer kendi kızını düzmek..."

"O kızı değildi bir kere..."

"Kendi kızını düzmeye romantik olmak diyorsan, o zaman ben romantik değilim."

"Kızı değildi, bu konu bir yana, öyle düzmek falan gibi sözcükler kullanma. İnsanlar böyle sözcükler kullandığı zaman midem bulanıyor. Nerede o güzel sözcükler? Sevişmek, aşk yapmak? Düzmek. Basmak. 'Birleşmek.' Tanrı aşkına ne bu? Tren vagonu muyuz biz? Yani, mına koyim, s.kiştiler demeni yeğlerim. Hiç olmazsa yapmacık değil. Hiç olmazsa içinde bir öz, bir şeyler var, içinde bir ruh..." M. Noir sırtımaya başladı. "Biliyor musun, ben Modern Erkeğim."

"Gerçekten mi? Öyle bir şeyin var olmadığını biliyor musun?"

"Palavra. Bana bak örneğin ne kadar şanslıyım. Bu günlerde yatağa hatun atmanın tek yolu bu. Tamam. Bak şimdi. Woody Allen'ın yaptığını namussuzlar yapar. Ama o kadar büyük konuşma."

"Yüzüncü defadır sana Woody Allen bir..." M. Blanc sözlerinin ortasında durdu. Lafı Ossie'nin arkasında gördüğü bir şeyle kesilmişti.

M. Noir'e, "Dışarı çıkıyor," dedi.

M. Noir torpido gözünün üstünden silahını aldı. Şarjörü yerine ta-

karak, namluyu falan temizleyerek silahıyla oyalandı. Arabadan çıktı, aletini (işe koyulmadan önce) son bir kez karıştırdı ve ağzındaki sakızı tükürdü. Sonra Ossie'ye doğru -yine rastlantı- açık hava tiyatrosunun ana çıkış kapısının olduğu tarafa yürüdü. Sahne ışıkları kararıp salonun ışıkları yandı.

2

Nehushta bar-restoranın kuyruğundaki herkesi tanıyor, herkes de onu tanıyor gibiydi. Babasını, önden dökülmeye yüz tutan saçlarını ardında at kuyruğu yapmış, kısa boylu, sıska bir adam olan yönetmenle tanıştırdı. Adam Ossie'ye sanki istemediği halde düşüncelerinden koparılmış gibi baktı. Ağzında anlamsız bir şeyler geveleyip tekrar kalabalığın arasına karıştı. Birkaç dakika sonra yazar geldi, insanların suratları asıldı. O ise sanki işkence çekiyor gibiydi. Elinde bir bira vardı. O da, Ossie'nin birasının içine salyalara bezeli ince ünlü ve sert ünsüzlerden, anlamlı sessizliklerden ve eliptik aralaradan oluşan sözlerini tükürdükten sonra, oradan uzaklaştı.

"Neden her ikisi de nasırına basılmış gibi görünüyor?"

"Ne zaman aynı havayı teneffüs etmeye zorlansalar, birbirlerini bu şekilde etkiliyorlar," diye açıkladı Nehushta. "Aktör seçimi sırasında bozuştular. Ron, yazar olan, oyunun aktörlerinden nefret ediyor. Nedeni basit: Çünkü aklında başka isimler vardı. Ama Hugh, Ron'un önerdiği hiçbir aktörü kabul etmedi ve Ron, Hugh'un metni yorumlama biçiminden kesinlikle, ama kesinlikle nefret ediyor. Bu yüzden provaları boykot etti."

Ossie kadehini Nehushta'ya teslim edip tuvalete gitmek için uzaklaştı. Birkaç dakika sonra geri dönerken, bara giden küçük koridorda bir bağırıtı işitti. Ters yönde, koridorun öteki ucunda duran ve yönetmene bağırarak oyun yazarını görmek için arkasına döndü.

"Böyle mi düşünüyorsun?" Oyun yazarı avazının çıktığı kadar bağırıyordu. "Bu .mına koduğumun ilişkisinde mi sanıyorsun beni? Bu

boktan ilişkinin içindeyim, öyle mi? .mına koduğumun ilişkisinde mi? .mına koyim böyle düşünüyorsun, yalan mı? Ben bu boktan ilişkide yokum. Bu .mına koduğumun ilişkisinde yokum. .mına koyim yokum. Anladın mı? .mına koyim yokum. .mına koyim, .mına koyim, mına koyim, .mına, mına, mına koyim. .mına koyim yokum. Bu boktan ilişkide yokum."

Oyun yazarı bu patlamanın ardından bir an sessizliğe gömüldü. Sonra, dokunsan ağlayacak bir sesle ekledi, "İşte replik bu. Tam böyle. Nerede bu replik şimdi? Ne yaptın repliğime."

Yönetmen açıkladı. (Sakinleş Ron, daha ikinci gösterimdeyiz.) "İnsanlar, provalar sırasında, gereksiz olduğunu düşünüp repliği attılar."

"Ne, gereksiz miymiş?" diye bağırdı oyun yazarı. Yüzü az önce bir çiviye basmış gibi mosmordu. "İlk perdedeki en iyi replik ve sen gereksiz diyorsun? Sana bir şey diyeyim mi? Pazartesi ilk işim ajansımı aramak olacak. Ya bu repliğimi tekrar yerine koyarsınız ya da benim adı mı oyundan silersiniz."

"Yapma Ron, yalnızca birkaç .mına koyimden söz ediyoruz burada."

"Hayır efendim, üç tane .mına koduğumun, on bir tane .mına koyim ve üç tane de boktan var. Ağzın leş gibi cehalet kokuyor."

Ossie onları baş başa bırakıp bara döndü.

Nehushta kadehini geri uzattı.

"Babacığım söyle bakalım, oyun hakkında ne düşünüyorsun?"

"Ne mi düşünüyorum?"

"Dobra dobra."

"Dobra dobra?"

"Evet dobra dobra."

"Şey," diye başladı Ossie "eğer, hoşlanıp hoşlanmadığımı soruyorsan, cevabım, hem evet, hem hayır."

"Hayır dediğin yer neresi?"

Ossie, sırtarak, "Söylediklerini söyleme biçimi hoşuma gitti, bir şey söylediğini, söyleyecek bir şeyi olduğunu sanmıyorum. Ama düşünce özgürlüğünden yanayım. Söyleyecek hiçbir şeyi olmayan herkesin, bunu söyleme hakkının kutsal olduğuna ve bu hakkın kimse-
nin elinden alınamayacağına inanıyorum. Bana sorarsan, yazar bu oyunda bu elinden alınamaz hakkını kullanıyor ve bunu yaptığı için ne alkışlanmalı, ne de ona kötek atılmalı. Ama benim bunu seyre-
mek için para vermek zorunda kalmama gelince, yazarın bayağı arsız olduğunu düşünüyorum."

"Biletler için para vermediğini unutuyorsun, babacığım. Resmen kaçak girmiş oldun."

"Doğru. Ama konu bu değil. Biraz önce tuvaletin önünde oyun ya-
zarı ve yönetmenle karşılaştım ve onlara çok önemli bir soru sormak istedim."

"Ne sorusu?"

"Kızımı, bu bin bir yapmacıkla dolu, bu salakça komediye bulaştı-
ranın kim olduğunu öğrenmek istedim."

"Salakça olabilir baba, ama bir komedi olmadığı kesin."

"Böyle bir yere nasıl dayanıyorsun?"

"Her zaman böyle olmuyor. Ayrıca görüldüğü kadar da kötü de-
ğil."

"Görünmez Adam da böyle söylüyor."

"Efendim?"

"'Göründüğüm kadar kötü değilimdir.' Ciddiyim. Bu gösterideki
tek iyi şey, sahne tasarımı. Gösterinin geri kalanında yokluğu çekilen
belirli, klasik bir simetriye, bir bakış açısı tutarlılığına sahip."

"Ver şerbeti nabızdan! Kusura bakma, beni ne kadar pohpohlar-
san pohpohla, seninle aynı fikirde değilim. Ron'un söyleyecek şeye-
ri olduğuna ve oyunda da bunun verildiğine inanıyorum."

"Peki, ne söylemek istiyormuş?"

"Bir mesaj iletmekten çok bir ruh halini yansıtmaya çalışıyor. Sa-

nırım çağın ruhunu yakalamaya çalışıyor. Oyun, sanatın taklidi olan sanatın taklidi olan sanat hakkında.”

“Ha, şimdi anladım. Demek bu yüzden oyundaki tüm karakterler, Humphrey Bogard karakterine benzemeye çalışan karakterlere benzemeye çalışan karakterlere benziyor.”

“Sen uzaklardayken babacığım, dünya giderek daha çok *meta* ve *meta* olmakla kalmadı, ayrıca tüm *post*’lar da başka bir zamana postalandı.”

“Peki postaneler bu posta yüküyle nasıl baş ediyor?”

“Hayrete şayan kolay bir biçimde. Her şey düşünülmüş.”-sonra bile isteye Ossie’nin ayağına basarak- “Oh, pardon baba.”

“Benim gözüümü korkutamazsın küçük hanım. Benim merak ettiğim şey: Şu basit, kanlı-canlı, üç boyutlu, sade, sıradan halkımıza ne oldu? Sokaktaki kadınlar ve erkekler nereye gitti? Gerçeği soruşturan, gerçeği kutsayan, gerçeğe öykünen ve onu yeniden betimleyen sanata ne oldu?”

“Dünyada tetikçiler de var baba.”

Nehushta “*Cool Killers*’ın arkasındaki bakış açısı, gerçeklere dayanıyor,” diye iddia etti. “Yalnızca farklı bir gerçek. Çok basit bir nedenden dolayı Ron’un dünyasında ne sokaktaki sıradan adam ne de sıradan kadın var; çünkü o bu insanları hiç tanımadı. O bu insanları tanıması gereken vakitlerde, tavanarasında köşedeki videocudan aldığı videoları seyretmekle vakit öldürüyordu.”

“Şimdi bu hal acınası değil mi yani?”

Nehushta bir sigara yaktı. “Acınası olan şey ne?”

“Daha çok dışarı çıkmaya, düzgün bir iş bulmaya ve Mickey Mouse ile Bonnie ve Clyde’la birazcık daha az takılmaya ihtiyacı var. Senin deyimimle, kendine bir hayat kurmaya.”

Nehushta saatine baktı. “Birazdan çıkmamız gerekiyor.” Batı Yakasında bir restorana yemeğe gideceklerdi.

“Ama daha önce,” dedi, “oyuncularla tanışmanı istiyorum.”

“Bu faslı uzaktan dilimizi çıkararak geçiştiremez miyiz?”

Aktörler kapının yanında bir masada oturuyordu.

“Haydi, Baba”

“Oyun hakkında ne düşündüğümü sorarlarsa onlara ne söyleyeyim.”

“Doğruyu, baba, doğruyu söyle.”

“Doğruyu mu? Çırılçıplak doğruyu?”

“Çıplak ya da giyinik, biçimi ne olursa olsun doğruyu. Doğru olduğu sürece bir sorun yok.” Durakladı. “Ama nedeni ne olursa olsun onlara, gösteriden hoşlanmadığını söyleme.”

“Yalan söylememi mi istiyorsun?”

“Senden biraz duyarlı olmanı istiyorum.”

“Ama gösteriyi sevmedim.”

“O zaman gösteriden bahsetme.”

“Ama bahsetmekten kaçınmam mümkün değil ki.”

“Onlara fırsat vermeden konuya gir ve gösteri hakkında ne düşündüklerini sor.”

“Ya çok harika olduğunu düşünüyorlarsa.”

“Onlara tek kelimeyle kostümlerine hayran kaldığını söyle.”

“Kostümlerinin iğrençliğinden hiçbir kuşku yok.”

“Eğer sorun sözcüklerse baba, benimkileri ödünç alabilirsin.”

“Sözcüklerini kendine sakla. Ben benimkilerle yeterince mutlu-
yum.”

“Haydi baba! O zaman onlara ... ne bileyim ... mesela oyunun bazı kısımlarının sana Harold Pinter’in bir oyununu hatırlattığını söyle ve oradan Harold Pinter hakkında konuşmaya geç.”

“Harold Pinter’i pek bilmem.”

“Nous’unu kullan baba.”

“ ‘Meta’ ve şimdi de ‘nous’. Bu tuhaf sözcükleri nereden buluyorsun?”

“Yapma baba. Senin için o kadar da zor olmamalı. Nihayetinde bir

avukat değil misin?"

"Çok ayıp, küçük hanım, çok ayıp!"

3

En sonunda Soho'daki restorana gitmemeye karar verdiler. Bunun yerine, Acre Lane kavşağındaki, Nehushta'nın çok sevdiği Çin yemekleri büfesine uğrayıp, 22, 8 ve 40 numaralı mcnöleri ısmarladılar. Lickle Mo'daki "Siz bizden veresiye istemeyin, biz de sizi dövmeyelim." yazılı bir levhanın asılı olduğu bir Jamaikalının içki büfesinden altı kutu bira alarak Nehushta'nın Brixton Hill'deki dairesine doğru yola koyuldular. Yolculuk sırasında birkaç hafta içinde çıkacakları Avrupa yolculuğu ile Ossie'nin kızına teklif ettiği Afrika yolculuğu hakkında konuştular. Yolculuklarına Noel'de Güney Afrika'dan başlayacak, sonra hava, kara ve deniz yolunu kullanarak yeni yılın ilk saatlerinde kıtanın batı kıyısına gelmiş olacaktı. Kendine şimdi -şükürler olsun- yeni bir takıntı keşfedip veya icat edip onları rahat bırakan paparazziciler hakkında konuştular. Ayrıca öyküsü için Ossie'ye insanı afallatan miktarda para teklif etmiş olan boyalı basın hakkında konuştular. Ossie gazetecilerin teklifini geri çevirmiş, bunun yerine, yayınlanacaklar listesinde sevdiği yazarların bir çoğunun adının bulunduğu yayıneviyle sözleşme yapmayı tercih etmişti. Kitabı bitirdiğinde bir seri yazı teklifini kabuledebilirdi. Ama arada kendini herhangi bir gazete sözleşmesiyle bağlamak istemiyordu.

Nehushta'nın büyükannesi, Helen, yazlığın satılmasından elde ettiği parayı çok akıllıca kullanmış ve geriye bankada, Ossie'nin seyahatleri bittikten sonra kendine bir ev satın almasına yetecek miktarda para kalmıştı.

Eskiden çalıştığı hukuk bürosu halen faaliyettedir. Saint Pancras'taki bu ofisi önceki gün ziyaret etmişti. Çalışanlar arasında bir sürü yeni yüz vardı; ama kendi döneminden iki büyük ortak halen bürodaydılar ve Ossie'ye ne zaman isterse eski işinin onu beklediğini

söylemişlerdi.

Ossie, Nehushta'ya hapisane yıllarında astronomi konusunda aldığı eğitimden bahsetti. Konuyu açtığında fast-food restoranından yeni ayrılmışlardı. Nehushta arabayı kenara çekti, elleri sımsıkı direksiyonda, dikkatle babasının yüzünü inceledi.

"Astronomi bölümünü bitirdin öyle mi?"

"Evet," diye onayladı. "Ama uyanınca bildiğim her şeyi unuttum. Tek bir lanet şey bile hatırlayamıyorum galiba."

Nehushta'nın yüzünden endişelendiğini görebiliyordu.

"Baba," sesi şefkâtlı ve bu yüzden Ossie için tehlikeliydi, "ne zamandır bunun üzerine düşünüyordum ..."

"Düşler Diyarı hakkında anlattıklarım üzerine mi?"

"Evet," dedi gergin bir gülüşle. "Bir an bunu söyleyeceğimi tahmin ettiğini söyleyeceksin sandım."

"Senin ne söyleyeceğini ben nereden bilebilirim ki?" Yalandı. Böyle bir şeyin geleceğini biliyordu. Ona yaşadıklarını anlattığı günden beri bunun gelmesini bekliyordu.

Nehushta parmaklarını saçlarının arasında gezdirdi. "Biriyle konuşmam gerekir diye düşünmüyor musun?"

"Konuştum. Seninle bunun üzerine konuştum."

"Evet. Ama mesela ... önyargısız biriyle ... nesnel olabilecek biriyle."

"Yani deli doktoru falan mı?"

"Şey, eh evet, bir psikolog."

"Bana sorarsan, bir oneiroskopiste görünsem daha iyi olur."

"O nedir?"

"Rüya tabircisi. Ne dersin?"

"Bana kötü davranıyorsun."

"Galiba haklısın, kusura bakma. Sana anlattığım günden beri bunun aklında olduğunu biliyordum."

"Lütfen, bu sana inanmıyorum anlamına gel ..."

"Biliyorum, bana bir deli doktoruna görünmemi söylemek senin

için de çok zor. Bak sana ne diyeceğim. Yarı sabah ilk işim doktoru aramak olacak.”

“Baba, ben ... Bunu yapacak mısın? Söz mü?”

“Söz. Doktoru arayıp ona bir psikoloğa görünmek istediğimi söyleyeceğim.”

Nehushta babasını öptü ve kucakladı.

“Seni seviyorum baba.”

Yollanna birkaç dakika konuşmadan devam ettiler. Nehushta direksiyonu kendi sokağına giden dönemece çevirirken Ossie'ye döndü.

“Sana inandığımı biliyorsun, öyle değil mi?”

“Evet, biliyorum.”

“Doğru mu söylüyorsun?”

“Doğru söylüyorum.”

“Eğer senin açacağını düşünseydim, anneni görmeye gittiğimizde konunun bahsini açmazdım. Olanlardan söz ettim, çünkü bana inanmasan bile benim tarafımı tutacağını biliyordum.”

“Teşekkür ederim baba.”

“Asıl benim sana teşekkür etmem gerek kızım.”

Arabayı en yakın park yerine çekti. Arabadan çıkıp geriye, birkaç sokak ötedeki Nehushta'nın evine doğru yürümeye başladılar.

“Anneannemin sana sözünü ettiği şu hastanedeki olayı hatırlıyor musun?”

Ossie durdu. “Şu senin doğum günündeki olayı mı diyorsun?”

“Evet.”

“Sakin bana her şeyin senin başının altından çıktığını söyleme.”

Nehushta gülümsedi.

“Yok yahu!”

“Mahkemenin kararını biliyordum, yirmi birimden sonra eğer dikate değer bir gelişme olmazsa, büyük olasıkla seni ...” Sözcükler boğazına düğümlendi. “Ben de üniversiteden en yakın arkadaşlarımla kafa kafaya verip bu planı yaptım.”

Ossie "Aman Tanrım," dedi yeniden. "Sana nasıl teşekkür edebilirim."

"Bir düşüneyim," dedi, hemen ardından kararını verdi. "Kuru bir teşekkür yeter de artar bile."

"Teşekkür ederim meleşim."

Güneşin saat dokuzda bile gökyüzünü terk etmeyip ıslık ıslık bir yürekle oyalanmaya devam ettiği şu yaz akşamlarından biriydi. Bir polis arabası siren çalarak hızla yollarından geçti. Finolarını günün bu geç saatinde sokakta şöyle bir dolaştırmaya çıkarmış Nehushta'nın komşusu iki yaşlı hanım, yollarından geçti.

Yaşlı hanımlardan biri aşağı, köpeğine bakarak "Tüylerini ben kendim kırıyorum," dedi.

"Nasıl kırıyorsun?" diye sordu öteki.

"Makasla," dedi beriki.

Nehushta ve Ossie insana huzur veren bir sessizlik içinde kol kola yürüdüler.

4

"Tıpkı kedisinin deha olduğunu kanıtlamak için arkadaşlarına gösteri yapan bir adam gibi," diyordu Ossie. 'Ondan onu çıkarırsan ne kalır?' diye kediye sormuş. Kedi hiçbir şey söylemeden öylece adama bakmış. 'Gördünüz mü?' demiş adam, "sıfır kere miyavladı."

O akşam *Cool Killer*'s için yine neredeyse birbirlerine giriyorlardı. Ossie'nin deha-kedi benzetmesi, onun Ron'un oyununu aşağılama yollarından yalnızca başka biriydi.

Yemek yemeyi bitirmişler, şimdi Nehushta'nın siyah beyaz küçük televizyonun önünde, bira içerek, arada sırada izlemeyi kesip başka şeylerle ilgilenerek Ossie'nin en sevdiği film olan *Batı Yakasında Yeni Bir Şey Yok*'u izliyorlardı. Film Nehushta'dan önceki kiracının eve bağlattığı kablolu TV'nin kanallarından birinde oynuyordu.

Nehushta'nın evi tek yatak odalı bir daireden ibaretti. Aslında Ne-

hushta'nın yatak odası görevini gören oturma odası, kaldığı süre için Ossie'nin odası olmuştu. Nehushta ise mimari olarak yatak odası için tasarlanmış, ama taşındıktan sonra çalışma odası haline getirdiği odada kalıyordu. Tiyatro gösterileri için sahne dekorları hazırlamadığı zamanlar, vaktinin çoğunu hayatının tutkusunu ifa etmeye, çok geç başladığı resme harcıyordu. İlk gittiği üniversite İngiltere'nin kuzeyindeki bir tarih fakültesiydi. Sonra gerçekten yapmak istediği şeyin tiyatroya olduğuna karar verdi. Böylece Londra'daki Saint Martin'e başvurdu. Ne yönetmenlik ne de oyunculuk için bir arzu beslemediğinden, sahne tasarımına kaydolmuştu. Üniversitede bulunduğu dönemden çok keyif almasına, doğru şeyi yaptığı konusunda içinde hiç kuşku taşımamasına karşın, son dönemde, gerçekten istediği şeyin resim yapmak olduğunu anladı. Tiyatrodaki işinin onun önüne attığı, inanılmaz derecede küçük bütçelerle, yetişmesi olanaksız teslim tarihleriyle beyninizin her bir hücresine ihtiyaç duyduğunuz karmaşık sahneleri tasarlama ve inşa etme işini zor da olsa seviyordu. Bu ona bir tür, başka insanlarla paylaştığı, bu benim dediği bir şeyle ilişkili olma duygusunu veriyordu. İş, hayatını kazanmaktan çok sevdiği için yaptığı bir şeydi. (Kuşkusuz bu, eğer daha çok ödenirse, bunun bir yararı olmayacağını söylemek anlamına gelmiyordu.) Çok keyif alıyordu. Ama vakti geldiğinde tiyatroya elveda deyip kendini resme adayacağını ve vakti geldiğinde vaktin geldiğini anlayacağını biliyordu.

Nehushta, babasının sanat, edebiyat ve (en çok bahsettikleri konu olan) annesi hakkındaki tutkulu ve her zamanki gibi kendine özgü kısa yorumlarını dinlerken, orada öylece oturmanın, sesi kapatılmış televizyona ara sıra gözlerini dikip babasının sözünü kesmenin keyfine bıraktı kendini.

"Oyun demek zorunda kaldığımız bu oyunun gerçek sorunu," diyordu Ossie, "onun kalbinin olmayışındır. Sanat her zaman sorgular, her zaman yeni sorulara yanıt arar, her zaman kışkırtır ve belki her zaman kuşkucu olduğundan basmakalıp yanıtları parçalar. Hepsinden

önemlisi her zaman insana ait bir şey olmanın kefaletini öder. *Cool Killers*'de bunların izine rastlayamıyorsun. Ron bilmem ne, sinik olmanın şüpheli olmanın yerine geçeceğini düşünüyor. Hayır. Yetenekli olduğunu yadsımıyorum. Yeteneği var. Ama sanatıyla ilgili olarak bir parça alçakgönüllülüğe, yarattığı karakterler için bir parça duyguya, aşka, tasaya ihtiyacı var."

Nehushta bir an için başını, şimdi televizyonda gösterilmekte olan Birinci Dünya Savaşı'yla ilgili katliam resimlerinden öteye çevirdi.

"Bir ara birlikte yaşadık," dedi babasına.

İnsanın elini kolunu bağlayan bu bilgiyle allak bullak olan Ossie'nin tepkisi güç bela söyleyebildiği bir "Gerçekten mi?" olabildi.

"O da tiyatrodaki okuyordu," dedi Nehusta. "Oyunculuk bölümündeydi, sonra fikrini değiştirip oyun yazarlığına geçti. Üniversitenin son senesinde çıkmaya başladık. Mezun olduktan sonra aynı evde yaşamaya karar verdik. Öyle yoksul, öyle meteliksizdik ki, bütün evler bize pahalı geliyordu. Sonra, buradan çok uzak olmayan, belediyenin idaresinde boş bir ev bulup taşındık."

"Yani belediye size ev mi verdi?"

"Hayır. Kapının kilidini kırıp taşındık."

"Yani işgalci mi olduğunu söylemek istiyorsun?" Ossie şok olmuş görünüyordu.

Nehushta başıyla onayladı.

"Bu ne kadar zaman önceydi?"

"Beş altı yıl önce. Sana bir şey göstereceğim." Ayağa kalktı ve çalışma odasına gitti. Birkaç dakika sonra geri döndüğünde elinde, daktilo ile yazılmış müsveddeler vardı."

"Nedir bu?"

"Bir oyun. Biz yazdık -yani, o yazdı-, ama bu dönemdeki hayatımızın tipik bir -aslında pek o kadar tipik olmayan- bir gecesini anlatıyor." Arabanın anahtarlarına uzanıp, "Ben Mezzaine'den biraz süt kapıp gelene kadar okuyabilirsin," dedi. "Taksi şoförü uydurma bir ka-

rakter. Geri kalanların çoğu o gece Ron'un ve benim başıma gelenler, hepsi doğru."

Eğildi ve babasının yanağına bir öpücük kondurdu.

Kapının yanında durakladı. "Mezzanine'dan istediğin bir şey var mı?"

"Hayır, sağol," dedi Ossie.

"Geç kalmam."

Kapıyı ardından yavaşça kapatarak çıktı.

Ossie uzanarak televizyonu kapattı. Derin bir nefes aldı. Okuma gözlüğü için ceplerini karıştırdı. Bulduğunda müsveddeleri eline alarak okumaya başladı. Kirli beyaz, kötü bir fotokopi kâğıdına daktilo edilen müsveddenin üzerinde *Bir Gece* yazılıydı.

O kadar tuhaf olmayan ve pek-değil-ama-mükemmel-olmayı-nere-deyse-başarmış insanlarla dolu, gösterişsiz, kuru bir dille yazılmış oyun biraz zevkliydi. Karakterlerinden en az biri gereksizdi: Varlık nedeni (oyunda Naomi adıyla geçen) Nehushta'yı Londra'nın Batı Yakasına götürüp getirmek dışında, itici şakalar, yersiz, ucuz, aptalca bulmacalar, salakça, kaba dizelerle ne kadar akıllı olduğunu göstermeye çalışmaktan ibaret olan bir taksi şöförü.

Ossie bunu bir yaratı olarak okumuş olsaydı, yapacağı ciddi eleştiri, Ron Althing'in egosunun, yeteneğinin ödeyemeyeceği bir çek kesmiş olduğunu söylemek olurdu. Ama onu bir yaratı gibi okumamıştı. Nehushta onu bir yaratı olarak okumasını istememişti. Öykünün sonuna geldiğinde ellerinin titremesine engel olmamasının nedeni işte buydu.

5

Hayatında daha önce hiç sigara içmemiş olmasına karşın, dudakları bir sigara için yanıp tutuşuyordu.

SOYGUN

Nehushta, içeri adımını attığı, burnuna sigara kokusu vurduğu anda bir sorun olduğunu anladı. Ossie, oturma odasında hararetle, sert adımlarla volta atıyordu; sırtı, sanki yirmi yıl birden yaşlanmış gibi kamburlaşmıştı; başı öne eğikti, yere bakıyor, gözleri kapalıymış gibi görünüyordu. Nehushta yüksek sesle "Ben geldim," dediğinde tepki vermedi. Nehushta mutfığa gidip sütü ve portakal suyunu dolaba koydu. Sonra bir sigara yakıp oturma odasına döndü.

"Sorun nedir baba?"

Ossie volta atmayı kesti. Bakışları tiksintiyle, bitirir bitirmez yere fırlattığı oyuna çevrildi. Onu yerden aldı ve tehdit edercesine Nehushta'ya doğru salladı.

"Burada bahsedilen bokları gerçekten yedin mi?"

Babasına doğruyu, yalnızca doğruyu anlatmaya karar vermiş olan Nehushta yalnızca "Evet baba," diye yanıt verdi.

"Sen, yani benim kızım, bir tiyatro salonuna gidip silah zoruyla insanları soydun öyle mi?" Ağzından çıkanlara kulakları inanamıyor, her sözcükle bir kez daha hayrete düşüyordu.

"Oyuncak bir silahtı baba. Kimseye zarar vermek niyetinde değildik, kimse zarar görmedi."

"Doğruyu söyle seni bu işe o soktu, öyle değil mi? Seni bu suça o teşvik etti. Bu alçakça bir davranış ..."

"Belki inanmayacaksın, ama benim fikrimdi baba. Ron'u bu işe ikna eden bendim."

"Peki neden? Neden yaptın bunu?"

Omuz silkti. "Beş parasızdık ve o vakitler çok eğlenceli bir şeymiş

gibi göründü.”

“Eğlenceli bir şey mi, Aman Tanrım! Kaç kere yaptın bunu?”

“İki kere.”

“Beni düş kırıklığına uğrattın Nehushta. Evet büyük bir düş kırıklığına. Ya yakalansaydın? Yakalanabileceğin, hapse düşebileceğin hiç aklına gelmedi mi?”

“Yakalandık baba.”

“Ne dedin? Aman Tanrım, nasıl oldu?”

“Birçok tiyatronun ilk soygunun hemen ardından içeriye ve dışarıya gözetleme kameraları yerleştirdiğini bilmiyorduk. *Bir Gece* ikinci ve sonuncu soygunun öyküsüdür. Ben farkında değildim, ama tiyatronun fuayesine girdiğim andan binadan çıktığım âna kadar kameralarca kaydedilmişim. *Suçüstü* adlı televizyon programında gösterildi. Aşağı sokaktaki komşular beni orada gördü ve polise telefon etti. Birkaç saat sonra karakolda sorguya çekiliyorduk.”

Ossie mutfaktan iki kadeh getirip brandy ile doldurdu. Kadehlerden birini Nehushta'ya uzattı.

“Eee sonra? Büyükannenini aradın mı?”

“Önce aramak istemedim. Ama sonra, onların başka birinden duymasını istemediğim için aramaya karar verdim.”

“Korktular mı?”

“Korkmak mı? Büyükannemin, tıpkı senin gibi bütün olanların Ron'un suçu olduğundan ve onun beynimi yıkadığından hiç kuşkusu yoktu. Bununla birlikte o ve büyükbabam bana karşı çok nazik davrandılar ve bana bir avukat tuttular. Nezarethanede bir gece geçirdikten sonra ertesi gün kefaletle serbest bırakıldık.”

Aradan birkaç gün geçmeden öykümüz bütün gazetelerde boy gösterdi ve kapımızın önü gazetecilerle dolup taştı. Korkunçtu; tam bir kâbustu. Sanki bütün bunlar yetmiyormuş gibi, bir de hamile olduğumu öğrendim. Avukatımız mahkemede suçu kabul edip af dilememizi istedi; biz de öyle yaptık. Ron'un avukatı onun çok yetenekli

bir oyun yazarı olduğundan ve ne yaptıysa tiyatro kurumuyla ilgili yaşadığı kafa karışıklığından yaptığından dem vurarak çok başarılı bir savunma yaptı. Benimkisi de sahne tasarımıyla hareket ederek aşağı yukarı aynı savunmayı yaptı. Daha çok hamile olduğum için, hâkim bana infazı ertelenen bir altı ay verdi. Ron yüz sekiz saat amme hizmetiyle cezalandırıldı. Talihe bak ki, Ron bu ceza sayesinde hayatının ilk tiyatro komisyonuna katıldı. Ben ise mahkemenin neden olduğunun sayesinde bir yerde sahne tasarımcısı olarak işe alındım. O günden sonra bir daha aynı şeyi yapmadık."

"Ya hamilelik?" diye sordu Ossie.

Nehushta omuzlarını silkerek "Ha o mu," dedi. "Düşürdüm."

"Aman Tanrım çok kötü," dedi Ossie. Kanapede oturuyorlardı. Ossie elini Nehushta'nın omuzuna atarak ona sarıldı. "Çok üzüldüm."

Acılı bir suskunluğun hüküm sürdüğü aldırılmaz bir ses tonuyla "Böylesi bizim için daha hayırlıydı," dedi. "Çocuk sahibi olmaya hazır değildim. Bebek yaşasaydı ne yapardım bilmiyorum. Boş ver. Nasıl olsa Ron hiçbir şekilde baba olmaya hazır değildi. Bununla birlikte bebeği yitirdiğim, düşük yaptığım zaman, derin, ağır bir depresyona girdi. O zamanlar sık sık esrar içerdik. Ama o bütün gün içmeye başladı. Sonra daha sert şeyleri, ekstazi, smek, krek ve daha sonra da yeşil reçetelileri, metadon falan kullanmaya başladı. Tam bir paranoyağa dönüştü. Telefonun dinlediğini sanıyordu. Eve gelir ve her şeyi darma dağın bulurdum: yastıklar, minderler ve yataklar oraya buraya paramparça edilerek atılmış, kitaplar yırtılmış olur, bana dinleme cihazlarını aradığını söylerdi. M15 tarafından izlendiğine inanıyordu. Bir gün High Street'te yürürken arkamızdan bir polis memurunun geldiğini gördü. Ron titremeye, terlemeye başladı. Geriye döndü ve polis memuruna doğru yürüdü. Polis memuruna 'Neden bizi takip ediyorsunuz?' diye sordu. 'Sizi takip etmek mi?' dedi polis memuru şaşkınlıkla. 'Sizi niye takip edeyim ki?' Ron, 'Bilmem, yanıtını sen ver,' dedi. Hemen polis memurundan özür dileyerek Ron'u çekip uzaklaş-

tırdım. Bir kaç gün sonra da ayrıldık. Birkaç aylığına büyükannemlerin evine taşındım. Ardından da bu daireyi buldum. Uzun süre Ron'u görmedim: Ta *Cool Killers*'ın yönetmeni Huhg senaryoyu bana e-maille gönderene ve onunla birlikte çalışmayı isteyip istemediğimi sora na kadar. Hugh'u arayıp Ron ile bir zamanlar birlikte yaşadığımızı bilip bilmediğini sordum. Bildiğini ve senaryoyu Ron'un beni önermesi üzerine gönderdiğini söyledi. Birkaç gün sonra bizzat Ron aradı. Durumunu biraz düzeltmişti ve National Theatre stüdyoları için bir oyun yazıyordu. Ayrıca ilerde yazacağı bir filmin senaryosu için avans almıştı ve bir yıldır Fransa'da bir tatil sırasında tanıştığı Francoise denilen kadınla birlikteydi. İş kabul ettim. Onunla aramızdaki küçük sorunlar Hugh'la büyük fikir ayrılıklarımız bir yana, bu gösteride çalışmak bana yeniden nefes aldırdı."

"Ron kötü biri değil," diye devam etti. "Tamam, biraz kafayı yemiş olabilir. Ama iyi bir insandır."

"Üzgünüm. Sinirlerime hâkim olamadım," dedi Ossie.

"Kızmakta haklıydın baba. Eğer *Bir Gece*'yi okuduktan sonra sen bana kızmasaydın, ben sana kızardım."

"Kimseye gösterdi mi?"

"Sahneye konması için mi? Hayır. Ama yeniden yazıp genişletmek ve son haliyle kabul edilip edilmeyeceğini görmek istemişti."

Bir süre sessizce oturdular.

"Bebek aklına geliyor mu?"

"Bazen. Ama üstesinden geleli çok oldu. Başından bir kürtaj, iki düşük geçmiş bir arkadaşım var. Onunla karşılaştınca ..." sesi boğuldu ve Ossie'nin yorgun gözlerinin kanlanmış akinca yutuldu. Çantasını açıp deli gibi karıştırmaya başladı. Çantanın içinden boş bir kibrit kutusu çıkardı.

"İki yıldır yanımda taşıyorum. Üzerinde bir atasözü yazılı."

Atasözünü okudu. "'Dün tedavül den kaldırılmış, yarının henüz vadesi gelmemiştir. Sahip olduğun tek nakit bugündür. Akıllı harca.'" Bu

sözü çok seviyorum.”

Kibrit kutusunu Nehushta'nın elinden alıp inceledi. Memnun, “Harika bir söz,” dedi.

Gece yansını geçmiş, sabaha yaklaşmışlardı. Nehushta gürültüyle esneyip yatma vakti geldiğini söyledi. Babasına iyi geceler öpücüğü verip onu düşüncelerinin canavarımsı cömertliğiyle baş başa bırakıp odasına çekildi.

2

Yalnız devlerin uzayan gölgelerini düşündü; paylaşılan anın iç sıcağını, bile bile unutmanın kısa süren sessizliğiyle yaptıklarımızın sonsuzda yankılanmasını, zamanın tik tak vuruşlarıyla ruhun ölüm-süzlüğü varsayımını, yağmurun çizgi çizgi yağışıyla yeşil bir manzaranın güzelliğini, dişlerini kaybetmeyle dişsiz bir gülümsemenin soğukkanlılığını, ani düş kırıklığının sersemletici etkisiyle orgazm patlayışlarının dinmeyen çılgınlığını düşündü.

3

Oturduğu yerden kalkıp banyoya gitti. Eve sonradan eklenmiş olduğu belli küçük banyoya girerken Nehushta'nın odasından gelen bir müzik esintisi kulaklarını yaladı. Onunla birlikte kalmaya başladığında beri Nehushta'nın genellikle CD çalarını açık bırakarak uyuduğunu fark etti. Sesi oturma odasında onu rahatsız etmeyecek kadar alçak, ama bilincinin kıvrımlarında yankılanacak kadar yüksekti.

İşerken banyonun duvarındaki resimlerle kendini oyaladı: Nina Simone'nın gazeteden kesilmiş bir fotoğrafı, Nehushta'nın çalışmış olduğu çeşitli gösterilerin el ilanları, esprisi anlaşılmayan bir karikatür ve Nehushta'nın yedi yaşındayken yapmış olduğu ve Ossie'nin çok sevdiği bir suluboya resim.

Ossie dişlerini fırçaladı, yüzünü yıkadı ve yatağını yapmak için oturma odasına döndü. Ama yatak zaten yapılmıştı. Nehushta her ak-

şam onu aynı oyuna getiriyordu.

“Teşekkürler, ama intikamımı alacağım,” diye bağırdı.

İşığı söndürüp yorganın altına girdi. Orada, uyumak için koyun sayan insanlardan olduğunu fark etti.

Sabahleyin gitmeye söz verdiği psikolog onu kaygılandırıyordu. Düşler diyarını düşündü ve birdenbire, yaşadığını sandığı olayların gerçekten var olup olmadığından o kadar emin olmadığını gördü. Belki de düşler diyan yanılsaması, doktorların komadayken ona verdiği ilaçların bir yan etkisinden ibaretti, kim bilir? Düşüncesi bile korkunçtu. Bu on beş yıl boyunca karşılaştığı insanlar, onu tuzağa düşüren Apha’dan üç ömür boyu hapse mahkûm olan ve üçüncüsünde bir kız çocuğu olarak dünyaya gelen kitle katliamcısı Johni, en az, hayatına girmiş olan öteki insanlar kadar gerçekti. Onların yalnızca bir düş olduğu kanıtlanmış bile olsa, ölümlerinin ardından en az babasının ölümünün ardından olduğu kadar yas tutardı.

Şimdi çok uzağında olduğu, ama yine de yakınında hissettiği gençliğinin Nijerya’sını düşündü. Nehushta’ya söylememişti; ama eski işinden geri dönmesi için yapılan teklifi kabul etmemesinin asıl nedeni, önce Afrika’ya yapacakları yolculuğu beklemek istemiş olmasıydı. Kesin bir şey söyleyemiyordu; Nijerya’ya veya komşu bir ülkeye dönmeye karar verebilirdi.

Geçmişin hayalleri gözlerinin önüne gelip duruyordu. Kate ile neredeyse yirmi yıl öncede kalan ilk karşılaşmasını hatırladı. Onunla tanıştıklarında, Kate’in kızının şimdiki halinden daha genç olduğunu biraz şaşkınlıkla fark etti. Onu ilk, Notting Hill Gate’deki yıllar önce kapanmış bir jaz barda, Grove’da görmüştü. Geriden Eric Dolphy’nin müziği geliyordu ve çevresi duman altında dans eden çiftlerle dolu, içmiş olduğu esrann kafasını yaşıyordu. Ossie, iki saat bekledikten sonra, çıktığı kadının verdiği akşam randevusunda ikinci defadır ekildiğini fark etti, hem de üst üste. Önündeki biraya yumulmuş barda oturuyordu. Gözleri kapıya dikilmişti. İşte Kate o zaman içeri

girdi. Uzun boylu (şimdi hayal gücünde gerçekte olduğundan daha uzundu), omuzlarına inen ve ara sıra yüzüne dökülen orta gürlükte saçlarıyla, hayli güzeldi. Ayağa kalkıp ona yaklaşması yalnızca beş dakikasını (onun bara birisine bakmak için geldiğini ve bu kişinin orada olmadığını anlamaya yetecek kadar uzun bir süre olan beş dakikasını) almış ve onu dansa kaldırmıştı. Sonra başka bir dansa ve başka bir dansa. Gecenin sonunda Kate'i hiç kuşkuyla yer kalmayacak bir şekilde kendisinin ya sarhoş olduğuna ya da tekrar görmek isteyeceği biri olduğuna inandırmıştı.

Ossie yatakta uzanmış o geceyi anarken belleği, çok uzun zaman önceki bu akşama kilitlenmiş ve Ossie'nin gözlerinin sinemasında o geceyi tekrar tekrar oynatmıştı.

O gece, ölmüş olan ikiz kardeşi Taiye'yi de andı.

Nihayet uyku, bir beşikte hafif hafif sallar gibi onu kollarının arasına aldı.

4

Saat tam üçü yirmi geçe Nehushta uykusundan ağzının içi kupkuru uyandı. Yan uykulu, kalkıp su içmek için buzdolabına doğru yöneldi. Mutfığa gitmek için geçmek zorunda olduğu oturma odasında şöyle göz ucuyla Ossie'ye baktı ve onun huzur içinde mışıl mışıl uyuduğunu görünce gülümsedi.

Bir şeylerin üzerine bastı. Muhtemelen artık tümüyle uyanmış olarak bir daha baktığında bunun, güneşliklerin arasından sızan sokak lambasına ait bir ışık huzmesi olduğunu gördü. Perdeleri açıp sokağı izlemeye koyuldu. Hava inanılmaz derecede sisli bir güne gebeydi.

Birdenbire içine doğan tuhaf bir öngörüyle olduğu yerde taş ke-sildi.

Nefesini tutarak, "Baba?"

Ona doğru yaklaşarak, "Baba!"

Ossie Jones bedeninden çıkıp sisin içine karışırken, kalbi önce teklemiş, ardından sükût etmişti.

İkinci Kitap
D Ü Ğ Ü N

Mr. Meletus psikolojik bir sorun yaşamıştı. Artık epey gerilerde kalan geçmiş bir zamanda, bilinmeyen bir virüs, varlığının zapt edilmez beline yerleşmiş ve ruhunun düğmesini haber vermeden ve açıklanamaz bir şekilde gelip açmıştı. Saplanıp kaldığı bu ateşli azgınlık ânının öte yanında yaşamaya başladığında, uzun süren bir kapatılma devresinin, ön kafatası lobuna yönelik lob bilim tedavisi yerine elektroşok tedavisi de dahil anti-depresif ilaçların başdöndüren başarısının ardından, kendisine belediye tarafından Streatham'da bir daire verilmiş ve onu Elvis Presley taklitleriyle eğlendiren bir hastabakıcı tarafından her on beş günde bir ziyaret edilir olmuştu. Artık raporlu bir duygusal sakat olarak Mr. Meletus, iki haftada bir çarşamba günleri mahallenin, kapanmadan iki saat önce yetişmeyi aksatmadığı eczanesinden aldığı -kendisine sürekli reçete edilen- yasal olmayan mutluluk haplarıyla bu psikolojik topallığın keyfini çıkarıyordu.

"Oxford Circus Victoria Line'daki aşağı inen yürüyen merdivenlerdeydim -gözlerinden Dada ile buluştuğu barın camının önünden geçen iki katlı bir otobüs geçti- kulağımın yanından vın diye bir şey geçti. Şaşkın bir biçimde çevreme bakındım. Siyah bir güvercinin üzerimden geçip perona doğru gittiğini gördüm. Tren istasyona geldiğinde ben yürüyen merdivenlerin yansıdaydım. Aşağı koşarak inip kapılar kapanmadan hemen önce trene binmeyi başardım. Tren tünele doğru yol alıp istasyondan uzaklaşırken güvercini görmek için perona baktım. Ortalıkta yoktu. Ondan sonra onu bir daha düşünmedim; ta ki gideceğim yerde inene kadar. Orada yan vagonun kapısından siyah bir şeyin uçarak çıktığını gördüm. Arkasından koştum, ama

yürüyen merdivenlere benden önce ulaşmış yukarı doğru çıkmaya başladı. Sonra birdenbire durdu. Aşağı ve yukarı giden yürüyen merdivenlerin arasındaki bölümdeki şu bildiğin kırmızı alarlardan birinin üstüne kondu. Koşarak yukarı çıkmaya başladım. Güvercine ulaşmaya çalışıyordum. Anladım ki, acele etmeye falan gerek yoktu. Çünkü güvercin sabırla oturmuş beni bekliyordu. Bir kol uzatımlık mesafe kadar yaklaştığımda, olduğu yerden havalanıp bir helikopter gibi havada asılı kaldı. Sonra, bunun yalnızca benim için yapılmış bir şey olduğunu anladığımdan emin olana kadar bana bir işaret yaparak öylece durdu. Ardından bir U dönüşü yaparak hızla çıkışa doğru uçu ve istasyondan çekip gitti.”

Dada, kalemini Bay Meletus’un ağzından çıkan her sözcüğü kayıt ettiği not defterinden uzaklaştırarak bir sigara yaktı. “Sonra?”

Bay Meletus hâlâ kuşla karşılaşmanın şokunu yaşıyordu. “İki saniye geçmeden bu işaretin ne olduğunu anladım. Yalanım yok. Şok olmuştum. Şok! Yürüyen merdivenlerde yanımda dikilen kadına döndüm. “Siz de gördünüz mü? Güvercin bana el hareketi yaptı.” Kadın dimdik bana bakarak tek kelime etmedi. Tek kelime! Ne kadar bildik, öyle değil mi, tam bir Londralı. Her zaman koşuşturma içinde, her zaman çok meşgul veya acelesi var, zor durumda olan bir insanla ilgilenemeyecek kadar kendi derdinde. Neyse, doğru eve gidip olanları anıme anlattım. Ve, eğilip Dada’nın ta gözlerinin içine bakarak, “bana ne söyledi biliyor musun?”

Dada ağzından sigarayı çekerek başını iki yana salladı. “Hayır, Bay Meletus.”

“Mark.”

“Hayır Mark.”

Tekrar geriye yaslandı. “Bana gerçeği söyledi, ne yürüyen merdivenlerdeki kadının ne de benim bilme şansımın olmadığı gerçeği söyledi; haklıymışım: Güvercin gerçekten de bana kaba bir el hareketi yapmıştı. Aslında güvercinin ne söylediğini tam olarak söylemek ge-

rekirse, bana söylediği -elbette güvercin dilinde- söylediği şuydu: 'S.ktir git!'"

Oturduğu yerde doğruldu ve başını sanki olayı belleğinden silmeye yaran dokunacakmış gibi iki yana sallamaya başladı. "İnanabiliyor musun," dedi kısık bir sesle. "Bir kuş bana 'S.ktir git' dedi. Dünyanın geldiği hale bak!"

Şimdi öne doğru eğilme sırası Dada'nındı; ama yalnızca kül tablasını almak için. "Annen böyle mi söyledi?"

Gözleri Dada'nın sigarasının dumanından yanan Bay Meletus, "Evet," dedi, dumanları öteye doğru üflemeğe başladı.

"Sigara içmem seni rahatsız ediyor mu?"

"Fazla değil."

"Kusura bakma Bay Meletus." Sigarasını kül tablasına bastırdı.

"Mark."

"Mark, annen güvercinin sana ne söylediğini biliyor muydu?"

Bay Meletus, Dada'ya aptallarda hep beni bulur türünden bir bakış fırlatarak, "O her şeyi bilir," dedi.

"Onunla konuşabilir miyim?"

"Şansını deneyebilirsin, ama seninle konuşacağını sanmıyorum."

"Neden olmasın Bay Meletus."

"Ben bile ancak haftada bir kere konuşabiliyorum. Anlamıyor musun, öbür dünyaya göçtüğünden beri, dünyanın en meşgul insanı."

"Anneniz öldü mü, Bay Meletus?"

"Mark."

"Mark."

"Evet." Hıçkırığını bastırdı. "Beş yıl önce öldü."

"Dada not defterini kapattı. Kusura bakmayın Bay... Mark. Sizinle konuşmak ... hayli aydınlatıcıydı."

"Ne zaman yayınlanacak?" Ajandasını ve kalemini çıkardı.

"Bu sayıya yetiştirmek için çok geç."

"Biliyorum. Yarın çıkıyor."

"Evet, bu yüzden, bundan sonraki çıkacak olana bir bak."

"Arkadaşlarım ve ailem için yirmi tane birden alacağım."

Dada editörü adına, kendilerini tercih ettiği için teşekkür etti.

"Kusura bakma, acele etmek zorundayım," dedi Bay Meletus'a.

"Fotoğrafçı birkaç dakikaya kadar burada olur."

El sıkıştılar ve Dada otobüs durağına doğru yola koyuldu. Clapham Kavşağına giden 35 numaraya bindi. Üzerinde 'otobüs kalkış saatlerinde hiç bir değişiklik olmayacaktır,' yazan bir levhanın altındaki koltuğa oturmuştu. Biri el yazısıyla şunları eklemişti yazıya: "Ne de şoförlerin bizden çekecekleri."

Bir sonra ki röportaj yapacağı kişiyle otobüs durağında buluştu. Yaşlı bir emekli olan görüşeceği kişi sürekli olarak belediye otobüsleriyle geziyordu ve onu kesin olarak bulabileceğiniz tek yer de bir otobüstü. Ona göre, böyle yapmasının nedeni, gidecek bir yeri olduğu için değildi. (Aslına bakarsanız gidecek bir yeri yoktu: Tek akrabası olan yetmiş iki yaşındaki en küçük oğlu da geçenler de vefat etmişti). Sürekli otobüste olmasının nedeni çok basitti. Bir pasosu vardı ve pasosunu hakkını vere vere kullanmak istiyordu.

Editörü Dada'dan bu sıra dışı yaşlı adamla görüşmesini istemişti.

Ondan sonraki ise sokakta naylon torba toplayarak hayatını geçiren yaşlı bir kadınla yürek yüreğe bir sohbetti. Kadının son yirmi yıldır cenazesine *katılamayacak* olanların listesini hazırlamakla meşguldü. Listenin başında kuzeni Bob geliyordu. Çünkü altı yaşındayken onun elmalı şekerini çalmıştı. Ayrıca, kuzeni de dahil olmak üzere, tüm terazi burcundan olanlar.

Bu röportajdan sonra Dada, insanın elini kolunu bağlayacak dürlürlükle kendisinin bir "hırsız olduğunu ve bundan gurur duyduğunu" söyleyen genç bir adamla görüştü. Ortaokul diplomasını alması için hapisshaneden bir yıl izin verilmişti. Ne var ki, bunlar kendi başlarına yeterince ilginç olması, *İçimizden Birileri* veya daha popüler adıyla *Cathy* dergisinin onunla ilgilenmesi için yeterli bir neden oluş-

turmuyorlardı.

Derginin kapağını genç adamın resmi süsleyecekti ve bunun tek nedeni bir psikiyatristin dergi editörü için bir psikopat mektubuna örnek teşkil ettiğini resmen onaylamış olduğu bir mektup göndermiş olmasıydı. Mektubun bir kısmı şöyle bir şeydi:

Ruhlar beni, yalnızca bana bir araba çarptığı, yaralanmış olduğum veya bilincimi yitirdiğim için gözetmiyor, ayrıca bir ruh kafamın içinden bana merak etmememi ve şoförün durmayacağını söyledi. Şoför hiçbir cezaya tabii; tutulmadı. En az 2 veya 3 ruh çevremde dolaşüyor ve uçarak yanımdan geçiyor, 1 veya 2 tane de burnumda ve ağzımda yaşıyor. Daha kötüsü: Ne kimseyle arkadaş olmama ne de ölene kadar evlenmeme izin veriyorlar. Yaklaşık yedi yıl önce bana "Çile çek," dediler. Tanrıya küfretmem için dilimi zorluyorlar, hatta bazen benim yerime yüksek sesle küfür ediyorlar. Gerçekten de kötüler ve dürüst değiller, kendilerinin şeytan olduklarını itiraf ...

Mektup bu şekilde birkaç sayfa devam ediyordu. Editörü bu çocukla ilgili Dada'yı aradığında, keyiften yerinde duramıyor gibiydi. Dada canının bu görüşmeyi yapmak istemediğini söyledi editöre.

Editörü "Nedenmiş?" diye böğürdü.

"Bana eli kanlı bir psikopatmış gibi geliyor."

"Ee! Ne var bunda?" diye sordu editör, ciddiymi.

"Tehlikeli bir psikopat tarafından öldürölmek istemiyorum," dedi Dada.

"Çok şanslı olmalısın, çünkü ağzından sigara düşmeyen, birayla tıraş olan, kolesterolsüz kahvaltı bile yapmayan serserinin tekisin," dedi editör. "Kanser yüzünden ölmekle, bir psikopat yüzünden ölmek arasındaki farkı biliyor musun?"

"Hayır," diye yanıtladı Dada.

"Aradaki fark şu: Ölüm bir psikopatın elinden geldiğinde ülkedeki tüm gazetelerin ilk sayfasında resimlerin yayınlanır, arkadaşların ve

akrabaların televizyona çıkar, yeterince şanslıysan, hayatın sinemaya aktarılır ve bu filmde de seni, senden yüz bin kat daha yakışıklı bir aktör oynar. Hatta Tarihin Ünlü Simaları programına bile çıkabilirsin. Git bir de kanserden öl, eline ne geçecek? Sıfıra sıfır. Öyleyse kendine bir iyilik yap ve git şu röportajı bitir. Eğer herif, dediğin gibi eli kanlı bir psikopat çıkıp da hayatına kast etmezse, onu kışkırtmak için elinden geleni yap.”

“Ne kadar vazgeçilmez olduğumu bilmek yüreğime su serpiyor.”

“Vazgeçilmez değilsin.”

“En azından öyleymişim gibi davranabilirsin.”

“Bunu niye yapacaktım?”

Dada’nın paraya ihtiyacı vardı. Doğrusunu söylemek gerekirse, parasızlıktan geberiyordu. Bu yüzden boyun eğdi.

Kitabını yazmakla uğraşmadığı vakitlerde (ki genellikle uğraşmıyordu), Dada’yı *Cathy* için öyküler peşinde koşarken görebilirdiniz. “Deliler, kırıklar, şizoidler, çatlaklar” için bir dergi çıkarma düşüncesi, akıl hastanesinde kısa bir süre yatan bir işçiden gelmişti. “Çıktığımda,” bir televizyonun sabah programında söylüyordu bunları. “Benim gibi insanlar hakkında tek bir dergi, ‘deli olmanın bir sakıncası yok, insanların çoğu zaten deli,’ diyen bir tek derginin olmadığını fark ettim. Bizim gibi ... post-normal insanlar için metinlerin olmayışının bir karanlığının yaşandığını anladım. Bana bizim gibi bütün insanlardaki çatlaklığı kutsayan bir dergiye acil ihtiyaç var gibi geldi.”

Ve bu mantıktan hareketle, annesinin evini ipotek ettirerek dergiyi çıkarmıştı. İlk başta birtakım zorluklar yaşasa da, kısa bir süre sonra alfabetik sıra ile yayınlanan ‘Tarihin En Etkili 1000 Psikopatu’ dosyalarından sonra satışı artmış ve - ilaç şirketleri ve psikiyatristler başta olmak üzere- her taraftan reklam yağmıyordu. Bununla birlikte dergide en çok tutulan sütun, hastalık hastalarının (tek derdi ilaç almak veya birine ilaç vermek olan) ilaç-manyakları şirketini aradıkları, deli olduğuna inanılanların deli olduğuna inananların kollarında huzur bul-

dukları, ateşli manyakların serinkanlı manyaklarla buluştukları, eli kanlı manyakların, ağır derecede intihar takıntısı olan manyaklardan Sushi barda romantik bir akşam yemeği kopardıkları ve hafif kafadan çatlakların tam tırlatmışlardan kırmızı güller aldıkları Yalnız Kalpler sütunuydu.

2

Dada, kullanmadığı zamanlar pasosunun boşa gittiğini düşünen yaşlı adamla görüşmesinin hemen ardından metroyla bir cenazeye katılmak için Brixton'a yola koyuldu. Cenazenin başlamasından birkaç dakika önce varnuş olmasına karşın, davetliler içinde en son gelen kişiydi. Sinek'in annesi Moni Hala, uzun zamandır İngiltere'de ikamet eden (Tinu Dayı, Kuzen Tokunbo, Kilani ve Lade) ile Nijerya'dan ziyarete gelen (Dada'nın diğer teyzesi Bola ve kızı Risi) akrabalarla birlikte cenazecinin sunağının önünde oturuyordu.

Ve elbette ailenin gurur kaynağı, Ordinaryüs Profesör Doktor, mareşal, sürgünde artık on yılını tamamlamış olan federal cumhuriyetin medarı iftihar şef prens Bode Mabogunje de oradaydı. Nijerya'daki son sivil hükümet döneminde devlet bakanlığı yapmış, halkın parasını kullanmada gösterdiği eşi bulunmaz yetenekle, kendine Hampstead'de iki ev, Inverness yakınlarında bir golf sahası, Provence'de bir yazlık ev, Kuzey Afrika'da paha biçilmez birçok iş hanı almıştı. Bakanlık dönemi sırasındaki tek ve en önemli başarısı, bir çocukluk arkadaşına çok katlı bir iş merkezinin inşaat ihalesini vermiş olmasıydı. Bu ihalenin, o zamanlar verilen birçok ihaleden farkı, iş merkezinin gerçekten de var olmasıydı. Bode Amca polis konvoyu eşliğinde binaya gelip bakanlığın süvari alayı, uçkâğıtçılar, dalkavuklar, bir düzine kamera, biraz da kültürel etkinlik olsun diye otobüslere doldurup getirilen ve memelerinin arasına sıkıştırılmış muzların bir o yana bir bu yana sallandığı çıplak bir dansözler taburunun ortasında kurdeleyi kesmek, binanın açıldığını ilan etmek üzereyken, gerçek ortaya çıktı:

Başı bulutlara değen iş merkezi bir sanat eseri olmasına sanat eseri-ydi, ama asansörü yoktu. Asansörü inşa etmekten sorumlu taşeron, yer yarılmış içine girmiş, bir ipin ucuna uçurtma veya bir osuruğa ses olmuş, sözleşmeden doğan alacağını Lagos'ta bankadan çekecek kadar bir süre şöyle bir görünüp tekrar sırı kadem basmıştı. Askerler, egolarından yalnızca biraz daha küçük tanklarıyla gelip iktidarın yağ-lı koltuklarında oturmak için hak talep ettiklerinde, Bode Amca alaşa-ğı edilmiş hükümetin can havliyle tabanları yağlayan ilk üyesi olmuş-tu. Uzun bir süre nerede olduğundan, hayatta olup olmadığından kimsenin haberi olmamıştı. Bode Amca bir yıl sonra, eskiden pahalı bir fahişe olan ve hayatı, Kafanchan'dan Conakry'e ve Kutiwenji'ye, geride kalbi kırık bıraktığı, yuvalarına ve cüzdanlarına incir ağacı dik-tiği erkeklerin enkazları üzerine kurulu karısı Kemi Yenge ile Lond-ra'da tekrar ortaya çıktı. Kemi Yenge'nin bir zamanlar dillere destan bir güzelliği vardı.

Bu sıkıntılı dönemde Bode Amca, Nampsead'de ailesini yerleştiri-diği beş yatak odalı ev hariç bütün mülkünü paraya çevirmişti. Çocuk-ları, Dada'nın kuzenleri, zaten hep Hampstead'de yaşamış, kalın bir pizzadan daha şişman olmayan (ve beyni pizzanın üstündeki erimiş kaşar kadar yer kaplayan) Dapo hariç Sade ve Toun, Oxford ve Camb-ridge gibi seçkin İngiliz üniversitelerinde okumuşlardı. Dapo'ya ge-lince o, insana, gerçekten de-Bond Street'de gizli tutulan bir adres-teki gazinoya üyelik kartı, nasıl daha yüksek bahislere girilebileceğine dair bilgi veren, okuyanın böbürlenmesine olanak verecek derecede pahalı, her yerde mevcut özel üniversitelerin birinde naylon öğrenci-likle vakit geçirmişti.

Aile içinde, huy olarak Bode Amca'nın hık demiş burnundan düş-müş Dapo'nun, biyolojik babasının başka biri olduğu söylenir.

Dada'nın akrabalarından Mabogunje kanadıyla ilişkisi, bugünkü cenaze gibi ailenin bir araya gelme münasebetleriyle sınırlıydı. Mabo-gunjelerin bir türlü idrak edemediği, onların kavrayışlarını aşan şey,

nasıl olur da, kendine azıcık değer veren bir insanın güney batı Londra'da yaşamayı kabul edeceğiydi. Üstelik Dada'nın Brixton'luların yüzünün geri kalan sakinleri tarafından anlaşılması veya iyi bir ada sahip olması için elinden geleni yaptığı söylenemezdi. Mabogunje'lerin onu davet ettiği son partiye, üç arkadaşıyla birlikte gelmiş ve o kadar çok cıgaralık içmişlerdi ki, polis kapıyı çalıp kokunun evden gelip gelmediğini sormuştu. Evi, beş sokak öteye varan esrar kokusunu takip ederek bulmuşlardı.

Dada'nın yedi yaşındayken Lagos'tan yanına gönderildiği Heckler'in annesi Moni Hala, ailenin hali vakti o kadar da yerinde olmayan bir kanadına aitti. Evden her zamanki selamları (ve şu ara boşta gezmekte olan çocukluk arkadaşlarından ve talihsiz akrabalarından her zama ki bir 'acaba şunu gönderebilir misin listesi'), artık yaşlanan ve oğlunun onu ne zaman ziyarete geleceğini, o kızla hâlâ konuşup konuşmadığını, artık yuva kurup çocukluğa karışma vaktinin gelip gelmediğini, mürüvvetini ne zaman göreceğini öğrenmek isteyen annesi ve kız kardeşlerinin öpücüklerini getirmişti. Bola Teyze üniversitede hocasıydı. Bu ayda 20-30 sterlinden daha az bir maaş anlamına geliyordu. Yurtdışına çıkabilmesi ancak Uçan Fil adlı Nijerya Havayolu şirketine çalışan ve yakın akrabalarına epey indirim yapılmış uçak biletleri sağlamakla görevli kocası sayesinde mümkün oluyordu. Bugün Bola Teyze'nin, kendine ailede kötü bir ün kazandıran sivri dilli zekâsından eser yoktu. Dada bunun nedeninin cenaze olamayacağını biliyordu. Öğrenmek için, normalde ağzını bir kere açtı mı yeniden kapatmanın olanaksız olduğu Kuzen Risi'ye döndü. Risi bugün öyle ketum, öyle boynu bükük, öyle az gevezelik ediyordu ki, Dada onun ya hasta olduğu ya da dışının ağrıldığı kanısına vardı.

Annesi Dada'ya yaklaşp Risi'nin karakterine yakışmayan bu gizemli hali açıkladı.

"Üçüncü defadır üniversite sınavında başarısız oldu," diyerek sırrı açıkladı. "İfe Üniversitesi Eczacılık bölümü için başvurdu, ama gerek-

li en düşük puanı bile tutturamadı.” Risi’ye utanmasını öngören bir bakış fırlattı. Rissi “Aman ya!” der gibi omuz silktilti. “Ama komik olan bu değil. Sonuçlar açıklandığında ve yine başarısız olduğunu öğrendiğinde, aşırı miktarda Paracetamol alarak kendini öldürmeye çalıştı.”

“Bunun neresi komik, teyze?” Yüzüne onu anladığını gösteren bir ifade takınmaya çalışarak Risi’ye baktı. Risi yüzünü başka yöne çevirerek yanıt verdi. Hiçbir zaman Dada’dan hoşlanmamıştı; zaten Rissi de Dada’nın pek umurunda olmamıştı.

“Anlamadın mı?” diye iç çekti Bola Teyze. “Eczacılık bölümüne girmedi başarısız oluyor, ardından *ilaç* kullanarak intihar girişimini eline yüzüne bulaştırıyor. Çünkü ilacın dozunu tutturamıyor! En azından miktarı tutturacak kadar beyni olduğunu, tam bir geri zekâlı olmadığını, hepimizin onun hakkında yanıldığını, evet, eczacılık için gerekli yeteneğe veya beyne sahip olduğunu kanıtlamış olmanın onuruyla mezarında huzur içinde yatabilirdi.”

Moni Hala’nın öksürüğü, bütün bu homurdanma faslının sona ermesi gerektiğini bildirdi.

Kilisenin görevlendirdiği rahip geldi. Rahip Moni Hala’nın kilisesindendi. Kilise, *Angelic Church of Christ* adıyla bilinen, üyelerinin kutsal ruh tarafından ele geçirilip anlaşılabilir bir dille konuştuğu bir kiliseydi.

Yalınayaktı ve bir gelinlik kuyruğu gibi ardından gelen altın püskülleri olan uzun, beyaz, saten bir cüppe giymişti. Elindeki İncil’in kapağı, Tanrının telaffuz edilmesi yasak ismini, oluşturduğu desenlerle okunmaz hale getiren küçük haçlardan çiçeklerle süslenmişti. Tabut taşıyıcıları ellerinde bir tabut, sessiz adımlarla içeri girdi.

Ve Sinek’in cenazesi başladı.

3

Cenaze alayı cenazeciden çıkıp mezarlığa doğru yola koyuldu. Moni Hala, Hazreti Musa, yani kilisenin görevlendirdiği rahip, Bola

Teyze ve kızı Risi cenaze arabasındaydı. Tinu Dayı ile Kuzen Tokunbo, Kilani ve Lade cenaze alayına arabalarıyla katıldılar. Dada'nın Mabogunjelerin arabasında gitmekten başka bir seçeneği yoktu. Arabayı en yaşlıları, Toun sürüyordu. Aralarındaki tek kız olan ve hükümette çalışan Sade Dada'nın önünde oturuyordu. Dada arka koltukta Bode Amca ile, babasının elinden başka hiçbir geçim kaynağı olmayan Dapo arasında sandviç gibi sıkışmıştı.

Kemi Yenge soğuk algınlığından yatıyordu (Bola Teyze, Bode Amca'ya tatlı tatlı gülümseyerek 'Aha buraya yazıyorum,' demişti Dada'ya. "Yatağında birlikte uyuduğu yalnızca soğuk algınlığı değil.")

Bode Amca ve Dada, Dada'nın nasıl başladığının sırrına aklının ermediği bir sohbete kaldıkları yerden devam ettiler.

"Bana göre Nijerya'yı en iyi anlatan tasvir," diyordu Bode Amca, "devletin başı olduğunu iddia eden vahşi bir canavarın resmidir. Bu, bize yöneltilmiş bir hakarettir. Onun devletin başı olarak adını bile anmam. Bunun nedeni asker olması değil, olsun ne çıkar, feodalite fenomeninin çağdışı çıkarlar düzenini kuruyor olması da değil, ama onun ülkenin hallaç pamuğu gibi atıldığı, şimdiye kadar görülmuş en yozlaşmış rejimin bir parçası olmasıdır, şimdi de sol elin yaptığından sağ elin haberinin olmadığı bir müzikali sahneye koyuyor."

Bade Dayı'nın neden söz ettiğini bilir görünen Dapo (aralarında ki Dada'yı tükürük yağmuruna tutarak) yanıt verdi: "Ama babacık, derdimi anlatabildim mi? Muhalefete katılmalısın, kavram kargaşası olmasın, muhalefete. Yani o zaman, tam yakınına yaklaşırsın. A'nadın mı? Sen de, a'nadın mı, faaliyete girmelisin. Sen de pro-aktif olmalısın. A'nadın mı? Burada öylece oturup eleştirmekle yetinemezsin. Örgütlenmeli, olaya girmelisin, a'nadın mı? Ya yardım ya serden vazgeçmelisin. Çaktın mı? A'nadın mı?"

İki Mabogunje koltuklarında fıkır fıkırdı.

Bode Amca şimdi de Dada'ya dönmüştü: "Peki genç adam, sizin bu husustaki görüşleriniz nelerdir?"

“Hangi hususta dayıcığım?”

“Nijerya’nın ekonomik ve politik hayatını parmağının ucunda oynatan bu şerefsiz iktidar hakkında.”

Dada kaşlarını çatarak derin bir düşünceye daldı. Kuyruğunu bu tehlikeli durumdan nasıl kurtaracağını düşünüyordu. Nihayet kendi kendine, “s.ktir et,” dedi ve “Valla ne konuştuğunuz hakkında en ufak bir fikrim yok, dayı,” diye ekledi. Dayısının arabayı durdurtup kendini dışarı atmasını bekledi. Ama o aksine kahkahalar atıyordu.

“Gördün mü?” Dapo’ya dönerek ve Dada’nın omuzunu hafifçe vurarak, “Kafasının içi Marihuana dumanıyla öyle is kurum bağlamış ki, bu husus için hiç boş yer kalmamış veya başka bir deyişle düşünceyi incelemek, kafada tartmak için, mendulla oblongata(*) için yer kalmamış.” Sonra şaşırmış gibi ekledi. “Armut gerçekten de dibine düşüyormuş.”

Dada ona dönüp “Babamın esrar içtiğini bilmiyordum,” dedi.

Bode Amca şimdi gülmekten iki büklüm olmuştu. “İçmiyordu. Yalnızca tartışmaya yatkın değildi o kadar.”

Dayı Bode’un dilinde bu, babasının pek konuşkan biri olmadığı anlamına geliyordu.

“Değil miydi gerçekten?”

“Hayır. İşte bu yüzden benim gerimde kaldı ve politikaya giremedi. Bunun sonucu olarak nalları diktğinde cepleri tamtakırdı. Geride ne adına ne hesabına beş kuruş bırakmadı. Samaritanlılara yakışır bir tavırla onun cenaze masrafını kendi cebimden ödedim.”

Sülalede dolaşan bir söylentiye göre, bir yılbaşı toplantısında Dada’nın babası ile Kemi Yenge’nin hadlerini bilmezliklerinin bir meyvesi olan Sade, Bode Amca’ya döndü. “Zavallı adamı rahat bırak, baba. Babasını da karıştırma.”

Bode’nin gözlerine tehlikeli bir bakış yerleşir gibi oldu. Ardına gizlendiği görüntü kadar salak değildi. Aptal ve yersiz fıkralar anlatan

* mendulla oblongata: Lat. Zorunlu uzan (ç.n.).

karakter, ardında varsıllık yolunda sağlam adımlarla ilerlerlediği, dünyayı yavaş yavaş avucunun içine aldığı bir maskeden ibaretti. En azından -Bola Teyze'nin sözleriyle- bütün bir ulusu soyan ve onun geleceğini Uluslararası Para Fonu diye bilinen bir cebe hortumlayan Üst Sınıf Hırsızlar Kulübü'nün bir üyesiydi.

Dada pencereden dışarı baktı. Araba durmuştu.

Mezarlığa varmışlardı.

4

Açık maun rengi tabut çam ağacından yapılmıştı. Bronz süslemeleri ve altın renginde tutacakları vardı. İçi krallara layık bir el yapımı minderle döşenmişti. Tabut, kenarlara çarpa çarpa, ileri geri sallana sallana mezara indirildi. Tabutun içinde, başının yaslanmış olması gereken yerde, el işi kanaviçe ile bezeli ipek bir yastıkta, onlara gülümseyen, Sinek'in bir fotoğrafı yatıyordu.

Hazreti Musa havayı, burunlarını ve ciğerlerini hoş, insanın başını döndüren, kesif bir sandalağacı, okalıptus, alyasemin, hindistancevizi, limon çiçeği, tarçın, hintkirazı ve mür kokusuyla dolduran zincirli, kubbe biçimindeki buhurdanlığı sallayarak tabutun etrafını tavaf etti. Hızla anlaşılmaz kelimeler mırıldanıyordu. Dada çocukken Moni Hala'nın onu zorla götürdüğü kilise törenlerinden bu dilin, ancak rahiplerin anladığı bir dil olduğunu öğrenmişti.

Moni Hala, katıksız, dile gelmez bir acı içindeymiş gibi görünüyor, için için ağlıyordu.

Yalnızca aile sorunları için bir araya gelmekten başka hiçbir varlık nedeni olmayan ailenin, bir aile sorunu için bir araya gelen geri kalanlar, Moni Hala'nın arkasında toplanmıştı ve süregiden cenaze töreninden ziyade mezarlığın etkisi altındaydılar.

Moni Hala, Abiodun'u, yirmi sekiz yıl önce Saint Mary hastanesinde, şanlı bir fırtınanın koptuğu, rüzgârın bütün gece kükreyip tırnaklarını kapılara pencerelere geçirdiği, hiç kuşkusuz, üç beyhude ıkın-

manın ardından dünyaya gelen Abioudon'u nasıl bildiğini anlatan uzun ve duygusal bir konuşmaya başladı. Birkaç hafta erken doğmuştu. Doktorlarla hemşireler işlerin sarpa sarmasından korkuyordu. Oysa o, çocuğu himayesine alan Merhametli ve yüce Tanrıya, onun kalbine seslenen, ağlama kızım, sil gözyaşlarını diyen Tanrısına sığın...

Moni konuşmasını sürdürürken Dada etrafına, kendini çevreleyen yüzlere baktı. Bir cenazeden çok, diye düşündü, bir düğün.

Her şeye aşın dozda Paracetomal ile son vermeyi deneyen, ama başarısız olan Risi'ye baktı. Annesi Bola Teyze, bir hafta sonra, Lagos'a geri döndüklerinde, kızının İngiltere seyahati boyunca süren boynu bükük sessizliğinin ardındaki nedenin onun durmadan intiharı kuruyor olması değil, hamile olması ve babanın kim olduğundan emin olmaması olduğunu öğrenecekti.

Tinu Dayı'ya, Kuzen Tokunbo, Kilani ve Lade'e baktı. Uzak akrabaydılar. Uzaktılar, öyle uzaktılar ki, ne babaları ne de annelerinin babaları hakkında tek bir dedikodu, fısıltı veya efsane işitmemişti.

Onların yanında Mabogunje, beş yıl sonra ciddi bir kalp krizi geçirecek, dört kez kalbinden by-pass ameliyatı olacak, insanları hayrete düşürerek yeniden sağlığına kavuşup özel bir izinle yeniden Nijerya'ya dönecek, o ve arkadaşlarının geleceklerini sonsuza dek IMF'ye ipotek ettikleri bizzat aynı halkın, kendini bir kahraman gibi karşılamasına tanık olacaktı.

Bir dişçi olan ve dört yıl içinde, Hare Krişna Aşram'a katılmak için babasını babalıktan reddedip, karısını ve çocuklarını terk ederek her şeyi bırakacak olan Toun'a baktı. Karısı önce ondan nefret edecek, sonra bağışlayacaktı. Çocukları ömürlerinin sonuna dek ondan nefret etmeye devam edeceklerdi. İsmi ailenin hafızasından silinecekti.

Bunlar ve sıra özlemi, Bode Amca'nın kalp krizi geçirmesini çabuklaştıracaktı.

Sonra, yaşamı boyunca tek bir namuslu iş yapmadan doksan iki yaşına kadar yaşamaya mahkûm Dapo'ya baktı. Uykusunda sonsuzlu-

ğa doğru yolculuğuna çıkarken (üç saat içinde çıkacağı Hampstead yolunda işiteceği) bir fıkrayı hatırlamış olarak, tombul, yağlı yüzünde bir gülümsemeyle mutlu bir şekilde ölecekti.

Sade'ye baktı, her bakışını yakaladığında olduğu gibi, Dada'ya gizemli bir şekilde gülümsüyordu. Sade yedi yıl sonra, yanlışlıkla onları aşağıladığını düşünen, on üçüncü meridyenden gelmiş, bir avuç sokak serserisi tarafından bıçaklanarak öldürülecek olan Dada'nın cenazesine gelecekti. Cinayetin işleneceği alet, fanatikleri tarafından 'kemiklere zarar' diye tarif edilen on sekiz santim uzunluğunda, sapında parmaklar için yivler olan bir muharebe bıçağıydı. Sade cenazeye, bir gece havalanıp aya doğru seyahate çıktığı geceden beş yıl sonra hayatına giren ve orada yalnızca iki yıl kalan Dada'nın geride dul bıraktığı Lola'nın elini tutacaktı.

Sade Lola'ya "O benim üvey kardeşimdi, ama hiçbir zaman bunu öğrenmedi," diyecekti. Başını kaldırdığında Moni Hala'nın konuşmasını bitirdiğini, şimdi de rahibin konuştuğunu gördü. Kulakları söylenenleri yeniden işitmeye başladığında, Hazreti Musa'nın, daha önce, büyük bir balık tarafından yutulan Yunus Amcanın cenazesinde duyduğu geleneksel bir öyküyü anlattığını anladı.

"Avcı ölür," diyordu Peygamber Musa, "ve silahını öksüz bırakır. Demirci ölür ve örsünü öksüz bırakır. Çiftçi ölür ve sabanını öksüz bırakır. Kuş ölür ve yuvasını öksüz bırakır. Ey Abiodun! Öldün ve bizi ışığından mahrum bıraktın. Şimdi nerelerdesin? Evin bahçesindeki otları yiyen oğlak mısın? Çamurdan duvarın üstünde güneş banyosu yapan kertenkele mi? Sana yeryüzünün solucanlarını yeme desek, bu sana aç kal demek olur. Ama cennete ne yeniyorsa yensin, sofraya sen de katıl. Ölü bir bedeni bir daha cezalandıramazsın: Onu örten bir örtü olmayacak. O sonsuza dek toprakla örtünecek."

Peygamber Musa, ağıtının sonuna yaklaştığında, Moni Hala'nın sesi, bir kuşun kanadının havalanırken çıkardığı ses gibi çatladı ve bir ilahiye başladı.

Ah bedenimi hiçbir mezar tutamaz.
Ah bedenimi hiçbir mezar tutamaz.
Davulların çaldığı o gün,
İsa'nın dirildiği o gün,
Hiçbir mezar! Hiçbir Mezar!
Hiçbir mezar tutamaz.

Acısı yatıştırılmaz görünen Risi dışında herkes ilahiye katıldı.

5

Dada, Sinek'in cenazesinin ertesi günü, metro istasyonunda, megafonla haykıran bilgelerin an kovanına dönmüş kervansarayında onu aradı. Onu en son gördüğünde Sinek'in gözaltları torba torba olmuştu. Bu seferinde ise, kendine rakip olarak seçtiği militan bir laktovejateryen gerillanın hiç çaba harcamasına gerek kalmadan daha bir kötüleşmişlerdi. "Şu işe bak," demişti Dada'ya, "sabah kahvaltısı yerine çırpılmış egolar yiyeceğimi hiç tahmin etmezdim. Hele bir vejetaryenin egosunu hiç."

Dada, "Daha çok uyumaya ve yemeye, daha az içmeye ihtiyacın var," dedi karşılık olarak.

"Her zaman, Yalnızca-Hayır-Derim'cilerden gelen her şeye hayır demişimdir. Ama senin gibi yozlaşmış birinin ağzından çıkanı dinlesem sanırım iyi olacak."

Bugünkü hedefi, zarif siyah takım elbiseler giymiş ve siyah güneş gözlükleri takmış olan İslam Uulusu taraftarlarıydı.

Çömezlerinin dört bir yandan çevresini sardığı lider, "ister hoşunuza gitsin, ister gitmesin," diyordu, "hakikat, kişiye iltimas geçmez ..."

"Ben hakikati severim, işte o yüzden pazar günleri gazete alıyorum." Bir yalan, Sinek'ten. Dada gazete almayı bıraktığı günden beri, o da okumayı bırakmıştı.

"Kendimizi hakikatin tarafında bulmamız önemli ..."

“Devam et zenci,” diye sözünün arasına girdi biri, ona öpücükler gönderen kadına taştan bir yüz ifadesiyle bakan çömezlerden biri:

“... ve kendimizi yalanın tarafında görmek istemiyoruz ...”

“Bu ‘biz’ kim?” diye sordu Sinek.

“Biz İslam Ulusu’nun erleriyiz,” dedi lider. “Ve İslam Ulusu, dünya hakikati istemese de, hakikati anlatmaya kararlı insanlardan oluşan bir cemaattir.”

“Ağzına sağlık kardeşim.”

“Biz, Brixton’daki bu noktanın kötü ününe rağmen ...”

“Tam olarak hangi ün, hangi kısmından söz ediyorsun?”

Sinek’in varlığını tümüyle bir istisna olarak kabul etmeye başlayan Lider, sinirine hâkim olmasına karşın, sözlerine engel olamadı. “İnsanların buraya gelip saçma sapan konuşması için,” diye kükrledi Sinek’e doğru. “İnsanların buraya gelmesi ve halkın arasında kafa karışıklığının hâkim olduğunu görmesi için,” diye düzeltti kendini hemen.

Kazayla bir puan öne geçtiğini fark eden, ama kendinden fazla memnun görünmemeye çalışan Sinek, “Ne dedin?” diye sordu.

“Anlat onlara,” dedi çömezlerden biri Sinek’e tiksintiyle bakarak.

“İnsanların buraya gelmesi ve işkembeden atması için ...”

“İşkembe?”

“... haklılıkla alay için, ilkelerle alay için. Ne var ki, İslam Ulusu’nun bu bildik yolu izlemeye niyeti yok. Biz, eğer bu yolda yürümek istiyorsanız, o zaman bizsiz yürüyün, diyoruz. Sizi cadde boyunca yürümeye davet ediyoruz. Orada birçok aptal, birçok alaycı göreceksiniz.”

“İleride bir tane var, ama o senin gibi *cool* takılmıyor.”

“Memnuniyetle gidip birlikte vaktinizi boşa harcayacağınız insanlar var. Gidip onları dinleyebilirsiniz. Ama bizi dinlemek istiyorsanız, içi güç ve hakikat dolu kelimeler işiteceksiniz. Belki ufkunuz açılır ve kendinizi geliştirirsi...”

"Anlat onlara kardeşim, anlat onlara!"

"Kur'an da Şeytan Allah'a: 'Onlan deneyeceğim,' der, 'sağlarından, sollarından ve arkalarından yaklaşacağım' der."

"Aman yankesicilere dikkat!"

"Ve onlan yolundan saptıracağım!"

"Evet, saptıracak kardeşim, anlat onlara!"

"Ve Allah der ki, seninle beraber sapkın olanlar, cehennemde de seninle beraber olacaklar. Ve bugün, İslam Ulusu'nda, Şeytan'ın bizi doğru yoldan saptırmasına karşı savaşıyoruz."

"Çok güzel söyledin kardeşim, ağzına sağlık."

"Sizi saptıran...", diye bağırdı Sinek, ama daha çok bağırın lider onu bastırdı.

"Ve Şeytan istediği kadar bağırıp yaygara yapabilir ..."

"Ağzına sağlık siyah kardeşim."

"Ama artık onu tanıyoruz."

"Haklısın."

"Ve hiçbir gücü olmayan Şeytan tarafından ayartılmayı reddediyoruz."

"Öğret onlara, siyah, öğret."

"Elimde bir kitap var. Adı Hazreti Kur'an."

"Devam et siyah, ondan bahset."

"Bilgelikle dolu bir kitap."

"Doğru. Doğru."

"İrkçılık ve kadın düşmanlığı dolu bir kitap."

"Kapa çeneni!" dedi çömezlerden biri.

"Bin dört yüz yıl önce, Allah'ın Yüce peygamberi Muhammed Peygamber'e ..."

Sinek'in sesi yine yükseldi. "O kitapta karınıza önden nasıl gireceği..."

Lider şimdi avazının çıktığı kadar bağıırıyordu.

"Devam et, öğret onlara!"

“... gelen vahiy...”

“Öğret!”

“Devam et!”

“Bize iyiliğin kelamını getirdi.”

“Devam et, siyah kardeşim öğret onlara.”

“İşte bugün size bu kitaptan bilgiler vereceğiz.”

“Doğru.”

“ Ve size başka bir kitaptan da bilgiler vereceğiz.”

“Doğru.”

“Adı *Zamanın Teolojisi* olan bir kitap bu ...”

“Doğru.”

“Yüce büyük İlyâ Muhammed tarafından yazılmış ve -kitabı hava-ya kaldırarak- bu kitap bu kitabın doğruluğunu kanıtlıyor. Bu kitap bu kitabı destekliyor.”

“Ağızına sağlık, devam et kardeşim.”

Kalabalıktan biri, bir Liverpoollu söz istemek için elini kaldırdı. “Madem herkese sesleniyorsunuz, neden görüşleri sizinkinden farklı insanların sesini bastırmaya çalışıyorsunuz?”

“İçinizde söyleyecek şeyleri, bize soracak soruları olanlara söylüyorum, söyleyeceklerimizi bitirdiğimiz zaman, bir soru cevap bölümü yapacağız ...”

Ama Sinek bu laflardan hiçbirini dinlemiyordu. “Kur'an'da neden inananların yüzleri ak, inanmayanların yüzleri karadır, diyor? Anlat bize. Kur'an'da iki kere geçiyor.”

Lider sözlerine ara verip Sinek'e dönüp sözcüklerin üstüne basa basa konuşmaya başladı. “Söyleyeceklerimizi bitirdiğimiz zaman, sorularınızı sorabileceksiniz.”

“Onlara öğretmeye devam et kardeşim.”

“Buraya konferans vermeye gelenlere söylüyorum. Biz konferans dinlemeye değil, vermeye geldik.”

“Yaşsa be, devam et.”

“İşte bu yüzden kürsüdeyiz.”

“Pek bilgilendirici bir konferans değil, öyle değil mi?”

“Eğer senin de söyleyeceklerin varsa, sana kendi kürsünü kurmanı tavsiye ediyoruz. Eminim seni dinlemek isteyenler, gelip dinleyeceklerdir.”

“Hımmmm,” diye başını salladı çömez. “Ne güzel söyledin kardeşim, anlat onlara.”

“Ama biz buraya konferans dinlemeye gelmedik.”

“Siz buraya, karşısında olduğunuzu iddia ettiğiniz ırkçılığın bizzat kendini yaymaya geldiniz.” Ses, Dada'nın arkasından geliyordu; Dada'nın arkasındaki kadının arkasındaki bir adamdan.

“... ve bu yüzden herkesin söyleyeceklerinden daha önemli sözlerin var diye düşünüyorsan, boş düşünüyorsun, çünkü senin laflarını dinleyecek değiliz. Kendi söyleyeceklerimizi söyleyeceğiz. Ve dinleyenlere hatırlatınız ki, ancak yarası olan gocunur.”

“Haklısın kardeşim, devam et.”

“Eğer ardınızda, önünüzde sürekli bir feryadı figan iştirseniz.”

“Ayyyy. Çok incittin beni çok.”

“İşte yarası olanı görüyorsunuz. Nasıl da acı içinde.”

Liverpoolu yine konuştu. “Bu kadar korumaya niçin ihtiyaç duyduğunu anlamıyorum.”

“İzin ver sana açıklayalım. Beyefendi dedi ki -ona beyefendi diyorum, umarım öyle çıkar.”

“Bir şey söylemedi, bir şey sordu.”

“Dedi ki, etrafımızdaki bütün bu korumaya niçin ihtiyacımız var? Çok yerinde bir soru ve bir yanıtı hak ediyor.”

“Eee! Yanıtlasana o zaman.”

“Bildiğin üzere, Kadir-i Mutlak Allah, bize...”

“Size ikileyin dedi.”

“Yarattıklarının içine, onların var olmasını mümkün kılan bir mekanizma, bir aygıt inşa etmiştir. Buna kendini koruma içgüdüğü diyo-

ruz. Kendine koruma doğanın ilk kanunudur.”

“Çok iyi de, burada sizden başka kendini koruyan yok.”

“İslam Uluu muhalif insanların bir birliğıdır. Bir sürü düşmanınız var ...”

“Malcolm X de dahil mi?”

“Biz kendimizi açık açık ortaya koyduk. Ama bir sürü gizli düşmanımız var.”

“Doğru, kardeşim, doğru.”

“Ve burada da düşmanlarımızdan bazıları var.”

“Doğru.”

Sinek ukala bir şekilde gülümseyerek, “Birçoğu Avusturalyalı turistlerden oluşuyor.”

“Onlar sonumuzun geldiğini görmek istiyor. Ve bu yüzden, öteki tüm akıllı insanlar gibi, kendimizi koruma hakkımızı kullanıyoruz.”

“Doğru.”

“Ama hiç kimse sizinle kavga etmek istemiyor.”

“Ve sevdiklerimizi de koruyoruz. Akıllı olan her insan sevdiklerini korur. Yaşadığınız evlerde pencerelerinizde güvenlik cihazlarınız var. Bazılarınızın evlerinin her yerinde alarm sistemleri var.”

“Bazılarının da kocaman köpekleri var.” Sinek denedi, ama kendini tutmayı başaramayıp havlamaya başladı.

“Bu kardeşlerimin bugün burada olmasının nedeni, Tanrı'nın kelamını, Tanrı adına konuşan kişiyi korumak için, bildiğiniz gibi biz siyahlar olarak...”

“Devam et, zenci.”

“Tüm tarihimiz ve dünyanın Batısındaki kısa ziyaretimiz boyunca, ne zaman aramızdan adımıza konuşmak için bir lider çıksa, siyahları sevmeyen insanlar bu lidere karşı harekete geçtiler. Hakkında yalanlar ürettiler. Ona küfrettiler, rengiyle alay ettiler. Onu öteki insanlardan koparıp öldürdüler.”

“Konuş, kardeşim konuş.”

“Batıdaki siyah adamın hikâyesi budur. Saygıdeğer Marcus Garvey burada yaşadı ve siyah insanların iyi bir lidere sahip olmasını istemedikleri için onu yok ettiler. Herkese insanları sevmeyi öğreten Martin Luther King’in, yeterli koruması olmadığı için beynini dağıttılar. Siyah insanlara kendilerini sevmeyi öğreten Malcolm X, en sonunda suçunu kabul eden ve tazminat ödeyen Amerika Birleşik Devletleri tarafından öl ...”

Kalabalıktan birçok insan aynı anda “Bu doğru değil,” diye bağırdı. Bunu birçok yuhalama izledi.

“Uşaklar,” diye bağırdı dimdik Sinek’e bakarak, “siyahların arasından pis işlerini yaptırdıkları uşaklardı. Ve işte, tarihten dersimizi çıkardık. Malcolm X’i öldürdüğünüzde, Patrice Lumumba’yı öldürdüğünüzde, Kwame Nkrumah’ın öldürdüğünüzde, bütün büyük liderlerimizi öldürdüğünüzde, bunun bir daha asla tekrarlamaması için karar aldık.”

“Haklısın kardeşim, devam et.”

“İşte bu yüzden bugün kendimizi savunuyor, halkımızdan insanlar adına konuşan liderleri koruyoruz.”

“Haklısın,” dedi Liverpoollu adam, “ama önünde duran cesur adamlar kurşunları durduramazlar.”

“İşte bu! Bu kardeşlerimizin bugün burada olmasının nedeni bu. Bir mermiyi durup durduramama meselesine gelince ... eğer durdurabileceğimize inanmıyorsan, haydi bakalım, ateş et.”

“Bunun yapmam, bunun yapmam çünkü bu, bu ...” Liverpoollu ne diyeceğini bilemiyor gibiydi.

“Burada oyun oynamıyoruz,” diye bağırdı lider. “Ve senin mermi ni durduracak olan biz değiliz. Tanrı bizim yanımızda! Tanrı mermileri durdurabilir ... aslına bakarsan senin O’nu yenecek bir silahın yok.”

“Evet!”

“Çünkü Kutsal Kitap’ta Tanrının tuttuğuna kimse meydan okuyamaz der.”

Liverpoolu "o zaman korunmaya ihtiyacın yok," diye atıldı.

Bu laf lideri iyice çileden çıkarmış gibiydi.

"Ne yaparsan yap, bizim aklımız var."

"Bugün Brixton'da doğruyu telaffuz eden sesin göklere dek yükselmesi için çalışıyoruz."

"Anlat onlara kardeş, anlat."

"Anlat onlara!"

"Bizim sesimiz daha yüksek çıkar."

"Öğret onlara kardeşim öğret."

"Gün bütün öteki seslerin işitilmez olacağı gündür."

"Öğret onlara kardeşim, öğret."

Kalabalıktan biri: "Ve bizde sizin Kafkasyalı kardeşleriniziz."

"Biz de buradayız," diye bağırdı yaşlı bir gezgin. Burnunun üzerinde yolunmaktan ve tekrar çıkmaktan giderek volkan krateri şeklini almış bir sivilceyi kaşıyordu.

Kalabalık güldü ve alkışladı. Yaşlı gezgin şapkasını çıkararak referans yaptı.

Sinek'in arkasından bir kadın, "Neden aranızda hiç kadın yok," diye bağırdı.

"Hanımefendi, şu anda yanımızda neden bir kadın olmadığını sordu." Şaşırdığı açıkça belli olan lider sorunun üzerine düşündü. "Bu soruya basit bir yanıt var ... hanımefendi ... o da ... yaygın inanışın aksine kadınlarımız bizim üç adım arkamızdan gelmiyor. Bizim kadınlarımız çadırlar gibi örtüyle kaplı değil. Kadınlarımıza kötü davranmıyoruz. Biz kadınlarımızı severiz. Bir ulusun, yüceliğini kadınlarına borçlu olduğu öğretildi bize. Bir ulusun içinde bulunduğu hali, erkeklerine değil, kadınlarına bakarak anlayabiliriz. Çünkü kadın ulusu doğurandır; kadın olmasaydı ulus olmazdı ..."

İrlanda aksanına sahip kadın, "Ben," dedi, "kürsünüzde ne zaman bir kadın konuşmacı görebileceğimizi sordum."

"Güzel soru, hanımefendi, çok güzel soru. Bütün kadınlar kutsal-

dır. İşte bu yüzden Toprak Ana deriz. Bu yüzden evrenin, gezegenlerin ve yıldızların harfi tarifi dışıdır. İşte bu yüzden kadınlar yüksek bir saygı görür. Kadınlarımız öyle sevilir ve saygı görür ki, yerde değil, bir kaidenin üzerinde otururlar. İşte bu yüzden onları göremiyorsunuz. Küçümsendikleri için değil, çok önemsendikleri için onları ..." konuşurken ağzını "çeneni kapat veya defol" demek üzere olan Sinek'e dönmüştü.

"Ben bir şey söylediğim için mi sustu şimdi bu?"

Dada "Bana sorarsan adam yalnızca senin saçlarındaki buklelere kıl oldu," diye yanıt verdi Sinek'e.

Sinek Dada'ya dönüp "Bana bir içki ısmarlasana kardeş," dedi.

"Sana gereken biraz köpek maması."

Sinek dizleri üstüne çöküp köpek gibi havlamaya başladı.

"Şunu kessene! Serseri!" dedi Dada.

Cebinden bir tasma çıkarıp onun boynuna taktı.

Köpek kuyruğunu sallayarak Dada'yı izledi

6

Yarım saat sonra Market Row'daki Eco Cafe'de oturmuş, önlerindeki pizzadan küçük lokmalar kopararak cenazeyi konuşuyorlardı.

"Demek dün gömüldüm." Koca bir dilimi neredeyse hiç çiğneme-den yutan Sinek, hayli ilgilenmişti. "Seni nasıl davet etti, telefonla mı, e-maile mi?"

Moni Hala onu cenazeden ancak bir gece önce aramıştı. Evindeydi. Çırlıçıplak, sırtüstü yere uzanmış esrar içiyor ve seksenli yılların bir filmi olan *Flört*'ü izlemek için hazırlık yapıyordu. Ne televizyonu ne de videosu olduğu için bu, gözlerini kapatmaktan, düş gücünün ber-rak uydurmaları ve pek net olmayan bellek kırıntılarının tam ortasında, sağ ve sol kulağına monte edilmiş iki makarada sarılı bir sürü tuhaf filmden sonsuz sahnelerin akışını, birbiri ardına kareleri gözlerinin önüne getirmekten ibaret bir işlemdi. Bu film makaralarını çevir-

meye, onları oynatacağı zihninin duvarına yansıtmaya başlamıştı ki, telefon çaldı.

"Efendim?" -buluş çağındaki Thandie Newton ve Nicole Kidman görüntüsü perdede donup kalmasına kızgın- telefona bağırıyordu.

Arayan: "Moni Hala! Nas'sın?" dedi sokak ağzıyla: Halası bundan nefret ederdi.

"Baban, huzur içinde yatsın, seni İngiltere'ye bir sokak serserisi, bir lağım faresi gibi konuşasın diye göndermedi," derdi onuna birlikte yaşadığı, Sinek ile Dada'nın onun deyimiyle 'bir baltaya sap olamayan serseriler' haline gelmesinden önceki zamanlar.

"Canım, işlerin nasıl gidiyor?" Sesi onunla veya oğlu hakkında konuştuğu zamanlardaki gibi çıkıyordu; onları öldürülmekten, onları düşmekten kurtarmaya çalıştığı, ama başaramadığı, önlerine çıkan her kuyuya düşerken gördüğü, bir türlü rahat yüzü vermeyen kâbuslarla kurumuş, hüznü bir sest.

Yarın onu bekleyen *Cathy* röportajlarından söz etmeye başladı.

Ama halası bitirmesine izin vermedi. "Bunu sormadığımı biliyorsun, Dada. Üniversiteden mezun olduğundan beri yazdığın kitabı sormuştum. Neredeyse sekiz yıl oldu Dada ve artık boşa harcayacak zamanın yok. Bitiyor mu?"

Halasının yalan söylediğini anlayacağını bile bile "Evet Halacığım, bitmek üzere," dedi.

"Her sabah gözümü açar açmaz, her gece yatağıma yatmadan önce, Tanrının, her şeye gücü yeten yüce Rabbimin önünde diz çöküp ona soruyorum, 'Ey yüce Allah'ım çocuklarımı yetiştirirken nerede hata yaptım?' Sen ve kuzenin küçükken ne de uslu, akıllıydınız. Ne oldu? Nerede yanlış yaptık? Dayınla, huzur içinde yatsın, elli yıl önce buraya geldiğimizde, elimizde düşlerimizden başka hiçbir şeyimiz yoktu. Ama bir şeyler yaratma azmine sahiptik. Gündüzleri üniversiteye gidip akşamları çalıştık. Tüm gücümüzle okuduk, çalıştık. Tanrı şahidimdir çok çalıştık. Küçücük kazancımızla Abiodun'u -Sinek'i- bu

ülkede en iyi okullarda okuttuk. Ve doktorlar bana başka bir çocuğum olmayacağını söylediğinde ve ailen seni bize göndermeyi kabul ettiğinde, daha çok çalışmaya başladık. Bazen her ikinize de iyi bir eğitim aldırabilmek için adam başı iki işte çalıştık. Her ikinize de hayatınız için iyi bir başlangıç şansı vermek istemiştik. Bütün bunlar beyhude miydi?"

"Halacığım, inan bana ben hayatımdan memnunum." Bu aşağı yukarı doğrudu.

Halası "Peki doktor olma hayallerine ne oldu?" diye sordu. "Abiodun neden işini bir sokak serserisi olmak için terk etti?"

"O zaman çocuktuk hala. Şimdi büyüdü, birer yetişkin olduk. Hayallerimiz de büyüdü."

"Ya bizim hayallerimiz Dada, onlara ne olacak?"

"Üzgünüm hala. Kitabı bitireceğim, ama başka ne söyleyebilirim? Bir gün benimle gurur duymak için elimden geleni yapacağım."

"Bunu duyduğuma sevindim, seninle gurur duyuyorum Dada. Hiç olmazsa sen hâlâ hayaller hakkında konuşabiliyorsun. Peki kuzenine ne oldu? Neden bunu bile bıraktı?"

Dada durakladı. Bu tehlikeli bir konuydu. Sinek'in hayattan vazgeçtiğini biliyordu; ama halasıyla bu konuyu konuşup ağnsız başını ağrıtmaya hiç niyeti yoktu.

Hiçbir şey söylememeye karar verdi. İşte o zaman halası, içine, varlığından haberdar olmadığı Dada'ları paramparça eden bir bomba bıraktı.

"Yarın Abiodun'u toprağa veriyoruz," dedi halası.

"Ne? Ne yapıyorsunuz? Daha iki gün önce ..." Derin bir uluma boğazını yararak dışarı çıktı ve çıkar çıkmaz, onu gözlerinden yaş getiren bir öksürük nöbetine dönüşen nefesin, ani tutulmasıyla içe çekildi.

Moni Halanın "Abiodun yaşıyor," dediğini duydu. Bedeni zangır zangır titrerken, bir mucizeyle tekrar ayağa kalkar gibi, kızgın, kendine geldi.

"Allah belanı versin hala! Eğer ölmediyse ne bokuma onu toprağa verdiğini söylüyorsun?"

Hayatında ilk defa halasına küfrediyordu. Halası tekrar konuşabilmek için gücünü topladığında, yaşadığı şok sesine sinmişti.

"Senin derdin nedir Dada? Niye bu kadar kırgınsınız, ben ne yaptım size?"

"Kusura bakma hala. Beni şok ettin. Hepsi o kadar. Sana kırgın değilim. Lütfen beni bağışla."

"Peygamber Musa -üyesi olduğu Angelic kilisesinin Musa'sı- bir düş görmüş. Tanrı onunla konuşmuş."

Dada: "Eee! Tanrı'nın derdi neymiş?"

Ve hemen dudakların ısırıldı.

Halası onun alayını duymazlıktan geldi. "Tanrı ona, Abiodun'u tekrar hayata getirmenin tek yolunun, onun vücudunu ele geçirmiş olan sahtekârı gömmek olduğunu söylemiş."

"Peki bunu nasıl gerçekleştireceğinizi de söylemiş mi?"

"Sembolik bir cenaze düzenleyip onu toprağa vererek," diye yanıtladı halası. "Mezarlıkta bir yer aldım ve cenazeciyle konuştum."

Anlaşılan cenazeci de aynı kilisenin üyesiydi.

"Eee, sonra ne olacak, hala?"

"Bunu sormak bize düşmez Dada. Tanrı bizden sabırlı olmamızı istiyor. Tanrının hikmeti insanın sikletinden ağırdır."

"Ona söyledin mi?"

"Abiodun'a mı?"

"Evet."

"Söyledim."

"Eee?"

"Kuzenini bilmiyormuş gibi konuşma."

Dada Eco'da Sinek'e döndü.

"Anlattığında tepkin ne oldu?"

Yemek faslını bitirmişlerdi. Sinek şimdi bir sigara yakıyordu.

“Şaşkınlık?” Daha çok bir soru gibi söylemişti bunu. “Biraz şaşır-mıştım. Bizzat cenazeye katılmamı istiyordu. Aklın alıyor mu? Kendi cenazeme bizzat ve şahsen katılmamı istiyor. ‘Anne ya ... Anne ya...’ dedim. Ve beni rahat bıraktı. Eee, kanka?” Dada’ya bir sigara ikram et-ti. “Cenazem nasıldı?”

“Valla ne diyim?” Dada bir sigara yaktı. “İyiymi. Hatta bir şiir bile okudum.”

“Şiir mi okudun?”

“Evet.”

“Kendi yazdığın bir şiir mi?”

Sigaranın dumanını Sinek’in yüzüne üfleyerek, “Bildin,” dedi.

“Ha s.ktir! Ne zaman yazdın?”

“Dün gibi.”

“Yanında mı? Biz ölümlülerle paylaşmak ister misin?”

“Eğer ısrar ediyorsan.”

“Edeyim mi?”

“Pekâlâ. Ama yalnızca bunu, tamam mı?” dedi Dada. “Adı ‘Seyahat.’”

“Seni dinliyorum birader. Çıkar beni şu seyahate.”

“Seyahat,” dedi Dada.

Küllerimi savurun.

Nehirlerin ve denizlerin ücretine

Ya da buralara Monk’un, Miles’in Mingus’un

Trane’nin, Duke’un bastığı topraklara.

Ne bayramlar, ne şölenler

Sessizliğin gürültüsü çağırıyor beni derinlere.

Bu dönemeçte, bu korkak adımlarımla

Geldiğim yere beni geri çağırın,

Hoş geldin ve hoşça kal bu seyahate.

"Nasıl?" diye sordu Sinek'e.

"Fena değil. Hatta güzel. Bununla birlikte ben, daha çok pop müziği tercih ederdim. Ne kadar gürültülü olursa o kadar iyi. Henüz örneğine rastlamadığımız, kulakları tebelleşen bir başla bir pop parçası."

"Kulaklara tebelleşen bir baş?"

"Ne yazık ki, bu da henüz icat edilmedi. Eşin perine yeniden kavuştuğuna sevindim. Nereledeymiş?"

"Uyanma vakti. Sana yalan söyledim. Beş yıl önce yazmıştım."

"Göt lalesi."

"Üstelik dün de okumadım. Ama okumayı istedim."

"Eh... bilirsin ne derler önemli olan insanın kalbinden geçendir. Seni ..."

"Bu daha bir şey değil," dedi Dada. "Şu sana anlattığım düşü hatırlıyor musun?"

"Günde yirmi kere her biri bir saat süren düşler görüyorsun. Ne bileyim hangisi."

"Hani Bah Humbug'daydım da, Midé'yle biraz tartışır gibi olmuştum. Hani o güzel kadın, hani bir hayal gibi babasıyla birlikte bardan içeri giriyordu?"

"Hatırlar gibiyim. Yanlış hatırlamıyorsam, bir yıl önce falandı. Ve Midé hayâl olmadığını söylüyor."

"S.ktir et Midé'yi. Ama bildin. O rüyaydı. Bil bakalım dün mezarlıkta ne oldu?"

"Hayaletiyle karşılaştığını söylemeyeceksin şimdi bana, değil mi?"

"Daha da iyisi. Onunla karşılaştım."

"Senin neye ihtiyacın var, biliyor musun? Terapiye."

"Doğru söylüyorum. Yemin ederim."

"Şimdi sana bir iyilik yapacağım"

"İyilik mi, nasıl yani?"

"Burada oturacağım ve âşık olduğun bu hayali kadın hakkında ko-

nuşmanı dinleyeceğim.”

“Büyüksün.”

“Sonra bütün kente anlatacağım. Belediye hoparlörlerinden anons yaptıracağım. Nasıl ama?”

“Kapa çeneni ve dinle!”

7

Kendilerine birer fincan kahve söylediler.

Üçüncü Kitap
D U M A N

"Cenazen," diye anlatmaya başladı Dada, "bir saat bile sürmedi. Sonra," diye devam etti, "Halan herkesi çaya davet etti." Ama Bode Amca ve Dapo ile birlikte geçirilecek bir dakika daha, Dada için çok fazlaydı. Daha önceden bir randevu vermiş olduğunu ve *Cathy* için birkaç görüşme yapacağını, erken bitirirse geleceğini bahane ederek onlardan ayrıldı.

Mezarlığın kapısında durdu ve küçük cenaze alayını arkadan izleyen Mabogunje'nun uzun limuzininin uzaklaşmasını bekledi.

Otobüs durağına doğru yürümeye başladı.

Herhalde Bode Amca şeytanını ve günün insana rahat vermeyen tuhaf olaylar dizisini hafızasından atmaya uğraştığı, elbette başarısız olduğu, derin bir düşünceye dalmış olmalıydı. Belki de *Cathy* için tamamlaması gereken üç öykünün acısını çekiyordu. Çünkü, (bırak elektriği, suyu, kirayı, lanet olası kirayı) cebinde birkaç kuruşa ihtiyacı vardı, dahası öyküler (koduğumun hafta sonundan önce) masasında olmalıydı, yoksa ona hemen (koduğumun) kapısını gösterirlerdi. Kafası bunlarla meşgul düşünde âşık olduğu kadını görmeden yanından geçip gitmiş ve bir süre daha yürümeye devam etmişti. Sonra, gözlerinin aklından habersiz zihnine yolladığı o olağanüstü görüntünün resmi, beyninin mavi kubbesine ulaşmış ve onu aniden olduğu yere mıhlamıştı. Arkasını döndüğünde onu, ilk defa düşünde karşılaşmış olduğu kadını orada, kendine gülümseyerek bakarken görmüştü.

"Siz düşündüğüm kişi misiniz?" diye sormuştu görüntü.

Ne? dedi ve parmaklarını çıtlattı; oysa beynine ulaşan mesajlar ona sümkürmek istediğini söylüyordu.

Kadın, omzuna asılı çantasının içinden bir *Cathy* dergisi çıkardı. Hızla sayfaları karıştırıp, üst kısmında Dada'nın kendinin kendi olmadığına (ama on yaşındaki acemi bir psikopat tarafından ölene kadar işkence edilen Tamagoşi olduğuna) inanan bir adamla yaptığı, görece akli başında bir röportaj ile Dada'nın pek de o kadar iyi çıkmadığı, siyah beyaz bulanık bir fotoğrafının olduğu sayfada durdu.

"Bu sizsiniz, öyle değil mi?"

| "Ben ... evet," dedi Dada.

"Adım Nehushta," dedi kadın elini uzatarak.

"Yani onu okudunuz mu?" Tümcenin son sözcüğü yutulmuştu. Kalbi güp güp atıyordu. Önce sesli sesli soluk aldığını, ardından nefesinin yavaşladığını, sonra tekrar hızlandığını, delicesine hızlandığını ve en son delice çarpan bir kalbe dönüştüğünü gördü.

"Okumakla kalmıyorum," dedi "Abonesiyim, yemin ederim."

"Hımmm," dedi. Aklına söyleyecek hiçbir şey gelmiyordu.

Dergiyi tekrar çantasına koyarak "Burada ne yapıyordunuz?" diye sordu Nehushta.

Dada açıklamaya başladı: "Ben, ailem ... bir cenaze vardı da ... yani ..."

Lafları ağzında öyle geveliyordu ki, Nehushta yalnızca "cenaze" sözcüğünü çıkarabilmişti.

"Oh, başınız sağ olsun," dedi. "Yakın biri miydi?"

"Kim, ne?"

Nehushta onun tuhaf davranışlarını yasına yordu. "Katıldığınız cenaze," dedi. "Ölen kişi." Elini yatıştırırcasına Dada'nın omzuna koymaya hazırlanıyordu.

"Kimse ölmedi."

Eli havada asılı kaldı. "Kimse ölmedi mi?" Tekrar çantasına uzanıp içindekileri karıştırdı. Önce bir şingirtı, şingirtının ardından avuç içinde bir sihirbazın tavşanı gibi beliriveren araba anahtarları geldi. "Sizi gideceğiniz yere bırakmamı ister misiniz? -eliyle işaret ederek- Benim

karakaçan burada. Brixton'a doğru gidiyorum. "

Arabanın motorunu birkaç saniyede çalıştırdı ve kapıyı açtı. Dada ön koltuğa, onun yanına oturdu.

"Umanım şimdi kendinizi daha iyi hissediyorsunuzdur?"

Zihni ve dudakları artık sözcüklerini yeniden kazanmıştı. "Kusura bakmayın," dedi, "ama açıklanamaz olanı açıklamaya çalışıyordum. Yani, katıldığım cenaze, tam anlamıyla sembolik bir cenazeydi."

Nehushta torpido gözünden bir sigara paketi çıkardı. "Sigara?" Paketi ona doğru uzatırken eli eline değdi. "Bana da bir tane yakar mısın lütfen?"

Sigaraları yaktı.

"Sağ ol. Sembolik bir cenaze mi? Nasıl yani?"

"Uzun ve karmaşık bir hikâye ve inan bana sıkıcı. Neyse, beni bırakalım. Siz ne arıyordunuz burada?"

Sigarayı içmiyor, resmen yiyor gibiydi. "Anne ve babamın mezarlarını ziyaret ediyordum, şey, daha çok babaminkini, öleli bir yıl oldu da. Ama yan yana gömülü oldukları için ve ölüm de bir şekilde insanları birbirine yaklaştıran bir şey olduğundan, anneme de bir merhaba dedim." Sözcükler ağzından, düşünceler veya tümceler arasında hiçbir boşluğa yer bırakmadan, ritimsiz, ahenksiz, bir yangın yerinden kaçır gibi, birbiri üstüne devrilir gibi çıkıyordu.

"Annem, yıllar önce, kanserden öldü ve babam, mor bir karganın bütün kargaların siyah olduğunu söyleyen varsayımı destekleyen bir örnek olduğunu bildiren Hempel Paradoksu'ndan hareketle açıkladığımız bir beyin kanamasından, ki bu halk arasındaki deyişle, benim pek yakalanmadığım, Menenjitis Poliomyelitis Cirhosis Alzhaymer Anemisi Creutzfeldt Jakob Hastalığı, pleuro-fenomena Parkinson Kalp Hastalıklarının Sarı Humması Leukaemia Tüberkiloz müzmin ki-reçlenme semptomları Yorgun Bacak Semptomu Katılaşma Semtomu ve yani, gripten öldü."

Gözlerinin kenarından Dada'nın (biri açılan, öteki kocaman olan)

ağzının ve gözlerinin, yüzünü germek üzere, yani Dada'nın yüzünün bir sara nöbetindeki gibi çarpılmak üzere olduğunu görmüş, direksiyonu yumruklayarak katıla katıla gülmeye başlamıştı. Dada bunu görmüş ve sonunda kendini arabanın koltuğunun altından doğrulmaya çalışırken bulduğu bir gülme nöbetine yakalanmıştı.

Dada kendine gelene kadar Nehushta arabayı yavaş yavaş sürdü.

"Kusura bakma," dedi "bu benim aradaki buzları eritmek için başvurduğum bir hiledir" -sözlerine ara verip, tekrar devam etti- "ayrıca bizimkiler hakkında konuşmak istemediğimi göstermek içindi."

Gerçekten de buz muz kalmamıştı. Dada hâlâ engelleyemediği kahkahayı bastırmaya çalışarak "Ne iş yapıyorsun?" diye sordu.

"Resim yapıyorum," dedi. "İşte bu sayede senin dergiyle ilgilenmeye başladım."

"Aslında dergide çalıştığım söylenemez, şey, çalışıyorum -açıklamak zorunda hissetti- ama, tam mesai yapmıyorum. Kendimi, daha çok, başarısız bir şair olarak adlandırmak isterim."

Göz ucuyla Dada'ya baktı. "Başarısız bir şairle ne demek istiyorsun?"

Dada omuz silkti. "Bilmiyorum. Uzun zamandır -öyle uzun ki, her gün bir kuruş kenara atsaydım şimdi milyoner olmuştum- bir kitap yazmaya çalışıyorum. Bir tür dosya, ele avuca ancak gelen, şöyle tutup, işte bunu ben yazdım, galiba ben bir şairim, diyebileceğim bir şey."

"Sonuç?"

"Yıllarca sokakta sürtme ve başlıktan bir satır öteye gidememe."

"Başlık?"

"Gününe göre değişiyor. A ile Z arasındaki bütün başlıkları dene-dim."

"Seni depresyona sokuyor olmalı?"

"Böyle şeyler beni depresyona sokmaz."

"Ya ne sokar?"

“Örneğin sabahın üçünde uyanıp hiç sigaram kalmadığını görünce kendimi öldürme planları yapmaya başladım.”

“Dergide yazarların daha ziyade ...”

“Deliler olduğunu düşünüyordun, evet, ama aynı zamanda, Çalışmada Fırsat Eşitliği Yasasına tabiiler.”

“ ... yani sana siyah olduğun için mi iş veriyorlar?”

“Hayır efendim. Bana iş veriyorlar, çünkü istedikleri şeyleri yazabileceğimi düşünüyorlar, çünkü Ruhsal Sağlık Yasası sınıflandırmasına, galiba adı buydu, girmeyen en azından bir kişiyi çalıştırmaları gerekiyor. Ayrıca, ahım şahım olmasa da, bunun eğitimini gördüm. Okuldaki son yılımda bölüm başkanı beni deliler okulunu görmeye gönderdi. Neden gönderildiğimi bilmeden gitmiştim. Odasına gittiğim deli, benim hakkımda gönderilen dosyayı yüzüme doğru sallayarak, “IRA hakkındaki bu takıntın nedir?” diye sordu. Hiçbir şey gizlemeden, apaçık IRA'nın ne olduğunu sordum. Bana inanmayan bir ses tonuyla “İrlanda Cumhuriyet Ordusu,” diye açıkladı. “Elbette kim olduklarını biliyorsun. Çünkü burada, okul arkadaşlarına elini uzatarak ‘IRA’ diye selam verdiğin yazıyor. “Ha,” dedim, “*İrie*, demek istiyorsunuz! Ama, efendim ben bu kızı çok seviyorum.” “Hımm,” dedi, bıyıklarını çekiştiriyordu, “Hımmm.”

Dada güldü. “Neyse, bana resim yapmayla *Cathy* arasında ne gibi bir bağlantı olduğunu anlatır mısın?”

Nehushta, “Vaktin var mı?” diye sordu.

2

Nehushta'nın dairesi, resimlerle, karakalem çalışmalarıyla, resim alet edevatıyla doluydu daha doğrusu tıktık tıktık. Temiz, ama dağınık, çok dağınıktı. Yine de bir araya gelişleriyle bir beğenin varlığına işaret ediyorlardı.

Dada tuval üzerinde Brixton'un tarihini gördü: 1824 yılında, efsaneye göre Waterloo savaşına karargâh olmak için inşa edilen, eski Sa-

int Matthew kilisesi Brix; 1911 yılında dünyaya bir elektrik harikası olarak gelen Ritzy Sineması; elektrikle aydınlatılan ilk alışveriş merkezi olan Elektrik Meydanı; yirmili yıllarda kariyerine Astoria Sineması olarak başlayan konser salonu Akademi ve karmakarışık sokaklarıyla Market Row ile Garnville Arcade'den birçok manzara.

Bununla birlikte resimlerin çoğu Dada'nın ya Brixton'un canlı cetseleri arasından ya da *Cathy* için yaptığı röportajlarından tanıdığı yüzlerin portrelerinden oluşuyordu. Örneğin, tam anlamıyla kafadan çatlak olan ve yüzüne yayılmış aptal bir gülümsemeyle gelip geçenlere "Benim deli olduğumu düşünüyorsun, öyle değil mi? Haydi itiraf et, öyle düşünmüyor musun? Öyle düşündüğünü biliyorum," diye musallat olan Big Mac Prinze ve her zaman iki dirhem bir çekirdek, insana saygı telkin eden bir tarzda giyinen, koltuğunun altında *Financial Times*'in bir nüshasının eksik olmadığı, size kibar ve cana yakın bir dille, yüzünde az önce başından çok kötü bir şey geçmiş olan bir insanın ifadesiyle, sıkılğan bir tavırla sokulup cebinden cüzdanının çekildiğine dair yüzlerce defa titizlikle provası yapılmış bir öyküyü anlatarak, acaba ..., sizi rahatsız ediyorum, ama eve gidebilmem, otobüs bileti almam için bir sterlin borç vermeniz mümkün müydü, diyen, Bay Pepler gibi karakterleri ve daha sayısız simayı görebiliyordunuz.

Yüzler arasındaki küçük turlarını bitirdikten sonra, Nehushta, "Tahmin edebileceğin gibi bu insanların çoğunu ilk defa senin sütunlarında tanıdım," dedi.

"Kendin için poz mu verdirttin?"

"Bazılarına evet. Bununla birlikte, birçoğunu elimde resim defterim, günlerce kovalayıp durmak zorunda kaldım."

"Peki bütün bunların nedeni ne? Neden delileri?"

"Bu işe babamın ölümünden kısa bir süre sonra başladım. Yalnızca, sanırım, kırılğanlıkları ve esneklikleri beni büyüledi. Örselenmiş, istismar edilmiş, kullanılıp atılmış olmasına karşın, bunun bir tür Brix-

ton güzellemesi olduğuna inanıyorum.”

“Ben onlara canlı cesetler,” diyorum.

“Belki öyleler. İçecek bir şeyler ister misin? Bira, rom ve brandy var. Yoksa ... ya kafası karışmış bir ana tanrıça gibi ya da düşünmesine yardım etsin diye tırnaklarını seyreden ölümlü bir kadın gibi durakladı. Sonra, derin düşünceden sıyrılmış, bir sat-anasını âni kararıyla, “ya da eğer istersen, bir san kız patlatabiliriz.”

“Oh yapma, bu ara kullanmıyorum,” demek üzereydi ki, “Esrar mı dedin?”

Oturma odasındaydılar. Nehushta yaban çiçeklerinin, gizemli otların, menşei bilinmeyen, kokuları tarifsiz, ince dallı, bodur ağaçların istilasına uğramış arka bahçeye açılan kapıdan ıktı.

Elinde, kapağı açınca kilolarca taze, keskin kokulu, keyifle içilesi marihuanaya tapınak olduğu ortaya çıkan toprak bir kap taşıyarak geri geldi.

Dada hayretini ısıkla dışarı vurdu. “Ha s.ktir. Hepsi senin mi?”

Arkasındaki kanapenin altından (üzerinde, sağ üst köşesinde matbaa harfleriyle nereden çıktığı bilinmez bir efsaneye göre ‘Afrika’da Bir Numara’ yazılı) büyük boy bir Rizla ıkardı.

“Bir yıl öncesine kadar sahne tasarımcısıyım.” Parke zeminde bağdaş kurmuş cigaralığı sarıyordu. “Sonra babam öldü. Bu olaydan sonra her zaman yapmak istediğim şeyi yapmaya karar verdim: Tiyatroyu bırakıp kendimi tamamen resme verdim. Babamın bana bıraktığı para bunu yapmama olanak tanıyordu. Ölümünden yalnızca bir ay sonra işi bıraktım, bırakır bırakmaz, onlarla çalışırken arada bir benden satıcıyı arayıp onlar için de birkaç meşe, biraz ot almamı isteyen aktörlerden, yönetmenlerden, ... tiyatrocı arkadaşlardan bir sürü telefon aldım. Bütün bu aramaların hepsi, aralarından hatırlamı soran biri hariç hepsi, aynı muhabbetle ilgiliydi. Sonradan anladım ki, ülkeye gelen büyük bir parti yakalanmış ve sokak geberesiye harmanmış. Önce çok kızmıştım, ‘Ne yani, ben onların satıcısı mıydım?’ Sonra

ajandamı açıp birlikte çalıştığım gösterilerden tanıdığım yüzlerce, ama yüzlerce kovalayıcı tanıdığımı gördüm. Peki, dedim kendi kendime, neden işim için bundan destek almıyorum ...”

“Yani resim için?”

“Boş zamanlarında esrar satarak resim yapmak. Diğerlerine kıyasla daha düzgün, genel olarak iyi, bütün istedikleri akşamın yorgunluğunu sardıkları bir cigaralıkla atmak olan insanlara ...”

Cigarağı sarmayı bitirdi. “Önce sen vurmak ister misin?”

Vurdu. Derin bir nefes çekti ve “Breh breh.. breh breh breh. Bu mal ...Tanrım! Nereden buldun bunu?”

Sigarayı Nehushta'ya uzattı. Nehushta bir nefes çekti.

“Ot hakkında ne biliyorsun?”

“Onları içersin ve kafa yaparsın.”

“Genel olarak iki tür ot vardır,” dedi. “İndikalar ve sativalar.” İndika ile sativa arasındaki fark THC, Tetrahidrokannabinoldur veya yaygın adıyla Delta 9. Tıpkı şarabın içindeki alkol gibi kafayı bulduran madde. Kenevirin yasadışı olmasının nedeni bu. THC başka bir şeyle karışmamışken, çok berrak yüksek yaşarsın. Bu CBN'dir yani kenevir. Ama bir sürü kenevir çeşidi vardır. Bunlardan bazıları, THC'nin kana karışmasını yavaşlatır ve seni daha çok sakinleştiren, yavaşlatan bir kafa verir. Kenevir de yüksek miktarda THC ve epey bir CBN vardır. İşte onları içtiğinde, uykulu, ağır bir kafa yaşamamanın nedeni bu. Gözlerin kanlanır, oturduğun yerde çöker kalır ve kendini tümüyle gevşemiş hissedersin. İndika böyle etkiler. Bir de sativalar var ki, içinde hiç CBN yoktur veya çok az vardır. THC beynine hücum eder ve beyin zarının etkilenmesinden kaynaklanan yüksek bir kafa yaşarsın. Çok daha güçlü ve etkilidir. İnsanı azdırır. Sativa yalnızca Ekvator kuşağında yetişir. Ya da tropikal bölgelerde. Dünyadaki en güçlü iki tür sativadan biri olan Afrika türü, Kongo, Malawi veya Nijerya'da yetişir. Çok güçlüdür. Doğrudan kafa yapar ve çok yüksek bir *trip* yaşarsın. Çok güzel bir ottur. Bir de güneydoğu Asya sativası vardır, Tayvan,

Kolombiya. Genelde Tayvan'ınki çok sevilir. Çok kendine özgü bir kafası vardır. Durmadan güldürür. Yetişkin bir insan tam bir aptal gibi davranır. Çok iyi maldır. İçindeki THC yaklaşık yüzde 10, 11 oranındadır. Tahminen bu bulabileceğin en yüksek doğal THC'dir. Şimdi Hollanda'da ve Amerika'da insanlar doğal THC'leri bozup, melezleme yoluyla bizim skunk dediğimiz şeyi üretmeyi başardı. Artık evin içinde Sativa besleyemezsin. Herifler yakında bitkinin boyunu üç metreye çıkaracaklar. Gördün mü? Bir tarlan olmalı. Sativa, bir buçuk metre yüksekliğinde olan, bodur ve bol çiçekli indikalardan farklı olarak, hemen hemen hiç çiçek vermez. İndika yetiştirdiğinde daha çok verim alırsın; daha küçüktür ve olgunlaşma vakti yarı yarıya kısadır. Bu yüzden insanlar saksı da yetiştirmek istedi. Ama saf indika istemediler. Çünkü sativa daha iyi. Bu yüzden sativa kenevirlerle, indika kenevirleri melezleyip yeni bir bitki yarattılar. Böylece tıpkı ... tıpkı Afgana benzeyen bir ot ürettiler. Afgan klasik indikadır. Bodur, çok yapraklı, çok çiçekli ve mis gibi kokan bir bitki. Keskin; ama bir sativa kafasıyla. Böylece tıpkı indika gibi kısa, çok yapraklı, çok çiçekli ve içinde çok yüksek oranlarda THC olan bir sativa ürettiler. Doğada elde edebileceğinden daha yüksek bir oranda. Yüzde on altı, on yedi. İşte skunk bu. Atom bombası gibidirler. Çeşitli skunk türleri vardır. Bir numara skunk, Koca Gonca, Kuzey Işıkları ... Skunk doğal olmaktan ziyade insan ürünü bir bitkidir. Her yerde lanete uğramış olduklarından bulması çok zordur. Demek iki tür ot vardır: indika ve sativa. Londra'lıların çoğu indika içer. Biliyorsun işte, koyu, sakız gibi veya sert olan edevat. Şahsen ben bu tür malı sevmiyorum. Yaptığı kafanın çoğu uyuklamaktan ibaret. Kafa dediğin öyle olmaz. Ben satıvayı tercih ederim. Veya şu anda içiyor olduğun skunk'ı. Eee, ne düşünüyorsun?"

Soruya vermeyi başarabildiği tek yanıt bir "Vay, vay, vay," oldu. Sonra, Nehushta'nın esrarın ona ağır geldiğini düşünmemesi için, dile getirildiğinde bir anlam, bir tutarlılık ifade etmesi olası sözcüklerin

bir aranjmanı için zihninin ötesini berisini yokladı.

“Nereden buluyorsun?”

Sonra beynine sırtarak, o kadar zor değilmiş, zor muymuş, diye sordu.

“Oyunun kuralları açık; basit, katı ve değişmeyen bir hiyerarşisi var.”

Başka bir cıgaralık sarmaya başladı. Londra’da her biri haftada bir ton mal süren beş Ülke Satıcıları var. Beş kere beş bin kilo. Bunların ardından cebinde da yüz kiloluk herifler gelir.”

“Yani ton ton satanlar işin sonunda ne, örneğin, bir milyon sterlin falan mı kazanıyor?”

“Aşağı yukarı. Sonra bu yüz kiloluk herifler, ellerindekini beş kiloluk heriflere satarlar. Her kilodan yaklaşık bir bin beş yüz sterlin kalır. Böylece yüz kilodan yüz elli bin kazanırlar. Sonra bu beş kilocular, sokak satıcılarına iki yüz elli gramlık parçalar halinde satarlar. Her bir partide yaklaşık altı yüz sterlin kaldırırlar. Böylece iki bin dört yüz sterlin kazanırlar. Ben, hep beş kilodayım. Haftalık satış, yaklaşık bir bin sekiz yüz sterlin falan kazandırıyor.”

“Hepsi kâr mı?”

“Duruma göre değişir. Müşterin ne kadar büyük miktarda isterse o kadar az kazanırsın. Bununla birlikte ortalama haftada yedi yüz sterlin oluyor.”

“Vallaha kebab.”

“Ben çok küçük, hafif takılan bir satıcıyım. Kokain, krek, eroin veya smak’ın muhitine bile uğramam. Fazla risk almam. Düzgün insanlara satarım ve -ayağa kalkarak- ben de iyi bir kız sayılırım, ciddiğim. Ve iyi kızlar kimseye muhtaç olmamalı. Yeri gelmişken -saatine bakarak- çalışmaya başlasam iyi olacak.”

“Yok yahu? Ben de tam kendimi evimde gibi hissetmeye başlamıştım.”

Üç saatten fazladır birlikteydiler. “Galiba gitsem iyi olacak.”

“Seni metroya kadar bırakayım mı?”

“Sağ ol yürüeyebilirim. Ben de yakınlar da oturuyorum.”

“Brixton'da mı oturuyorsun?”

“Hep burada oturdum.”

“Bugüne kadar karşılaşmamamız tuhaf.”

“Evet.” Ona rüyasından bahsetmek istedi, ama bahsetmemenin daha iyi olacağına karar verdi.

“Bir şey aklıma takıldı,” dedi kapıda. “Beni hiç tanımadığın halde, benim hakkımda tek bildiğin şey bir gazeteci olduğumdan ibaretken, neden bütün bunları bana anlattın?”

Nehushta gülümsedi.

“Seni yakaladım,” dedi. “Sanırım neyin peşinde olduğunu biliyorum.”

Duyguları anlaşılmasın diye katılaştırdığı yüzü acıyordu. “Gerçekten mi?”

“Evet, bana şimdi değilse bile yarın soracağın soruyu biliyorum ...”

“Demek bir daha görüşeceğiz?”

“Sen istersen. Sana *Cathy* için yapacağın bir daha ki görüşmene ben de gelebilir miyim, diye soracaktım. Yani yakınlar da bir tane varsa.”

“Gelecek hafta iki tane olmalı ve ne zaman istersen gelebilirsin. Kimsenin ses çıkaracağını sanmıyorum. Öyleyse, “burnu tekrar terlemeye başlamıştı, “sana soracağım şu soru neymiş bakalım?”

Nehushta güldü. “Söylememi istediğinden emin misin?”

“Devam et. Nasıl olsa inkâr edeceğim.”

“Peki. Dur bir düşüneyim.” Düşünmedi. “Biriyle çıkıp çıkmadığını mı soracaksın?”

Fena soru değil. “Çıkıyor musun?”

“Evet.” Güldü. “Üzgünüm.”

“Hey,” dedi gülümseyerek, “haklı olduğunu söylemedim ki. Sana bir soru soracağım demedim, dedim mi?”

“Demedin mi?”

“Hayır. Ama madem gündeme getirdin, ciddi mi, bu çıktığın kişi?”
Başını ağır ağır ve birçok defa sallayarak, “Evet,” dedi.

“O zaman mesele kapanmıştır. Şimdi eve gidip votka şişeme sarılmak için sabırsızlanıyorum.”

Birbirlerine telefon numaralarını verdiler.

“*Arrivederci*,” dedi İtalyanca.

Dada bildiği tek İspanyolca kelimeyle yanıtladı “*Ate a vista*”.

Dada evden çıktı, hafif sarhoş, zihninin evreninde veya dokuz milyon Londralının ve Hava Durumu Programlarının hayalinde var olduğuna karar verdiği mavimsi bir alaca gökyüzünün altında evine doğru yola koyuldu.

3

Nehushta, Dada'yı kapıya kadar geçirdikten sonra, yorgunluk içinde kanepeye yığıldı. Uzun, yorucu bir gün olmuştu. Sabahın köründe, her hafta sonu metronun sabah koşuşturmasının yaşandığı saatlerde, istasyonun hemen dışında bulabileceğiniz, örneğin Oxford İngilizce sözlüğündeki H maddesi altındaki her bir sözcüğü saymak, anlamını, kökenini, eş anlamlılarını, zıt anlamlılarını ve -mümkünse- nasıl kullanıldığı veya nasıl kötüye kullanıldığının örneklerini vermek gibi kendine has birçok yeteneğinden bir veya ikisini kullanarak gelip geçenlerden para isteyen gezgin, deli bilge Bay Bill'i yakalamak için şafaktan önce uyanmıştı. Bay Bill, ülseri onu rahat bırakırsa, bazen önünüze eş seslileri de dökerdi. Ama bu kışın oluyordu. Yazları yeni sözcükler satıyordu. Metro istasyonunun önünde, gazete bayisinin yanında her zamanki yerini alır, orada durarak gelip geçenlerin kulaklarına onu fark etmeleri için sözcükler fısıldardı. Ortalama fiyat kelime başına yüz bin lira gibi bir şeydi (bütün bir tümcenin bu fiyata satıldığı günleri hatırlayan insanlar var).

Adamın biri bir paragraf satın alırdı. Karısı için doğum günü hedi-

yesi. Diğerleri genellikle daha çok sözcük için bir daha gelirdi. Bir keresinde kadının biri üç sözcük almış ve ertesi gün gelip parasını geri istemişti. Bay Bill her zamanki gibi kibar bir tavırla, "Peki bayan, ben de sözcüklerimi geri alabilir miyim?" Kadın öfke içinde ayağını yere vurmuştu: İlk sözcüğü hatırlamıyordu, ikincisini telaffuz edemiyordu ve üçüncüsü de çok kötü bir soğuk algınlığı sırasında hapşırırken burnundan kaçmıştı. Bay Bill kadının bu haline acımış ve ona bedavadan üç sözcük daha vermişti. Sözcüklerden biri iletilirken zarar gördüğü ve patlamalı bir hece taşıdığı için, onu başka bir sözcükle değiştirdi. Kadının minnettarlıktan dili tutulmuştu. Aynı gün daha sonraki bir saatte Waterloo köprüsünün altındaki yatağının sessizliğinde bozulan sözcüğü iğne ve iplikle tamir etmişti. Parmağına iğne batmış, ama kanın akışını durdurmak için hiçbir şey yapmadan öylece izlemişti.

Genellikle, sabah koşuşturması biter bitmez, Brixton'dan kaybolurdu. İki kez Oxford caddesinde evsiz, sahipsiz kalmış veya evden atılmış sözcükler için çöp tenekelerini karıştırırken görülmüştü. Çinli bir turist onu, Covent Garden'da sözcüklerle bir yanılısamayı sahneye koyarken kamerasıyla çekmiş ve filmi arkadaşlarına göstermek için ülkesine götürmüştü. Sigaradan sararmış dişlerinin arasından, kanadı olmayan kuşlar misali sözcükler öksürürdü. Yaralı sözcükleri yakalayıp avuçlarına yatırır, temiz bir eldivenle onları tertemiz olana kadar silip kanatla donatır ve onları, dünyadaki bütün dillerde ve evrende dile getirilen sözcükler kadar her zaman kullanılmaya hazır bir biçimde saklandığı veya sonsuza kadar unutulduğu sesin ve sessizliğin ötesindeki büyük boşluğa doğru uçması için serbest bırakırdı.

Bir keresinde Ladbroke Grove'da ikinci el bir sözcük satıcısından ağız dolusu sözcüğün toptan fiyatı için pazarlık etmişti. Yağmur yemiş sözcükleri ucuza satın almıştı. Onları kuruması için güneşe serdi. Sözcüklerden birinin bileği kırılmış ve eli bir yumruk halinde kasılıp kilitlenmişti. Bay Bill onu tekrar sağlığına kavuşturdu: Artık el sıkışabi-

lıyor, kapıları açabiliyor, ateşin önünde ısınabiliyor ve veda etmek için arkadaşlarına el sallayabiliyordu.

Bir defasında da, Buckingham Sarayı'nın önünde kıpırdamadan nöbet tutan bir askere, tüm bir bölümü hararetle satmaya çalışmıştı. Asker onu işitmiyor gibiydi. Bay Bill'in ise askerin işitme özürü olduğu ve onun sağır kulağına konuştuğundan haberi yoktu. O akşam evine başarısız olmuş bir satıcı olarak gitmiş, üzerine büyük bir hüznün çökmüştü; gözlerini kırpmadan bütün gece yatakta oturdu. Kendini eski sözcüklerle yeni düşünceler besteleyerek oyaladı. Sonra uyudu ve sabah yüzünde bir gülümsemeyle uyandı.

4

Nehushta, Brixton'un durmadan değişen sokaklarında bir sele kapılmış gibi sürüklenen bu avareler grubunu neden tuvale geçirme yükünü omuzlarına aldığından pek emin değildi. Babasının, ölümünden sonra aldığı her karar gibi, bu da kafasına öyle esiverdiği içindi. Fikir aklına, elinde babasının küllerinin olduğu bir vazoyla çıktığı Avrupa seyahati sırasında; Amsterdam'da bir otel odasının sıcak suyla doldurulmuş küvetinde, fazla tohumlu, ama iyi yetiştirilmiş, ucuz bir cigaralık içerken gelmişti.

Tiyatroyu bırakma ve resmi deneme kararını, Ossie'nin cenazesinden sonra, avukat (insanın tüylerini ürperten önseziyle babasının ölümünden yalnızca bir gün önce imzalamış olduğu) vasiyeti ona okuduktan hemen sonra vermişti. Fransa'yı, İtalya'yı, Almanya'yı, İsviçre'yi, Avusturya'yı, İspanya'yı gezerken ve İskandinav ülkelerinin görülesi yerlerini ziyaret ederken, kendini rahatsız, huzursuz eden bir şeyin onu ele geçirdiğini fark etti. Ancak o akşam küvetin içine uzanıp kendini rastgele düşüncelere bırakıp eğlendiği akşam, bu huzursuzluğun nedenini anladı. Bu bir oyun için gerekli olan, kesin bir amaç arzusuydu: Öyleyse, neden önündeki bir, birkaç yılı sokakta sürekli karşılaştığı, çevresindeki yüzleri yakalamakla geçirmesin?

Bunu bir iki yıl veya ilgisini yitirene kadar sürdürebilirdi. Sergi açmak istemiyordu. Eğer hesaplı davranırsa, kendine miras kalan parayla beş yıl yaşayabilirdi. Nehushta zaten parasını dikkatli kullanan biriydi. Eğer resimle uğraşmanın yanlış bir karar olduğu ortaya çıkarsa, canı istediği zaman tiyatroya dönebilir veya farklı bir şey yapabilirdi. Gelgeç bir hevesle sanatına bir konu bulmak için aldığı bu karar, onun işini kolaylaştırmıyor, aksine daha zorlaştırıyordu. Raporlu tahatası eksiklerle ahbap olmak zorunda olmak bir yana, bu davranışıyla, evinin arka kapısına sapıklan ve dolayısıyla ön kapısına da polisi davet etmiş oluyordu.

Metro istasyonunda Bay Bill'in resmini çizmekle geçirdiği iki saatin ardından, dairesine gidip üstünü değiştirmiş ve mezarlığa doğru yola koyulmuştu. Ossie öleli bir yılı geçmişti ve bir süredir babasının mezarını ziyaret etmemişti. Gününü orada, babasının ve annesinin mezarının başında, yere serdiği hasırın üstünde oturup hatırlayamadığı kadar uzun bir zaman önce başladığı, ama bitirmek için bir türlü zaman bulamadığı *Deniz Feneri*'ni okuyarak geçirmişti. Babasıyla beraber annesinin mezarını ziyaret ettikleri günkü gibi güneşli ve güzel bir gündü. Hem annesiyle hem babasıyla, ama yalnızca içinden konuşarak, sohbet etmişti.

Mezarlığın dışında Dada'yla karşılaşması yalnızca bir rastlantıdan ibaret değildi.

Arabasına doğru giderken uzaklaşan cenaze alayına el sallayan Dada'yı görmüştü. Son araba da gözden kaybolduğunda Dada'nın yüzünde beliren rahatlamayı fark edebilmişti.

Kafası biraz dağınık ve meşgul görünen *Cathy*'deki fotoğrafından tanıdığı- Dada'yı otobüs durağına giderken gördüğünde, aklına bunun için hiçbir neden gelmezken, yine ani bir esintiye uyarak, onu durdurup konuşmaya karar vermişti.

Ama bu onunla ilk karşılaşması değildi. Onu, Ossie ile birlikte Kate'e ziyaret ettikleri, neredeyse bir yıl önceki o gün görmüştü. Mezar-

liğı ziyaretten sonra Brixton'a dönmüşler ve Ossie'nin egosunda iflah olmaz bir yara açabileceğini söylediği saç tıraşından sonra, bir kahve içmek için Bah Humbug café'ye gitmişlerdi. Akşam yemeği müşterilerinin bastırmasından hemen önce, bir ikindi vaktiydi.

Dada'yı hemen fark etmemişti. Café'nin uzak sol köşesinde, sağ gözünün yan görme alanında bir gölge gibi duran, hararetli bir soh-bete koyulmuş görünen iki siyahı belli belirsiz hatırlar gibiydi. Babası için bir cappuccino, kendi için de bir espresso söylemişti. (Yoksa ter-si miydi?) Sonra, Ossie ile dal budak salmaya başlayan sohbeti sırasında sesli konuşmalar işitmişti.

Başını kaldırıp baktı.

Ses şaşırdığı ve rahatsız olduğu yüzünden açıkça anlaşılan daha önceden fark etmiş olduğu siyahlardan birine "Şaka yapıyorsun, öyle değil mi?" diye soran garsonun sesiydi. Öteki ortada yoktu. Şimdi ba-kinca sarhoş olduğunu hemen anladığı, geride kalan ise, çileden çık-masına ramak kalmış gibi duran garsona başını sallıyordu.

"Bak dostum," dediğini duydu garsonun, "eğer adını ve telefon numarasını merak ediyorsan neden gidip kendin sormuyorsun?"

"Harika bir fikir," dedi sarhoş. "Şimdi soruyorum."

Nehushta'nın onların ne üzerine tartıştıkları hakkında en ufak bir fikri yoktu.

Aradan bir ay geçmemişti ki, sokağının köşesindeki gazete bayii-nde *Cathy*'nin sayfalarına şöyle bir bakarken ve onun (okuyunca be-ğendiği) sütununu gördüğünde, Dada'nın adını öğrenmişti.

5

Ne var ki, Buh Humbug'taki o gün, masasından kalkan Dada'yı il-gisiz gözlerle izlemişti. Ancak adam babasıyla oturduğu bara doğru sağa sola çarparak yola koyulduğunda, şarap-manyağının ona yakla-şma niyetinde olduğunu anlamıştı. Yalnız olsaydı, bu onu rahatsız et-mezdi. Ayağa kalkar ve barı terk ederdi. Oysa şu anda, çocukluğunun

hatıralarından bahsetmeye dil ötesi bir koy vermeye girmiş olan babasıyla beraberdi.

Garson Nehushta'nın gözlerinden yansıyan tedirginliği görmüş ve Dada'ya yetişip onu durdurmak için harekete geçmişti. Ama ne garsonun zahmetine, ne de Nehushta'nın kaygılanmasına gerek kalmamıştı.

Dada, bar ile arasındaki son masaya eriştiğinde, masaya çarpmış ve ağır sarhoşluğunun, kötü talihinin, yamyamlaşmış atalarında öz-savunma füzeleri de olan metal bir masanın ve (Dada'nın ruhunun hafifliği, korkusunun basitliği ve inanılmaz iğrenç kokan osuruğu gibi) öteki etmenlerin işbirliğiyle boylu boyunca yere serilmişti.

6

Nehushta kahvesini bir çırpıda kafasına dikmiş, babasının lafını ortasında keserek, "Haydi baba, iç de çıkalım," demişti.

ZİYARETÇİ

“Sana söyleyebileceğim tek şey, onun oldukça yabancı birine benzediği” dedi Sinek.

Eco'dan çikalı çok olmuş, son çıkan hiphop parçalarına bir bakmak için Red Records'a uğramışlardı. Ayrıca, bankamatiği kandırıp Dada'nın hakkı olmadan, ama ses de çıkarılmadan fazladan para çektiği hesaptan para koparmaya çalışmak için plakçının yanındaki bankaya da uğramışlardı. Makine, Dada'nın istediği (pamuk lifinden veya ketenden çeşitli kâğıtların karışımıyla yapılmış) gıcır yeşil kâğıtlar vermek yerine, yüzünde işini bilen birinin gülümsemesiyle, ona gidip kartını verenle temasa geçmesini öneren bir yazı getirmişti ekrana.

Ar damarı çoktan çatlayıp haklı bir dargınlığa dönüşmüş olan Dada, banka kartını tekrar cüzdanına koymuştu.

“Serseriler pazar günkü geri ödemedenden bile haberdar.”

“Şanslısın. Kartı kaptırabilirdin.”

“Buna cesaret edemez.”

“Doğrudur.”

“Sen istediğin kadar bıyık altından gül. Benim üzerimden ne kadar çok para kazandıklarını biliyor musun?”

“Çok mu?”

“Çok.”

“Utanmadan bir de üstüne faiz koyuyorlar.”

“Bir de üstüne faiz koyuyorlar. Ayrıca, yarın adama piyango vurmayacağını nereden biliyoruz, diye düşünüyorlar.”

“Vurmayacak.”

“Nereden biliyorsun.”

“Çünkü hiç piyango bileti almıyorsun.”

“Evet almıyorum. Ama onlar bunu bilmiyor. Ya sen?”

“Piyango? Almadığımı biliyorsun.”

“Ama ne dediklerini biliyorsun: *Size de çıkabilir.*”

“Bana çıktı zaten!”

“Halen halama söylemedin değil mi?”

“Hayır. Ne yazık ki hayır.”

2

Ederi arabanın fiyatının iki (şoförünün altın takılarının kare kökü katı) olan bir stereo sistem ve hoparlörlerle donatılmış üstü açık bir Ford Fiesta yanlarından geçti. Arabadan çıkan müzik sokağı dolduruyordu.

I'm not number one

I'm sorry, I lied

I'm number 1.

2, 3, 4 and 5

Gerçekte sıkı iyimserler ve Tanrının bir rastlantı şekline bürünerek fısıldadığı tılsımı ses kirlenmesinden dolayı yanlış anlayan, bizim iflah olmaz kinikler, son rakamı kafadan atarak, camında (Bir Allah'a güveniniz, Gerisi Peşin Öder) yazan Hüseyin Gazete Bayii'ne gidip bir loto kuponu doldurdular. Piyango onlara vurmadı, ama eğer 6, 14, 23 ve 39 yazmış olsaydılar ve kuponu doldururken kaydırmamış olmasalardı, mutlaka kazanırlardı.

Kendilerine sigara aldılar. Cebindeki son kuruşu da çıkaran Dada, parasının 10 sent eksik kaldığını gördü.

“Bana hiç bakma, Hazret,” dedi Sinek. “Önümdeki bin yıl boyunca param olmayacağını biliyorsun.”

Miktarını asla unutmayacağı bu eksiğin ödenmesini, hiç bitmeyen

gelecek sefere erteleyen, adı Mahmut olan gazete bayii Hüseyin JR, "Sakın ülkeden ayrılayım falan deme," diye gözdağı verdi.

McDonald ile Pizza Hut arasındaki trafik ışıklarının yanından yolun karşısına geçtiler.

"Bu hatuna karşı şansın olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bilmem."

"Senin için endişeleniyorum, Che."

"Niçin?"

"Karmanı iyi görmüyorum, sayın Mao."

"Niçin?"

"Kıçını tenesir tahtasında görüyorum, sayın D sınıfı vatandaş."

"Kes şunu."

"Demedi deme."

3

Midé'nin yolun karşısından onlara işaret ettiğini gördüler. Kapısında, yalnızca 'Kitaplar' yazısıyla kendini belli eden ismin altında matbaa harfleriyle "1477'den beri cehaletle savaş halindeyiz," (tahminimizden biraz uzun sürdü) yazan kitapçı dükkânının önünde duruyordu.

Sinek görmezlikten gelmeyi önerdi.

"Midé'yi tanınıyor musun, peşimizi bırakmaz."

"Eğer şu aptal stand-up mevzularından birine girerse, bak sana yemin olsun, onu ölümcül baharatların gizemli bir kokteyliyle tatlandırılmış bir hidrojen, nitrojen, oksijen, metan ve karbondioksit gazı kaşınımı bekliyor."

"Eğer yanımda osurursan, seni öldürürüm."

"Güven bana, Hazreti Dada, Midé'nin yanında serin bir esinti gibi gider."

Midé şimdi öteden bağıırıyordu. "Haberı duydum, çok üzgünüm."

"Ne haberini?" diye sordu Sinek.

“Kuzenin...” dedi Midé, Sinek’e aldırmadan Dada’ya dönerek, “Tabii ki büyük kayıp. Pek karşılaşmıyorduk, ama ona saygı duyuyordum. İyi, düşünceli bir adamdı. Bir keresinde - başım beladaydı- hiç unutmam bana ‘Bak Midé yardıma ihtiyacın olursa, beni nerede bulacağını biliyorsun. Senin için yapmayacağım hiçbir şey yoktur,’ demişti. Şimdi Sinek’e bakıyordu. “Sözünde durdu ve benim için hiçbir şey yapmadı.”

Ardından kahkahalara gömülerek sözlerine devam etti. “Lütfen bunu üzerinize almayın, ama sizin aile toptan kafayı yemiş arkadaşlar.”

Koşarak dükkânına girdi ve bir duyuru yaptı: “Baylar ve bayanlar, lütfen bir saniyenizi bana ayırın, karşınızda,” eliyle Sinek’i göstererek, “mezarından kalkmış bir adam duruyor! Birçoğumuzun düşünüyorduğu şey gerçekleşti. Annem bile o kadar sofu olmasına karşın ancak üç gün geceli gündüzlü duayla başarmıştı bunu. Ama karşınızdaki adam daha dün gömülmüştü. İşte, yirmi dört saat sonra dirilmiş bir insan. Yenilenmiş ve Yücelmiş, dünyayı kurtarmaya tekrar hazır, kanlı canlı karşınızda duruyor! Lütfen Brixton’un müzmin Mesih’ine kuvvetli bir alkış ve *amin*!”

Midé alkışları kabul etmesi için onu dükkânın içine iterken “Biraz önce sana defol git demeyi unutmuş muydum?” diye sordu Sinek. Gelgelim alkışları kabul etmek için içeri girdi ve ardından ruhun günahına ve kalbin yüküne fark gözetmeden dağıtılan selametlerle, süpürüntü dağları arasındaki malumat vadisindeki engebeli geçitte yolunu bularak dükkânı dolaştı. Hatta arada bir cüzamlı kafilesini iyileştirecek zamanı da buldu.

Ama birçok müşterisi, bu ortalıkta vızıldayan Sinek’in kim olduğunu bilmediği ve öğrenmek istemediği için Müzmin Mesih’in şefaatin-den kitaplara rehber köpekler gibi, köpeklere insanın en iyi arkadaş gibi ve arkadaşlara da yeryüzünün sultanı gibi davranan koca sakallı bir Bostonlu-İrlandalı’nın sahip olduğu yandaki Kitapçıya kaçan, po-

tansiyel satışların buharlaşıyor olduğunu gören Midé, paniğe kapıldı.

Midé, Mesih mucizesini gerçekleştirdiği sırada James Baldwin'ın bir ilk baskısına göz gezdirmekte olan ve gözleri açılır açılmaz vakit kaybetmeden yandaki bara koşan kadına gözlerini tekrar kazandırırken, Dada'ya sordu: "Ben şimdi ne yapacağım ?"

"Gördün mü, bak!" diye bağırdı Midé. "Müşterileri mi kaçırıyor!"

Brixton'un Müzmin Mesih'i, bir tepe, bir kaya bulamadığı için, kamıştan bir sandalyenin üstüne çıkmış, Dağdaki Vaz'ını veriyordu.

4

Pencerenin önünden, müzik setini bebek arabasında taşıyan bir sokak dansçısı geçti.

KONUŞMA

Dada, Nehushta ile karşılaştıktan bir hafta sonra, bir akşam, sigaraları uç uca ekleyip bilgisayarının ekranına ve uykulu bir sesin lirik alçalmalarının akıcı sezgilerinden bir karışımı kulağına taşıyan küçük teybine bakarak evinde oturuyordu.

Aynı günün erken saatlerinde editörünün gizemli bir tonla zamanımızın dervîşi diye tarif ettiği adamla görüşmeye gönderilmişti.

Gençken adamın adı Delroy imiş, ama şimdi Ras Joseph ismini taşıyordu. Örgü saçları dizlerine kadar geliyor, sırtında öfkeli, kapkara soru işaretlerinin canlı bir demeti gibi tembel tembel salınıyordu.

Aşağıdakilerde yapılan düzeltmelerden sonra adamın söyledikleri:

“Uzun vakittir asla söylenen yarım bana iştiriliyor. Tamam mı? İki adamı gördüm başladı. Bana, Katolik Elizabeth diye bilinen ve bir vakitler bu ülkede tacın üstüne oturmuşken öldürülen kadından bahsetlerdi. Ve o Bakire Meryem olduğu için Mesih İsa bir şekil yapıp onu ölümden geri postaladı. Şimdi burada.”

Dada bir sigara yaktı: “Yani Meryem aramızda, öyle mi?”

“Doğru. Halen burada, ama şimdi, insanları onu mahvetmeye çalışıyor. Tekrar öldürmeye. Tamam mı? Bu yüzden biraz kılık değiştirmiş. Başka başka yerlere gidiyor ve başka başka bedenlere giriyor. Zenci, örneğin, Meryem oluyor. Kendi ister beyaz ister siyah yapabilecek gücü var, tamam mı? İmdi baktı ki bulmak onu millet üzere, beyazsa siyah oluyor, anladın mı? İşte bu yüzden şimdi Zenci Meryem’imiz var. Ama bu oynu rolleyen kişi, aynı kişi, aynı Meryem. Ne dediği mi anladın mı? Öldürülünce, bu insanlarla daha fazla bir arada yaşayamadı ve oğluyla birlikte yaşamak için Afrika’ya gidiyor, anladın mı?”

“Oğlu?”

“I. Selassie.”

“Bu ne zaman oldu.”

“Kitaplar, belki onlarda Katolik Elizabeth'i ne zaman öldürdüklerini yazar. Meryem'in ne kadar süre kalda tahtığını ve kraliçe olduğunu öğrenebilirsin ve niçin onu öldürdüklerini falan filan, feşmekan anladın mı? Ona sadece Katolik Meryem Yüce Bakire Falan Feşmekan Elizabeth diyorlardı. Anladın mı? İşte bana hikâye hayatını anlatan bu karşılaşla kadınladım. Anladın mı? Uzaklıktan saçmalaşıp hissettiğimi yükseldim anladın mı? Çünkü bir kitap var ve üstelik Meryem'den Katolik Elizabeth'den bahsediyor, yemin ederim, anladın mı, onu öldürdükleri doğru. Her neyse, şimdi ben şöyle bir geriye bakınca, herşey Kutsal Meryem Ana hakkında bana malumat veriyor. Bak yemin ederim, bu kadın, Meryem, Katolik Elizabeth bana geldi. Hayaleti anladın mı? Evet hayalet. Burada. Ciddiyim, anladın mı? Yanında da bir herif var, tamam mı? Adam - *şimdi öne eğilmiş olan Nebushta'ya dönmüş, kâğıdın köşesinden çizdiği şeye bakarak*- senin renginde. O esmer bir adam, onun oğlu. Hazreti İsa. Kendini bana I. Selassie dedi, anladın mı? Yani bunun gerçekten bir anlamı var, anladın mı? Bu vaaz veren rasta adamın söylediğinin gerçekleşmesidir. Ve bir rasta adam, tamam mı, Hazreti İsa, kendini bana I. Selassie olarak anlatıyor. Anladın mı? Neden Hazreti İsa kendini I. Selassie söylüyor, hiçbir zaman bilemedim. Anladın mı? Ama bu kadınla, beyaz kadınla ve daha beyaz, kahve rengi adamlarla karşılaştığım da, orada hiçbir saçma olmadığını görebiliyorum. Ben okulda öğrendim kadar, Hazreti İsa esmer olmalı, beyaz olmayabilir. Saçma ki demek değil. Yani Hazreti İsa, Afrika'dan gelen esmer bir bebektir. Anladın mı? Bu mesaj dünyaya verildi. Böylece herkesi tekrar Meryem Ananın yoluna sokabiliriz. Öyle değil mi? Ayrıca Kutsal Bakire Meryem'de insanları kendi sokmak isteyecektir, anladın mı? Çünkü bu Tanrının yolu, anladın mı? Hazreti İsa gerçekte bir zenci, anladın mı? Ve kendini Meryem'den doğurttu.

Yani, siyah bir adamın beyaz bir kadından bebeği gibi beyaz bir kadının bebeği. Ama Hazreti İsa siz esmer deyin diyor. "Çünkü kendini kendi yaptı, anladın mı, onu kimse yapmadı. İşte onun adı bu -Bay Esmer Adam- anladın mı? Ne demişler, çocuktan al haberi,

'Yağmur yağıyor
Seller akıyor
Arap oğlan
Camdan bakıyor,'

Anladın mı?"

2

Dada, Ras Joseph'in karmaşık sözlerini anlamak için harcadığı katıksız zihinsel çabadan kan ter içinde, kendine başka bir sigara yaktı, fareye asılıp klavyeye uzandı. "Boş ver, bari biraz eğlenelim," diyerek şu aşağıdaki sözcükleri yazdı.

"Sarsıcı Yeni İddialar: Bakire Meryem öldürülmüş..."

Artık tümüyle kötülük tanrısınca baştan çıkarılmış, uzun, karmaşık ruhsuz bir karalama, Ras Joseph'in çatlak, ama akıcı sesinin telkin ettiğinden çok daha fesat komplo teorilerinin ve Nevada çölünün ücra bir köşesinde, doğuda veya kuzeyde veyahut Hakikat ve Hüsniyetlerin güneyine doğru bir yerde ve (her durumda Kanunun Yasakladığı Boşlukta duran) İnsan Haklarının öte yüzünde gizli bir laboratuvarda icat edilen HIV virüsüne de değinmeyi ihmal etmeyen, bir tür İnsan'a karşı İnsan hikâyesini, rastgele akan bir Meta Anlatı nakaratına bürüyerek Siyah karşı-anlatıların kısa ve ayrıntılı bir özetini yazdı.

3

Makale, *Cathy* dergisinin *Hakikate Deli* Özel Etnik Dosyasında, -

yine Dada'nın işi olan- Notting Hill Karnavalı bokuyla aynı zamana denk gelince, okuyucuları çarptı. Derginin telefonları, hazır aramışken, rica etsem aboneliğimi iptal eder misiniz diyerek bir taşla iki kuş vuran buhurlu okuyucuların protesto telefonuyla tıkanıp günlerce kilitli kaldı. Normalde birbirlerine düşman olan iki günlük gazete ve bir pazar dergisi, savaş baltalarını kuma gömerek, bir başyazıyla basın özgürlüğünün istismar edildiğinden dem vurdu. Ses gazetesi ve sevmekten nefret ettiğimiz bir yayın organı, İngiltere'nin en iyi haftalık siyah gazetesi olduklarına dair asla vazgeçemedikleri iddialarını, makaleden alıntı yapıp ön sayfada şöyle yazarak pekiştirmişlerdi: Doğruymuş. Hazreti İsa Bir Zenciymiş! Sağ kanattan önemli bir eleştirmen, makaleyi, "gülünesi, tepkisel bir zırva" olarak nitelendirdi. Yo! Yayınevi siyah yazarların son derece unutulmaya müsait pop hikâyeleri üzerinde uzmanlaşan bir ekip kurup, bunları resimli, teypli, bez ciltli bir kitap olarak yayınladı.

Dada'ya metnin yayınlandığı sırada Ibiza'da tatil yapan editöründen bir telefon geldi. Telefon eş sesin armonisini temsil eden sözcüklerle başlayıp bitmişti. "Seni, seni solucan, s.ktir edildin."

4

Ünlü bir zenci komedyen metni bir piyes haline getirerek Hazreti İsa rolünü oynadı. Bradford imamı bir peygamberi alaya aldığı için onu kınadı.

RANDEVU

Dada, donduğu halde belli etmemeye çalışıyor, Brixton metro istasyonunun dışında Nehushta'yı bekliyordu. Dada kendinin mi erken geldiğini, yoksa Nehushta'nın mı geç kaldığını bilmiyordu; randevu yerine ulaştığı andan beri, dört elle sarıldığı kanser olmanın bu yeni yolunda üç sigaralık sarmıştı. Ruh hali hava kadar güneşsiz değilse de tozlanmaya başlamıştı. Başının üstünde alçalır görünen bulutlar bile moralini yükseltmiyordu.

Çevrede ne bir gizemci, ne bir vaiz ne *Son Baskı* (en gerçek, en hakiki, en doğru) satıcıları ne de tesadüfen buralara düşmüş, gelip geçenlere bir fincan kahve, bir bardak çay, bir porsiyon kızarmış patates veya bir sigaralık, bir kadeh bira karşılığında seyahat çeklerini satan karizmatik ve kafası çalışan gençler vardı.

İnsanlar metroya giriyor, metrodan çıkıyor, yüzler değişiyor, ama Dada'nın yoldaşı (iki saat önce Flourmill and Firkin barda birbirlerine tümüyle yabancı) olan ve sarhoşluktan ancak birbirine yaslanarak ayakta durabilen biri Etiyopyalı diğeri Jamaikalı iki kişi değişmiyordu.

Etiyopyalı yeni bulduğu arkadaşına sordu: "Hayatında, hiçbir konuda eğitimin var mı?"

"Elbette dostum," dedi Jamaikalı gülümseyerek, "firça tuttum ben, firça."

Etiyopyalı ayağının altındaki toprak, fırtınaya maruz kalmış bir geminin güvertesiymiş gibi bir sallanıp dengesini sağladı: "O ne?"

"Firça işte firça. Boya boyama. Ahşap, kapi, duvar filan."

Etiyopyalı buna kafasını iki yana sallayarak karşılık verdi, "Bu eğitim değil."

“Elbette eğitim. Mesela yağlı boya kursları var. Yok mi?”

Etiyopyalı inatla tekrarladı: “Bu eğitim değil.”

“Ne? Değil mi? Peki sen yapabilir misin ha? Sen boya boyayabilir misin? Ha? İşlerin hazırlını yapabilir misin? Bir duvarın boyasını siyirebilir, delikleri doldurup boyayabilir misin? Bunu yapabilir misin? Bütün delikleri ve çatlakları doldurup evi yepyeniymiş gibi yapabilir misin? Ha? Yapabilir misin?”

“Yapabilirim,” diye yanıtladı Etiyopyalı, “ama belki mükemmel olmaz.”

Jamaikalı, “Ha! Ha! Ha! demek mükemmel olmuyoruz!” diye bağdı zafere. “Bırak da sana bir şey söyleyeyim. Senin evine gelip *or-da* dolguya ihtiyacın var diyebilirim. *Deliğin çok büyük*, doldurulması gerek -Çaktın mı?- boya, o kadar kolay bir iş değildir. Herkes fırçayı eline alıp kovanın içine batırdıktan sonra duvara sürebilir. Bu doğru. Ama önce duvarı hazırlım. Ne diyorum, önce duvarı hazırlım.”

2

Dada saatine, daha doğrusu, bileğine baktı. Saati geçen hafta Camberwell Green’de, ona çarptıktan sonra bolca özür dileyerek dikati dağıtan bir yaşlı adam tarafından bileğinden çalınmıştı.

Dada elini cebine sokup biraz bozuk para çıkardı. Yakındaki bir telefon kulübesine girerek numarayı çevirdi.

Nehushta’nın telesekreteri harekete geçti ve sesi sanki yanı başından geliyormuş gibi:

“Müdüriyet üzüntüyle bildirir ki, çalışırken ölen çalışanların yere düşmeyi beceremediği dikkati çekmiştir. Personelin doğal hareketi ile ölümü ayırt etmek olanaksız hale geldiği için, bu davranışa bir son verilmesi gerekmektedir. Ayakta ölümler yakalanan bütün çalışanların maaşından kesinti yapılacaktır ...” bir ara ve ardından Nehushta’nın derin ve sıcak gülüşü. “Telefon numaranı ve mesajını bırak.”

Dada bekleme noktasına dönüp başka bir cigaralık sardı.

Afrika-sürgünü iki kardeş hâlâ aynı yerde duruyorlardı.

"Senin kendine faydan yoktur," diyordu Jamaikalı. "Kimin dokun-
sin? Annenin ve babanın sana yardım edeceğini mi, sanıyorsun?"

Alınma sırası Etiyopyalıdaydı. "Annemi karıştırma."

Arkadaşı tınmadı bile. "Annen baban sana yardım etmeyecekse,
kim edecek? Ha? Sana kimin yardım edeceğini sanıyorsun?"

"Kim?" diye sordu Etiyopyalı kendine ve sanki doğru cevabı bul-
muş gibi ekledi: "Devlet."

"Devlet mi?" dedi Jamaikalı, arkadaşına acıyordu.

"Evet."

"Devlet şimdi ne yapıyor? Sana yardım ediyor mu?"

"Etmek zorundalar."

"Hayır, adamım, hayır. Devlet sana yardım etmez."

"İsteyenin bir yüzü kara," dedi Etiyopyalı.

"İtsemek mi? Ne demek itsemek. İtseyebilirsin. İtse bakalım itse.
Tek derdin bu, değil mi, itsemek. Hayatının beş yılını itseyerek geçir,
tek kuruş yardım alamazsin. Sen komik bir adamsin. Devletten medet
umaçağına, git kendi başına bir şeyler yapmayı dene."

Etiyopyalının vazgeçmeye niyeti yoktu. "Devlete dilekçe verirsin."

"Dilekçe mi? Hükümet konagina götürmek için bir dilekçe yazabi-
lirsin, sana garanti, onda dokuz garanti, dilekçen çöp tenekesini boy-
liyacaktır. "

"Yapmak istediğimi yapabilmem için bir bin sterlin versinler ye-
ter."

"Ne yapmak istiyorsun?"

"Eğitimimi tamamlamak. Elektronik eğitimi. Kendime kıyafet yap-
malıyım."

Jamaikalı ona sorgulayan gözlerle baktı, "Ne okuyorsun?"

"Elektronik," diye yanıtladı Etiyopyalı.

Bu laflarla birden ayrılmış olan Jamaikalı, dostuna sesinde tarifsiz

bir hüznle açıkladı:

“Elektronig için kendine kiyafet yapman lazim degildir.”

Nehushta nefes nefese, donmuş, ama ıslıl ıslıl beliriverdi. “Kusara bakma geç kaldım. Yürümek zorunda kaldım. Otobüsler grevde.”

Dada’nın dudaklarına, tüm öfkesini somuran inanılmaz bir etkiye sahip bir öpücük kondurarak sordu, “Çok mu bekledin?”

“Çok,” dedi “neye göre?” -onu gördüğüne sevinmişti.

El ele tutuşarak metroya inen merdivenlere yöneldiler.

3

Ne onlar ne de ben bunu bilmiyordum; ama birbirlerinin gözlerine baktıkları ilk an,âşık olduklarını söylemek galiba yanlış olmaz.

Ras Joseph’in bir kolera salgını gibi yayılıp insanları sinir eden Dada’nın alayının tezgâhından geçmiş konuşması *Cathy*’nin, vasat, çok kültürlü sayısında yayınlandıktan kısa bir süre sonra çıkmaya başlamışlardı. Şu anda birçok şey yanında, Tanrının zamanı bir art ardalık olarak yaratmasının nedeninin bütün trenlerin farklı zamanlarda erişmesi, örneğin, Brixton’a hiçbir zaman hep birlikte aynı anda erişmemesi olduğuna duydukları inançta ortak olduklarını keşfetmişler ve iyi arkadaş olmuşlardı.

Ölüme birlikte bir çare arama onları büyülüyor, her orgazm yaşadığımızda ölüşümüzün sonsuz mutluluğun anahtarı olup olmadığını merak ediyorlardı. Bu durumda, bilim adamları sonsuz hayat geni yerine, güneş enerjisiyle çalışan ve Greenwich saatine ayarlanmış hiç durmayan bir saate bağlı bir orgazm-kromozomu üzerine kafa yorsalar daha iyi olmaz mı?

Ortak bir inanışları vardı (ki ortak bir inanışa sahip olmak, güneşten yanmış çıplak tenlerini Armani takımı sanan Adem ile Havva’dan beri bütün ilişkilerin başlamasında can alıcı bir önem arz eder); bu inanca göre -burada hepsinden bahsetmenin yer sıkıntısına neden olacağı- kendilerine özgü, kişisel tuhaflıklarının bir gün metastaza uğ-

rayarak yeryüzünün, tüm dünyanın en rahatsız edici alışkanlığına dönüşmeyeceğine inanıyorlardı.

Birlikte sinemaya gittiler ve sinemadan çıktıklarında son derece açık sözlü konuştular.

Sokaklarda yüksek sesle güldüler ve insanlar dönüp onlara baktı. Metroda yaşlı kadınlar onlara gülümsedi.

İşte bu, kısmen, neredeyse bir aya kadar bir arada takıldıktan sonra, Dada'nın Nehushta'ya daha önce var olduğunu anlatmış olduğu ilişkinin durumunu sormasının nedenini oluşturuyordu Fukuyama'da akşam yemeğindeydiler, Nehushta soruyu hemen yanıtlandırmadı tabii ki ağzı dolu olduğundan).

"Şöyle-böyle," dedi Saki kadehine uzanarak.

Dada sesine arkadaşça bir ton katmaya çalışarak, ama sesindeki benmerkezli ve belki kendi kendinden menkul çoğalan bir umudun belli belirsiz ortaya çıkışını engelleyemeden sordu: "Konuşmak ister misin?"

Nehushta tabağıyla ilgili, "Hayır," dedi.

"Bu kişinin bir adı var mı?"

"Rick. Acaba konuyu değiştirebilir miyiz?"

Böylece (arka planda çalan Tow Waits'e göre 'sise dönüşme eğiliminde alçak bulutlu') havadan bahsetmeye başladılar.

Dada, bu günden sonra bir ay onu göremedi; yani Nehushta ondan kaçtı. Sonra bir gün evine döndüğünde telesekreterinde bir mesaj buldu. Bu hafta sonu çıkmak ve birlikte bir şeyler yapmak ister misin?

Ritzy'de, Robert Altman'a yetiştiler, oradan Coldharbour'daki Dog Star'a gittiler. Dada Nehushta'nın eskisi kadar neşeli olmadığını fark etmekle beraber, bunu onun son zamanlarda çok çalışmasına yordu. Ama ta ki Nehushta birdenbire (işlerinde sonradan bir pop yıldızı olacak ve olayı kırk yıl sonra -ban doğru, ama şehri yanlış- hatırlayacak olan yeni yetme bir serserinin de olduğu) yüzlerce insanın önünde gözyaşlarına boğulana kadar; bu olay yaşanana kadar Dada, her şeyin

o kadar da yolunda olmayabileceğini anladı.

Daha yakın olduğu için Dada'nın evine gittiler.

Nehushta'nın ağzından, ancak, Rick'in Birleşik Devletler'e gittiğini ve artık her şeyin bittiğini alabildi. Nehushta ayrıntılara girmek istemiyordu.

Dada geçen hafta sonu birkaç saatliğine Fransa sahiline gidip gelmiş ve yanında birkaç şişe şarap getirmişti. Bordeaux şarapları eşliğinde, Nehushta'nın (anne ve babasının hayali ve yokluğu ile dolu) geçmişinden, Dada'nın (yarım yamalak iyimser olduğunu söylediği) geleceğinden bahsettiler.

Makine düşmanları Ludditelerden ve dijital çağdan, yeni olan her şeyden nefret edenlerden ve ırklar arası evliliklerden, *déjà vu* ve varlık tekerleğinden, çöllerden ve denizlerden ve hem sevip hem nefret ettikleri Quentin Tarantino'nun filmlerinden bahsettiler. Nehushta Dada'ya uçağı görüp ona tapınmaya başlayan kuşu, Dada Nehushta'ya gaitpen sesler işittiği için psikologa giden radyoyu anlattı.

Ertesi sabah dokuz civarı, yan komşusu, uzun zaman önce Dada'yı rahatsız eder olmaktan çıkmış olan her günkü masturbasyonuna tam başlamıştı ki, Dada uyuya kaldı. Uyandığında Nehushta gitmişti.

Önlerindeki birkaç hafta boyunca sık sık buluştular; iki kere *Cathy*'nin (yakında kovulacağı için hiçbir işe yaramayacak olan) röportajlarında ve iki kere de Lido'da, Brockwell Park'taki yazlık yüzme havuzunda buluştular. Nehushta'nın eski çılgın benliğine, Dada'nın tanıdığı Nehushta'ya dönmesi uzun sürmedi.

Dada onu ilk Ras Joseph ile görüşmesine davet etmişti. Çizdiklerini görünce, bunların dergide yazıyla birlikte yayınlanması gerektiğinde ısrar etmişti. Nehushta, Dada dört haftalık bir gösteri boyunca, sanal bir göstergebilim olarak, Geordie aksanı ile konuşan Bristollu bir gangsteri, Charles Darwin ile konuşan klon koyun Dolly'i ve genç Pliny'nin Tupak Şakir ile başbaşa sohbetini sahneye koyan bir arkadaşısı için Batı Yakası tiyatrosunun sahne girişine yarım kilo Afgan tohu-

mu getirmeyi kabul edince, çizdiklerinin yayınlanmasına razı oldu.

Dada nereye gitse yalnızlığının gardiyanı Nehushta'nın hayalini birlikte götürüyordu. Onun adı dilinde, gündüz düşlerinin lavanta kokulu sesi gibiydi.

Bizim çokkültürlü *Cathy* bir hafta sonunda gazete bayilerini doldurdu. Nehushta çizdiklerini basılı halde görünce, bir daha asla dedi; ama Dada onun gizliden gizleye memnun olduğunu biliyordu. Bunu kutlamaya, akşam adını o bölgenin posta kodundan alan bir şaraphane ve restoran olan SW9'a giderek başladılar. Daha sonra, Sinek ve onun gönüllü korumalığını üstlenen üniversiteden arkadaşlarıyla karşılaştıkları Dog Star'a gittiler. Nihayet, milenyumun arifesinde yirminci yüzyıl pop müziği için bir anma gecesinin düzenlendiği Fridge'e gittiler. Gecenin son otobüsü, Effra Road'un keskin virajını alarak gözden kaybolana kadar dans ettiler.

Dışarı çıktıklarında Nehushta Dada'ya ona gidip esrar takılmayı teklif etti. Dilinin ucunda, zaten kelle gibiyim, vardı, ama çenesini kapatmasını söyleyen içindeki sese kulak verdi.

Nehushta, eve vardıklarında kapıyı kilitleyip soyunmaya başladı.

O sabah kendi kalp atışlarını dinlemek için kulak verdiğinde Nehushta'ninkileri işittiğine tanık oldu. Mutfığa gidip bir kahve hazırladı. Orası da, tıpkı karanlığın uzağa sürgün edildiği yüreği, ruhunun ışıltılı salınan Kimmeryalı derinlikleri gibi güneşliydi.

4

Kalabalık peronu, bilet gişelerini geçip, onları Hippodrome'un ilerisinde Leicester Meydanı'nda ki Charing Kavşağı'na kusan yürüyen merdivenlere bindiler. Kendinin Cockney ağzında hırsız anlamına gelen bir 'çay yaprağı'(*) olduğunu söyleyen bir adam (Cape Townlu Jann'a bir göz atarak) bir kamyonun kasasından düştüğünü söylediği büyük bir CD koleksiyonunu satıyordu. Adam, yanlarından

(*) İngilizcenin Cockney aksanında 'hırsız' anlamında kullanılan "tea Leaf".

kocasıyla kol kola geçen bir turist kadına, "Hey yavrum, evlilik dışı ilişkide en sevdiğin pozisyon hangisi?" diye laf attı.

Jann'a bir Jimi Hendrix, iki Bob Marley, bir Van Morrison ve bir Donna Summer albümü uzatarak "Haydi al bakalım, kolay, rahat, romantik," dedi. "Hepsine beş sterlin. Ve yüzde on indirim. Seni bu tezgâhın ayaklı reklamı yapacağım, herkese anlatacaksın. Haydi bebek, elini çabuk tut, zabıtarların gelmesi yakındır." Koleksiyonundaki müzik türlerini gösteren bir listeyi gözden geçirdi: reggae, ragtime, rockabilly, ska, soul ve R&B, surf rock, alternatif, polka, barbershop, metal, gospel, gotik, Hint, Caz, Noise, eskiler, opera, lounge, blues, choral, kajun, orkestral, punk, tekno, new age, new wave, klasik, Amerikan folk, disko, dixieland, seltik, klasik rock, dub, elektronik, rap, hip hop, jungle, davul bas, speed garaj ...

Ardından mutlu bir şekilde anne ve babasının ellerinden tutmuş yürüyen altı yaşındaki küçük bir kıza dönerek, "Oh, güzelim benim, senin annen hırsız mı?"

Bu onun yaşında, hayatında duyduğu en büyük küfürdü.

"Haayır, değil," dedi ve ardından bir tek kendisinin bildiği bir sinir yatıştırıcı olan başparmağını ağzına götürdü.

"Peki canım," dedi hırsız, "öyleyse elmasları kim çalıp gözlerine koydu?"

5

Leicester Meydanı bu gece neon ışıklarıyla aydınlatılmış bir EL NİNO akıntısı gibiydi, sıcak bir karmaşa yaşanıyordu. Sahte bir bomba alarmıyla sivillerin arasında beliren polis memurlarının düello ve paranoyak bakışlarını sağa sola iterek yol aldılar.

Takım elbiseli bir adam Dada'ya yaklaşarak bir adres yazmak için kalemini ödünç almak istedi. Üzerinde kalem taşımayan Dada, adama yardımcı olamadı. Adam kendi kendine söylenerek Kiwi'li bir turiste doğru yöneldi.

“Kalemin var mı dostum?”

Yeni Zelandalı “Hayır,” dedi.

“Hayret bi şey,” dedi takım elbiseli adam kafasını iki yana sallayarak, “bu günlerde hiç kimsenin kalemle kâğıtla işi yok.”

Dada Nehushta’ya “Hangisi?” diye sordu.

Nehushta çantasına uzatarak bir davetiye çıkarıp adrese baktı.

Çok katlı bir binayı göstererek, “İşte orada” dedi. Sanki Dada’nın bir hatasına içerlemiş gibi iç çekip ekledi, “Geç kaldık.”

Sinemaya neredeyse koşarak girdiler; kapıdaki üniformalı korumalara davetiyelerini şöyle bir göstererek aceleyle asansöre doğru koştular.

Salona girip koltuklarına oturduklarında perdede filmin başlangıç yazıları akıyordu. Filmin adı *Yangı*, ateşten bir topa benzeyen *yazan ve yöneten: Ron Althing* yazısının üstüne kızgın tavaya düşen canlı bir balık gibi düştü.

Nehushta “Girişin girişini kaçırdık,” diye fısıldadı.

Kız arkadaşının eski erkek arkadaşının filmini görmek için öyle yapıp tutuşmayan Dada fısıltıyla karşılık verdi, “Bir de girişin girişi mi var?”

“Evet. Yaklaşık beş dakika uzunluğunda.”

“Ne yani, daha önce izledin mi?” Daha önce izlediğini biliyordu. Kendini filmin premiyumunu izlemeye zorlarken söylemiş, “Kaba bir montajdan sonra izlemiştim. O zaman bile harika görünüyordu,” demişti.

Koltuklarına yaslanıp Dada’nın anladığı kadıyla çok iyi tasarlanmış araba infilakları, başka infilakların eşlik ettiği hızlı ve kısa diyaloglar ile daha hızlı ve daha kısa diyalogların başarılı denecek bir toplamı olan filmin kalanını izlediler.

Aradan biraz zaman geçmişti ki, Nehushta onu dirseğiyle dürttü. Gözlerini açtığı anda, ayaklarını süre süre çıkış kapısından çıkan maymunu soluk yüzlerin göz alıcı sulu fotoğrafıyla gözleri kamaştı. Bu çıkış, astigmatik bir gözden bakınca, sonsuza, oradan da sonsuzlugun ötesine giden karanlık bir mağaraya benziyordu.

Dada yerinden sıçrayarak uyandı ve yatışmaya başlayan alkış seslerini duydu. Biri öksürdü, bir başkası hapşırdı, bir diğeri Megan'a çıkış kapısında buluşacaklarını bağırdı.

Sahnenin ışıkları tekrar yanarken ve kısa uyuklamasının saçaklarındaki biçimsiz şeytanlar, göz kapaklarından tümüyle bir bedene kavuşmuş olarak dışarı, bilinmeyen bir istikamete veya King's Cross'taki özel partiye doğru yola çıkarken uyandı.

Dördüncü Kitap
P A R T İ

1

King's Cross istasyonundan partinin yapıldığı Saint Pancras yakınındaki kemerlere giden yolları insan enkazlarının kaynayan bir yığılmasıyla tıklım tıklımdı: Her iki cinsiyetten ve aradaki bütün cinsiyetlerden, kat kat ucuz boyalar içindeki yaşlı fahişelerin sıkı sıkıya kapatılmış kapı eşiklerinde soğuktan zangır zangır titreyerek, gençlikte gençliğin boşa harcandığı, yaşlı olmanın ekonomik dezavantajlarının, eskidiğinde insanı ucuz gösteren ve böylece onları daha çekici kılan ucuz bir peruğun fiyatıyla karşılaştırıldığında o kadar da kötü olmadığını, oysa pahalı fahişelerin çok harcaması olduğu üzerine tartışıyor, polisler gırtlığına kadar hapla dolu pezevenklerle kirli işleri için pazarlık yapıyorlardı, ne de olsa onlarda insandı.

Umut, penceresinden, bir kadından ötekine yol alan arabaların cıyıyla parlatılmış kaportalarında sokak lambalarının yansıyan fosforunu seyredebileceğiniz kiralık bir oda olarak varlığını sürdürmeye devam ediyordu.

2

Nehushta ve Dada sokakların sıfırın altındaki ahvalinde ve buzlu ruh halinde beş dakikalık bir yürüyüşten sonra, yaklaşıldığında, spiral şeklinde demir bir merdivenle ellerindeki davetiyenin gösterdiği yere inildiği, büyük bir mağaraya açılan bir kapı olduğu anlaşılan, mazgalı duvarın önüne gelmişlerdi. Tika basa konuklarla dolu, insanı hemen sarıp sarmalayan müziklerin en son başkalaşımıyla sarsılan bu mağara, duvarlardan aşağı insana tepeden bakan her yanı kaplamış Tannoy hoparlörlerinden gelen müzikte beceriksizce dans eden başka konuklarla dolu başka odalara açılıyordu. Sinema ve eğlence dün-

yasının merak ettiği herkes ve merak etmediği birçok yeni dalga seçkin buradaydı.

16 bit High Colour with Matrox Millennium grafik kart ve Microsoft DirectX destekli 21 inçlik yüksek çözünürlü tak ve çalıştır ekranlarda beliren çıplak bir kadınla bütün gece, hatta sabahın ilk saatlerine kadar uyanık kalan her zamanki fasulye sııkları, bir köşede toplanmış, mıknaatıs özelliğini yitirmiş olan ekranlarının içine temizleme teklifinde bulunan sıkıştırıcılar yüzünden bilgisayarlarının nasıl çöktüğüne dair milletin diline peleselenk olmuş İnternet hikâyelerini değiş tokuş ediyorlardı.

Podyum-yıldızları, bilmem-kimin-tıpkısılar ve opera şarkıcısı kadınlardan bir katile, şifalı sigaraların eşliğinde onlara şu anda şanslarını deneyen ünlü-kadın-asalakları tarafından Fransa'da Moet et Chandon'da üretildiği söylenen ve tatlı bir acısı olan Dom Perignon içiyorlardı.

"Şişeler yılanmaya yatınıldıklarında en önemli şey, her gün doksan derece çevrilmeleridir. Bütün işi şişe çevirmek olan elemanlar çalıştırılır: Bu adamlar, şişeleri çevirmeyi öğrenmek için üç yıl süren bir çıraklık döneminden geçer. Sizin de tahmin edebileceğiniz gibi, bu çok zor bir iştir ve bir şişe çeviricisinin iş hayatı ortalama yedi yıldır. Hiç şampanya şişelerinin dibindeki koni şeklindeki çentiğin nedenini merak ettin mi?" Kadınlar merak etmemişti; ama bu sorunun gerçekte bir soru olmadığını bildiklerinden, cevap vermenin pek karizmatik olmayacağına karar verdiler. "Hımm, Dom Perignon, bütün işi ilk başlatan *mönsenyör*, karbonlaşmanın, yani çökelmanin, şişede büyük bir basınç yarattığını bulgulamış. Raflardaki şişelerden biri patladığı zaman, çevresindeki birçok şeyi de beraberinde patlatır. Bu yüzden, basıncın şişenin her tarafına eşit yayılması yerine şişenin boyuna yayılması ve böylece patladığı zaman diğer şişelere de zarar vermemesi için şişeleri yeniden tasarlamıştır."

"Vay be!" dedi kadınlar kirpiklerini kırparak. Bu kadınların temel

ve tek tutkuları, *Vogue* dergisinin kapağında olduğu kadar Paris, Londra ve New York piyasalarında boy göstermek, buradaki, belki buradan bir hatunla yatağa yol yaparız diye düşünerek, karizmadan başka her şeyi temsil ederek kasıla kasıla etrafta gezinen, yararsız bilgiler ansiklopedilerinden ezberledikleri vecizeleri külçe külçe dağıtan heriflerden farklı, daha kaliteli birisiyle kadeh tokuşturarak Dom Perignon içmekti. Ama yararsız bilgiler yararsız olmaktan başka her şey olabilirler; özellikle, ünlü yönetmen Martin Scorseznick'den 'Marty', efsanevi aktör Robert De Niro'dan 'Bobby' diye söz eden ve geçen hafta Soho'da onlarla akşam yemeğinde olduğunu söyleyen bir adam söz konusu olduğunda. Bunun adı, ancak aptalların, mistiklerin ve ölülerin (bazen de mağara-ziyaret-eden-modellerin) bağışık olduğu, karizmadır.

3

Her taraf dev ekranlarla kaplanmıştı ve bu ekranlardan *Yangı*'nın sessiz görüntüleri ekrana yansıtılıyordu ve mağaradaki tek ışık kaynağı bu ışık hüzmeleriydi.

4

Nihayet Ron'u bulduklarında Tokyolu bir film distribütörüyle sohbet ediyordu. Adam kibar bir dille ve dolambaçlı yollarla ona filmden ne kadar *boşlanmadığını* anlatıyor; bunu başka bir filmden nasıl hoşlandığından bahsederek yapıyordu.

"Finli yönetmen Aki Kaurismäki'yi bilir misin?"

Ron bir sigara yakarak, "Evet," dedi. "Filmlerini biliyorum, kötü sayılmaz."

"Peki Finlandiya'nın büyük aktörü Matti Pellonpää'yı?"

"Evet," dedi Ron, "çalışmalarını gördüm, sağlam adam."

Ron'un aşıkâr ilgisizliğinden rahatsız olmaya başlayan Japon distribütör, "İzninizle size onlardan söz etmek istiyorum. Ayrıca, Japonya'da da çok hayranları var. Aki, gençliğinde bir sinema hastasıydı, kariyerine ilk önce uzman bir eleştirmen olarak başladı. Ardından bir sinema

kulübü kurdu ve film yapmaya başladı. Filmleri bizi, hep kendine özgü bir tarzla etkiler. Matti *Leningrad Cowboys Go America* ve *Night on Earth* filmlerinde bir harikaydı. Oynadığı karakterler kusurları olan insanlar, bununla birlikte onları sevmemek elimizde değildir Çünkü her zaman bize gösterdiği, güzel bir dil kullanarak insani bir erdem...”

Şansım varmış ki, tam bu anda(Ron benden bunu not etmemi istedi) yanında Dada ile Nehushta belirdi.

Ron sigarasını mağaranın zeminine fırlatıp ayağının altında ezerek “Esrar, bebeğim seni görmek ne güzel!” diye bağırdı.

Nehushta'ya uzun bir öpücük vermeden, onu sıkı sıkı kucaklamadan önce, Japon distribütöre “Çok güzel bir sohbetti diyerek,” adamın yanından sıvıştı.

Dada'nın elini dostça sıkarak, “Demek sen de durmadan hakkında konuşulan elemansın. Çok şanslı bir adamsın. Adım Ron.”

Dada silahlarını bırakmış, sırtarak, “Dada,” dedi.

“Dadaizmden falan mı?”

Nehushta atıldı “Hayır.”

“Tamam, tamam,” sırtarak, “bana bir Yoruba ismi olduğunu söylemiştin.”

Nehushta “Simone nerede?” diye sordu.

“Burada değil. Ya o beni terk etti, ya ben onu, henüz karar veremedik. Ama her ikimiz de ötekini terk ettiği konusunda hem fikiriz.”

“Neden, ne oldu?” dedi Nehushta, Dada'ya göre eski bir sevgili-den çok, müşfik bir anne edasıyla.

Ron üzüntülü bir gülümsemeyle “Şey...” dedi ve bir sigara yaktı. “Savaş açtı. Ne yazık ki, tek konuk bendim. Öteki konuklar gelmeden parti bir rezalete dönüşmüştü bile.” Bara doğru yönelerek “Haydi kendimize bir içki alalım,” dedi. “Gösterime yetişebildiniz mi bari?”

“Neredeyse kaçıyorduk,” diye yanıtladı Nehushta.

“Eeee?”

“Bence harikaydı. Harika bir öykü, zekice hazırlanmış sahneler ve

çok iyi karakterler -Mildred hariç."

"Kadın oyuncu?" diye sordu Dada.

"Evet, ama bunu sana daha önce de söylemiştim. *Oyunculuğu* - kendine soru dolu gözlerle bakan odanın öteki tarafındaki Mildred, kadın oyuncu gözüne çarptı- nedeniyle, onun karakteri *senin çizdiğin* karakterin dışına taşıyor."

Ron buna, Dada'ya göre yersiz bir kızgınlık, kırgınlık ve sataşma içeren sözlerle karşılık verdi, "Sen her durumda bunu söylersin nasıl olsa, öyle değil mi?"

Eğer bir sataşma varsa Nehushta kulak asmamayı tercih etmiş ve filmle ilgili sevdiği şeyler hakkındaki hayranlığını dile getirerek sözlerine devam etmişti.

Ron'a sordu: "Ricarda'nın (Mildred rolünü oynayan kadın oyuncu) bir film çekimi için Amerika'da olması gerekiyor mu?"

"Doğru, ama birkaç günü daha vardı ve bu yüzden bu gösterim için atladı geldi. Yarın sabah ilk uçakla geri dönüyor. Yanına gidip bir merhaba demek ister misin?"

Nehushta bir sigara yakarken, "Hayır," dedi.

Şimdi bann önünde ayakta duruyor, Ron'un en sevdiği zıkkımı içiyorlardı. Rastlantıyla Dada'nın da en sevdiği bu zıkkım, kırmızı şaraptı. Nehushta izin isteyerek kadınlar tuvaletine gitti.

Ron, Dada'nın ilk kadehi nasıl yalayıp yuttuğunu görünce ona dönüp, "Bu boku içmekten harbiden nefret ediyorsun, öyle değil mi?" diye sordu.

Dada kendine yeni bir kadeh doldurarak, "Resmen tiksiniyorum," dedi.

"mına koyim ben de. Jeffrey Bernard, 'Akşamdan kalmanın tek sebebi alkol eksikliğidir' der." Bir şişe şarap daha aldı, yedek. "Haydi dostum, şu kışlarımızı biraz dinlendirelim. Esrar bizi bulur."

Dada önüne çıkan bedenden engelleri yararak Ron'un arkasından seğirtti. "Esrar?"

Ron arkasına dönüp "Sana anlatmadı mı? Biz ona Esrar diyoruz."

Dada bu 'biz'in Nehushta'nın tiyatrodaki arkadaşları olduğunu varsaydı. Burnuna binlerce koku arasından tanıyabileceği bir marihuana kokusu çarptı.

"Esrar içmemin bir sakıncası var mı?"

"Ahlaki olarak?"

Dada güldü. "Hayır, yani burada."

Ron cebinden bir enfiye kutusu çıkarıp avcuna iki çimdik kokain döktü. Sonra burnuyla bu ince beyaz tozu içine çekti.

Enfiye kutusunu Dada'ya uzatarak, "Biraz ister misin?" diye sordu.

"Hayır sağ ol," dedi Dada. Kendilerine iki boş sandalye buldular. Dada cebinden bir parça ot çıkarıp bunu sarma tütünle kokteyl yaparak bir cigaralık sarmaya girişti.

Yanlarındaki ekranda bir araba hızla "Su Tasarrufu Yapın, Konyak İçin!" yazan bir levhanın önünden geçti.

Dada ekrana doğru bakarak "Eee, sırada ne var?" diye sordu.

"İngiltere dağıtımını hallettik, ama önce ABD'yi hedefliyoruz."

Bunun için haftaya Miramax'ta bir gösterim yapacaklardı.

"Ayrıca mümkün olduğunca çok festivale katılmaya uğraşıyoruz. Para ödemededen yapabileceğin en iyi reklam. Elimizde Sundance, Venüs, Toronto ve Edinburgh festivalleri var. Tokyo bize açık davetiye verdi, Cannes'den ise haber bekliyoruz. Sen de seyrettin mi?"

Dada cigaralığı sarmayı bitirmişti. Ron'dan çakmağını ödünç alarak cigaralığın ucunu yaktı.

"Bence harikaydı, çok güzel bir akşam yaşadım. Bununla birlikte kafamı kurcalayan bir şey var: Esas oğlan filmin sonunda nasıl oldu da hayatta kaldı?"

Enfiye kutusunu bir kez daha cebinden çıkarırken, "Çok zeki bir respit," dedi Ron. "Filmi kesip biçme turundan sonra, prodüktör, bir tür sosyal kehanetlerde bulunarak seçilmiş ve onların deneme seyircisi dedikleri bir gruba gösterim yapmaya karar verdi. Anlaşılan bu iz-

leyiciler filmin sonundan nefret etmişler, tahmin et niye, çünkü filmdeki herkes ölüyor. Prodüktör ağzından alevler püskürerek geldi ve bizi birkaç kere duvardan duvara çaldı ve gidip filmin sonunu tekrar çekmemizi söyledi. Ben de çok kızgın olmama karşın, kuyruğumu koparırcasına bacaklarımın arasına sıkıştırıp dediğini yaptım. Tamam bu kötü. Ama iyi bir de yanı var ki, galiba haklılar. Neden biliyor musun? Çünkü hiç kimse sinemaya bir gün hepimizin öleceğini öğrenmek için gitmiyor.” Tekrar enfiye kutusuna uzanarak birkaç çimdiklik daha çekti. “Esrar Mildred karakteri hakkında doğru söylüyor. İçime hiç sinmedi. Tabii- ki Mildred yine prodüktörün fikriydi. İçinde bir aşk hikâyesi olsun istediler. Senaryo yedi kere baştan yazılmıştı ve ben hâlâ bir kadın olmaması için direniyordum.”

Tam bu sırada, Mildred rolünü oynayan kadın yanlarından geçip bara yöneldi. Dada'ya gülümseyip Ron'a el salladı.

Ron el sallayarak karşılık verdi ve konuşmasına döndü, “Esrar haklıydı. Rick'in vahşi bir yeteneği var. Oyuncuları seçerken Esrar'ı aradım ve fikrini sordum. Hiç duraklamadan Rick'i önerdi. Fikrin değerinin farkında değildim. İtiraf etmeliyim ki, acımasızca onu, bütün paramızı onun şeyinin keyfine yatırmakla suçladım. O...” Ron Dada'nın kül rengine dönüşmüş yüzünü görünce durdu ve gözlerini kapatarak “ha s.ktir!” Enfiye kutusuna uzandı, tozu avcuna yığın yaptı ve tek çekişle burnundan içeri gönderdi. “Bildiğini sanıyordum,” dedi. “Esrar sana anlattı sanıyordum.”

Dada kadehine uzandı, elleri titrediği için Ron kadehi tutmasına yardım etti.

Dada kadehi kafasına dikti, alnındaki var olmayan terleri silerek, ayağa kalktı.

“Seninle tanışmak büyük zevkti,” dedi. “Nehushta geldiğinde ona gittiğimi söylersin.”

Küskün, mağarasına dönen bir münzevi gibi dış kapıya yöneldi, oradan da yalnız sokaklara attı kendini.

Daha dışarı çıkar çıkmaz, Nehushta'yı böyle bırakmaması gerektiğini anlamıştı. Geri dönmeyi düşündü, hatta dönüp birkaç adım bile attı ve sonra kapıdaki azmandutun ona açık seçik bir dille, güvenlik sebebiyle, dışarı çıkan hiç kimsenin bir daha içeri giremeyeceğini söylediğini hatırladı. Dada suratını ekşiterek, ben de mi, diye sordu. Kıbarlığı yalnızca dilinde olan ve parmaklarını çıtlatmamak için kendini zor tutan bodyguard, eğer böyle anlamak istiyorsanız, siz bilirsiniz, diyerek bitirdi konuşmayı.

Dada King's Cross metro istasyonuna doğru yürüdü. Kükreyen konfetilerden bir yağmur, tenine kör çiviler gibi çarpıyordu. İstasyona vardığında tir tir titriyordu, ayakkabılarının tabanı çivili telle birbirine tutturulmuş bir lapaya dönmüştü. Sallana sallana bir telefon kulübesine girdi. Kulübenin içine Kızgın Piplo imzalı bir yazı kazanmıştı. "Değişim kaçınılmazdır. Bu telefon kulübesi hariç."

Sinek'i aradı. Orada değildi, fakat telesekreterini açık bırakmıştı. Dada "Beni ara," dedi ve telefonu kapattı. Sonra aynı numarayı yeniden çevirdi ve ekledi: "Çok önemli!" Ahizeyi yerine koydu.

Sonradan, ne metroya binişini ne metrodan çıkışını, ne dairesine yürüyüşünü ne de, Samantha'nın üç yılbaşı öncesi (birbirlerinin kâbuslarına girmeye başladıkları için biten) ilişkilerinin sonunda hediye ettiği, dolabın üstündeki votka şişesine uzanışını hatırlayabildi. Votka, Samantha'nın bitmeyen aşkının bir ifadesinden öte, kendini öldürmesi dileğinin bir işaretiydi.

Ne Sinek, ne de Nehushta aradı.

Telefonu yanına alıp başında çalmasını bekledi. Cigaralıkları ucuca ekleyerek kuruyan boğazını votkayla ıslattı.

Ne Sinek ne de Nehushta aradı.

Üç gün sonra (Dada'ya sorarsanız ertesi sabah) hâlâ telefonun başındayken gözleri, telesekretere doğru uzanan kilimin düğümlerinin yumrularının oluşturduğu merkezkaç bir desene takıldı. Gözleriyle takip ettiği desenin sonunda telesekreterin dolu olduğunu gösteren ikaz lambasının yanıp söndüğünü gördü. Sürünerek telefonun yanına gidip dinleme düğmesine bastı. Sarhoş şaşkınlığı içinde, tele-sekreterin ağzına kadar Nehushta'nın bıraktığı mesajlarla dolu olduğunu gördü. Ses ayarı, biri aradığında insanın kulaklarını sağır etme seviyesine getirilmiş telefonun yanı başından bir saniye olsun ayrılmamış olmasına karşın çalan telefonları duymamıştı. Nehushta'dan toplam on iki mesaj vardı; hepsinde de onu aramasını, açıklayabileceğini söylüyordu. Sinek de, telefonuna yanıt olarak onu aramıştı.

Küveti sıcak suyla doldurdu. Yenilebilir bir şeyler bulmak için dairenin altını üstüne getirdi. Son doğum gününden kalan bir dilim kepekli Jamaika ekmeği buldu. Dişlerini ekmeğin gövdesine batırdığında ağzına, Paris'in bal renkli sıvalarının tadı geldi. Küvete girdi ve gücünü tekrar kazandığını hissetmeye başlarken, transa benzeyen derin bir uykuya daldı. Aradan bir gün ve iki mucize geçtikten sonra uyanı: Ne boğulmuş, ne de zatürree olmuştu.

Telesekreterdeki eski mesajları silmeyi unutmuştu; bu yüzden yeni bir mesaj yoktu. Üzerine temiz bir tişört geçirdi, saçlarına tarak gösterdi ve Sinek'i aramak için dışarı çıktı.

Gücünün son sınırına gelmiş olan bedeni, kapıda onu karşılayan vakitsiz çıkan güneşli bir günle kendine geldi. Güneş ruhunu okşadı, ısıttı ve birdenbire, orada öylece güneşin altında dururken, şimdi asıl yapması gereken şeyin, öfkeye kapılıp onu partide bir başına bıraktığı için Nehushta'ya gitmek, özür dilemek olduğunu kavradı. Nihayetinde Nehushta onu aldatmamıştı. Gerçeği tümüyle anlatmamak, ya-

ni Nehushta'nın yaptığı, yani yapmadığı, insanın gözünün içine baka baka yalan söylemekten veya doğruyu gizlemekten başka bir şeydi.

Dada evin önünde duruyor, mutluluk içinde kendi kendine bir gülüyor bir ağlıyordu: Tam bir aptal gibi davrandım, fazla tepki gösterdim. Nehushta'ya gideceğim ve ona, tam bir salak gibi, düşünce-sizce davrandım, lütfen beni bağışla, diyeceğim.

9

Güllerden, nergislerden ve kasımpatılarından bir demet yaptırıp Nehushta'ya götürmek için sokağın çiçekçisine uğramıştı ki, daha önce hiç konuşmadığı, ancak (şahsen değil, ama dairesinden gelen self-servis cinsel ilişkinin gürültüleri sayesinde) varlığından haberdar olduğu komşusu, nefes nefese (sanki yalnızca, artık tümüyle idareyi ele almış şişkin göbeğinin peşinden koşar gibi) ona doğru gelmiş ve Dada'nın eline siyah beyaz fotoğraflarla dolu bir zarf tutuşturarak, gizleyemediği bir sevinçle:

"Ben Haifa Kampana. Bunları görmek isteyebileceğini düşündüm."

10

İlk fotoğrafa baktığında dili tutulan Dada, yeniden batmaya başladı.

DİKİZCİ

Haifa Kampana âşık olduğu kadını göz hapsine almıştı.

Ne zaman doğduğunu ve nerede yetiştiğini bilmiyorum. Ne eğitimiyle ilgili bir bilgim, ne de Stockwell'de portekiz mahallesinde cafe işleten bir arkadaşımın bana aktardığı bir dedikodu haricinde iştigal ettiği işin doğasından haberim var. Muhibirime göre Haifa'nın atalarından biri, çok ucuz olmakla birlikte dünyanın bütün şehirlerindeki tüm evlerde kullanılan bir ev eşyası icat edip patentini almış. Ayrıca, başka icatlar da söz konusu olabilirmiş. Bu icat her ne ise, Haifa'nın ya annesine ya babasına, bu patentin oldukça yüklü bir tutara denk gelen yüzde birinin yansı miras kalmış. Anne ve babası ölünce, ailesinin tek çocuğu olan Haifa mirasçı olacakmış.

Haifa, birkaç yıl önce, bir zamanlar yaşadığı York'ta, bir tren istasyonunda bir kadınla karşılaştıktan sonra Brixton'a taşınmıştı. Londra'da oturan kadın, Scarborough'ta yaşayan bir arkadaşını ziyaretten dönüyordu ve York'ta aktarma için durmak zorunda kalmıştı. Bir taş atımlık mesafe ötede yaşayan Haifa, istasyona, bir sonraki hafta Brixton'a yapmayı planladığı yolculuk için tren tarifelerini öğrenmeye gelmişti. Kadını Scarborough treninden çıkarken görmüş ve görür görmez de âşık olmuştu. Disleksiyaşının, gazetelerin resmine bakmanın ötesine geçmesine izin vermemesine karşın bir gazete alıp okuyor numarası yapmıştı. Bankta oturan kadının yanına oturmuş ve kadının beklediği her neyse, onunla birlikte beklemeye başlamıştı. Londra treni geldiğinde kadını takip etmiş ve onun yanında boş bir koltuk bulabilmişti. Biletçi, Haifa'nın tavırlarından hoşlanmış ve ona bir ceza kesmemeye karar vermişti. Haifa'ya nereye gittiğini sorduğunda o gü-

lümsemiş ve pencereden dışarı bakarak “Bilmiyorum, yüreğimin götürdüğü yere,” diye yanıt vermişti. Biletçi, ona gülümsemiş ve son istasyona kadar bütün yönler için geçerli tek bir bilet kesmişti. Şapkasını hafifçe kaldırarak selam vermiş ve bir Yorkshire aksanıyla “İyi yolculuklar efendim,” diyerek (şans eseri sizin hikâye anlatıcınız olan bendeniz) öteki yolcuyu kontrole gitmişti. Ama bu başka bir hikâyenin konusu. Yazar, Haifa Kampana’yı gözleme şansına sahip olsaydı, bir çocuğun gövdesine monte edilmiş sumo güreşçilerine özgü şişmanlığıyla terzileri çileden çıkartacak bodur bir adam görürdü. Ama bu şansı olmadı. O sırada yazar, şehirler arası yüksek hız trenlerinde cama başını dayayıp hayal kuran aylık paso kullanıcıları tarafından görülebilen komşu bir gezegendeki, düşünceleri düşüncelerine karışan bir davulcunun vuruşlarını dinliyordu.

2

Kadın King’s Cross istasyonunda trenden inip öteki yolcularla birlikte yürüyen merdivenlere, Victoria peronuna yönelmişti. Londra’nın güneyine giden bir trene atladı. Haifa onu takip etti. Kadın, son durak olan Brixton’da trenden indiğinde o da peşinden seğırtti. Kadının sırt çantasını güçlükle taşıdığını görünce ona yaklaşp taşımasına yardım etmeyi teklif etmek istedi. Ama bu aniden gelen özgecılık krizi, korkaklık ve ihtiyatlık duyguları tarafından bastırıldı. İstasyondan çıkınca sola dönmüş, ama bundan önce (bir zamanlar boksör, hem de başarılı bir boksör olan ve bir keresinde dünya şampiyonu bir rakiple cesurca dövüşmüş, ama raundun sonunu bildiren zilin azizliğine uğramış biri olduğunu iddia eden) 02013 numaralı büfeden *Big Issue*’yi satın almayı ihmal etmemişti. Dergiye Biggie diyordu ve şu tekerlemeyle satıyordu:

"Bigi, bigi, bigi!

Kelebek gibi uçar, arı gibi sokar,

Gözlerin görür ellerin dokunamaz

Öyleyse dur ve satın al kendine bir bigi.

İstasyonun dışında yarım saat geçirmiş olan bir İtalyan sokak şarkıcısı, alçak gönüllü bir tavırla Brixton Ulusal Marşı dediği silah seslerinin, polis sirenlerinin taklidini yapıyor, baylar ve bayanların pamuk ellerinin sadakalarında bonkör davranmasını rica ediyordu. "Ben geçimimi böyle sağlıyorum," diye para istiyordu. "Ne bir çeteden ne de devletten para alıyorum. Tanrı sizi korusun." Haifa ona soğuk soğuk bakıp hızla yoluna devam etti. Kadın, Iceland'ın önünde birini selamlamak için kısa bir süre durdu. Haifa bu formalite selamlaşmadan kadının adının Susan olduğunu öğrendi.

Susan, Coldharbour'a doğru yönelip Atlantik Caddesi'nin köşesinden (doğası değil, semtin adı gereği) *Crooks*'dan bir taksiye bindi. Taksi durağının duvarında Müşteri İlişkileri Bölümü başlığını taşıyan bir afiş vardı: "Paranızı geri öder, mallarınızı geri verir, değnekçiye korur ve en yakın köprüden aşağı kendimizi atarsak, şikâyet ettiğiniz sorun çözülmüş olur mu? Alışkanlığınıza hayret eder, yine aramanızı bekleriz!" Haifa'nın şansı yaver gitti. Atlayıp, şoföre öndeki arabayı takip et, diyebileceği bir taksi bulabildi. "Karımın etrafta..." diye açıkladı taksi şoförüne, "kendini rezil ettiğine inanmam için sebeplerim var." Anlaşıldı ki, Susan'ın gittiği yer yalnızca beş dakikalık bir mesafe ötedeydi. Bir tren istasyonundan bir seslenmelik mesafede oturuyordu. Trenler hemen önünüzden geçiyordu, isterseniz yolculara dokunabilirdiniz. Haifa, yüklü bir bahşişle birlikte taksicinin parasını ödedi. Susan'nın çantasından anahtarlarını çıkarmasını ve daha yakın bir zaman da oturulacak bir daire haline getirilen Viktorya döneminden kalma evin merdivenlerinde gözden kayboluşunu seyretti. Akı başka düşüncelerle kaybolana ve kadın düşüncelerinin ardındaki boşlukta

gözden yitip gidene dek, içinden, kadının attığını hayal ettiği adımları saydı. Kadını bir daha ancak ertesi sabah, yanında kendisinden yaklaşık beş yaş daha genç bir adamla (kadın otuz beş dolaylarındaydı) dışarı çıktığında görebildi. Bir ayaz soğuğunun yaşandığı kışın ortasında, bütün gece evin önünde dikilip bekleyen Haifa, adamın eve gece yarısı kendi anahtarlarıyla girdiğini görmüştü. Onları formalite gereği birbirlerini yanaklarından öperken izledi. Adam arabasına bindi ve gitti. Susan kapının hemen gerisindeki bir bisikletin kilidini çözüp dışarı çıkardı ve sürmeye başladı.

3

Haifa onu izlemeye kalkmadı. Kent merkezine yürüyerek gidip yatak ve kahvaltı bulabileceği bir yer aradı. Bir oda ve ardından bir araba kiralayıp, bir fotoğraf makinesi bulmak için mağazaları dolaşmaya başladı. Bir bisiklet dükkânının önünde durdu ve sapasağlam görünen iki tekerlekli bir şeytan aldı. Bisiklet arabasının bagajına güçbela sığıyordu. Oteline dönüp kısa bir şekerleme yaptı ve Susan'ın sokağındaki gözetleme noktasına döndü.

Gözlerini kadının evinin kapısından ayırmadan bütün geceyi arabanın içinde geçirdi. Kadın ertesi sabah kapıdan çıktığında, Haifa elinde dakikada düzinelerce fotoğraf çeken bir fotoğraf makinesiyle hazır bekliyordu. Kadının erkek arkadaşı arabasına atlayıp gitti. Kadın yine bisikletini çıkardı. Haifa bagajdan çıkardığı bisikletiyle kadını takip etti.

Bu sayede Haifa, Susan hakkında, ona gidip sormadan bir insanın öğrenebileceği her şeyi öğrendi. Nerede çalıştığını, boş vakitlerini nasıl geçirdiğini öğrendi. Bir dışçı muayenehanesinde sekreterlik yapıyordu. Haftada üç kez erkek arkadaşıyla birlikte semtte bir bara gidiyor, dart ya da bardo oynuyor ve ara sıra da bir bardak bira içiyordu. Her akşam birlikte sinemaya gittiği iki kız arkadaşı vardı. Hollywood filmlerini seviyor, Mel Gibson'un inanılmaz yakışıklı -karşısında oyna-

yan kadınların birer ucube olduğunu düşünüyordu.

Haifa, kadının en gizli sırlarını öğrendi. Onu kendi doktoruna kadar gidip bir reçete alırken ve bir eczanede bu reçeteyi başka haplarla değiştirirken gördü. Kadın, ayrıca bir buçuk litre Evian Doğal Maden Suyu sodası aldı.

Bu olaydan sonra Haifa mastürbasyona başladı:

Kaldığı pansiyonda yatağına uzanıyor, ama bir türlü uyuyamıyordu. Sağa döndü, sola döndü olmadı. Pencerenin kenarına gidip dışarı, sokağa baktı. Bakılmaya değer hiçbir şey yoktu. Televizyonu açıp sanki kafası yeterince meşgul değilmiş gibi, ekrandan bir yatağın nasıl yapılacağını izledi. Kalkıp nefesi kesilene ve ter içinde kalana dek devam çekti. Banyonun bir parçasına kurduğu karanlık odada kendi kendine banyosunu yapıp tab ettiği fotoğraflarla dolu bir kutuyu çıkardı. Yüzlerce fotoğraf vardı. Onları yatağın üzerine, yere serdi ve kalanları duvara dayadı. Binlerce suretiyle dolu zihninde yavaş yavaş Susan'ı soymaya başladı.

4

Eli kadının sırtına kayarak sutyenini çözdü, dilinin ucunu sıyıran bir mesafede duran dik ve canlı göğüslerini ortaya çıkarmak için sutyenin kopçasını tek bir el hareketiyle çözüp omuzlardan çıkarıp attı. Erkekliği, çömelmiş bir adamın ayağa kalkması gibi dikildi. Ve şimdi ayakta dururken, erkekliği donunu ve pantolonunu zorlarken, titreyen elleri fermuarına uzanıp onu açmadan, karnının alt kısmında büyük bir patlama yaşadı ve böğürerek, yatağa, yatağın üzerine kumdan bir deniz gibi saçılmış fotoğrafların üstüne birdenbire onu tutan eli yitirmiş bir balta gibi düştü. Yatakta, devasa tombul gövdesiyle kıyıya vurmuş büyük bir balık gibi çırpınarak öylece kaldı.

Bir dakika sonra, ev sahibesi Bayan Henzley endişeyle kapısını çaldı. Çığlığını işitmiş ve gözünün önüne kan, ambulans görüntülerinin ve polislerin kaza ölümlerindeki titizliğinin gelmesini engelleyememişti.

Haifa kapıyı açmadan içerden, ona iyi olduğunu söylemişti. Kadın iki gün sonra, Haifa evde yokken içeri gizlice girmiş ve bir sürü fotoğrafla karşılaşmıştı. Haifa ertesi sabah eve geldiğinde ev sahibesi selamını uzaklara bakarak yanıtlamıştı. Kadın onunla gözgöze gelmemeye çalışıyordu.

5

Beş ay sonra Susan'ın yanındaki daire boşaldı. Haifa hemen ertesi gün buraya taşındı. Bu olayı, kendine bir slayt projektörü ve yeni bir gardirop alarak kutlamıştı.

Haifa'nın bildiği kadarıyla Susan, onun varlığından hiçbir şekilde haberdar değildi. Onu görmüştü; kesinlikle, bir keresinde Marks and Spencer'da mağazanın kapısını onun için açık tutmuştu. Susan ona teşekkür etmiş ve Haifa neredeyse hemen oracıkta boşalmıştı. Oh, ne tatlı kancık! Ama Susan ne onu tanıdığına, ne de alarm haline geçtiğine dair en ufak bir belirti göstermemişti.

Erkek arkadaşı tümüyle başka bir sorundu. Defalarca eczaneden alınan haplar olayından beri Haifa'nın içinde, adama karşı bir kızgınlık, bir öfke gelişmeye başlamıştı. Sokakta birkaç kez yanından geçtiği bu domuzun, geriye dönüp ardından merakla baktığına yemin edebilirdi.

Haifa ondan kurtulmaya karar verdi. Bunu yapabilmek için Susan'a bir haftalık izin verecek ve onun yerine erkek arkadaşının peşine takılacaktı. Adamın her hareketini, her adımını izledi. Hafta sonunda ne yapması gerektiğini biliyordu. Streatham'daki genelevlerden birine gitti ve kadınlardan biriyle Jim'e, her zaman Susan'la birlikte takıldığından farklı bir barda kancayı takması için pazarlığa girişti. Kancacıyı ucuza kapatmıştı. Ama Jim'in tezgâha gelmesi ve yüzüne karşı, Bu akşam canım biriyle yatmak istiyor, şanslı günündesin, diyen kadınla onun çıkması üçüncü kancacıya nasip olmuştu. Bu, Haifa'ya yüzlerce sterline mal oldu. Haifa Fotoğrafları Prodüksiyon'un

merkez şubesi, bu işi için kiralamış oldukları dairenin gardiobundaydı. Ardından Susan'a APS ile fotoğrafları göndermiş, iki gün sonra Jim ve arabası, inşallah sonsuza kadar gözden kaybolmuştu.

Haifa *shadenfreude*'sini kendine bir çift güçlü zoom alarak kutlamıştı. Ve bir çift ayakkabı.

Tekrar eski rutinine döndü. Eğer kendi sokağını kesen öteki sokağa gider ve kimseye görünmeden etrafı dikizleyebileceği bir çitin yanındaki noktadan dikizine devam ederse, Susan'ın yatak odasına denk gelen arka penceresini görebileceğini keşfetti. Oraya her akşam gitmeye başladı ve şanslı bir gecede, aldığı yeni zooma şükürler olsun, Susan'ın görüntüsüyle kendine saatler süren bir şölen çekti.

Haifa cennetin yedinci katındaydı. Düşük kalorili yiyecekler yemeye, yağı alınmış süt içmeye başladı. Kendine bir korse aldı. Göbeği öfkelenip gürlledi. Yine de mutlu bir adamdı. Ulusal Çin Sirki'ne biri kendisi, öteki Susan için iki bilet aldı. Görünmez bir göktaşı gördü (bir yanılısamaydı). Sekiz yüz sterlin çeken bir adam gördü. Göz açıp kapamadan daha kısa bir dev gördü. Eve dönerken yağmur altında şarkı söyledi. Eve gittiğinde aynanın karşısında ısıklık çaldı. Bir tren geçti. Ayna çatladı ve gülümsemesi ikiye bölündü. Brixton'daki uyuşturucu problemini tartışmak ve birkaç tavsiyede bulunmak üzere Grandville Arcade yakınlarında bir polisi durdurdu. Polis dimdik Haifa'nın gözlerinin içine baktı ve teşekkür bile etmeden yoluna devam etti. Battersea Köpek Evi'nde bir belgesel izledi ve eve köpek almaya karar verdi. Köpek evi terk etti.

Hayatında hiç bu kadar mutlu olmamıştı.

6

Bir akşam, duvarın arkasındaki her zamanki yerine gelip objektifini Susan'ın penceresine odaklayıp ışıkların yanmasını bekledi. Ertesi gün şafak vakti gözlerini ovuşturarak uyandığında ışıklar hâlâ yanmamıştı. Ne olduğunu hemen anladı. Susan dün gece eve gelmemişti.

Kadının geceyi arkadaşlarından birinde geçirmiş olması gerektiğine karar verdi.

Ancak aradan bir hafta geçtiği halde Susan ortalarda görünmeyince kaygılanmaya başladı. Ertesi sabah ilk iş olarak dişlerinin her zamanki kontrolünü yaptırmak için bir randevu almak bahanesiyle onun çalıştığı yere gitti. Daha eşikten adımını attığında, Susan'ın orda olmadığını anlamıştı. Doğruydu. Sekreterin masasında duran başka bir kadın, bir hafta önce Susan'ın yerine işe alındığını söyledi. Susan'ın nereye gittiğini bilmiyordu, ama kendisine önceden burada çalışan bayanın erkek arkadaşından ayrıldığı için girdiği ağır bir depresyon nedeniyle istifasını bile bildirmeden aniden işi bıraktığı anlatılmıştı. "Geri gelecek mi?" diye sordu Haifa umutla. Yeni sekreter soruyu, Eğer muayenehaneyi genişletme ve iki sekreter çalıştırma gibi bir plan yoksa, bildiğim kadarıyla geri dönmeyecek, diye yanıtladı.

Haifa eve gitti ve hüznünü çikolatalara ve dondurmalara gömdü. Üç gün sonra, ev sahibine altı aylık kirayı peşinen ödeyen bir çek verdikten sonra valizini toplayıp, York'a giden ilk trene atladı.

Üç ayın her gününü ve birçok gecesini onu tekrar görürüm umuyla, kadını ilk gördüğü yer olan York istasyonunda oyalanarak geçirdi.

Altı ayını trenlerde, onu arama uğrunda, İskoçya ve Galler'e kadar ülkede bir aşağı bir yukarı seyahat etmekle geçirdi. İrlanda'ya gitti. Bir yerlerde mutlaka onunla karşılaşırım umuyla Roma'ya, Paris'e İbiza'ya, Tenerife'ye Caribbean adalarındaki birçok tatil köyüne uçtu.

Kız kardeşi olduğunu söyleyerek insanlara Susan'ın fotoğrafını gösterdi. Hiç kimse görmemişti. Nihayet Barcelona'da, -iki sokak arasında sıradan bir trafik adası olan Las Ramblas'ta, çiçekçi tezgâhlarının, hokkabazların, kuşcuların, bozuk para koleksiyoncularının, posta pulu tezgâhlarının ve *Le Monde*, *Guardian* ve *New Yorker* gazetelerinin, en son alışveriş ve düzüşme romanlarının, ayrıca *Playboy* ve *Asyalı Bebekler* dergilerinin satıldığı büfeler arasındaki kalabalığın

içinde onu gördü. Vakit kaybetmeden kadının peşinden onun girdiği bara seğırtti ve içerde onun Sasha adıyla ağırlan bir İngiliz turist olduğunu öğrendi. Bilemiyordu, belki de Sabina'ydı.

Yıkılmış, ama hâlâ umutlarını yitirmemiş olarak Londra'ya geri dönmeye ve onu orada beklemeye karar verdi. Ne kadar süreceğı önemli değildi. Aynı evde kalabilir, aynı sokakta yaşayabilir, kadının sık sık ziyaret ettiğı aynı barlara ve sinemalara gidebilirdi. Bir gün nasıl olsa karşılaşacaklardı.

Evi, Susan'a adanmış kutsal bir tapınak haline gelmişti. Odasını duvardan duvara onun binlerce fotoğrafıyla kaplamıştı. Heykeltıraşın birine onun bir büstünü ısmarlamıştı ve bankaların kapalı olduğu bir resmi tatil gününü ona adayarak her yıl bir kere bu büstün önünde secdeye kapanıyordu. Oturma odasında bir zamanlar televizyonun olduğu yere şimdi büyük bir ekran koymuş, her akşam onun slaytlarını izliyordu.

Her gün akşam yemeğinde iki kişilik bir masa hazırlıyor, mumlar yakıyor ve onunla gününün nasıl geçtiğine dair sohbetler ediyordu. Arkada en sevdiği müzisyen olan Barry Manilow'un bir aşk şarkısı alıyor, alıyor, alıyor, alıyor, alıyor, çalıyordu.

Brixton istasyonunun dünyaca ünlü şairi Mr Bill'den, Susan için bir şiir ısmarlamıştı. Mr Bill bir hafta boyunca derin derin düşünmüş ve ardından kalp biçiminde yüksek kalite bir parşömen kâğıdının üstüne görebileceğiniz en güzel el yazısıyla elli defa "Seni Seviyorum Susan" yazmıştı. Şiiri Haifa'ya iadeli taahhütlü posta ile göndermişti. Haifa şiiri öylesine sevmişti ki, Sevgililer Günü'nde ulusal bir gazete-de yayınlamıştı.

Vasiyetinden bütün mirasını Susan'a bıraktı.

Onun bin bir halini gösteren fotoğrafların önünde mastürbasyon yapmayı bir gün olsun aksatmadı.

Mezzaine'ye düzenli olarak gidip fiyatlardan şikâyet etti. Bunu Susan için yapıyordu, çünkü bir kere onun da aynı şeyi yaptığını görmüştü.

Üç yıl boyunca, hiç sıkılmadan, hiç umudunu yitirmeden günlerini böyle geçirdi.

Sonra bir gün kahve almak ve bu sayede kahveden yakınmak için Mezzanine'a gitmeye karar verdi. Öyle de yaptı.

Ama tüm yaptığı bundan ibaret değildi. Aklını, adı Anna (gerçek adı Siobhan) olan bir kâsiyer kızda bıraktı.

Haifa o gece eve döndüğünde fotoğraf makinelerini gömülü oldukları yerlerden çıkarıp tozlarını aldı. Bir hafta sonra duvardan Susan'ın fotoğraflarını söküp çöpe attı.

Sonraki yedi gün boyunca çektiği filmleri banyo etti ve onları basılı hale getirdiğinde, evinin duvarının her santimetre karesini gülen, kaşlarını çatan, yanında geçen Siobhan'ın fotoğrafları süslüyordu.

Kendine yeni bir takım elbise aldı.

8

Siobhan'ı objektifiyle, fotoğraf makinesinin göz kırpmalarıyla izledi. Siobhan'ı (aksilik bu ya, Westminster Abbey'e gidip onun şerefine kadeh kaldırdığı günden güç gün sonra tekrar Brixton'da ortaya çıkan) Susan'ı izlediği biçimde takip etti. Haifa sitemle Tanrıdan Susan'ın ortadan kaybolmasını diledi. Haifa her zaman Tanrıya sitem ediyordu ve -böylesi zamanlarda- Tanrı dedikodulara kulak kesiliyordu. Tanrı pişman oldu ve Haifa'nın dileğini yarı yarıya gerçekleştirdi: Susan'ın ruhunu tuzdan bir sütuna dönüştürdü. Bedeni iki hafta sonra Embankment'a yürürken görüldü.

Haifa, Siobhan'ı Herne Hill'deki yatağına kadar takip etti. Bir keresinde Siobhan hafta sonu aile ziyareti için çıktığı yolculukta otobüste onunla beraber Glasgow'a gitti.

Aşk, yitiriş ve ikisinin verdiği tada dair hikâyemizi ilgilendiren ge-

ce, Siobhan'nın tatil günüydü ve bu günü Haifa'nın hayallerini alt üst ederek, yeni tanıştığı bir adamla evde geçirdi.

Haifa bütün günü Siobhan'ın sokağının başındaki istasyonda geçirdi.

Kadın nihayet gece yarısına doğru göründü. Yanında, geçerken, Haifa'nın karması kılığına girmiş art niyetli bir cinin salıverdiği küçük bir ayıya benzeyen Haifa'ya bakan adam da vardı.

Siobhan ve puştu giyinip kuşanmışlar ve muhtemelen bir diskoya gideceklerdi. Semtin merkezine doğru yöneldiler ve Haifa onları izlemeye başladı. Brixton'da metroya bindiklerinde Haifa yandaki vagona binerek aradaki kapıdan onları göz hapsinde tutmaya devam etti.

King's Cross'da indiler. İstasyondan çıktıklarında bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Siobhan ve arkadaşı yağmura aldırıyor gibiydi. Haifa telefon kulübelerinin yanından geçerken umutsuzca Sinek'e ulaşmaya çalışan Dada'yı gördü. Haifa'yı ancak birkaç komşusunun görmüşlüğü varken (evde çok az bulunuyor ve evdeyken geceleri dışında pek dışarı çıkmıyordu), Haifa komşuları hakkında öğrenilebilecek her şeyi biliyordu. Onlar hakkında bilgi toplamıştı, çünkü bu sayede dikizi sırasında onlara karşı ne gibi önlemler alabileceğini biliyordu. Bu yüzden Dada'yı telefon kulübesinde gördüğünde tanıdı.

Siobhan ve arkadaşı şimdi ana yolu geçiyorlardı. Haifa aceleyle peşlerinden koştu Anlaşıldı ki, Grays Inn Road sokağındaki evde düzenlenen partiye gidiyorlardı. Evden fazla uzaklaşmadan, ara sıra evden kulağına çalınan müziği dinleyerek, sokakta volta attı.

Hayalinde yukarıdaki partiye katıldı. Şimdi Siobhan'la sarmaş dolaş olan o sivilceli suratlı salyangoz değil, kendisiydi. Ve gerçekten eğleniyordu. Onunla piste çıktığında Siobhan, dansının yaratıcılığıyla, Haifa'nın zihninin izlediğini çoktan unutup geçmişinin gerçek bir parçasıymış gibi hatırlamayı tercih ettiği bir filmdeki dansözleri anımsatan, bedeninin erotik kıvraklığıyla Haifa'yı çok etkilemişti. Hemen orada, bu yıl içinde dans dersleri almaya karar verdi.

Saat dörde doğru Siobhan ile arkadaşı başka insanlarla birlikte dışarı çıktı. Haifa bir oh çekti. Çünkü soğuktan dişleri takırdamaya başlamıştı. Ayrıca parti de giderek sıkıcılaşmıştı. Despotluk derecesinde sigara karşıtıydı ve ne elinde kadehle dolaşan tiplerin varlığından, ne de yanında birinin sigara içmesinden hoşlanıyordu.

Onları takibe hazırlandı.

Ama ana yola çıkıp bir sabah otobüsüne atlamak yerine, bir araba durdurmuşlar ve Haifa'yı geride boynu bükük bırakıp gitmişlerdi.

Haifa yalnız ve mahzun bir halde istasyona doğru yürüdü. Metro kapanalı çok olmuştu, ama orada bir taksi bulabileceğine şüphesi yoktu. İstasyonun dışında birkaç dakikalık bir bekleyişten sonra, bir taksi durdurdu.

Taksiye birkaç adım kalmışken, önünde bir araba durdu ve arabadan, içlerinden birini hemen tanıdığı iki kadın çıktı. Nehushta'yı birçok kez Dada ile birlikte görmüştü ve Dada'nın kine komşu olan dairelerinden duyduğu aşk çılgınlıklarından onların birlikte olduğunu biliyordu.

Öteki kadını ilk defa görüyordu.

Bu iki kadınla ilgili bir şeyler ve akşamın erken saatlerinde gördüğü Dada'nın hali içinde kirli bir merak duygusu uyandırdı. Şoföre birkaç kuruş vererek gitmesini söyledi. Yakınlardaki bir otobüs durağına giderek oradan kadınları izlemeye başladı.

Araba, Nehushta'nın inmek için ısrar etmesiyle durmuş görünüyordu. Öteki kadın, pek başarılı olamasa da, Nehushta'ın tekrar arabaya binmesi için ısrar ediyordu.

Arabada iki kişi daha vardı: arabayı süren bir kadın ve onun yanında bir erkek. Şaşırmış görünüyorlardı.

Nehushta ile birlikte olan kadın, arabayı süren kadının yanına giderek ona bir şeyler söyledi.

Sürücü, yanındaki adama 'Gerçekten onları burada bırakmalı mı-

yz?" diye sorar gibi bakarak "Emin misin?" diye sordu. Adamın yüzü buna "Evet, sanırım onları yalnız bıraksak iyi olur," diyerek yanıtlar gibiydi. Aralarında her ne konuşulduysa, adam pencereden başını uzatarak, "Hadi yahu! King's Cross'tayız ve sabahın dördü," diye bağırdı.

Öteki kadın, "Siz yolunuza devam edin. Biz iyiyiz," dedi.

Yüzünden kaygılı olduğu anlaşılan sürücü kadın, "Emin misin Rick?" diye sordu.

Rick "Evet," diyerek sürücüyü iki yanağından öptü. "Biz iyiyiz, güven bana. Uçağım saat onda, seni New York'tan telefonla ararım, olmadı e-mail atarım."

"Biliyorum, artık duymaktan gına geldi, ama film de bir harikaydın," dedi adam.

Kadın güldü, birbirlerini öptüler ve araba yoluna devam etti.

Kadın Nehushta'nın yanına gitti.

"Dinle Esrar," dedi. "Bir taksiye atlayıp benim eve gideceğiz ve konuşacağız, tamam mı?"

Nehushta hiçbir şey söylemedi.

"Tamam mı canım?"

Ağlamaklı ve kızgın görünen Nehushta hiçbir şey söylemedi.

Yanlarında bir taksi durdu ve Rick pek kararlı olmayan bir tavırla Nehushta'yı kolundan arabaya doğru çekti. Haifa'nın o gece taksiden yana şansı pek kötü gitmiyordu. Gelen başka bir taksiye atladı. Otoriter bir ses tonuyla "Öndeki arabayı izle!" diye emretti çabucak ve pasosunu sanki polis kimliğiymiş gibi hızla şoföre gösterdi. Belki adam kötü günündedir ve kolay ikna olmaz diye, "Sivil polis," diye ekledi.

10

Önce Euston Yolu'na, ardından Marylebone Yüksek Caddesi'ne girip Edgware Yolu'na saptılar ve oradan birbiri ardına karmaşık sokaklardan geçerek Batı Londra'nın sakin, geniş bir caddesinde durdular. Arabadan önce Rick, sonra Nehushta çıktı. Rick taksinin parasını

ödedi ve birlikte Elizabeth tarzı, sarmaşıklarla kaplı beyaz bir evin bahçe kapısına yöneldiler.

Haifa, şoföre on sterlinlik bir banknot uzatıp taksiden çıkarken, iki kadının kapının önünde durduğunu, Rick'in tahminen anahtarları çıkarmak için çantasını karıştırdığını gördü. Nehushta sağa sola dönüp sokağa baktı.

Haifa dümdüz yoluna devam edip bir dakika sonra eğilerek gizlendi. Rick'in evinden alçak bir duvarla ve yüksek çalılarla ayrılmış yan evin bahçe kapısından içeri girdi. Köpek var mı diye etrafı dinledi ve olmadığına kanaat getirince, duvar dibinden hareket ederek, çalıların arasından dikizledi.

İlk önce, içlerinden birinin içeri girdiğini ve ötekinin, anlayamadığı bir nedenden dolayı dışarıda kaldığını sandı. Sonra birdenbire her iki kadının da hâlâ evin dışında olduğunu fark etti. Tek bir kişi gördüğünü sanmasının nedeni, kadınların tutkulu bir öpüşmeyle tek vücut olmalarıydı. Nefesini tutup seyretti.

Birkaç dakika sonra, onu yeniden sokağa götüren bir yol bulup, oradan Rick'in evine, evin her tarafı sarmaşıklarla kaplı arka bahçesine girdi. Bina altı katlıydı ve Haifa'nın sağında kalan Rick'in evi zemin kattaydı. Önce koridorun, ardından mutfağın, sonra oturma odasının ve en son yatak odasının ışıkları yandı. Haifa keyiften uçacak gibiydi. Belki yatak odası dışında, evin her odasını görebiliyordu. Perdeler ya yanya kadar çekilmiş ya da tümüyle açıktı.

Haifa kadınları seyretti. Şimdi mutfaktaydılar ve birbirlerine bağıyorlardı. Nehushta kızgın kızgın Rick'e bağırıp bir tokat attı. Anlaşılan dışarıdaki öpüşme, yalnızca kısa süren bir barış öpüşmesiydi; yoksa iki ülke arasındaki imzalanan bir pakt değil. Rick'in hazırlıyor olduğu Bloody Mary, elinden kayıp yere çalındı. Nehushta öfkeyle mutfaktan çıkıp oturma odasına gitti. Çok geçmeden Rick çığlıklar atarak, küfürler yağdırarak ardından gitti. Göz yaşları, suçlamalar, o hep bildik, sevgiyi ve kızgınlığı eşit derecede içeren sımsıkı kucaklaşmada

sona erme, kurtuluş diye sarıldığımız, kolay alev alır bir sekse, bittiğinde iki kadını birbirinin kollarında derin bir uykuya, Haifa Kampa-na'yı soğuktan değil, şoktan ve aşırı soluk alıp vermekten tir tir titretmeye götüren, birbirine geçen gölge ve ışık oyununun bej renkli bir öpüşmeye dönüştü.

11

Haifa nefesini tuttu ve deklanşöre bastı.

VEBA

Dada evin kapısının önünde durmuş, yavaşça, Haifa Kampana'nın eline verdiği fotoğrafları istila ediyordu. Yanında derin derin nefes alan Haifa Kampana ile orada, bir dakikadan daha az bir süre durmuştu. Kuruyan gırtlğından çıkan ve kendine bile yabancı gelen bir sesle Haifa'nın bu fotoğrafları nasıl ele geçirdiğini sorduğunda, onun aceleyle gevelediğı açıklamanın tek kelimesini bile duymamıştı. Haifa serbest çalışan bir foto muhabiri olduğunu, Nehushta ve aşığına rastladığında, yan evde verilen bir seks partisini görüntüleme görevinde olduğunu söyledi. Fotoğrafları ona vermeye karar vermişti, dedi, çünkü bunlar hiçbir şekilde kendi işine yaramazdı, dedi. Onları yok etmeyi aklından geçirmişti (gerçekten böyle düşünmüştü), dedi, ama vicdanını dinlemeye ve komşuluk hatırından dolayı, dedi, Dada'nın kapısını çalıp negatifleriyle birlikte bütün fotoğrafları ona vermeye karar vermişti, dedi.

Aslında Haifa o sabah, içinde, önündeki günle ilgili bir sıkıntıyla uyanmıştı. Çünkü bir gün önce doktoruyla randevusuna kadar takip ettiğı sevgili Siobhan'ın hamile olduğunu öğrendiğine, Siobhan'ın bu haberi iğrenç erkek arkadaşıyla birlikte kutlamasına tanık olmuştu. Haifa'nın öfkesine dizgin yoktu. Kendisini karısı tarafından aldatılmış bir adam gibi hissettiğinden, öyle derinden aşağılanmıştı ki, kötü haberin ardından eve gitmiş ve utançla yüzünü kapamıştı. Bunun için bir yastık kullanmıştı. Kalbindeki ağırlık, ancak, birkaç saat önce Batı Londra'da çektiğı fotoğrafları hatırlayınca hafiflemişti. Yüreğindeki ağırlık kalkmış, elindeki insanlara mutsuzluk yayma fırsatını düşündükçe, küçük karanlık odanın içinde dans eden ayaklarını güç bela

zapt etmişti. Mutsuzluk yolunda tek başına yürümek istemiyordu. Negatifleri banyo edip fotoğrafları bastığında ve onları Dada'nın posta kutusuna atınca, Dada onları gördüğünde ve inşallah Nehushta'yı öldürmek (veya en azından ona ölümcül şekilde zarar vermek) için yola koyulduğunda, kimse tarafından tanınmamanın rahatlığıyla ıslık çalarak elleri cebinde ortalıkta dolaşabilir ve yan evde kendisinden daha mutsuz bir adamın yaşadığını bilmenin keyfini çatabilirdi. Ama evdeki hesap çarşıya uymadı. Dairesinden çıkıp yan daireye yönelmişti, fakat kendini planının heyecanına öyle kaptırmıştı ki, başını kaldırıp etrafa bakmak aklına gelmemişti; başını kaldırdığında, komşusu burnunun dibinde bitivermişti. Aslında Haifa başarılı ve ikna edici bir yalancı olarak kendiyle gurur duyardı. Ama kendi gerçeklerini hazırlamak ve içten görünme provaları için zamana gereksinim duyardı. Ayaküstü yalan söylemek ona göre bir iş değildi. İşte o sabah başını kaldırıp kendini Dada'nın kapısının önünde dururken ve nefesini Dada'nın yüzüne üflerken içinde bulunduğu durum buydu. Elleri kendi idaresiyle fırlayıp fotoğrafları Dada'nın eline sıkıştırdı ve ağzı, iradesinin dışında, "Ben Haifa Kampana. Bunları görmek isteyebileceğini düşündüm," dedi.

Korku dolu yüreğinin, uzun saniyeler boyunca dinmeyen çarpıntısını dinledi. Ya, diye düşünüyordu, adam öfkesini benden çıkarırsa? Daha da kötüsü, ya polis çağırmaya karar verirse?

Dışarıdan fark edilmeyen bir iç titremeyle orada dikilip Dada'nın bir şeyler söylemesini bekledi.

Dada pantolon cebine uzanıp başparmağı ve serçeparmağı arasında yarısı içilmiş bir sigaralık çıkardı. Sigarayı yaktı, bir süre düşünceli düşünceli tüttürdü ve ardından fotoğrafları Haifa'ya geri verdi.

"İster sakla, ister yok et, ne yapmak istiyorsanız öyle yapın bayım. Beni ilgilendirmiyor."

Yarım cigaralığın sonunu vurup ayağının altında öldürdü ve Sinek'i aramak için Brixton'a doğru yola koyuldu.

Bugünün gezgin vaizleri rüzgârda uçuşan uzun entariler giyinmiş ve ilan tahtalarında yazılana göre İsrail'in On İki Kabilesi'nden olan ve bir Derbyshire'in Afro-Amerikan aksanıyla konuşan iki siyahtı.

"Tanrı hiçbir Hıristiyan grubunu toplamadı," dedi Vaiz. "Hiçbir kilise istemedi. Nihayetinde kilise* sözcüğünün Yunanca "Glatia", insanların toplanması anlamına gelen sözcükten geldiğini unutmayalım. Biz, En Yükseklerde Toplanan insanlarız." Yardımcısına döndü. "Oku!"

Yardımcı, okunmaktan sayfaları kabarmış İncil'i okumaya başladı.

"Azizlerim, etrafımda toplanın. Benimle anlaşma yapmak için dünya malından vazgeçmişler, toplanın."

Vaiz tekrarladi: "Dünya malından vazgeçmişler." "Musa ve İsrail Kavmi. Bunlar En Yükseklerin azizleridir. Bana, Mezmurlar 1, 48 ve 14'ü aç.

"... İncil'in azizleri sizin Zenci dediğiniz insanlardır. Siz, Batı Hint Adalıları, Haitililer, Dominikliler, Porto Rikolular, Kuzey Amerikan Yerlileri. İncil'in azizleri bu insanlardır. Bu insanlar İsrail kavmidir. Yahudiler bu insanlardır. TAMAM MI? Sizin siyah diye hitap ettiğiniz kendiniz, "Hayır ben Yahudi değilim," diyor.

"Bunu söyleyen yalnızca ben ve benim büyük ağzım değil. Arkeoloji ve tarih de böyle söylüyor. Ben İncil gerçeğinden hareket ediyorum. Oku!"

"Mezmurlar 1, 48 ve 14, 'O da insanlara yüceltti.'"

"İşte mahşer günü yüceltilecek olan insanlar bunlardır. İsrail Kavmi, Tanrının evlatları. Sizin Zenci dediğiniz insanlar. Yeryüzünün yüceltilecek insanları bizleriz. Ve bütün uluslar, asıl İsraillilerin biz olduğumuzu anlayacak. Bütün uluslar mahşer gününde Tanrının seçtiği insanların biz olduğunu öğrenecek. Oku!"

"Tanrının bütün azizlerinin duaları. İsrail'in Çocukları dahi."

"Tanrının azizleri kimlermiş?"

“İsrail'in çocukları.”

“Tanrı beyaz adam mı diyor?”

“İsrail'in çocukları.”

“Çinli mi diyor?”

“İsrail'in çocukları.”

“Arap mı diyor?”

“İsrail'in çocukları.”

“İşte Tanrı'nın azizleri -İsrail'in çocukları. Sizin zenci dediğiniz, Batı Hint Adalı insanlar, Dominikliler, Porto Rikolular- işte azizler bunlar. TAMAM MI? İsrail'in çocukları. Bana Romalılar, üçüncü bölüm, ilk ayeti oku. Bütün dünya, İsraililerin yüzü suyu hürmetine vardır. Ve İsraililer dünyada doğruluğu ve şeriatı hakim kılmak, İncil'in emirlerini yerine getirmek için geri geliyor. TAMAM MI? Şimdi karşınızdayız. Vaaz kürsüsündeyiz. Toplanma kürsüsündeyiz. Ama yakında öldüren kürsü olacak. TAMAM MI? İsa Azrail ile birlikte gelecek. Mahşerin Savaşçılarıyla. Evrenin En Büyük Savaşçılarıyla. Meleklerle. İsa yeryüzünde eşi benzeri görülmemiş bir yasa, düzen ve dirlikle gelecek. Tanrı alametler göstereceğini söyledi. Amerika'daki sel felaketlerine bakın. Dünyayı kaplayan terör olaylarına, atılan bombalara, bakın. Ama sizin hayatınızda bir sorun yok. Neden, çünkü bunlar henüz kapınıza gelip dayanmadı. Ama eşinizin içeri adım attığında, boşu boşuna şaşırmayın, korkuya kapılmayın. Çünkü biz sizi uyardık. TAMAM MI? Sizi uyardık. Size bunları önceden söyledik. İşte aranızda bir peygamber bulunduğunu böyle anlayacaksınız. Çünkü size çok önceden söylenmişti. Oku.”

“Romalılar 3 ve 1, 'Peki Yahudilerin üstünlüğü nedir?’”

“Bir Yahudi olmanın veya bir İsraili olmanın faydası nedir? Ey kendilerine Zenci denen insanlar- Yahudi olduğunuza inanmıyorsunuz. Siz kendilerine siyah denen insanlar, İsraili olduğunuza inanmıyorsunuz.”

“Ben Yahudi olduğumu biliyorum,” dedi kalabalığın içinden siyah

bir kadın.

“Bu çok iyi,” dedi Vaiz. “Çok çok iyi.”

“İbadetimi iç aksatmıyorum!” dedi siyah Yahudi.

“Evet, eğer buna inanıyorsan, gelip öğrenmen lazım. TAMAM?”

“Bana kartını ver. Kilisene geleceğim,” dedi kadın.

“İşte. TAMAM? Artık bize gelip öğrenmek zorundasın bacım, bu harika. Efendimiz...”

“Teşekkür ederim,” dedi kadın sendeleyerek. Sarhoştur.

“Efendimiz insanları bir araya getiriyor ve geri dönmemizi ve doğru yola girmemizi istiyor. Dünyaya dinsiz bir düzen indirmedir. TAMAM? Dünyaya dinsizlik getirmedir. Oku.”

“Yahudi olmanın üstünlüğü nedir? Peki sünnet olmanın faydası?”

“Sünnet olmanın faydası nedir? Sünnetin, Gökteki Babamızın buyurduğu tanrısal yasalara ve düzene uymanın faydası nedir? Bunun faydası nedir? Oku.”

“Her şekilde,” dedi yardımcı.

“Ne?”

“Her şekilde.”

“Her şekilde. Çünkü İsrailîler, Yahudiler, kendilerine Siyah Amerikalı ve Zenciler denen, Batı Hint Adalıları, Haitîliler, Dominikliler, Porto Rikolular, Kuzey Amerikalı Yerliler, Kübalılar, Ekvatorlular, Meksika'ya kadar bütün insanlar, dünyayı geri aldığımızda, her şeyi biz kontrol edeceğiz. TAMAM? Tek bir halk. İşte o kadar. Bize Cennetin Krallığının herkes için olduğu öğretildi. Ama İncil'de böyle söylemiyor. Oku.”

“Onun söylediklerine inanıyorum,” diye bağırdı siyah kadın. “İnanıyorum. Annem bana böyle öğretti. Annem bir Hıristiyan'dır. O da bana böyle öğretti.”

Yardımcı, “Her şekilde,” diyerek buna katıldığını gösterdi. “İlk olarak, ‘çünkü onların içinden konuşan Tanrının habercisidir.’”

“Çünkü onların içinden Kâhinlerin En Ulusu konuşur. Tanrının

habercisi ilahi yasa, dirlik ve düzendir. Ve bu yalnızca tek bir halka verilmiştir. TAMAM? Her şey bir yana, İsa bütün insanlara gelmedi. Tek bir halka geldi. O yalnızca tek bir halkın kurtarıcısıydı. İncil'e göre. Bunu sizin için okuyacağız..."

"Size bir soru sormama izin verir misiniz?"

"Şey..."

"Buradaki insanların kiliselerdeki papazların ve rahiplerin şerefsiz olduklarını söylediğini biliyor musunuz?"

"Haklı," dedi Vaiz.

"Bunu biliyorsunuz ha!" Kadın -sanki daha önce hayatında hiç kimse ona hak vermemiş gibi- kendinden geçmişti

"Evet. TAMAM," dedi Vaiz.

"Geçen Pazar kiliseye gittim. Eğer hastaysam, onların beni iyileştirmeleri beklenir. Doğru mu? Ama onlar ne yaptı? Beni dışarı attı."

"Haklısın. İncil diyor ki ..."

Olaya hâlâ kızgın olan kadın "Onların Tanrıya falan inandığı yok," diye bağırdı.

"İncil diyor ki, hastaysan, başını yağla ovala. Ve Tanrıya dua et. TAMAM? Kilisenin yaşlılarının seninle birlikte diz çöküp dua etmesi gerekir. Sana, sen hiç kimsesin, dendi. Sen en diptesin. İşte bu yüzden İsa 'en sondaki ilk önce cennete girecek,' dedi. Ve ilk önce gelenler en son girecek. Oku."

"Yahya ilk dua ettiğinde, O'nun, tüm tövbe etmiş İsrail halkının vaftizcisinin gelişinden önce."

"Tövbe etmiş tüm İsrail halkı. Demek ki, tövbe İsrail halkı için. TAMAM? Sizin için ey Zenciler. Sizin için ey Batı Hint Adalılar. Niçin? Çünkü Babanıza karşı çıktınız. Onun yasalarına, düzenine uymadınız. Çocuklarınıza *titizlikle* ne yapmaları gerektiğini, ne yemeleri gerektiğini ve nasıl davranmaları gerektiğini öğretmediniz. İşte sizin çocuklarınızın avareler gibi dolaşmasının sebebi bu. İşte bu yüzden size isyan ediyorlar. Neden? Çünkü onlara *terbiye* verilmemiş. Onlara ne

terbiyesi verilmemiş? İncil'in kurallarının ve düzeninin terbiyesi. Eğer çocuğunuz size isyan ederse, İncil onları dövün diyor. Onları dövün ve onlara doğru yolu gösterin ve çocuklarınızı terbiye edin. Ve takip ettiği yolda ve yaşlandığı zaman sizden ayrılmayacaktır. TAMAM? Oku."

"İzin verme ve çocuğu terbiyesiz etme!"

"O'nun, tüm İsrail halkının tövbekârlarının vaftizinin gelişinden önce Yahya ilk vaazını verip görevini tamamladığında şöyle dedi: Benim o olduğumu düşünüyorsunuz, ben o değilim, ama sabredin, benden sonra o gelecek, ben onun ayağındaki çarık etmem."

"Tıpkı Vaftizci Yahya'nın yolu hazırladığı gibi, biz de yolu hazırlıyoruz. TAMAM? Ve bizim görevimiz, buraya gelip zenci diye çağrılan sizlere, sizin, İncil'in sözünü ettiği İsrail Halkı olduğunuzu bildirmektir. Başka bir felsefeye veya dine girmeniz gerekmiyor. TAMAM? İncil asla böyle bir şey söylemez. Bunu kafanıza sokun. TAMAM? Bütün diğer dinler, felsefeler, İslam, On Emirciler, Baptistler, Metodistler, Ras-tacılar, *hepsi* yanlış. Hepsi yanlış. Hepsi kul işi. Bizim insanlarımızın katıldığı ana dinlerden biri İslam. TAMAM? İslam Ulusu, Arap olmak istiyorlar. Bu Arap felsefesidir. Hepsi Araplardan, Afrikalılardan ibaretken, nasıl İslam'a girer..."

"Tümüyle palavra!" diye bağırdı siyah bir Müslüman.

"Size Batı Afrika satıyorlar. Bunlar gerçek. TAMAM? Bunlar palavra değil. Bunlar gerçekler. Araplar, siyah diye çağrılan sizlere esir köleliğini pazarlıyor."

"O bize yol gösteriyor!" diye bağırarak Müslümanın üstüne yürüdü kadın.

"İrkçı!" diye bağırdı Müslüman.

"Kapa çenenini!" diye bağırdı kadın.

etti. Müslüman ve kadının destek verdiği Vaiz arasındaki küfürlü sür-tüşme, trajikomik bir düellodan, küçük ölçekli bir iç savaşa dönüşü-yordu. Kesin olan tek bir şey vardı: Sinek orada değildi. Onu hiçbir yerde bulamamıştı.

“Terden suya batmışsın!”

Arkasını döndüğünde onu abartılı, ama gerçekten endişeli bir ta-vırla inceleyen Midé’yi gördü.

“Nerelerdeydin yahu? Tam üç gündür durmadan seni arıyorum, ne telefona bir cevap veren vardı, ne de telesekreterin dolu olduğu için bir mesaj bırakabildim.”

“Gizleniyordum,” dedi Dada. “Kuzenimi gördün mü?”

“Seni arama seabim o. Şimdi benim yerimde. Durmadan seni so-ruyor.”

“Senin yanında ne anyor?” diye sordu Dada. Yüreği göğsünden çı-kacak gibi oldu, çünkü yanıtını biliyordu.

“Üç gün önce,” diye açıklamaya başladı Midé, “istasyonda şu kranklardan birini içerken, sara nöbetine benzeyen bir şeyle yere düştü. Neyse ki tam oradan geçtiğim bir ana rastladım. İki yıl önce kan testinin müspet çıktığını ve o zamandan beri hastalanmadığını bili-yordum ve bunun muhtemelen bağışıklık sistemindeki lanet olası ‘AIDS’in ilk darbesi olduğunu anladım. Hastanedeki doktorlar da ay-nı şeyi söyledi. İçine A’dan Z’ye bütün ilaçları kattıkları bir serum bağ-ladılar koluna. Bir gün geçmeden kolundaki serumu çıkardı. Taburcu olabilecek kadar iyileşmişti. Senin evine gitmek istedi. Ama sen yer yanlıp içine girdiğin için, ona eğer fıkralarımı dinlemeye ve onlara berbat dememeye söz verirse, sen tekrar ortaya çıkana kadar benim evde kalabileceğini söyledim.”

Midé’nin evine gittiler. Kitap dükkânının hemen yanında bir bod-rum kattaydı. Ev Midé’nin memleketi Trinidad’an bir tatil ziyaretin-den sonra getirdiği zanaat eserleri ve hatıratlarla doluydu. Oturma odasına gidebilmek için mutfaktan geçtiler. Mutfağın duvarında, Sam

Selvon'u ellili yılların başyapıtı olan kendi kitabı *The Lonely Londoners* adlı kitabı okuyup sigara içerken profilden veren bir fotoğraf asılıydı.

Sinek oturma odasındaki divanın üzerine uzanmıştı. Baş koltuğun koluna konmuş bir yastıkta ydı. Midé'nin, sırasını hiç şaşırmadan yalnızca bir kriket maçı ve bir komedi seyretmek için satın almış olduğu dev ekranda bir video seyreliyordu.

Dada göğüs geçirdi ve kuzeninin ekranda izlediğı şeyi görünce durdu. Eski sevgilisi Andre'nin doğum günü partisini izliyordu. Andre'nin partinin hemen sonrasındaki ani ölümü Sinek'e Paddington'daki Saint Mary hastanesinin Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Bölümü'ne uğraması gerektiğini göstermişti. AIDS olduğunu öğrenmesinin üzerinden geçen birkaç hafta içinde, bir yazılım şirketindeki yüksek pozisyondaki işini bırakmış, kirayı ödeyemediğı için evden atılmıştı (Annesinin yanına dönmesi ve Sinek adını alması bu zamana rastlar. Bu vakit ayrıca Dada'nın şişelerle ahbablığının başlangıcıdır).

Kafası çok iyi olan Andre, *Marilyn Monroe* taklidi yapıyordu. Dada ekranda kısa bir süreliğine Sinek' ile Billie Holiday *You're Not the Only Oyster in the Stew* adlı bir Fats Waller şarkısında Andre'ye katılırken öteki konuklarla birlikte onları alkışlayan kendisini ve Samant-ha'yı gördü.

You're not the only oyster in the Stew;
You're not the only apple on the tree
However, I am convinced
Completely, fully, firmly convinced
You're the only one for me . . . (*)

Sinek yattığı yerden odadaki varlıklarını hissetti ve dönüp onlara

(*) Fırındaki tek midye sen değilsin/Ağaçtaki tek elma sen değil/Ah ne var ki inandım/Tümüyle, tüm kalbimle, kesinlikle/ Sen benim için tekisin

baktı. Gözlerinin altındaki kızarıklığın dışa vurduğu belli bir kırılganlık dışında hastalık henüz yüzüne vurmamıştı.

Sinek Dada'nın pejmürde haline şöyle bir baktıktan sonra "Bırak da tahmin edeyim," dedi, "seni terk etti, öyle değil mi?" Hızla yerinden kalktı, dikkatle ayaklarının üzerinde durdu ve Dada'ya yaklaştı. Hafif kamburu çıkmıştı. Dada'yı bileğinden yakalayıp divana çekti. "Otur şuraya ve Acılı Halacığına olup biteni anlat."

Dada çekinerek gülümsedi. "Midé bana ne olduğunu anlattı," dedi, "bana ulaşamamana üzüldüm."

Sinek televizyon kumandasına uzanarak sesi kısıtı. "Dinle Punk," dedi, "şimdi sağlığım tümüyle yerinde. Hatta o kadar iyiyim ki, konuşmaya başlamazsan burnunun üstüne yumruğu indireceğim. Hey, korkunç görünüyorsun." Midé'ye dönüp "Korkunç görünmüyor mu?" diye sordu, "galiba kötü görüldüğü için bir içkiyi hak ediyor."

Midé mutfaktan bir Venezuala Rom'u getirdi.

Üç kadeh doldurdu.

Dada, Sinek'in "ya, ya, ya"ları dışında lafı kesilmeden her şeyi anlattı.

Bitirdiğinde Midé, kötü bir cockney aksanıyla, "Babayı yemişsin," dedi.

"İki şey var," dedi Sinek. "Birincisi, partiyi terk etmemeliydin. Bu ilişkiyi bitirmektir, deyim yerindeyse, çocukça bir davranış. İkincisi," telefonu alarak "Nehushta'yı ara. Söyleyeceklerini dinle. Kim bilir, belki şanslı birisindir: Belki de kutsal üçgenin en sevilen üyesisindir."

"Onu aramaya niyetim yok," dedi Dada.

"Nedenmiş?"

"Çünkü canım istemiyor."

"Bu iyi bir sebep benim yuvarlak masa şövalyem. Ama hâlâ sorunu çözmek zorundayız ve bunu yapmanın en iyi yolu da onunla konuşmak. Eğer ikiniz arasındaki şey bitmişse, ağla, zırla, hayatınla yüz-

leş, yerdeki parçaları topla ve geçmişine dönüp "Bana uğradığın için teşekkür ederim," de. Satın yada, ödünç alabileceğin veya çalabileceğin en iyi kıyafetleri giy ve dışarı çıkıp geleceğine yürü. *The End*. Ama önce -telefonu Dada'nın kucagina koyarak- şu kahpeyi ara."

Dada derin bir nefes alıp numarayı çevirdi.

Sinek bir sigara yaktı.

Sigarasının külünü boş bardağın içine silkerek, "Telefon konuşmasını uzun tutma," diye öğüt verdi. "Gözyaşlarına da boğulmaya kalkma. Kendinde olmadığını düşünüp seninle görüşmeyi reddedebilir. Tarafsız bir yerde bir buluşma ayarla, sonra onu gördüğün zaman, başparmağını ağzına al ve emmeye başla."

Midé güldü.

Dada telefonu bir süre kulağında tutup ahizeyi yavaşça yerine koydu

Sinek, "Neden bir mesaj bırakmadın?" diye sordu.

"Amerika'ya gitmiş," dedi Dada bitkin bir halde. "Bir New York numarası bırakmış."

Sinek bile düş kırıklığına uğramış görünüyordu.

Dada'yı teskin etmeye çalışarak, "Hatunun tarzı yok abi," dedi. Sonra sordu, "Ne zaman geleceğini söylemiş mi?"

"Hayır."

Sinek Midé'ye dönüp:

"Evde hiç esrar var mı?" diye sordu.

"Böyle şeyler içmediğimi biliyorsun," dedi Midé.

Yüzünde mahzun bir ifadeyle, "Ah evet, unuttuğum," dedi ve sonra Dada'ya dönüp "Onu gerçekten çok özleyeceğim," dedi.

Kuzeninın duygularını böylesine paylaşması Dada'yı ağlamaklı etti.

Sinek, sigaranın son nefesini de içene çekerek, "Satıldığı ot çok güzeldi," dedi. İzmariti elindeki doğaçlama kül tablasının dibinde söndürdü. "Benim satıcı, geçen hafta yakayı ele verdi."

"Hayat bu!" diyerek iç çekti. "Kusura bakmayın arkadaşlar. Saraje-

vo için üzülyorum işte ne yapayım?" Bu hayatın fazla ciddi olmayan, insanı güçten düşüren hüznleri için kullandığı bir sözcüktü bu. Ardından ekrana bakarak, "Andre'yi özlüyorum. Onu çok özledim."

Ekranda, artık doğum günü değil bir cenazenin görüntüleri vardı. Andre'nin Kuzey Londra'da bir kilisenin sunağında yatan tabutun üzerine yerleştirilmiş, çiçeklerle çevrili fotoğrafı. Dada cenazeyi ve elinde bir kamerayla bu görüntüleri çekişini hatırladı. Sinek cenazede çalınacak son parça olarak Louis Armstrong'un *St James Infirmary* parçasını seçmişti. Armstrong'un paslı, inkar edilmez bir biçimde insanın ruhunu yükselten sesi, onlara şimdi Midé'nin Dolby-Surround ses sisteminden kükrüyordu.

"I went down to St James Infirmary
Saw my baby there.
She was streched out on a long, white table:
So cold, so sweet, so fair.

Let her go, let her go (God bless her!)
Wherever she may be
She can look this wide world over
But she'll never find a sweet man like me
(just bragging!) ..."(*)

4

Sinek ağlıyordu. Dada, rahat ağlasın diye, Sinek'i kucakladı, saçlarını okşadı.

(*) Aziz James Hastanesine gittim/Bebeğimi gördüm orada/Uzun, metal bir masanın üzerine yatınlınuştı/

Öyle soğuk, öyle tatlı, öyle beyaz/Bırakın gitsin, bırakın gitsin/ (Tanrı günahlarını affetsin)/Nerede olursa olsun/Dünyaya tepeden ve geniş bakabilir/Anı hiçbir zaman bulamaz benim gibi tatlı bir adamı (biraz şışınıyorum işte).

Beşinci Kitap
U Ç U Ş

1

Nehushta'nın telefon ettiği gün, Dada uyandığında yakıtı umut olan bir robot gibiydi. High Street ile Stocwell yolu arasındaki kavşakta trafik ışıklarının bir sigortası yandı. Geceleyin tuhaf ve anlaşılmaz bir rüya görmüştü. Rüyasında sesler duymuştu. Sesler kafasının içinden geliyordu.

2

Uyandığında Haifa Kampana'nın bir demet soğana, aklına gelip durmaması için yalvardığını duydu.

3

Sinek ile öğle yemeği yedi. Ayrıntılar gözden geçirildi. Sinek'in sağlığı yerindeydi.

4

Dada, Nehushta ile akşam Brixtonioso Restaurant'da buluştu. Brixtonioso Ritzy Sineması'nın üstündeydi ve kendine ait bir girişi olmasına karşın Dada genellikle içeri sinemanın fuayesinden girerdi. Sağa dönüp merdivenlere giden kapıyı iterek açtığında, Bay Hayes onu şu soruyla durdurmuştu:

"Bütün kancıklara
Birebir gelen
O bulunmaz kara biber kimin"

"Shaft," diye cevapladı Dada.

"*mına koyim doğru.*" Dedi Isaac Hayes.

Nehushta beş dakika geç kalmıştı. Tamı tamına söylemek gerekirse beş dakika ve alt ay, demişti Dada, Nehushta özür dilemeye başladığında. Nehushta'nın gözlerinde bir öfke parlar gibi oldu. Ama gülmüştü, oturdu, şarap münüsüne bakmaya başladı. Dada onun çok güzel göründüğünü söyledi. Nehushta "Biliyorum," diye yanıtladı ve gülümseyip teşekkür etti. Sen de pek kötü görünmüyorsun, diyerek iltifatına iltifatla karşılık verdi ve bu sözle gecenin ilk ve son yalanını söylemiş oldu. Diline bir New York aksanı sinmişti.

5

Onların aralarındaki buzlar erirken ve başlangıçtaki ihtiyatlılıkları içten bir kendiliğindenliğe, ağırbaşlı bir hoppalığa dönüşürken ve şarap da geldiğinde ve Nehushta bir sigara çıkardığında ve Dada uzanıp sigarayı yaktığında ve birbirlerini zedelemekten flört ettiklerinde ve bizzat onları buraya getiren şey hakkında konuşmaktansa, amaçsızca ondan bundan konuşmaya başladıklarında, Brixton'un sözcük satıcısı ben Bay Bill'in aklına ilgilenilmesi gereken öteki şeyler geldi ve kafamın içinde onları seyredip varlığımın su toplamış acısına karışmış diğer sorunları halletmek için yürüyerek uzaklaştım. Akşamın sonunda, sorunu masaya yatırdıktan ve yapı sökümüne uğrattıktan, analiz ettikten ve olguları yeniden gözden geçirdikten sonra anlaşılmadıkları konusunda anlaştıklarını onların da fark ettiğini fark ettim. Dada kendi yoluna Nehushta kendi yoluna gidecekti. Ama arkadaş kalacaklardı. Birkaç yıl içinde Dada'ya posta yoluyla 198 galerisinde Nehushta'nın sergi davetiyesi gelecekti. Nehushta onu Rick ile tanıştıracaktı. Dada ile Rick eski ahabalar gibi koyu bir sohbete dalacaklardı. Dada Nehushta'ya hâlâ uyuşturucu satıp satmadığını soracak, Nehushta gülecek, ve 'Hayır, doktorun reçetesiyle bedava alabildiğim günden beri satmıyorum,' diyecekti. Dada ardından yakınarda Ron'u görüp

görmediğini soracaktı. Ron yeni oyunlar, yeni senaryolar yazmış, artık pahalı bir ruh sağlığı kliniğinde kalacak kadar zengin olmuş olacaktı.

Nehushta Sinek'in nasıl olduğunu soracaktı. O da Nehushta'ya kuzeninden bahsedecekti: Artık ona Sinek demiyorlar, o ise cinleriyle anlaşmaya varmış, yeni bir ilişkiye girmiş, kendini toparlamış, eski işine dönmüş olacaktı. Moni Hala mutlu, kendi duaları ve düzenlediği sahte cenaze sayesinde işlerin yoluna girdiğine inanıyor olacaktı. Sinek (artık Abiodun) hâlâ hastalığından ona bahsetmemiş olacaktı. Vakti geldiğinde ona söylemesi gerekeni söyleyecek olacaktı.

Abiodun bunu yıllardır söyleyip duruyordu. O da Nehushta'nın sergisine gelmek isterdi, ama erkek arkadaşıyla randevusuna gitmek zorundaydı. Midé hiçbir zaman stand-up komedide başarıya ulaşamadı, ama kitapçı dükkânı başarılı olmaya devam etti.

Dada şiir kitabını hiç yazmadı. Ama daha sonra Brixton hakkında, Brixton'un sokaklarını dolduran tuhaf, harika, insana bazen hüznü veren karakterler hakkında bir kitap yazacak ve ona insanların gerçek üstü dedikleri tuhaf, fantastik bir hava verecekti. Kitabının kalbinde sevgi arayışı için birbirine ulaşmaya çalışan, bazen başarısız olan, bazen olmayan, birçok insana yer verecekti.

Bay Bill Gates'in Windows grafik kullanıcı arabiriminde, uydurma olan adı bir bilgisayar virüsleri listesinden rastgele seçilen Sürüngenlik Majesteleri Haifa Kampana karakterini inceleyecekti. Söylenenlere bakılırsa davet edilmediği halde burnunu [kendini] başka bir programın içine sokan bir bilgisayar virüsü tanımı gereği dikizciye benzer. Kelime işlemcinin yardımıyla Dada, Haifa'yı buradan kesip şuraya yapıştıracak; öykünün başında ona şöyle bir değinip, ancak sonunda tam anlamıyla onu kurgunun içine sokacaktı. Haifa Kampana -anlatmadı demeyin- röntgencilik kariyerine Siobhan'ın hamileliğinin altıncı ayında son verdi. Bir sabah uyandı ve bu amaç için özellikle satın almış olduğu litrelerce benzin ile bir çakmağı yanına alarak Mezzani-

ne'nın karşısında dikilip Siobhan tarafından aldatılışını protesto etmek için, üzerine benzin döküp kendini yaktı. Çok geç olmadan kurtarılmıştı, ama ciddi yanık yaraları aldı. Tabldot bir gazete haberi hastalık derecesinde sırtkan bir başlıkla verdi: Brixton Bar-B-Q!" Haifa Kampana'nın hayatı, *Cathy* dergisine yaşam boyu abonelik kazandığı bir akıl hastanesinde sona erdi.

6

Waterloo Köprüsü'nün altındaki evimde, masamın üstüde duran çizgili defterime siyah bir pilot kalemle bu sözcükleri yazarken, uzaktan bir köpek havlıyor. Gürültüyle bir kargo kamyonu geçiyor. Bu gece berrak bir gökyüzü var ve eğer yüreğime yeterince dikkatle bakarsam yedi yıldızı çıplak gözle görülebilen Boğa takım adasındaki göz kamaştıran Taurus Takımyıldızı'nı görebilirim.

7

Aynı günün sabah saatlerinde Dada, Nehushta'nın onu arayacağını ve kaynayan bir çaydanlığın ıslığından, karabaşlı iskete sürülerinin uzaktan gelen çığlıklarına kadar her küçük ayrıntıdan büyük olayların habercileriymiş gibi bahsedeceğini biliyordu. Ama bunu kimseye söylemedi.

Nihayet telefon çaldığında Dada bir cigaralıkla kafayı bulup evinin divanında uzanmış 1970'lerin bir klasığı olan ve reggea yıldızı Jimmy Cliff'in hayatını anlatan *The Harder They Come* filmini zihninde oynatıyordu. Onun sana daha çok mu yardımcı olacağını düşünüyorsun? diyordu komiser öfkeyle çatallanmış sesiyle. Hayır! diyordu konserin memnuniyetsizliğine maruz kalan muhbir. Komiser ağzından köpükler saçarak bağırırdı. Öyleyse hangi g.tle gidip yapıyorsun böyle bir şeyi? Jimmy Cliff kaygısız, soğukkanlı ve bir daha geri gelmeyecek atmışlardı.

Telefon çaldı ve Dada akşam matinesiden sıyrılıp çıkmak zorunda kaldı.

Arayan daha ağzını açmadan kim olduğunu bildiği halde “Kim o?” diye sordu.

Nehushta sanki Dada’ın yan balkonundan seslenir gibi “Merhaba Dada,” dedi.

Uyuşturucunun etkisiyle başı döner gibi olan Dada kanepeye oturdu.

“Merhaba yabancı,” dedi ahizeye.

“Neler yapıyorsun?” Sesinde ihtiyatlı bir gülümseme, bir acemilik vardı.

Dada düşünmeden “Bir film seyrediyordum,” dedi.

“Aha ! Yeni bir televizyon mu aldın?”

“Evet ... yani hayır,” dedi. “Yalnızca şu benim baştan sona hepsini hatırlama oyunlarından birini oynuyordum.”

“Bu çok tuhaf,” diye sözlerine ara vermeden devam etti Dada. Nehushta’nın onun kanepede uzanıp - daha da kötüsü- olmayan bir televizyonun önünde boşa harcayacak kadar çok vakti olduğunu düşünmesine yol açabileceğini fark etmişti. “Çok tuhaf, inanmayabilirsin, ama bu sabah beni arayacağını önceden hissettim.”

Nehushta biraz şaşırmış gibiydi: “Seni dün gece aradım ve yarın sabah seni arayacağımı söyledim.”

Hadi ya? diye bağırды içinden.

“Hatırlamıyor musun? Dün seni aradım ve sesin çok uykulu geliyordu, ben de bu sabah arayacağımı söyledim. Amerika’dan üç gün önce geldim.”

Onunla konuştuğuna dair hiçbir şey hatırlamıyordu; ama en azından bu, kafasının içindeki sesleri açkılıyordu.

“Herhalde çok uykuluydum,” dedi. “Seninle konuştuğumu hatırlamıyorum.”

Dada'nın Nehushta'nın da kolayca tahmin edebileceğini bildiği gerçek ise bir gece önce tam anlamıyla *non compos mentis*, yani, tepeden tırnağa sarhoş olduğuydu. Yetmiyormuş gibi alkolün üstüne, yeni satıcısından, yok yok bir Bosnalı Sırp'tan aldığı İsviçre dağlarında yetişmiş envai çeşit skank takılmıştı. Satıcının bildiği İngilizce, her fırsatta sevinçle telaffuz ettiği iki sözcükten ("pek anladım") ibaretti. Kafa kâğıdında adı Goran diye geçmesine rağmen ismi sorulduğunda lakabını söylüyordu: Pek!

Dada yine de, kendisinde bir takım zihinsel güçlerin ortaya çıktığı yanılsamasının yanılsamasından kurtulduğu için sevinçliydi. Biraz önce telefon çaldığında ve hattın öteki ucundakinin Nehushta olduğu anlaşıldığında, bir an için bunun, bu kehanet gerçekleşme olayının Moni Hala ve Tanrısı tarafından yalnızca yüzünün ne hale geldiğini görmek için tezgâhlendiği duygusuna kapılmıştı. Çünkü Moni Hala son zamanlarda, Tanrı ile konuşmaya zaman ayırması için ikide bir onu arayıp rahat yüzü vermemeye başlamıştı.

"İnsanlar Tanrıyla konuşmaya başladığında onlara gömlek giydireyorlar halacığım, akıl hastanesine gönderiyorlar."

Artık bu ucuz alaylar onu etkilemiyordu. Sabırla, Tanrıyla, dualarımız aracılığıyla yüreğimizle konuştuğumuzu söyledi.

"Zaten gözün açık olsa da göremeyeceğim bir şeyle konuşmak için gözlerinizi kapatınca," dedi Dada, "herhalde kendimi salak gibi hissederim."

"Tanrı bir şey değildir," diye azarladı halası. "O Kadiri ve Alimi-mutlak olandır. Her şeyin yaratıcısıdır."

"Valla o kadar güçlüyse halacığım, benim gibi bir adamla konuşmak yerine, kendisine TV'de bir kürsü ayarlar."

"Yüce Rabbim hakkında böyle olumsuz bir iletişime girdiğinde,

dualar bile seni kurtaramaz.”

Moni Hala geçenlerde açıköğretimin açtığı bir kursa kaydolmuş ve o zamandan beri böyle tuhaf sözcükler kullanır olmuştı.

“Olumsuz iletişim ne demek halacığım?”

“Salman Rüşdü’de böyle başladı. Bak şimdi nerelerde,” dedi hala-sı tehdit edercesine. “Senin için dua edeceğim,” dedi ve telefonu su-ratına kapadı.

11

Nehushta, “Orada mısın?” diye sordu.

“Hııı... evet, pardon,” kendine geliyordu. “Elbette... Bu akşam Brixtonioso’da buluşalım dedik, öyle değil mi?”

“Evet,” dedi Nehushta, “ ve ben de önce bir ararım demiştim.”

“Ve?”

“Ne?”

“Birlikte miyiz?”

“Yani...bu akşam için mi?”

“Evet.”

“Elbette. Sen de istersen.”

“İyi. Görüşürüz o zaman.”

“Dada?”

“Hıı?”

“Saati konuşmadık.”

“Ha. Peki, örneğin...-bileğine baktı ve milyonuncu kez saatinin ol-madığını gördü.”

“Dokuz?” diye önerdi Nehushta.

“Dokuz çok iyi,” dedi Dada. “Saat kaç?”

Nehushta saatin sekizi beş geçtiğini söyledi.

“Üç bin küsur saniye sonra görüşmek üzere.”

Nehushta telefonu kapatır kapatmaz Sinek’i aradı.

“Şimdi beni aradı. Onunla konuştum.”

"Tane tane canım, tane tane. Arayan kim?"

"Nehushta."

"Hadi be."

"Ben de 'hadi be' diye düşünmüştüm. Akşam bulaşacağız. Eee! Ne diyorsun?"

"Sevgili anacığımın, sevgili halacığının, sevgili büyüğümüzün söylediği gibi 'Tanrı yardımcın olsun.'"

"Abioudun ciddiym, ne düşünüyorsun?"

"Sabahleyin ilk iş olarak masamda, görüşmenizin dakika dakika raporunu istiyorum."

"Baş üstüne efendim!"

Ahizeyi yerine koyup banyoya gitti. Yan dairede Haifa Kampana esnedi (Duvarlar o kadar inceydi ki, yalnız Haifa'nın ne yaptığını duy-makla kalmıyor, ne düşündüğünü bile duyuyordu).

12

Dada evinden sokağa çıkıp Brixtonioso'ya doğru yola koyuldu-ğunda, zihninde yabancı bir düşünce şekillenmeye başladı. Bu fikre göre görülmez bir ağırlık formu onu yere çekiyor, eziyordu. Birden-bire aklına esen bir düşünceyle, zihninden kaçmaya karar verdi. Yükselen bir çığlık gibi gecenin içine, yıldızlara kanatlandı.

13

Sonra fikrini değiştirip bir çift göze, sokakta yanından geçerken ona görmeyen bakışlarla bakan gözlere indi.

BIYI BANDELE

1967 yılında Nijerya'da doğdu. *The Man Who Came In From The Back of Beyond* ve *The Sympathetic Undertaker and Other Dreams* adlı iki romanı daha vardır. Royal Court Theater, Royal Shakespeare Company ve radyo ile televizyon için yazdığı nitelikli oyunlarıla İngiltere'de geniş kitlelere ulaşmış ve birçok edebiyat ödülü almıştır. Sokak, yazarın Türkçe'de çıkan ilk romanı.

SOKAK

Yaşamın tutsaklığına ve özgürlüğüne
adanmış bir roman...

Biyi Bandele, okurları, gözleri çapak bağladığı için bir daha yeşil yanmayan trafik lambasının önünden alıp, katiller dışında hiç kimsenin mahkûm edilmediği; ölümün köşe bucak kovalandığı düşler diyarını andıran bir hapishanede geçen on beş yıllık bir komanın; karanlık bir barın duman altı havasında zil zurna sarhoşken içeri giren bir kadının saçlarındaki itırın esintisine mahkûm eden bir aşkın; oğlunun geçmişini görkemli bir cenaze töreniyle gömen annenin; sevgilisinin ölümünün ardından insana parmak ısırtacak bir kariyeri bırakıp sokaklarda Sokratesçilik yaparak azar azar intihar eden bir oğulun hayatına; ortasında önce düş mü gerçek mi diye şaşırıp kaldığımız, ardından oturup kendimize düşün mü yoksa gerçeğin mi güzel olduğunu sorduğumuz bir hayata götürüyor.

Bandele, insanı sayfalarına tutsak eden bu romanında, hayatın tam ortasına girip, oradan konuşuyor.

"Biyi Bandele büyüleyici bir sese sahip: mizah, gerçeküstü ve tutku öğelerini başarıyla birleştirerek, son yılların en sıra'dışı romanlarından birini yazmış..."

- *Times Literary Supplement*

"Bandele, bu romaniyle edebiyat dünyasında kendisine eşsiz ve sağlam bir yer edindi..."

- *The Guardian*

